ORSON SCOTT CARD

navele pământului

Al treilea volum din seria ÎNTOARCEREA ACASĂ

NAUTILUS

ORSON SCOTT CARD

Navele Pământului

THE SHIPS OF THE EARTH

Traducere din limba engleză
Antuza Genescu

N E M I R A

NAUTILUS
science fiction

În seria ÎNTOARCEREA ACASĂ au mai apărut:
Amintirea pământului
Chemarea pământului

Orson Scott Card s-a născut la 24 august 1951, în Richland, Washington. Descinde din primii mormoni americani şi a fost misionar în Brazilia pentru Biserica lui Isus Hristos a Sfinţilor din Zilele din Urmă. Şi-a început cariera literară ca poet, a fost atras de dramaturgie şi a adaptat opere literare pentru teatrul radiofonic, apoi a scris piese originale. După ce şi-a înfiinţat propria companie teatrală, Card a lucrat pe postul de corector, apoi de redactor la Editura BYU Press. A devenit scriitor liber-profesionist după ce a semnat primele contracte pentru două romane SF. *Jocul lui Ender* şi continuarea sa. *Vorbitor în numele morţilor,* au primit premiile Hugo şi Nebula, Card fiind astfel singurul câştigător al celor mai importante premii SF, în doi ani consecutivi. De asemenea, a obţinut Premiul John W. Campbell pentru cel mai bun tânăr autor în 1978. Dintre lucrările sale amintim: *Jocul lui Ender* (premiile Nebula, 1985, Hugo şi SFChronicleîn 1986), „Hatrack River" (Premiul World Fantasy, 1987), *Vorbitor în numele morţilor* (premiile Nebula, 1986, Hugo, Locus şi SF Chronicleîn 1987 şi Kurd Lasswitz, Germania, 1989), „Eye for Eye" (premiile Hugo, 1988, şi Seiun, Japonia, 1989), *Seventh Son* (premiile Mythopoeic Society şi Locus în 1988 şi Ditmar, Australia, 1989); *Redprophet* (Premiul Locus, 1989), „Lost Boys" (Premiul Locus, 1990), *How to Write Science Fiction and Fantasy* (Premiul Hugo, 1991), *Maps in a Mirror: The Short Fiction of Orson Scott Card* (Premiul Locus, 1991), „Jocul lui Ender" (Premiul Ignotus, Spania, 1994), *Alvin Journeyman* (Premiul Locus, 1996), *Patwatch: The Redemption of Christopher Columbus* (Premiul Geffen, Israel, 1999); *The Chronides of Alvin Maker* (Premiul Imaginaire, Franţa, 2000),

Umbra lui Ender (Premiul Geffen, Israel, 2001). În prezent, Card lucrează la scenariul unui film inspirat de *Jocul lui Ender.*

CUPRINS

PROLOG

Computerul principal al planetei Harmony era, în sfârşit, plin de speranţă. Fiinţele umane alese fuseseră adunate la un loc şi scoase din oraşul Basilica. Acum porneau în prima din cele două călătorii. Aceasta le va duce prin deşert, prin Valea Focurilor, spre vârful sudic al insulei cândva numite Vusadka, într-un loc în care nicio fiinţă umană nu mai pusese piciorul de patruzeci de milioane de ani. A doua călătorie va începe de acolo şi le va duce, peste o mie de ani-lumină, spre planeta natală a speciei umane, Pământul, părăsită cu patruzeci de milioane de ani în urmă, pregătită acum pentru reîntoarcerea lor.

Nu era vorba de fiinţe umane oarecare, ci în mod special de *acestea.* De cele născute, după un milion de generaţii cu evoluţie ghidată, cu abilitatea deosebită de a stabili o comunicare cu computerul principal, între mintea lui şi mintea lor, între memoria lui şi memoria lor. Totuşi, deşi încurajase oamenii înzestraţi cu această putere să se împerecheze, deci s-o perfecţioneze prin intermediul copiilor lor, computerul principal nu făcuse nicio încercare de a-i alege doar pe cei mai frumoşi, mai ascultători, mai inteligenţi sau mai pricepuţi. Nu făcea parte din sfera de cuprindere a programului său. Oamenii puteau fi mai mult sau mai puţin dificili, mai mult sau mai puţin curajoşi, mai mult sau mai puţin utili, însă computerul principal nu fusese programat să manifeste preferinţe pentru bun-simţ sau inteligenţă.

Computerul principal fusese adus acolo de primii colonişti de pe planeta Harmony cu un singur scop – de a păstra specia umană, ţinând-o la distanţă de tehnologii generatoare de războaie şi imperii care să se întindă atât de mult, încât să distrugă capacitatea unei planete de a susţine viaţa umană, aşa cum se întâmplase pe Pământ. Câtă vreme oamenii luptau numai cu arme de mână şi călătoreau numai călare, lumea

avea să supravieţuiască, iar ei beneficiau de libertatea de a fi atât de buni sau atât de răi cât doreau ei să fie.

Cu toate acestea, de la programarea originară, controlul deţinut de computerul principal asupra omenirii slăbise. Unii puteau comunica bine cu el, mai clar decât şi-ar fi închipuit cineva vreodată că ar fi posibil. Alţii, însă, aveau o legătură extrem de vagă cu el. În consecinţă, pe lume au început să apară noi arme şi metode de transport şi, cu toate că până la sfârşitul omenirii aveau să mai treacă, poate, mii sau zeci de mii de ani, el tot venea până la urmă. Iar computerul principal de pe Harmony habar nu avea cum să inverseze procesul.

Pentru computerul principal era, aşadar, urgent să încerce întoarcerea pe Pământ, acolo unde Păstrătorul Pământului putea să-l reprogrameze. Dar, în ultimele luni, el şi câţiva dintre aliaţii lui umani au descoperit că Păstrătorul Pământului introducea deja, oarecum, o schimbare. Oameni diferiţi aveau vise clare şi intense despre creaturi care nu existaseră niciodată pe Harmony, iar computerul principal a descoperit el însuşi modificări subtile în propriile sale programe. Păstrătorului Pământului ar fi trebuit să-i fie imposibil să influenţeze evenimente de la o distanţă atât de mare… totuşi, entitatea aceea care expediase cu patruzeci de milioane de ani în urmă primele nave de refugiaţi era singura sursă imaginabilă a acestor schimbări.

Computerul principal al planetei Harmony nu putea înţelege cum sau de ce făcea Păstrătorul Pământului acest lucru. Nu ştia decât că cei patruzeci de milioane de ani nu fuseseră prea blânzi cu propriile sale sisteme şi trebuia reînnoit. Nu ştia decât că, indiferent de ce anume cerea Păstrătorul Pământului, computerul principal de pe Harmony va încerca să-i ofere. Acum solicita ca un grup de fiinţe umane să recolonizeze Pământul.

Aşadar, computerul principal a ales şaisprezece oameni din oraşul Basilica. Mulţi erau înrudiţi între ei; toţi aveau neobişnuita capacitate de a relaţiona cu computerul principal. Totuşi, nu toţi erau de o inteligenţă sclipitoare şi demni de încredere sau mai ales buni la suflet. Mulţi aveau antipatii sau

resentimente puternice faţă de alţii şi, deşi unii se dedicau cauzei computerului principal, alţii se dedicau, în aceeaşi măsură, intenţiei lor de a-i dejuca planurile. Dacă impulsurile negative ale oamenilor nu puteau fi înfrânate, întreaga întreprindere putea oricând da greş. Civilizaţia fusese întotdeauna fragilă, chiar şi atunci când intense forţe sociale inhibau pasiunile individuale; acum, izolaţi de restul lumii, vor putea cei şaisprezece să plămădească o societate mai mică, mai armonioasă? Sau va fi expediţia lor sortită eşecului de la bun început?

Computerul principal trebuia să planifice şi să acţioneze ca şi când expediţia ar supravieţui, ar reuşi. Computerul principal a declanşat o succesiune de evenimente într-un anumit loc. Au început să zumzăie maşinăriile care tăceau de multă vreme. Au fost treziţi ca să înceapă lucrul roboţii care erau de mult timp în stază, căutând dispozitivele ce trebuiau reparate. Aşteptaseră de foarte multă vreme şi nu puteau rezista la nesfârşit în această stare.

Vor trece ani buni până se va stabili câtă muncă va fi necesară, ba chiar cum ar putea fi dusă la capăt. Dar era timp destul. Dacă ar dura mai mult călătoria, oamenii ar putea folosi timpul respectiv pentru a face pace între ei. Nu era nicio grabă; adică nicio grabă sesizabilă de fiinţele umane. Pentru computerul principal, îndeplinirea unei sarcini în zece ani însemna un ritm foarte rapid, dar pentru oameni zece ani ar fi putut părea o perioadă insuportabil de lungă. Pentru că, deşi computerul principal putea detecta trecerea milisecundelor, avea până acum amintiri de patruzeci de milioane de ani de viaţă pe Harmony, iar la scara aceea, în comparaţie cu durata de viaţă normală a oamenilor, zece ani echivalau cu cinci minute. Computerul principal ar folosi anii respectivi eficient şi productiv şi spera că oamenii vor reuşi să facă la fel. Dacă ar fi înţelepţi, în cei zece ani şi-ar întemeia familii, ar începe să aibă şi să crească mulţi copii şi ar forma o comunitate demnă de a se întoarce la Păstrătorul Pământului. Însă aşa ceva n-ar fi uşor de realizat, iar deocamdată computerul principal nu putea spera la altceva decât să-i ţină în viaţă.

1. LEGEA DESERTULUI

Shedemei era om de ştiinţă, nu călătoare prin deşert. Nu avea mare nevoie de confortul oraşului – se mulţumea să doarmă pe podea sau pe masă, în loc de pat – dar nu suporta să fie smulsă din laboratorul ei, de la munca ei, de la tot ceea ce dădea sens vieţii sale. Nu fusese niciodată de acord să ia parte la expediţia aceasta pe jumătate nebunească. Şi, totuşi, iat-o călătorind pe o cămilă, în căldura uscată a vântului din deşert, clătinându-se înainte şi înapoi, în timp ce urmăreşte cum dosul cămilei din faţa ei se leagănă în alt ritm. Ii era cam rău de la căldura şi de la mişcarea aceea. Ii provoca dureri de cap.

De câteva ori a fost cât pe ce să se întoarcă. Putea găsi drumul foarte uşor; nu trebuia decât să se apropie destul de mult de Basilica, iar computerul ei s-ar fi conectat la oraş şi i-ar fi arătat restul drumului până acasă. Singură, ar avansa mult mai repede – poate ar ajunge înapoi chiar înainte să se înnopteze. Şi sigur i s-ar da voie să intre în oraş – nu avea legături de sânge sau prin căsătorie cu nimeni din grup. Singurul motiv pentru care fusese exilată împreună cu ei era că procurase recipientele cu umiditate scăzută, pline cu seminţe şi embrioni care vor naşte o floră şi-o faună cât de cât asemănătoare celor de pe Pământ. Îi făcuse un serviciu fostei sale profesoare, nimic mai mult – nu o puteau trimite obligatoriu în surghiun pentru *atâta lucru.*

Totuşi, tocmai încărcătura aceea a fost motivul pentru care nu s-a întors înapoi. Cine altcineva s-ar pricepe să reînvie miriadele de specii cărate de cămile? Cine altcineva ar şti care din ele trebuie să ia naştere primele, ca să se adapteze înainte de-a apărea alte specii ce vor trebui să se hrănească cu ele?

Nu-i cinstit, îşi repetă Shedemei a mia oară. Sunt singura din grup care se poate apuca să îndeplinească sarcina asta – dar pentru mine nu e deloc o provocare. Nu e *ştiinţă,* e

agricultură. Sunt aici nu pentru că sarcina aleasă pentru mine de Sufletul Suprem e extrem de solicitantă, ci pentru că toţi ceilalţi sunt teribil de ignoranţi în privinţa ei.

— Pari supărată şi amărâtă.

Shedemei întoarse capul. Rasa era aceea care-şi mânase cămila lângă a ei, pe cărarea lată de piatră. Rasa, profesoara ei, un fel de mamă a ei. Dar nu mama ei *bună,* nu mama ei biologică, nu cea *de drept.*

— Aşa-i, recunoscu Shedemei.

— Eşti supărată pe mine? o întrebă Rasa.

— Parţial. Tu ai manevrat situaţia şi ne-ai târât pe toţi în treaba asta. N-am nicio legătură cu oamenii respectivi, decât prin tine.

— Toţi avem aceeaşi legătură, zise Rasa. Sufletul Suprem ţi-a trimis un vis, nu-i aşa?

— Nu eu i l-am cerut.

— Care dintre noi i l-a cerut? înţeleg ce vrei să spui, Shedya. Toţi ceilalţi au făcut alegeri care i-au adus aici. Nafai, Luet, Hushidh şi cu mine am venit de bunăvoie... mai mult sau mai puţin. Iar Elemak şi Meb, ca să nu mai spun de fiicele mele, binecuvântate să le fie inimioarele neastâmpărate, sunt aici pentru c-au luat hotărâri proaste şi detestabile. Ceilalţi au venit pentru că au contracte de căsătorie, deşi unii nu fac decât să persevereze în greşeala iniţială venind cu noi. Dar pe tine, Shedemei, nu te aduce cu noi decât visul tău. Şi devotamentul faţă de mine.

Sufletul Suprem îi trimisese un vis în care ea plutea în aer, împrăştiind seminţe şi urmărindu-le cum cresc, transformând un deşert într-o pădure şi-o pajişte verde, plină de animale.

Shedemei se uită în jur, la sumbrul peisaj deşertic, la cele câteva plante ţepoase care se agăţau de viaţă pe ici, pe colo, ştiind că o mână de şopârle trăiau de pe urma puţinelor insecte care găseau destulă apă ca să supravieţuiască.

— Nu este visul meu, spuse ea.

— Dar ai venit, insistă Rasa. În parte din cauza visului, în parte din iubire pentru mine.

— Nu există nicio speranţă că vom reuşi, să ştii. Cei de-aici

nu sunt colonişti. Doar Elemak are capacitatea de-a supravieţui.

— E *cel mai* experimentat în expediţiile prin deşert. Nyef şi Meb se descurcă binişor. Ceilalţi o să înveţe.

Shedemei tăcu, nevrând să se certe.

— Nu suport să văd că dai înapoi de la ceartă, spuse Rasa.

— Nu-mi plac conflictele.

— Dar întotdeauna dai înapoi *exact* în clipa în care eşti gata să spui celuilalt exact ce vrea să audă.

— Nu ştiu ce vor să audă ceilalţi.

— Zi-mi la ce te gândeai acum un minut. Explică-mi de ce crezi că expediţia noastră-i sortită eşecului.

— Basilica, zise Shedemei.

—*Am părăsit* oraşul. Acum nu ne mai poate face rău.

— Basilica o să ne facă rău în nenumărate feluri. O să ne amintească mereu de o viaţă blândă şi uşoară, întotdeauna o să ne chinuie dorul de ea.

— Nu dorul de casă te chinuie, sunt sigură, zise Rasa.

— Cărăm jumătate de oraş cu noi. Toate bolile lui, dar niciunul din punctele lui tari. Suntem obişnuiţi cu timp liber, dar nu avem nici bogăţia, nici proprietăţile care să ni-l pună la dispoziţie. Ne-am obişnuit cu prea multe pofte, pe care n-o să ni le putem face într-o colonie mică, aşa cum o să fie a noastră.

— Şi înainte vreme oamenii au părăsit oraşul şi au mai întemeiat colonii.

— Cei care doresc să se adapteze *se vor adapta,* ştiu, rosti Shedemei. Dar câţi doresc? Câţi au tăria de a-şi neglija propriile dorinţe, ca să se sacrifice pentru binele nostru, al tuturor? Nici măcar *eu* nu sunt atât de devotată. Sunt tot mai furioasă, cu fiecare kilometru cu care mă îndepărtez de munca mea.

— Atunci, avem noroc, zise Rasa. Nimeni altcineva din grup n-a făcut o muncă vrednică de a fi menţionată. Iar cei care au făcut-o au pierdut totul, deci nu s-ar mai putea întoarce.

— Treaba lui Meb îl aşteaptă acolo.

Rasa rămase perplexă o clipă.

— N-am ştiut că Meb ar fi lucrat *ceva*, dacă nu cumva te referi la scurta şi jalnica lui carieră de actor.

— Mă refer la proiectul său de-o viaţă, de-a se cupla cu fiecare femeie din oraş care nu-i rudă de sânge cu el, urâtă ca moartea sau decedată.

— Aa, zâmbi uşor Rasa. La genul *ăsta* de treabă te gândeai.

— Şi nu-i singurul, adăugă Shedemei.

— Da, ştiu. Eşti prea amabilă, dar nu încape îndoială că înseşi fiicele mele mor de nerăbdare să reia treaba pe care-au lăsat-o neterminată în cadrul propriilor versiuni ale sus-numitului proiect.

— N-am vrut să te jignesc.

— Nu mă simt jignită. Îmi cunosc bine fiicele. Seamănă prea mult cu tatăl lor ca să nu ştiu la ce să mă aştept de la ele. Dar, spune-mi, Shedya, pe care dintre bărbaţi te aştepţi să-l considere ele atrăgător?

— După câteva săptămâni sau chiar zile, li se va părea că *toţi* bărbaţii arată bine.

Rasa râse uşor.

— Draga mea, îndrăznesc să spun c-ai dreptate. Dar bărbaţii din micul nostru grup sunt căsătoriţi şi poţi să fii convinsă că nevestele lor vor sta cu ochii-n patru, ca să fie sigure că nimeni nu le invadează teritoriul.

Shedemei clătină din cap.

— Rasa, porneşti de la o premisă falsă. Dacă *tu* ai ales să rămâi măritată cu acelaşi bărbat, reînnoindu-i contractul în fiecare an de atunci încoace – mă rog, de când l-ai născut pe Nafai – nu-nseamnă că *oricare* altă femeie din grup o să fie la fel de posesivă şi protectoare cu soţul ei.

— Aşa crezi? Iubita mea fiică Kokor a fost cât pe ce să-şi omoare sora, pe Sevet, pentru că se culca cu soţul ei, Obring.

— Aşa, deci… Obring n-o să mai încerce să se culce cu Sevet. Dar asta nu-l împiedică să încerce s-o facă cu Luet, de exemplu.

— Luet! exclamă Rasa. E-o fată minunată, Shedya, nu e frumoasă ca acelea pe care le caută un bărbat ca Obring şi, în

plus, e şi foarte tânără şi clar îndrăgostită de Nafai. Cel mai important, e vizionară în ape din Basilica şi Obring s-ar speria de moarte, dacă s-ar apropia de ea.

Shedemei clătină din cap. Oare Rasa chiar nu-şi dădea seama că, pe măsură ce trecea timpul, importanţa acestor argumente scădea? Nu înţelegea că oameni ca Obring şi Meb, Kokor şi Sevet trăiau ca să vâneze şi puţin le păsa cine-i prada?

— Iar dacă-ţi imaginezi că Obring şi-ar încerca norocul cu Eiadh, o să râd cu gura până la urechi, spuse Rasa. A, da, poate că el ar *vrea* „însă Eiadh e o fată care admiră la un bărbat numai puterea, iar asta-i singura virtute pe care Obring n-o s-o aibă niciodată. Nu, cred că Obring o să-i fie foarte credincios lui Kokor.

— Rasa, draga mea profesoară şi prietenă, spuse Shedemei, până la sfârşitul lunii, Obring o să-ncerce să mă seducă şi *pe mine.*

Rasa nu-şi putu ascunde uimirea.

— Ei, lasă… Nu eşti tu genul…

— Genul lui e orice femeie care nu i-a spus *nu* în ultima vreme, o întrerupse Shedemei. Şi, te previn, dacă există un lucru pe care grupul nostru e prea mic ca să-l suporte, acela e tensiunea sexuală. Dac-am fi ca babuinii, iar femelele noastre ar fi atrăgătoare din punct de vedere sexual numai în câteva rânduri, între sarcini, am putea avea împerecherile improvizate pe termen scurt, ca la babuini. Am putea suporta conflictele periodice dintre masculi pentru că s-ar termina foarte repede şi-am avea pace tot restul anului. Dar, din păcate, suntem oameni şi stabilim altfel de legături între noi. Copiii noştri au nevoie de stabilitate şi pace. Şi, printre noi, prea puţini sunt cei care trec cu uşurinţă peste câteva crime înfăptuite pe ici, pe colo.

— Crime, repetă Rasa. Shedemei, ce te-a apucat?

— Nafai a ucis deja un om. Şi probabil că el e *cel mai simpatic* din grup, în afară de Vas, să zicem.

— Aşa i-a cerut Sufletul Suprem.

— Da, deci Nafai e singurul din grup care se supune

Sufletului Suprem. Ceilalţi e şi mai probabil că se supun zeului *lor.*

— Care-o fi acela?

— Li se bălăngăne-ntre picioare, răspunse Shedemei.

— Biologii tăi au o viziune foarte cinică despre fiinţele umane, zise Rasa. Ai spune că suntem animalele de cea mai joasă speţă.

— Aa, nu cea mai joasă. Masculii noştri nu-ncearcă să-şi mănânce odraslele.

— Iar femelele nu-şi devorează perechea, adăugă Rasa.

— Au existat şi unele care-au încercat.

Râseră amândouă. Vorbiseră destul de liniştite, iar cămilele lor erau la distanţă destul de mare de celelalte, însă râsetele lor se auziră în depărtare şi câteva capete se întoarseră spre ele.

— Nu ne luaţi în seamă! le strigă Rasa. Nu râdeam de voi!

Dar Elemak le luă în *serios.* Călărea aproape de avangarda caravanei. Îşi struni animalul şi se întoarse înapoi, până ajunse în dreptul celor două femei. Era negru la faţă de supărare.

— Încearcă să te controlezi puţin, Doamnă Rasa, vorbi el.

— Ce-i, protestă Rasa, am râs prea tare?

— Da, ai râs cam tare – pe lângă faptul c-ai făcut o glumă deşucheată. Ai strigat cât ai putut de tare. Dusă de vânt, o voce de femeie se poate auzi la distanţă de kilometri întregi. Deşertul nu-i dens populat, dar, dacă te-aude cineva, te-ai putea trezi violată, jefuită şi ucisă într-un timp uluitor de scurt.

Shedemei ştia că Elemak are dreptate – el era cel care condusese caravane prin deşert. Dar nu-i suporta tonul condescendent, sarcasmul. Nimeni nu avea dreptul să-i vorbească aşa Doamnei Rasa.

Totuşi, Rasa însăşi părea să ignore insulta din atitudinea lui Elya.

— Un grup atât de mare ca al nostru? întrebă ea inocentă. Credeam că tâlharii o să se ţină la distanţă de noi.

— Se roagă să dea peste grupuri ca al nostru, spuse Elemak. Mai multe femei şi mai puţini bărbaţi. Călătorind încet. Cu poveri mari. Vorbind tare, neglijent. Două femei

rămase în urmă şi separate de restul grupului.

Abia atunci îşi dădu seama Shedemei cât de vulnerabile fuseseră ea şi Rasa. I se făcu frică. Nu era obişnuită să gândească aşa – să se gândească în ce fel să evite un atac. În Basilica fusese întotdeauna în siguranţă. *Femeile* erau întotdeauna în siguranţă în Basilica.

— Şi-ai putea să te mai uiţi o dată la bărbaţii din caravana noastră, spuse Elemak. Care din ei crezi că pot să lupte pentru tine, ca să te salveze de o bandă din trei sau patru tâlhari, darămite de doisprezece?

— Doi, răspunse Rasa.

Elemak o privi fix câteva clipe.

— Aici, sub cerul liber, unde-ar trebui să se arate de la o depărtare destul de mare, cred c-aş putea să-i înfrunt. Dar aş prefera să nu fiu nevoit. Aşa că vezi-ţi de drum şi taci. *Te rog.*

Acel *te rog* de la sfârşit mai îndulci asprimea din vocea lui Elemak, ceea ce n-o împiedică pe Shedemei să hotărască să i se supună în totalitate. Spre deosebire de Rasa, ea nu credea că le-ar putea apăra de unul singur de tâlhari, chiar dacă ar fi fost puţini la număr.

Elemak îi aruncă o privire lui Shedemei, dar pe faţa lui nu se citi nicio expresie cu subînţeles, pe care ea s-o poată interpreta. Apoi el îşi struni cămila şi porni clătinându-se înainte, spre fruntea micii caravane.

— O să fie interesant de văzut cine-o să fie cel care va prelua conducerea când vom ajunge în tabăra lui Wetchik, soţul tău sau Elemak, spuse Shedemei.

— Nu lua în seamă izbucnirea lui Elya, replică Rasa. Cel care-o să conducă o să fie soţul meu.

— N-aş fi aşa de sigură. Elemak crede că-i normal să facă pe autoritarul.

— Da, îi place senzaţia, admise Rasa. Dar nu ştie să-şi păstreze autoritatea decât inspirând teamă. Oare nu-şi dă seama că Sufletul Suprem ocroteşte această expediţie? Doar să le treacă prin cap tâlharilor să se-arate pe-aici, că Sufletul Suprem o să-i facă imediat să-şi uite gândurile. Suntem în siguranţă ca acasă la noi, în pat.

Shedemei nu-i aduse aminte că de-abia trecuseră câteva zile de când nu se simţiseră deloc în siguranţă în paturile lor. Nu spuse nici că Rasa tocmai îi ilustrase punctul de vedere – atunci când Rasa se gândise la casă şi la siguranţă, de fapt la Basilica îi fugise mintea. Avea să-i bântuie multă vreme de acum înainte fantoma vieţii duse în oraş.

Veni rândul lui Kokor să-şi oprească animalul şi să aştepte s-o ajungă Rasa din urmă.

— Ai fost rea, Mamă, nu-i aşa? A trebuit să vină bătrânul şi răutăciosul de Elemak să te certe?

Pe Shedemei o dezgustă prostia de fetiţă a lui Kokor – dar Kokor o dezgusta de obicei. Atitudinea ei părea întotdeauna falsă şi manipulatoare; ceea ce o mira pe Shedemei era că trucurile ei jalnice şi căutate aveau deseori efect asupra oamenilor, altfel, Kokor ar fi găsit altele, noi.

Ei bine, poate că mica scenă jucată de fetiţă avea efect asupra multora, dar *nu* şi asupra propriei sale mame. Rasa nu făcu decât să o fixeze pe Koya cu o privire de gheaţă şi să-i spună:

— Draga mea, Shedya şi cu mine purtam o discuţie privată. Îmi pare rău dac-ai înţeles greşit şi-ai crezut că te-am invitat să iei parte.

Lui Kokor nu-i trebui decât o clipă ca să înţeleagă; când pricepu, se întunecă la faţă – de supărare? Apoi îi adresă lui Shedemei un zâmbet ţeapăn şi spuse:

— Shedya, mama o să fie-ntotdeauna dezamăgită că n-am ieşit aşa *ca tine.* Dar mă tem că nici creierul, nici trupul meu nu aveau destulă frumuseţe *interioară.*

Apoi Kokor îmboldi stângace cămila să meargă mai repede şi în scurt timp le-o luă din nou înainte.

Shedemei ştia că Kokor intenţionase s-o insulte amintindu-i că singura frumuseţe de care se va bucura ea vreodată va fi cea interioară. Dar Shedemei trecuse de mult de faza geloziei adolescentine pe fetele frumoase.

Probabil că Rasei îi treceau prin cap aceleaşi gânduri.

— Ciudat, nu-i aşa, că oamenii cu înfăţişare fizică modestă sunt perfect capabili să vadă frumuseţea fizică a altora, în

vreme ce oamenii mutilaţi moral sunt orbi la bunătate şi decenţă! Ei îşi închipuie, sincer, că aşa ceva nu există.

— Aa, ştiu foarte bine că există, zise Shedemei, numai că nu-şi dau seama niciodată care oameni anume o posedă. Nu vreau să spun că sentimentele mele din clipa asta mi-ar dovedi frumuseţea morală.

— Te gândeai la omor, nu? o întrebă Rasa.

— O, nimic atât de direct şi definitiv. Pur şi simplu i-am dorit s-o doară groaznic toate cele de la şa.

— Şi Elemak? L-ai afurisit şi pe el?

— Nici vorbă. Poate că, aşa cum spui, nu trebuia să încerce să ne sperie ca să-l ascultăm. Dar cred că avea dreptate. La urma urmei, Sufletul Suprem n-a reuşit întotdeauna să ne ferească de pericol. Nu, n-am niciun resentiment faţă de Elemak.

— Atunci, aş vrea să fiu şi eu la fel de matură ca tine. Pe mine mă deranjează felul în care mi-a vorbit. Cu atâta condescendenţă… Ştiu *de ce,* bineînţeles – consideră că statutul meu în oraş e o ameninţare la adresa autorităţii lui *aic*i, aşa că m-a pus la punct. Dar ar trebui să-şi dea seama că sunt destul de înţeleaptă să-l urmez, în calitate de conducător, fără să mă umilească mai întâi.

— Nu-i vorba de ce ai *tu* nevoie. Niciodată nu-i vorba de asta, ci numai de ce are nevoie *el.* Simte nevoia să se simtă superior ţie. Ca să fiu sinceră, şi eu simt la fel, femeie bătrână şi proastă.

Preţ de-o clipă, Rasa o privi îngrozită. Apoi, tocmai când Shedemei voia să-i explice că glumea – oare *de ce* nimeni nu-i înţelegea umorul – îi zâmbi larg.

— Prefer să fiu bătrână şi proastă decât tânără şi proastă, îi spuse. Cele *bătrâne* şi proaste nu fac asemenea greşeli răsunătoare.

— Nu-s aşa de sigură, rosti Shedemei. Faptul că am plecat în expediţia asta, de exemplu…

— E o greşeală?

— Din punctul meu de vedere, cu siguranţă. Viaţa mea e genetica, dar singurul lucru cât de cât legat de genetică pe

care-o să mai apuc să-l fac de-acum înainte o să fie reproducerea *propriilor* mele gene.

— Pari disperată. Nu-i aşa de groaznic să ai copii. Nu *toţi* sunt precum Kokor şi până şi ea poate va ajunge să fie umană într-o zi.

— Da, dar tu ţi-ai *iubit* soţii, sublinie Shedemei. Eu cu cine-o să mă pricopsesc până la urmă, mătuşă Rasa? Cu fiul tău schilod? Sau cu bibliotecarul lui Gaballufix?

— Cred că Hushidh plănuieşte să se mărite cu Issib, spuse Rasa.

Vorbise pe un ton rece, dar lui Shedemei nu-i păsă.

— Da, ştiu că le-ai aranjat tu pe toate pentru noi. Dar, spune-mi, mătuşă Rasa, dacă nu s-ar fi întâmplat ca Nafai să-l tragă pe bibliotecar după el, când a furat Catalogul... ai fi aranjat tu să mă aduci pe m*ine?*

Chipul Rasei se înăspri, fără îndoială. Rămase tăcută multă vreme.

— Hai, mătuşă Rasa, nu-s proastă şi aş prefera să nu-ncerci să mă păcăleşti.

— Aveam nevoie de abilităţile tale, Shedya. Sufletul Suprem te-a ales, nu eu.

— Sigur n-ai fost *tu* aceea care număra bărbaţii şi femeile şi se asigura că sunt egali la număr?

— Sufletul Suprem ţi-a trimis visul acela.

— Trist e, spuse Shedemei, că, în afară de tine, nici măcar unul din noi nu şi-a dovedit capacitatea de reproducere. N-ai de unde să ştii că nu l-ai cuplat pe unul din bărbaţi cu o nevastă stearpă. Sau pe vreuna din noi, femeile, cu un bărbat sterp.

Supărarea Rasei creştea.

— Ţi-am spus, n-a fost alegerea *mea... Lue*t a avut, şi ea, o viziune şi...

— Ai de gând să devii un exemplu? Mătuşă Rasa, a*i de gând* să mai faci copii?

Rasa rămase cu gura căscată.

— Eu? La vârsta mea?

— Tot mai ai câteva ovule bune. Ştiu că n-ai ajuns la

menopauză, pentru că sângerezi chiar acum.

Rasa o privi consternată.

— Ce-ar fi să mă iei la analizat cu unul din microscoapele tale?

— N-ai încăpea. Ar trebui să te tai în felii subţiri ca lama.

— Uneori am impresia că ai făcut-o deja.

— Rasa, ne faci să ne oprim de câteva ori pe zi. *Ştiu* că poţi să-ţi controlezi vezica mult mai bine. *Toate* ştim că verşi lacrimile lunii.

Rasa ridică scurt din sprâncene, ca şi cum ar fi dat din umeri.

— Mai mulţi copii, într-adevăr.

— Cred că trebuie neapărat să faci asta. Ca să ne dai un exemplu tuturor, spuse Shedemei. Nu înţelegi că n-am pornit într-o simplă excursie? Suntem o *colonie.* Reproducerea e prioritatea numărul unu a coloniştilor. Cel care nu face copii aproape că nu-i bun de nimic. Şi, indiferent cât ţi-ar invidia Elemak autoritatea, tu *eşti* conducătoarea femeilor de aici. Tu trebuie să ne dai exemplu tuturor. Dacă vrei să rămâi gravidă în excursia aceasta, celelalte se vor lua după tine, mai ales că bărbaţii lor vor simţi nevoia să demonstreze că-şi pot lăsa şi ei femeile gravide, nu numai bătrânul Wetchik.

— El nu mai e Wetchik, zise Rasa, fără relevanţă. E Volemak.

— Dar mai poate, nu-i aşa?

— Shedemei, e vreo întrebare pe care să nu mi-o pui? Ce mai urmează, să-ţi dăm probe de scaun?

— Pân-la sfârşitul călătoriei, îmi închipui c-o s-ajung să studiez probe din aproape tot. Sunt singura din grup care se pricepe la medicină cât de cât.

Rasa chicoti neaşteptat.

— Îl şi văd pe Elemak aducându-ţi o probă de spermă.

Doar la ideea că ar fi trebuit să i-o ceară, Shedemei nu-şi putu reţine râsul. Un asemenea atac la demnitatea de conducător al caravanei!

Preţ de câteva minute călăriră în linişte, apoi Rasa întrebă:

— O faci?

— Ce anume?

— O să te măriţi cu Zdorab?

— Cu cine?

— Cu bibliotecarul, Zdorab.

— Să mă mărit cu el... oftă Shedemei. N-am avut de gând să mă mărit cu nimeni.

— Mărită-te cu el şi fă-i copii.

— Cred c-aşa o să fac. Dar *nu* şi dacă vom trăi după legea babuinilor.

— Legea babuinilor!

— Ca-n Basilica – întrecerea din fiecare an pentru alţi masculi. O să-l iau pe bărbatul ăsta între două vârste pe care nu l-am văzut niciodată, o să mă culc cu el, o să-i port copiii-n pântece, o să-i cresc împreună cu el – dar nu şi dacă trebuie să lupt ca să-l păstrez. Nu şi dacă trebuie să-l văd curtând-o pe Eiadh, pe Hushidh sau pe Dolya – sau pe *Kokor* – ori de câte ori contractul nostru de căsătorie se apropie de expirare, pentru ca, după aceea, el să vină târâş înapoi la mine şi să-mi ceară să-i reînnoiesc contractul încă un an, *numai* pentru că nu-l vrea niciuna dintre femeile pe care le doreşte cu adevărat.

Rasa încuviinţă:

— Acum înţeleg ce-ai încercat să spui mai devreme. Nu la infidelitatea lui Kokor te-ai referit, ci la obiceiurile cu care-am crescut cu toţii.

— Întocmai, spuse Shedemei. Suntem un grup prea mic ca să păstrăm vechile obiceiuri de căsătorie din Basilica.

— E doar o chestiune de ordine, nu-i aşa? întrebă Rasa. În oraş, când o femeie nu reînnoieşte contractul cu un bărbat sau când el nu i-o cere, se pot evita reciproc până când uită de suferinţă. Îţi găseşti pe altcineva, pentru că-s mii de bărbaţi dintre care poţi alege. Dar noi suntem doar şaisprezece suflete. Opt bărbaţi şi opt femei. Ar fi insuportabil.

— Unii vor vrea să ucidă, aşa cum a-ncercat Kokor, sublinie Shedemei. Iar alţii vor dori să moară.

— Ai dreptate, ai dreptate, ai dreptate, murmură Rasa, parcă gândind cu glas tare. Dar nu le putem spune acum. Unii

din ei s-ar întoarce – că merg prin deşert sau nu, că-i ameninţă tâlharii sau nu. Monogamie pe viaţă… Mă îndoiesc că Sevet şi Kokor au fost vreodată fidele cuiva o săptămână întreagă. Iar Meb nu s-a însurat până acum din simplul motiv că n-are de gând să fie credincios, dar îi lipseşte îndemânarea fiicei mele de-a se purta fără pic de onestitate. Iar acum noi vrem să le spunem că trebuie să fie credincioşi. Fără contracte pe un an, fără şansa de-a face schimbări.

— N-o să le placă.

— Aşa că n-o să le zicem decât atunci când vom ajunge-n tabăra lui Volemak. Când o să fie mult prea târziu pentru ei să se-ntoarcă înapoi.

Lui Shedemei nu-i venea să creadă că o aude pe Rasa vorbind aşa. Totuşi, îi răspunse cu glas moale:

— Numai că mi-a trecut prin cap că, dacă vor să se-ntoarcă, poate-ar trebui să-i lăsăm. Doar sunt oameni liberi.

Rasa se întoarse furioasă spre ea.

— Nu, nu sunt. Au fost liberi până când au făcut alegerea care i-a adus aici, dar acum *nu* mai sunt, deoarece colonia noastră, *călătoria* noastră nu va ajunge la final fără ei.

— Eşti foarte convinsă că-i poţi face pe oameni să-şi respecte angajamentele, murmură Shedemei. Până acum n-a mai reuşit nimeni. Tu oare o să reuşeşti?

— N-o fac doar de dragul expediţiei, spuse Rasa, ci pentru propriul lor bine. Sufletul Suprem a arătat clar că Basilica o să fie distrusă – şi ei odată cu ea, dac-o să mai fie acolo când o veni vremea aceea. Noi le salvăm viaţa. Dar oamenii cei mai înclinaţi să se întoarcă înapoi sunt tocmai aceia care cred cel mai puţin în viziunile arătate nouă de Sufletul Suprem. Aşadar, pentru a le salva viaţa, trebuie să…

— Să-i păcălim?

— Fără să le dăm unele explicaţii decât mai târziu.

— Pentru că ştii mult mai bine decât ei ce-i bine pentru ei?

— Exact. Pentru că ştiu mult mai bine decât ei.

Shedemei se înfurie. Tot ce-i zisese Rasa era foarte adevărat, dar nu-i schimba convingerea că oamenii aveau dreptul să-şi aleagă propria cale de autodistrugere, dacă aşa

voiau. Poate că şi asta era un lux al traiului din Basilica, să ai dreptul să te distrugi prin propria prostie sau îngustime, dar, chiar şi aşa, era un lux la care Shedemei nu era pregătită să renunţe. Una era să spui oamenilor că fidelitatea monogamiei reprezintă una din condiţiile de a rămâne în grup. Atunci ei puteau alege dacă rămân şi se supun sau pleacă şi trăiesc după alte reguli. Alta era să-i minţi până când era prea târziu să mai aleagă... *libertatea* era miza aici, după cum tot *libertatea* era cea pentru care merita să supravieţuiască.

— Mătuşă Rasa, rosti Shedemei, nu *tu* eşti Sufletul Suprem.

Şi, spunând acestea, Shedemei îşi îmboldi cămila să se grăbească, lăsând-o pe Rasa în urma ei. Nu că ar fi avut ceva de adăugat. Dar se enervase prea tare ca să rămână lângă ea; ideea de-a se certa cu mătuşa Rasa era insuportabilă. Shedemei nu suporta să se certe cu nimeni. Cearta o făcea să cadă pe gânduri zile la rând. Şi avea destule la care să cugete şi fără certuri.

Zdorab. Ce fel de om ajunge arhivarul unui ucigaş însetat de putere precum Gaballufix? Ce fel de om îl lasă pe un băiat ca Nafai să-l manipuleze ca să-i trădeze încrederea, renunţând la Catalogul preţios, şi *apoi îl urmează* pe hoţ în afara oraşului? Ce fel de om îl lasă pe Nafai să se lupte cu el ca să-l supună şi să-i smulgă jurământul că va pleca în deşert şi că nu va mai vedea niciodată Basilica?

Shedemei ştia *exact* ce fel de om era acela: un prăpădit tâmpit şi plictisitor. Un laş ruşinos şi îngust la minte, care-mi va cere formal permisiunea, înainte de fiecare încercare sârguincioasă, de-a mă lăsa însărcinată. Un bărbat care nu va şti nici să se bucure de căsnicie, nici să ofere bucurie. Un bărbat care va dori să se fi însurat cu oricare altă femeie în afară de mine, dar va rămâne cu mine numai pentru că ştie că niciuna dintre ele nu l-ar vrea.

Zdorab, viitorul meu soţ. De-abia aştept să te cunosc.

În cea de-a treia noapte în deşert corturile se ridicară mai repede. De-acum toată lumea ştia foarte bine ce treburi are de făcut – şi ce treburi putea să evite. Rasa constată cu dispreţ că atât Meb, cât şi Obring reuşeau să-şi petreacă mai

mult de jumătate din timp „ajutându-şi“ nevestele să facă treburi uşoare, de copil – sigur aşa erau, altfel, nici Dolya, nici Kokor nu le-ar fi făcut. Nu că Doi n-avea chef de lucru câteodată, dar, cum Sevet şi Kokor nu făceau nimic demn de luat în seamă, ea nu voia să se lase mai prejos. La urma urmei, Doi fusese actriţă cu multe roluri la activ când Kokor şi Sevet încă gângureau cântece de copilaşi. Rasa ştia cum gândeşte Doi. Mai întâi poziţia socială şi abia *pe urmă* decenţa umană.

Dar cel puţin decenţa apărea pe lista ei! Cine *sunt* oamenii aceştia pe care i-am crescut şi i-am educat? Cei prea egoişti ca să-ndure ne ameninţă pacea, iar o parte din ceilalţi sunt atât de supuşi Sufletului Suprem, încât pentru ei mă tem şi mai mult.

Nu răspund de vieţile lor acum, îşi reaminti Rasa. Răspund să fie bine întinse frânghiile cortului, ca să nu se prăbuşească la prima pală de vânt.

— Indiferent ce faci, o să se prăbuşească *oricum,* dacă vântul o să bată cu putere, îi spuse Elemak. Aşa că nu trebuie s-o încordezi atât de tare, ca să reziste şi la un uragan.

— Doar la o furtună de nisip?

Rasa simţi o picătură de sudoare alunecându-i în ochi şi înţepând-o chiar în timp ce vorbea. Încercă s-o şteargă cu mâneca, dar braţul îi era mai transpirat decât faţa, chiar sub muselina fină.

— E muncă grea, indiferent de vremea de-afară, vorbi Elemak. Lasă-mă pe mine.

Bărbatul încordă frânghia de ancorare cât Rasa făcu nodul la locul lui. Ea ştia că Elemak ar fi putut să facă nodul singur, fără s-o ajute să ţină frânghia încordată. Înţelese imediat ce urmăreşte asigurându-se că ea învaţă cum să facă o treabă ca lumea, arătându-i că se încrede în ea şi lăsând-o să creadă că a reuşit un lucru mare când a ridicat cortul.

— Te pricepi, vorbi ea.

— Nu-i mare lucru să faci un nod, odată ce-ai învăţat cum.

Femeia zâmbi.

— A, da, nodurile. Asta faci tu aici, noduri?

Elemak îi zâmbi la rândul său – iar ea văzu că el îi apreciază *cu adevărat* lauda.

— Printre alte lucruri, Doamnă Rasa.

— Eşti conducător de bărbaţi, spuse Rasa. O spun nu în calitate de mamă vitregă a ta, nici de cumnată, ci de femeie care a avut ocazia să conducă ea însăşi. Până şi celor leneşi li se face ruşine să-şi arate lenea prea des.

Nu-i zise că, până acum, el nu reuşise decât să centreze autoritatea în el însuşi – nimeni nu-şi dăduse încă seama de intenţia lui, aşa că, atunci când el nu era prezent, nu se întâmpla nimic. Poate că numai asta trebuise el să înveţe despre conducere în anii când fusese şef de caravană. Dar, dacă intenţiona să conducă expediţia (şi Rasa nu era atât de proastă, încât să creadă că Elemak avea de gând să-l lase pe tatăl lui să deţină o autoritate mai mult decât nominală), va trebui să înveţe şi altceva, nu doar cum să-i facă pe oameni dependenţi de el. Esenţa conducerii, dragul meu tânăr conducător, este de a-i face pe oameni *independenţi* şi, în acelaşi timp, de a-i convinge să te urmeze de bunăvoie. Atunci, chiar dacă stai cu spatele la ei, vor respecta principiile pe care le-au învăţat de la tine. Dar Rasa nu putea rosti aceste cuvinte cu glas tare; el nu putea auzi asemenea sfaturi. Aşa că a continuat să-l laude, sperând să-i dea încredere până când *va putea* auzi sfatul înţelept.

— Şi-am avut parte de mai puţine certuri şi plângeri de la fiicele mele decât pe vremea când duceau o viaţă mai uşoară.

Elemak se strâmbă.

— Ştii la fel de bine ca mine că jumătate din grup ar prefera să se-ntoarcă în Basilica în clipa asta. Nu sunt sigur că nu fac parte din jumătatea aceea.

— Dar nu ne-ntoarcem.

— Îmi închipui c-ar fi decepţionant să ne-ntoarcem în oraşul lui Moozh, după ce ne-a izgonit cu atâta tărăboi.

— Decepţionant şi periculos, preciză Rasa.

— Nafai *a fost* exonerat de acuzaţia că l-ar fi ucis pe iubitul meu frate vitreg, Gaballufix.

— N-a fost exonerat de nimic. Şi, dacă tot veni vorba, nici

tu n-ai fost exonerat, fiu al soţului meu.

—Eu!

Trăsăturile i se înăspriră şi se înroşi uşor în obraji. Nu era bine că-şi dădea pe faţă sentimentele cu atâta uşurinţă. Nu era bine pentru un conducător.

— Nu vreau decât să-ţi dai seama că nici nu se pune problema să ne-ntoarcem în Basilica.

— Fii sigură, Doamnă Rasa, că, dac-aş vrea să mă-ntorc în Basilica înainte de a-mi mai vedea tatăl încă o dată, aş face-o. Şi s-ar putea s-o fac, *totuşi,* după ce l-am văzut.

Rasa încuviinţă cu o vagă înclinare din cap.

— Mă bucur că se răcoreşte-n deşert noaptea. Ştiind că noaptea va fi blândă, putem suporta arşiţa apăsătoare a zilei.

Elemak zâmbi.

— Am aranjat asta special pentru tine, Doamnă Rasa.

— Azi am stat de vorbă cu Shedemei, îl anunţă ea.

— Ştiu.

— Despre o problemă foarte serioasă. Una care ne-ar putea dezbina colonia cu mare uşurinţă. Sexul, desigur.

Elemak se alarmă dintr-odată.

— Serios? întrebă el, dar cu voce calmă.

— Mai ales schimbarea partenerilor.

— Toată lumea are o pereche destul de mulţumitoare acum. Niciun bărbat nu doarme nesatisfăcut, ceea ce e mai bine decât în *majoritatea* caravanelor mele. În ce vă priveşte pe tine, pe Hushidh şi pe Shedemei, în curând veţi fi alături de soţii voştri sau de bărbaţii care vor fi soţii lor.

— Dar pe unii nu-mperecherea îi interesează, ci vânarea partenerului.

— Ştiu, spuse Elemak, dar opţiunile sunt limitate.

— Şi, totuşi, unii încă aleg, deşi alegerea lor pare deja făcută.

Văzu cum lui Elemak i se crispează spatele şi ceafa, prefăcându-se că e calm, refuzând să se aplece spre ea şi să-i pună întrebarea care-l tulbura în adâncul sufletului. E îngrijorat din cauza lui Eiadh, iubita lui. Rasa nu-şi dăduse seama că era atât de simţitor când venea vorba de ea, că deja

se frământa din cauza ei.

— Trebuie să-i facem să rămână credincioşi partenerului, spuse ea.

Elemak încuviinţă înclinând din cap.

— Nu pot spune c-am avut problema asta… în caravanele mele, bărbaţii sunt singuri până când ajungem în oraşe, iar acolo se duc la târfe.

— Dar tu?

— Acum sunt însurat. Am nevastă tânără. O nevastă bună.

— O nevastă bună pentru un bărbat tânăr.

Un zâmbet înmuguri la colţul gurii lui Elemak.

— Nimeni nu rămâne veşnic tânăr, rosti el.

— Dar o să mai fie o nevastă la fel de bună peste cinci ani? Peste zece?

El o privi ciudat.

— De unde să ştiu *eu?*

— Dar sigur te gândeşti la asta, Elya. Ce fel de soţie îţi va fi ea peste cincizeci de ani?

El se arătă şocat. Nu se mai gândise la asta înainte şi era atât de surprins, încât nici măcar nu ştia cum să *pretindă* că se făcuse acest lucru.

— Pentru că Shedemei a subliniat – confirmându-mi propriile bănuieli – că nu există nicio şansă ca noi să ducem mai departe obiceiurile de căsătorie din Basilica aici, în deşert. Basilica era foarte mare, noi vom fi doar şaisprezece suflete. Opt cupluri. Când o vei părăsi pe Eiadh pentru alta, ea cu cine se va mărita?

Bineînţeles, Rasa ştia – şi ştia că şi Elemak ştie – că era mult mai probabil ca Eiadh să nu mai dorească reînnoirea contractului cu Elemak, şi nu invers. Dar problema era aceeaşi: cu cine s-ar mărita Eiadh?

— Şi copiii, continuă Rasa. Veţi avea copii, dar nu şi şcoli la care să-i trimiteţi. Vor sta cu mamele lor şi alt bărbat – alţi bărbaţi – îi vor creşte.

Îşi dădea seama că perspectiva ei îl afecta. Ştia exact ce anume îl va nelinişti mai mult şi nu se ruşina să se folosească de ce ştia. La urma urmei, lucrurile despre care îl avertiza ea

erau adevărate.

— Aşa că vezi şi tu, Elemak, că, atâta vreme cât suntem doar şaisprezece suflete care trebuie să rămână împreună pentru a supravieţui în deşert, căsătoria trebuie să fie permanentă.

Elemak nu se uită la ea, dar i se citiră gândurile pe faţă când se lăsă pe covorul întins pe jos, în cort, pe post de podea, acoperind solul nisipos.

— Nu putem supravieţui certurilor, spuse Rasa, sentimentelor rănite… vom fi tot timpul prea aproape unii de alţii. Trebuie să li se spună. Partenerul tău ţi-e acum partener pe viaţă.

Elemak se întinse cu spatele pe covor.

— De ce-ar ţine lumea cont de părerea *mea* despre un asemenea subiect? întrebă el. O să creadă că vorbesc aşa numai ca să încerc s-o păstrez pe Eiadh pentru mine. Ştiu, întâmplător, că şi ceilalţi o privesc cu jind, aşteptând s-o curteze după ce se vor fi încheiat cei patru ani ai căsătoriei noastre.

— Atunci, trebuie să-i convingi să accepte motivaţia mariajelor monogame pe viaţă, ca să înţeleagă că *nu*-i vorba despre un plan doar în folosul tău.

— Să-i conving? Elemak râse scurt, amar. Mă-ndoiesc c-aş putea s-o conving pe Eiadh.

Rasa îşi dădu seama că bărbatul regretă imediat ultima remarcă. Dezvăluia prea multe.

— Deci poate că „a convinge“ nu-i cuvântul pe care-l caut. Oamenii trebuie ajutaţi să-nţeleagă că asta-i o lege pe care trebuie s-o respectăm ca să nu lăsăm familia să se distrugă într-o baie de sânge sufletească şi trupească, aşa cum trebuie să respectăm regula de a ne ţine gura închisă când călătorim.

Elemak se ridică în capul oaselor şi se aplecă spre ea cu ochii lucind a… a ce, furie? Teamă? Jignire? Să fie la mijloc şi alte lucruri, în afara celor pe care le înţeleg eu? se întrebă Rasa.

— Doamnă Rasa, este legea pe care o vrei tu aşa de importantă, încât să *ucizi* în numele ei?

— Să ucizi? Crima este exact lucrul de care mă tem cel mai mult. Tocmai crima trebuie *evitată.*

— Suntem în deşert şi, când vom ajunge în tabăra Tatei, tot în deşert vom fi, iar în deşert nu există decât o singură pedeapsă pentru infracţiunea de orice fel. Moartea.

— Nu fi absurd! îi ceru Rasa.

— Că-i tai capul cuiva sau că-l abandonezi în deşert e acelaşi lucru – aici, exilul *înseamnă* moarte.

— Dar nici prin cap nu mi-ar trece s-aplic o pedeapsă *atât* de grea.

— Gândeşte-te, Doamnă Rasa. Unde-am închide pe cineva, dacă noi călătorim în fiecare zi? Cui i-ar permite timpul să facă de pază? Există, bineînţeles, varianta biciuirii, dar atunci am avea pe cap un rănit şi n-am mai putea călători în siguranţă.

— Ce părere ai de retragerea unui privilegiu? Să-i luăm din bunuri? Sau să-i dăm o amendă, cum se proceda în Basilica.

— Ce să-i iei, Doamnă Rasa? Ce privilegii mai are fiecare dintre noi? Dacă-i luăm celui care încalcă legea un lucru *indispensabil* – încălţările? cămila? — îl rănim oricum, iar el va trebui să călătorească mai încet şi să pună întregul grup în pericol. Iar, dacă nu-i ceva indispensabil, ci sunt simple lucruri dragi, atunci vei trezi în el resentimente şi vei avea împotriva ta încă o persoană de care trebuie să te ocupi, dar în care nu te poţi încrede. Nu, Doamnă Rasa, dacă ruşinea nu-i suficientă pentru a-mpiedica un om să încalce legea, singura pedeapsă care are rost e moartea. Cel ce-a încălcat legea n-o va mai încălca a doua oară şi toată lumea îşi va da seama că nu glumeşti. Orice altă pedeapsă, în afară de moarte, va avea rezultat contrar – nelegiuitul va încălca legea din nou şi n-o va mai respecta nimeni. Iată ce-ţi spun, înainte să hotărăşti că aceasta trebuie să fie legea pe parcursul călătoriei noastre: dacă nu te mai gândeşti puţin, dacă merită într-adevăr să ucizi pentru ea?

— Dar nimeni n-o să creadă c-ai ucide, nu?

— Aşa consideri? Iţi spun din experienţă că cel mai greu, atunci când pedepseşti pe cineva într-o călătorie ca asta, e să-i spui văduvei şi copiilor lui orfani de ce nu l-ai adus acasă.

— Of, Elemak, nici nu m-am gândit…

— Nimeni nu s-a gândit. Dar oamenii deşertului ştiu. Iar când abandonezi un om, în loc să-l omori pe loc, nu-i dai nicio şansă – îl laşi fără cămilă, fără cal, chiar şi fără apă. De fapt, îl legi fedeleş ca să nu se poată mişca, să-i vină de hac animalele repede – pentru că, dacă trăieşte destul, ar putea da peste el tâlharii şi-atunci ar avea parte de o moarte mult mai crudă, iar cu limbă de moarte le va spune tâlharilor unde sunteţi, câţi sunteţi, câţi stau de pază şi unde vă ţineţi bunurile. Le va spune şi alte lucruri: cum îşi alintă soţia, poreclele gărzilor, pentru ca ei să ştie ce să spună pe întuneric şi să creeze confuzie în grup, să prindă oamenii pe picior greşit. Le va spune…

— Termină! strigă Rasa. O faci intenţionat.

— Crezi că viaţa-n deşert înseamnă doar arşiţă şi frig, cămile şi corturi, golitul maţelor în nisip şi dormit pe preş, în loc de pat. Dar îţi spun eu că ceea ce aţi ales Tata, tu şi Nafai, binecuvântat să-i fie sufletul, ceea ce aţi ales cu toţii pentru noi…

— Ceea ce a ales *Sufletul Suprem!*

— … e viaţa cea mai grea pe care şi-o poate închipui cineva, o lume primejdioasă şi brutală, în care moartea-ţi suflă-n ceafă şi, ca să menţii ordinea, trebuie să fii gata să omori.

— O să mă gândesc la altă soluţie, spuse Rasa. O altă metodă de-a mă ocupa de căsătorii…

— Dar n-o vei găsi, o contrazise Elemak. Te vei gândi mult şi bine şi, pân-la urmă, vei ajunge la singura concluzie posibilă. Dacă este ca această colonie de nebuni să-şi împlinească rostul, atunci, va trebui să şi-l împlinească în deşert, după legea deşertului. Asta-nseamnă că femeile ori le vor fi credincioase bărbaţilor, ori vor muri.

— Şi bărbaţii, la fel, dacă *ei* vor fi cei necredincioşi, preciză Rasa, convinsă că era imposibil ca Elemak să spună că numai femeile vor fi pedepsite.

— Aha, înţeleg. Dacă doi oameni încalcă legea căsătoriei, vrei ca *amândoi* să moară, nu-i aşa? Acum cine-i însetat de

sânge? Putem cruţa o femeie mai uşor decât un bărbat. Dacă nu cumva sugerezi să le învăţ pe Kokor şi Sevet să lupte. Dacă nu cumva crezi că Doi şi Shedemei sunt în stare să suie corturile pe spatele cămilelor.

— Deci în lumea ta condusă de bărbaţi, femeia duce greul…

— Nu mai suntem în Basilica, Doamnă Rasa. Femeile prosperă acolo unde civilizaţia-i puternică. Nu aici. Nu, dacă te gândeşti bine, vei vedea că a pedepsi numai femeia e-o cale mai sigură de-a respecta legea. Pentru că ce bărbat poate şopti „te iubesc", când amândoi ştiu ce vrea el să spună în realitate: „Aşa de tare îmi vine să te regulez, că nu-mi pasă dacă mori." Ce succes va mai avea seducţia lui atunci? Dacă va încerca s-o forţeze, ea va ţipa, ştiind că viaţa ei e în joc. Şi dacă el e acuzat de viol, pentru că ea ţipă, cel care va muri va fi *el.* Înţelegi? Dispare romantismul din flirt.

Ieşind din cort, Elemak fu cât pe ce să izbucnească în hohote de râs, văzând expresia şocată a Rasei. Da, ea încă se imaginează conducătoare, chiar şi în deşert, unde nu ştia aproape nimic despre supravieţuire, unde, cu vorbăria ei, cu presupusa ei înţelepciune din care se grăbea să împărtăşească şi altora, cu aerul ei de comandă, ea reprezenta un permanent pericol. Poate că lăsa impresia de putere în Basilica, acolo unde familiile îi îngrădeau atât de strict pe bărbaţi cu obiceiuri şi maniere, încât ea lua decizii, iar lumea le respecta. Dar aici o să descopere în curând – începea deja să descopere – că-i lipsea adevărata voinţă necesară puterii. Voia să conducă, dar nu voia să înfrunte greutăţile pe care le implica actul conducerii.

Căsătorii permanente, pe dracu'. Ce femeie-ar putea satisface un bărbat, indiferent cât de puternic, mai mult de un an sau doi? Elemak nici nu intenţionase ca Eiadh să-i fie altceva decât *prima* soţie. Şi-ar fi jucat rolul cu mult succes – ar fi fost podoaba lui în prima sa gospodărie din Basilica, i-ar fi purtat în pântece primul născut şi pe urmă ar fi mers fiecare pe drumul lui. Elemak chiar plănuia ca Rasa însăşi să fie învăţătoarea copiilor lui – se pricepea de minune la educat

micuţi; el ştia cât valorează Rasa. Dar gândul c-o va suporta de bunăvoie pe Eiadh agăţată de el atunci când va fi grasă şi bătrână…

Numai că, în adâncul inimii, ştia că se minte. Se putea preface că n-o vrea pe Eiadh pentru totdeauna, dar, în realitate, singurul lucru pe care-l simţea faţă de ea era că o dorea. O dorinţă intensă şi posesivă, care nu dădea semne de calmare. Eiadh, şi nu Elemak, era cea supusă schimbării. Ea era cea care îl admirase atât de mult pe Nafai când el se ridicase împotriva lui Moozh şi refuzase oferta despotului războinic de-a deveni consul. Ce penibil, să-l admire mai mult pe Nyef că a refuzat puterea decât pe noul ei soţ, care o deţinea şi se folosea de ea. Dar Eiadh *era* femeie, la urma urmei, şi fusese crescută în aceeaşi dependenţă mistică de Sufletul suprem, iar cum Sufletul Suprem îl „alesese“, evident, pe Nafai, normal că el era mai atrăgător în ochii ei.

În ceea ce-l priveşte pe Nafai… Elemak ştia de multe luni că Nafai pusese ochii pe Eiadh. În parte, tocmai asta o făcuse pe Eiadh atât de atrăgătoare pentru el de la bun început: căsătorindu-se cu ea, l-ar fi pus la punct pe obraznicul de frate-său. Mucosul ăla s-o ia de nevastă mai târziu, după ce i-a născut deja unul sau doi copii lui Elemak. Asta l-ar fi făcut pe Nafai să priceapă unde-i e locul. Dar acum Eiadh îi arunca ocheade lui Nafai – blestemat să fie, el era cel care-l omorâse pe Gaballufix! Aşa o seducea! Eiadh se îndrăgostise de iluzia că Nafai era puternic. Ei, bine, Eiadh, draga mea, iubițica mea, *eu* am ucis înaintea lui, şi nu un beţivan căzut pe stradă. Am ucis un bandit care-mi atacase caravana, hotărât să omoare şi să fure. Şi pot să ucid din nou.

Pot să ucid din nou, iar Rasa consimţise deja justificarea crimei. Legea deşertului, da, asta va pune capăt amestecului lui Nafai. Rasa e aşa de sigură că dragul ei mezin nu va încălca legea niciodată, încât va fi de acord – *cu toţii* vor fi de acord – că pedeapsa pentru nesupunere e moartea. Şi atunci Nafai va încălca legea. Va fi un plan atât de simplu, atât de bine pus la punct, iar pe urmă îl voi putea ucide folosindu-mă de acelaşi pretext de care s-a folosit şi el ca să-l omoare pe

Gabya – o voi face pentru binele tuturor!

În noaptea aceea, când cina rece le căzuse greu la stomac, când vântul aspru îi gonise pe toţi în corturi, Elemak îl puse pe Nafai să stea primul de pază. Nafai, bietul de el, ştia foarte bine cine-l aşteaptă pe el în cort. Ştia că Nafai stă acolo, sub lumina rece a stelelor, imaginându-şi cum Elya strânge în braţe trupul gol al lui Eiadh, cum se încălzeşte şi se umezeşte cortul din cauza lor. Ştia că Nafai aude sau îşi închipuie că aude ţipetele înfundate scoase de Eiadh. Iar când el avea să iasă din cort încă mirosind a dragoste, Nafai avea să guste amărăciunea întoarcerii în propriul cort, unde singura mângâiere pe care o va găsi era trupul nătâng şi fără formă al lui Luet, vizionara în ape. Pe Elemak aproape că-l tenta să pună în aplicare legea lui Rasa, pentru că atunci Nafai ar fi cel care ar îmbătrâni privind-o pe Eiadh, ştiind că e a lui Elemak, că niciodată, dar absolut niciodată nu va fi a lui.

2. A LEGA SI A DEZLEGA

Nafai stătu de pază ca de obicei, conversând cu Sufletul Suprem. Acum îi venea mai uşor decât la început, când el şi Issib îl forţaseră pur şi simplu să le vorbească. Acum Nafai îşi forma cu grijă în minte gânduri, ca şi când le-ar fi dat glas, apoi, aproape fără strădanie, simţea venind la el răspunsurile Sufletului Suprem. Le primea de parcă ar fi fost propriile sale gânduri, bineînţeles, deşi câteodată tot se mai încurca atunci când trebuia să deosebească ideile Sufletului Suprem de cele din mintea lui; ca să le diferenţieze, punea deseori aceeaşi întrebare, iar Sufletul Suprem, fiind un computer, deci neştiind ce e graba, repeta răspunsul de câte ori i se cerea.

În noaptea asta, pentru că era de strajă, întrebă Sufletul Suprem mai întâi dacă îi păştea vreo primejdie.

(Un coiot, luând urma unui iepure.)

Nu, m-am referit la pericole care să ne pândească *pe noi,* rosti Nafai în gând.

(Aceiaşi tâlhari despre care ţi-am mai vorbit. Dar aud mereu zgomote noaptea, iar acum se ascund într-o peşteră şi tremură de frig.)

Te distrezi pe seama lor, nu-i aşa? întrebă Nafai.

(Nu, dar îţi simt încântarea. Asta numeşti tu joc, nu-i aşa?)

Mai degrabă o poantă. Sau o glumă.

(Iar ţie îţi place că numai tu ştii că eu fac asta.)

Luet ştie.

(Bineînţeles.)

Alte pericole?

(Elemak pune la cale să te omoare.)

Cum, înfigându-mi un cuţit în spate?

(E foarte încrezător. Crede că poate acţiona pe faţă, cu consimţământul tuturor. Chiar şi al mamei tale.)

Şi cum va face? Mă va spulbera cu arma cu vibraţii, pretinzând apoi că a fost un accident? îmi poate speria cămila

în aşa fel încât să mă arunce de pe o stâncă?

(Planul lui e mult mai subtil. Are de-a face cu legile căsătoriei. Rasa şi Shedemei şi-au dat seama astăzi că mariajele trebuie să fie permanente, iar Rasa l-a convins şi pe Elemak.)

Foarte bine. Va fi şi mai eficient aşa decât dacă ideea ar fi venit de la Luet şi de la mine.

(Tocmai de la tine şi de la Luet a venit.)

Dar numai noi şi cu tine ştim şi nimeni altcineva nu-şi va da seama. Vor vedea că legea e înţeleaptă.

Pe lângă asta, a trebuit să iau măsuri ca s-o împiedic pe Eiadh să încerce să facă ceva cu mine. Mi se pare dezgustător că mă consideră interesant numai de când l-am omorât pe Gaballufix şi am refuzat să fiu marioneta lui Moozh. După mine, eram mult mai simpatic înainte... înainte de a se petrece toate astea.

(Erai doar un băietan pe-atunci.)

Băietan sunt şi acum.

(Ştiu. E una din problemele noastre. Mai rău, eşti un băietan care nu prea se pricepe la păcăleli, Nafai.)

Dar tu te pricepi de minune.

(Nu-i poţi conduce pe oamenii aceştia bizuindu-te că le voi planta ideile tale în minte. În călătoria de pe Harmony pe Pământ, nu le voi mai putea pătrunde în minte cu aceeaşi putere ca aici. Va trebui să înveţi să le vorbeşti direct. Să-i înveţi să vină la tine când trebuie luate hotărâri.)

Elya şi Meb nu mă vor accepta *niciodată* de bunăvoie drept conducător.

Atunci, pot fi sacrificaţi.

Precum Gaballufix? Nu voi mai face asta niciodată, Suflet Suprem. Poţi să fii convins. Am omorât o dată pentru tine, dar a doua oară nu voi mai repeta, niciodată, niciodată, nu mă face să mă gândesc la asta, *nu!*

(Te aud. Te înţeleg.)

Nu, nu înţelegi. Tu nu te-ai mânjit niciodată de sânge pe mâini. N-ai simţit sabia sfârtecând carnea şi spintecând cartilajul dintre vertebre. Nu i-ai auzit ultimul horcăit ieşind din

gaura înroşită din gât.

(Cu ochii tăi am văzut, cu braţele tale am simţit, cu urechile tale am auzit.)

N-ai avut niciodată... senzaţia aceea groaznică de ireparabil. Că nu mai există cale de întoarcere. Că a mu*rit şi,* oricât de rău a fost ca om, nu aveam dreptul să-i tai gâtul...

(Aveai dreptul pentru că ţi-am dat permisiunea, eu aveam dreptul pentru că omenirea m-a construit ca s-o protejez ca specie, iar moartea acelui om a fost necesară pentru conservarea omenirii pe această planetă.)

Da, ştiu, îmi repeţi mereu.

(Iar tu respingi întruna adevărul şi insişti să te complaci în starea de agonie indusă de vină.)

Am luat viaţa unui beţivan neajutorat. N-a fost deloc o faptă glorioasă. N-a fost deloc de bun-simţ. N-a fost deloc inteligentă sau înţeleaptă. N-am fost un om bun când am făcut-o.

(Am lucrat cu mâinile tale, Nafai. Ceea ce a trebuit să fac eu ai făcut tu, în locul meu.)

Erau propriile mele mâini, Suflet Suprem. Aş fi putut să refuz. Şi refuz *acum*, când îmi sugerezi să-i omor pe Elemak şi Mebbekew. Nu-i voi omorî. Nu voi mai lua vieţi în locul tău.

(Nu voi uita asta când îmi voi face planuri de viitor. Dar tu *poţi* prelua conducerea. *Trebuie* s-o preiei. Tatăl tău e prea obosit şi bătrân şi se bazează prea mult pe Elemak. Va ceda în faţa fratelui tău de prea multe ori, va lăsa de la el în mod repetat, până când va rămâne fără pic de voinţă.)

Păi, şi e mai bine să cedeze în faţa mea?

(Tu nu-l vei obliga să cedeze. Întotdeauna vei conduce *prin* el, dovedindu-i mult respect. Dacă vei conduce tu, tatăl tău va rămâne un bărbat mândru şi puternic. Ţi-am mai spus. Acum ridică-te şi ia-ţi locul care ţi se cuvine.)

Încă nu. N-a venit vremea să-l provoc pe Elemak. Avem nevoie de el să ne călăuzească prin deşert.

(Iar eu îţi spun că el nu are asemenea mustrări de conştiinţă. Chiar în clipa asta, deşi face dragoste cu Eiadh, îşi închipuie că eşti legat fedeleş şi abandonat în deşert, unde vei

descoperi curând, Nafai, că, deşi pot influenţa tâlharii, nu am nicio putere asupra animalelor şi păsărilor de pradă, asupra insectelor care cred că tot ce nu merge, zboară sau se târăşte reprezintă următoarea lor masă. Ele nu mă ascultă *pe mine,* pur şi simplu acţionează aşa cum le dictează genele, iar tu *vei muri* şi-atunci eu ce mă voi face fără tine?)

Are de gând să treacă la fapte acum, înainte de a ajunge în tabăra Tatei?

(În sfârşit, mă asculţi.)

Deci care e planul lui?

(Nu ştiu. Nu se gândeşte la el deschis. Caut şi eu cât pot, dar e greu. Nu pot să scormonesc pur şi simplu amintirile unui om, să ştii. Atât de mult se teme de propria lui inimă crudă, încât nu-şi permite nici sieşi să urzească planul pe faţă.)

Poate când nu-i distras de amor.

(Distras? Face *asta* spre binele tău. Crede că tot o mai doreşti pe Eiadh, aşa că speră să observi mişcarea din cort şi ţipetele ei.)

Nu mă face decât să aştept să mi se termine odată schimbul, ca să mă pot întoarce la Luet.

(Nu-şi poate imagina că există un bărbat care nu doreşte femeia pe care o doreşte şi el.)

Am dorit-o. Mi-am închipuit că Eiadh e exact ce-mi trebuie şi ce vreau. Dar pe-atunci nu înţelegeam nimic. Luet crede că e deja însărcinată. Noi doi vorbim despre orice. Suntem căsătoriţi doar de câteva zile, dar ştie ce-i în sufletul meu mai bine decât mine, iar eu ştiu dinainte la ce se gândeşte ea. Cum îşi închipuie Elemak că mi-aş putea dori altă femeie, când *soţia* mea e Luet?

(Ştie că Eiadh e atrasă de tine. Îşi aminteşte că şi tu ai fost cândva atras de ea. Ştie şi că eu te-am ales pe tine să conduci. E nebun de gelozie. Iţi doreşte moartea cu ardoare. Îl macină atât de tare, că şi a face dragoste cu ea e un fel de crimă, în inima lui.)

Nu-ţi dai seama că ăsta e lucrul cel mai rău? Dacă e ceva ce-mi doresc în viaţă, atunci e ca Elemak să mă iubească şi să mă respecte. Ce-am făcut, ca să-l îndepărtez de mine?

(Nu i-ai dat voie să-ţi stăpânească voinţa.)

Dragostea şi respectul n-au nimic de-a face cu controlul asupra faptelor altora.

(Pentru Elemak, dacă nu te controlează, ori nu exişti, ori eşti duşmanul lui. Ani la rând, n-ai existat. Apoi te-a remarcat, dar n-ai fost la fel de uşor manipulabil sau intimidabil ca Mebbekew, aşa că ai devenit rivalul său.)

E chiar atât de simplu?

(Am sărit peste părţile mai complicate.)

Cortul lui nu ţopăie. Înseamnă că va ieşi în curând?

(Se îmbracă. Se gândeşte la tine. Ca şi Eiadh.)

Ea, cel puţin, nu vrea să mă omoare.

(Dacă ea ar pune mâna pe ce doreşte acum, tu tot la fel ai sfârşi, adică mort.)

Nu-i spune lui Luet că Elemak pune la cale moartea mea.

(Îi spun lui Luet totul, exact aşa cum îţi spun şi *ţie.* Nu-i mint pe oamenii care îmi slujesc cauza.)

Ne minţi de câte ori crezi că e necesar. Şi nu vreau s-o minţi pe Luet… pur şi simplu nu doresc să se îngrijoreze.

(Dar *vreau* să se îngrijoreze, din moment ce refuzi. Uneori cred că vrei să mori.)

Poţi să-ţi iei grija asta de pe suflet. Îmi place viaţa şi am de gând să trăiesc.

(Câteodată am impresia că de-abia aştepţi să mori, crezând că meriţi moartea, pentru că l-ai ucis pe Gaballufix.)

Uite că vine Elemak.

(Fii atent cum se asigură că-i miroşi mâinile.)

Nafai se supără că Sufletul Suprem îi atrase atenţia asupra lucrului respectiv, pe care altfel poate nici nu l-ar fi observat. Dar, sincer vorbind, i-ar fi fost imposibil să nu-l bage de seamă, pentru că Elemak îşi puse intenţionat amândouă mâinile pe umerii lui şi chiar îi mângâie obrazul, spunând:

— Deci *chiar* ai stat treaz. Poate că-n deşert, până la urmă, se va alege ceva de capul tău.

— Nu m-ai lăsat de pază chiar atât de mult, replică Nafai.

Mirosul de femeie se simţea destul de tare. Era puţin dezgustător că Elemak se folosea de intimitatea cu soţia lui în

felul acesta. Parcă ea n-ar mai fi însemnat nimic pentru el. Rămăsese o biată unealtă. Nici pe departe o soţie, doar un *obiect* în posesia lui.

Dar, dacă Sufletul Suprem avea dreptate, atunci Elemak ştia să se bucure de iubire astfel – ca de-o proprietate.

— Ai văzut ceva? întrebă Elemak.

— Beznă deasă, răspunse Nafai.

Nu-i spuse lui Elemak despre tâlharii care stăteau la câteva sute de metri distanţă. În primul rând, n-ar fi făcut decât să-l înfurie din cauză că primeşte informaţii de la Sufletul Suprem. Iar în al doilea, l-ar umili faptul că a ales un loc de tabără în apropierea căruia tâlharii se puteau ascunde cu atâta uşurinţă. Probabil ar insista să-i caute, ceea ce ar însemna încăierare şi vărsare de sânge sau să-i trezească pe toţi şi să plece mai departe, ceea ce n-ar fi avut rost, pentru că Sufletul Suprem n-avea nicio problemă în a ţine sub control pâlcul de tâlhari molâi.

— Dac-ai privi în sus, ai observa stelele, spuse Elemak.

Elemak îl lua în zeflemea şi Nafai ştia că ar trebui să-l ignore, dar deja era foarte furios, conştient că, deşi plănuia să-l ucidă, tot făcea pe fratele cel bun, conştient că Elemak tocmai se culcase cu soţia lui numai ca să-l facă pe el gelos. Aşa că Nafai nu se putu stăpâni. Ridică un braţ.

— Iar acela e Sol, Soarele. De-abia se vede, dar poţi oricând să-l găseşti, dacă ştii unde să te uiţi. Acolo mergem noi.

— Serios?

— E singurul motiv pentru care Sufletul Suprem ne-a scos din Basilica.

— Poate că nu-i obligatoriu să se întâmple cum vrea Sufletul Suprem, zise Elemak. La urma urmei, e doar un computer… Chiar tu ai spus.

Nafai ar fi vrut să-i replice din nou, să-i arunce un comentariu dispreţuitor, cum că, dacă Sufletul Suprem era „doar“ un computer, atunci Elemak era „doar“ un babuin chel. Cu şase luni în urmă, Nafai *chiar* ar fi spus-o, iar Elemak l-ar fi izbit de un perete sau l-ar fi trântit la pământ cu o lovitură.

Dar de atunci Nafai mai învăţase câte ceva, aşa că îşi ţinu gura.

Luet îl aştepta în cort. Probabil că aţipise – lucrase mult de când se instalase tabăra şi, spre deosebire de cei leneşi, avea să se scoale devreme dimineaţa. Îl salută din cap, cu ochii deschişi şi un zâmbet care-i încălzi sufletul, în ciuda răcelii pe care i-o strecurase Elemak în suflet.

Nafai se dezbrăcă repede şi o strânse în braţe pe sub pături.

— Eşti caldă, îi spuse.

— Cuvântul corect e *fierbinte,* zise ea.

— Elemak plănuieşte să mă omoare, şopti el.

— Aş vrea ca Sufletul Suprem să-l *oprească.*

— Nu cred că poate. Voinţa lui Elemak e prea puternică pentru ca Sufletul Suprem să-l facă să se răzgândească, odată ce-i hotărât să treacă la acţiune.

Nu-i spuse lui Luet că Sufletul Suprem îi sugerase că, la un moment dat, s-ar putea să fie nevoit să-şi omoare fratele. Cum Nafai nu intenţiona deloc aşa ceva, nu avea motive să-i strecoare şi ei ideea în minte. I-ar fi ruşine s-o spună oricum, de teamă să nu creadă că lui i-ar trece prin cap o asemenea grozăvie.

— Hushidh crede că simte că Elemak se împrieteneşte mai mult cu cei care vor să se-ntoarcă: Kokor şi Sevet, Vas şi Obring, Meb şi Doi. Acum formează un fel de comunitate şi se separă aproape complet de noi, ceilalţi.

— Shedemei?

— Vrea să se-ntoarcă, dar nu există nicio legătură între ea şi ceilalţi.

— Deci numai tu, eu, Hushidh şi Mama vrem să mergem în deşert.

— Şi Eiadh. *Ea* vrea să meargă oriunde mergi *tu.*

Râseră amândoi, dar, înţelese Nafai, Luet voia ca el s-o asigure că nu-i răspundea dorinţei lui Eiadh. Drept care o asigură cât se poate de temeinic, apoi adormiră.

Dimineaţa, după ce poverile fură împachetate şi aşezate pe cămile, Elemak îi adună pe toţi.

— Câteva lucruri, rosti el. Mai întâi, o propunere făcută de Rasa şi Shedemei, cu care eu sunt întru totul de acord. Cât trăim în deşert, nu ne putem permite libertatea sexuală din Basilica. Ar provoca numai ranchiună şi lipsă de loialitate, iar pentru o caravană asta-nseamnă condamnarea la moarte. Aşadar, câtă vreme stăm în deşert – inclusiv în tabăra Tate şi în orice alt loc în care populaţia e alcătuită numai din noi şi din cei trei care ne aşteaptă – aceasta e legea: nu vă culcaţi cu nimeni altcineva decât cu soţul sau soţia voastră şi toate căsătoriile valabile acum rămân permanente.

Câţiva rămaseră cu gurile căscate din cauza şocului; Luet se uită în jur şi văzu că cei mai supăraţi erau cei de la care te aşteptai să fie aşa: Kokor, Obring şi Mebbekew.

— N-ai dreptul să iei o asemenea hotărâre, spuse Vas moale. Suntem toţi din Basilica şi trăim după legea de-acolo.

— Când suntem în Basilica, trăim după legea ei, preciză Elemak. Dar când eşti în deşert, trăieşti după legea deşertului, conform căreia cuvântul conducătorului caravanei e decisiv. Ascult orice idee înainte de-a lua o hotărâre, dar, odată ce-am luat-o, orice protest devine revoltă, mă-nţelegeţi?

— Mie nu-mi dictează nimeni cu cine trebuie să mă culc şi cu cine nu, vorbi Kokor.

Elemak merse la ea şi o privi în ochi; părea foarte fragilă, în comparaţie cu trupul lui masiv şi foarte musculos.

— Iar eu îţi spun că-n deşert nu permit nimănui să se furişeze din cort în cort. Intr-un fel sau altul, asta va duce la crimă, aşa că, în loc să te las să-ţi imaginezi cum o să mori, ţi-o spun eu de pe-acum: dacă prind pe oricine într-o poziţie care sugerează câtuşi de puţin că vrea să se culce cu o persoană cu care nu-i căsătorit, voi ucide eu însumi femeia respectivă pe loc.

— *Femeia!* ţipă Kokor.

— De bărbaţi avem nevoie ca să ajute la urcatul poverilor pe cămile, explică Elemak. În plus, ideea n-ar trebui să ţi se pară ciudată *ţie*, Koya, din moment ce ai luat exact aceeaşi hotărâre ultima oară când ai decis *tu* să moară cineva care se făcea vinovat de adulter.

Luet văzu că şi Kokor, şi sora ei, Sevet, îşi duseră imediat mâna la gât – pentru că la gât îi sărise Kokor surorii ei, Sevet, fiind cât pe ce s-o omoare şi lăsând-o fără glas de-atunci încoace. Iar soţul lui Kokor, Obring, care ţopăia şi el plin de veselie când Kokor îl găsise cu sora ei, era nevătămat. Era un gest de mare răutate din partea lui Elemak să le reamintească tuturor evenimentul respectiv, dar unul foarte nimerit, pentru că amuţiră imediat orice proteste faţă de noua lege din partea celor trei sau patru oameni care ar fi fost cel mai probabil să i se opună: Kokor, Sevet şi Obring nu mai aveau absolut nimic de spus.

— N-ai dreptul să iei această hotărâre, vorbi Mebbekew.

El era, bineînţeles, al patrulea, dar Luet ştia că Elemak n-ar avea probleme în a-l potoli şi pe el. Însă nu făcea niciodată asta cu Mebbekew.

— Nu numai c-am dreptul, replică Elemak, dar am şi datoria. Este o lege necesară pentru supravieţuirea micului nostru grup în deşert, deci va fi respectată, altfel, voi impune eu singura pedeapsă pe care o *pot* impune aici, la atâţia kilometri depărtare de civilizaţie.

Dacă nu eşti în stare să pricepi singur, sunt convins că Doamna Rasa îţi poate da explicaţii.

Se întoarse spre Rasa, cerându-i tacit să-l susţină. Ea nu-l dezamăgi:

— Toată noaptea m-am gândit la altă cale de-a rezolva problema, spuse ea, dar nu putem trăi fără această lege şi, aşa cum spune Elya, în deşert, singura pedeapsă care-şi împlineşte rostul cât de cât e… cea spusă de el. Dar nu crima! sublinie ea, arătând clar că urăşte însăşi ideea aceea. Doar legarea persoanei şi abandonarea ei.

— *Doar* atât? repetă Elemak dispreţuitor. Este, de departe, moartea cea mai cumplită.

— Femeia rămâne în mâinile Sufletului Suprem, zise Rasa. Poate pentru a fi salvată.

— Mai bine te rogi să nu rămână, rosti Elemak. Animalele sunt mai blânde decât orice salvatori ar găsi-o aici.

— Cea care-ncalcă legea va fi legată şi abandonată, nu

ucisă! insistă Rasa.

Luet îşi zise: se teme că tocmai una din fiicele ei va fi prima care va încălca legea. În ce priveşte legea lui Elemak, după care uciderea exclusiv a femeii va ţine bărbaţii în frâu, a priceput-o invers. Puţini bărbaţi se gândesc la consecinţe când sunt copleşiţi de dorinţă, dar o femeie îşi poate astâmpăra poftele dacă bărbatul pe care îl iubeşte e în pericol.

— Cum doreşte doamna, acceptă Elemak. Legea deşertului permite conducătorului de caravană să aleagă. În mod normal, eu aş alege o moarte rapidă şi curată, cu arma cu vibraţii, dar să sperăm că nu va trebui să fac niciodată o astfel de alegere. Se uită în jur, la oamenii din grup, întorcând capul ca să-i cuprindă cu privirea şi pe cei din spatele lui. Nu vă cer consimţământul, continuă el. Pur şi simplu vă anunţ c-aşa stau lucrurile. Acum ridicaţi mâna, dacă înţelegeţi legea după care vom trăi.

Ridicară toţi mâinile, deşi se vedea bine că unii erau furioşi. De fapt, nu le ridicară toţi.

— Meb, spuse Elemak, ridică mâna. O stânjeneşti pe draga ta soţie, Doi. Fără-ndoială, se întreabă deja cine-i femeia a cărei iubire o consideri atât de preţioasă, încât ai provoca moartea unei doamne nu prea virtuoase alergând după ea.

Meb ridică braţul.

— Foarte bine, reluă Elemak. Iar acum, cealaltă problemă. Trebuie să luăm o hotărâre.

Soarele nu răsărise, deci era încă foarte frig, mai ales pentru cei care nu se omorâseră cu strânsul corturilor şi încărcatul poverilor pe cămile. Aşa că poate numai frigul a fost de vină că vocea lui Meb tremură când rosti:

— Credeam că de-acum înainte *tu* eşti cel care ia toate hotărârile.

— Eu iau hotărârile legate de supravieţuirea şi deplasarea noastră. Dar nu mă văd un tiran. Hotărârile care *nu* ţin de supravieţuire se iau de către grup, nu de mine. Nu putem supravieţui, dacă nu rămânem împreună, deci nu voi tolera *nicio* separare. În acelaşi timp, nu-mi aduc aminte ca cineva să fi hotărât unde mergem noi, de fapt.

— Ne-ntoarcem la Tata şi la Issib, zise Nafai imediat. Ştii că se bazează pe întoarcerea noastră.

— Câtă vreme nu pleacă din loc, au destulă apă. O să trebuiască să meargă cineva să le aducă altă rezervă în următoarele câteva luni – au provizii de hrană pentru ani întregi, spuse Elemak. Aşa că hai să nu facem din asta o chestiune de viaţă şi moarte fără să fie nevoie. Dacă cei mai mulţi din grupul nostru vor să meargă mai departe până ajung la Volemak, în deşert, foarte bine. Acolo vom merge cu *toţii.*

— Nu putem să ne-ntoarcem la Basilica, vorbi Luet. Tata a spus foarte clar.

Tatăl ei era, bineînţeles, Moozh, marele general Gorayni, deşi ea nu aflase decât cu câteva zile în urmă. Dar, amintindu-le celorlalţi de recenta legătură de familie, spera ca vorbele ei să aibă mai multă greutate. Nu se pricepea la persuasiune: spusese, pur şi simplu, adevărul şi, pentru că femeile din Basilica o cunoşteau drept vizionara în ape, cuvintele ei fură luate în serios. Era o noutate să te adresezi unui grup care includea bărbaţi, dar ea ştia că, în Basilica, afirmarea statutului familial le fusese de folos unora, aşa că încercă şi ea acelaşi lucru.

— Da, zise Kokor, tatăl tău cel bun şi iubitor, care a-ncercat să se-nsoare cu propria fiică, iar când a văzut că nu poate, ne-a alungat din oraş.

— N-a fost aşa, o contrazise Luet.

Hushidh o atinse pe mână, ca s-o liniştească.

— Renunţă, îi şopti ea, la chestiile astea Koya-i mai bună decât tine.

Nimeni nu-i auzise vorbele, dar, când lumea văzu că Luet tace, le ghici efectul. Kokor rânji.

— Luet are dreptate că, probabil, nu putem să ne-ntoarcem la Basilica, interveni Elemak, cel puţin nu imediat… Cred că ăsta era mesajul pe care trebuia să-l înţelegem din faptul c-a trimis o escortă de soldaţi ca să fie sigur c-am ieşit din oraş.

— M-am săturat să tot aud că niciunul dintre noi nu se poate-ntoarce în Basilica, rosti Mebbekew, când numai *ăia* l-au făcut să se simtă stânjenit în faţa tuturor.

Arătă cu degetul spre Hushidh, Luet şi Nafai.

— Ţine-ţi gura, Meb! i-o reteză Elemak, cu calm dispreţ. Nu vreau să ne prindă soarele stând aici la palavre. Ne aflăm exact în acel gen de zonă în care le place tâlharilor să se-ascundă şi, în cazul în care există câţiva care pândesc în întuneric în peşterile din preajmă, o să fie nevoiţi să iasă la lumina zilei.

Luet se întrebă dacă nu cumva Elemak aflase ceva despre tâlharii pe care-i controla Sufletul Suprem. Poate ştia de mult că asemenea indivizi erau curajoşi numai ziua şi se ascundeau noaptea. În plus, era posibil ca el să primească subliminal mesaje de la Sufletul Suprem, fără să ştie de unde-i vin gândurile şi ideile. În definitiv, Elemak era rezultatul programului de educare al Sufletului Suprem, ca oricare dintre ei, şi *primise* nu de mult un vis. Dacă ar vrea să admită că poate comunica cu Sufletul Suprem şi că îi urmează planul de bunăvoie, situaţia s-ar simplifica definitiv. Aşa cum stăteau lucrurile, ea şi Hushidh plănuiră să dejoace orice punea la cale Elemak.

— Deşi nu putem să ne-ntoarcem imediat la Basilica, continuă Elemak, asta nu-nseamnă că trebuie să ne alăturăm Tatei pe dată. Există multe alte oraşe care-ar primi o caravană cu străini, fie şi numai pentru că Shedemei duce o valoroasă încărcătură de embrioni şi seminţe.

— Nu sunt de vânzare, interveni Shedemei.

Vorbise cu glas aspru şi dăduse o replică destul de abruptă pentru ca toată lumea să ştie că nu avea de gând să discute despre asta.

— Nici măcar ca să ne salvăm vieţile? întrebă Elemak pe un ton dulceag. Ei, nu-i nimic, oricum nu propun să le vindem. Nu-s valoroase decât însoţite de cunoştinţele din capul lui Shedya. Ceea ce contează este dacă *ne vor primi* la ei, ştiind că, departe de-a fi o ceată de vagabonzi faliţi, recent alungaţi din Basilica de către generalul Moozh al Goraynilor, suntem însoţiţi de renumitul genetician Shedemei, care-şi mută laboratorul departe de Basilica, oraşul sfâşiat de conflicte, într-un alt oraş, paşnic, care-i va garanta un loc în care să lucreze

netulburată.

— Perfect, spuse Vas. Nu există niciun Oraş din Câmpie care să ne refuze intrarea în aceste condiţii.

— Ba chiar ne-ar oferi bani, spuse Obring.

— Mi-ar oferi *mie* bani, vrei să spui, zise Shedemei.

Dar era evident flatată – nu se gândise că prezenţa ei ar conferi prestigiu oricărui oraş în care s-ar stabili. Luet observă că linguşeala lui Elemak avea efect.

(Va propune supunerea la vot), vorbi Sufletul Suprem în mintea lui Luet.

E clar de pe-acum, spuse Luet. Care-i planul *lui?*

(Când Nafai se va opune hotărârii de-a vă întoarce în oraş, se va stârni o revoltă.)

Deci nu trebuie să se opună.

(În cazul acesta, munca mea va fi dată peste cap.)

Atunci, controlează votul.

(Al cui vot să-l schimb? Pe care dintre ei l-ar crede Elemak, dacă s-ar hotărî dintr-odată să meargă mai departe?)

Atunci, nu permite votul.

(Nu am atâta influenţă asupra lui Elemak.)

Atunci, spune-i lui Nafai să nu se opună!

(Trebuie să se opună, altfel nu va mai exista nicio călătorie spre Pământ.)

— Nu! strigă Luet.

Toţi ochii se întoarseră spre ea.

— Fără vot, rosti ea. Nu vom vota *nimic.*

— A, da… spuse Elemak. Avem printre noi înc-o amatoare de libertate care-şi dă seama că, până la urmă, nu-i de acord cu democraţia, atunci când crede că votul o să fie-mpotriva ei.

— Dar cine-a pomenit de votat? întrebă Doi, care nu era niciodată prea deşteaptă când venea vorba despre cele discutate în jurul ei.

— Eu votez întoarcerea la civilizaţie, declară Obring. Altfel, o s-ajungem sclavii căsătoriei… şi-ai lui Elemak, că tot veni vorba!

— Dar n-am pomenit de niciun vot, protestă Elemak. Am spus doar că trebuie să hotărâm unde mergem. Ar fi

interesant să votăm, dar eu nu voi fi constrâns de vot. Am nevoie de sfatul vostru, nu de cârmuirea voastră.

Aşa că lumea l-a sfătuit elocvent – sau a încercat. Dar, dacă cineva venea cu un argument adus deja de altcineva, Elemak îl reducea îndată la tăcere.

— Am mai auzit asta. Ai ceva nou de-adăugat?

În consecinţă, discuţia nu dură prea mult. Mai devreme decât ar fi crezut Luet, Elemak întrebă:

— Mai e ceva de discutat?

Nu-i răspunse nimeni. Aşteptă, cercetând cu privirea în jur. Soarele se ridica deasupra crestelor munţilor îndepărtaţi, iar ochii şi părul lui Elemak sclipeau, reflectându-i lumina. Acesta e cel mai bun moment al lui, îşi zise Luet. Asta a plănuit el – o comunitate întreagă, inclusiv soţia tatălui său, inclusiv fratele lui, Nafai, inclusiv vizionara în ape şi oracolul din Basilica, inclusiv propria lui mireasă, toţi aşteptând hotărârea care le va schimba vieţile. Sau le va sfârşi.

— Vă mulţumesc pentru sfaturile voastre înţelepte, rosti Elemak grav. Sunt de părere că nu trebuie s-alegem. Cei care vor să se-ntoarcă la civilizaţie pot s-o facă, iar în curând, cei care vor să meargă în deşert, în această misiune dată de Sufletul Suprem, vor putea pleca şi ei. Putem să numim drumul o expediţie de salvare a tatălui meu, putem să-i spunem începutul călătoriei spre Pământ – nu asta contează acum. Important e că toţi pot fi mulţumiţi. O să mergem puţin spre sud, apoi o să trecem munţii şi o să coborâm în Oraşele din Câmpie. Acolo-i putem lăsa pe cei care nu suportă să trăiască în legea aspră a deşertului, iar pe cei mai puternici o să-i iau cu mine.

— Mulţumesc frumos pentru apreciere! se supără Mebbekew.

— Nu-mi pasă de ce zice de mine, câtă vreme mă bucur de libertate, spuse Kokor.

— Proştilor! rosti Nafai. Nu vedeţi că doar se pref…

— Ce-ai spus? întrebă Elemak.

— De la bun început a avut în cap să ne întoarcă la civilizaţie, spuse Nafai.

— Nu începe, Nafai! îl rugă Luet, ştiind ce urmează.

— Ascultă-ţi miresuca, Frate, îl sfătui Elemak cu glas înşelător de dulceag.

— O s-ascult Sufletul Suprem, ripostă Nafai. Singurul motiv pentru care suntem în viaţă acum e acela că Sufletul Suprem face ca, la nici trei sute de metri, o ceată de hoţi să stea ascunşi în peştera lor. Sufletul Suprem ne poate traversa în perfectă siguranţă deşertul, cu sau fără Elemak şi legea lui tâmpită. El joacă un joc copilăresc: cine poate rosti cele mai dure ameninţări…

— Nu ameninţări, ripostă Elemak. Legi pe care orice călător prin deşert le cunoaşte.

— Dacă ne-ncredem în Sufletul Suprem, o să călătorim feriţi de orice pericol. Dacă ne-ncredem în Elemak, o să ne-ntoarcem la Câmpie şi o să pierim în războaiele care vor veni.

— Să ne-ncredem în Sufletul Suprem, zise Meb rânjind sarcastic. În realitate, vrei să facem orice spui *tu.*

— Elemak ştie că Sufletul Suprem e real – a avut un vis în care ne ducea înapoi în oraş, ca să ne însurăm cu nevestele noastre, nu-i aşa?

Elemak se mulţumi să râdă.

— Dă-i înainte cu pălăvrăgeala, Nafai!

— E-aşa cum a spus Elemak. Nu-i o chestiune de democraţie. E o chestiune în care să decidă fiecare dintre noi. O să mergem mai departe, aşa cum ne-a îndrumat Sufletul Suprem, o să facem cea mai lungă călătorie de patruzeci de milioane de ani încoace şi-o să moştenim o lume pentru noi şi copiii noştri. Sau ne vom întoarce în oraş, unde vă veţi putea înşela partenerii, aşa cum plănuiesc deja unii dintre voi. În ce ne priveşte pe mine şi Luet, noi nu ne vom întoarce în oraş niciodată.

— Destul! îl opri Elemak. Inc-o vorbă şi mori pe loc!

Elemak ţinea arma cu vibraţii în mână. Luet nu observase c-o avea la el, dar ştia ce-nseamnă gestul lui. Exact asta aşteptase Elemak să se întâmple. Pusese la cale meticulos situaţia, iar acum îl putea omorî pe Nafai şi nimeni n-ar îndrăzni să-l condamne.

— Eu cunosc deşertul, voi nu, continuă el. Nu-i niciun tâlhar acolo unde susţii tu, altfel, am fi deja morţi. Dacă asta trece drept înţelepciune în creieraşul tău înfierbântat, Frate, atunci oricine-ar rămâne cu tine ar fi condamnat mai mult ca sigur. Numai că nimeni *nu* va rămâne cu tine, pentru că n-am de gând să las grupul să se despartă. Ar însemna moarte sigură pentru oricine-ar merge cu tine.

— Minţi, spuse Nafai.

— Te rog, continuă să vorbeşti, ca să te pot ucide ca pe-un răzvrătit ce eşti.

— Taci, Nafai, de dragul meu! îl rugă Luet.

— L-aţi auzit cu toţii, da? întrebă Elemak. S-a revoltat împotriva autorităţii mele şi-a încercat să conducă un grup de oameni spre distrugere. Asta-i revoltă, e mult mai grav decât adulterul, iar pedeapsa-i moartea. Sunteţi martori cu toţii. Oricare dintre voi va trebui să depună mărturie la tribunal, dacă se va ajunge vreodată până acolo.

— Te rog! insistă Luet. Lasă-l în pace şi-o să tacă.

— E-adevărat, Nafai? întrebă Elemak.

— Dacă vă-ntoarceţi înapoi în oraş, răspunse Nafai, Sufletul Suprem nu va mai avea motive să-i reţină pe tâlhari şi-o să fiţi ucişi cu toţii.

— Vedeţi? Şi acum încearcă să ne sperie cu fanteziile lui despre tâlhari inexistenţi.

— Asta ai făcut tu tot timpul, interveni Shedemei. Ne-ai obligat să executăm ce-ai poftit, de teamă c-or da peste noi tâlharii.

Elemak se întoarse spre ea.

— N-am pretins niciodată că-s la numai câţiva metri depărtare, ascunşi într-o peşteră, ci doar că există posibilitatea să fim atacaţi. Nu v-am spus decât adevărul… dar băiatul ăsta consideră că sunteţi atât de proşti, încât o să-i credeţi minciunile evidente.

— Credeţi ce vreţi. O s-aveţi dovada cât de curând.

— Revoltă, declară Elemak, şi toţi – inclusiv propria lui mamă – o să fiţi martorii mei că n-am avut de ales, pentru că n-a vrut să renunţe la revoltă. De n-ar fi fost fratele meu, n-aş

fi aşteptat atât de mult. Ar fi fost deja mort.

— Şi dacă tu n-ai avea gene pe care Sufletul Suprem le consideră preţioase, replică Nafai, Gaballufix te-ar fi ucis atunci când n-ai reuşit să-l atragi pe Tata în capcana-ntinsă de el.

— Acuzându-mă pe mine, nu faci decât să-ţi înrăutăţeşti situaţia. Ia-ţi adio de la mama şi de la soţia ta... de-acolo de unde stai, nu de mai aproape!

— Elemak, doar nu vorbeşti serios! spuse Rasa.

— Tu însăţi ai fost de acord cu mine, Rasa, că supravieţuirea noastră depinde de respectarea legii deşertului. Ai fost de acord şi cu pedeapsa.

— Văd că tu, cu răutate...

— Ai grijă, Doamnă Rasa. Voi face exact ceea ce trebuie făcut, chiar dacă voi fi obligat să te las şi pe tine să mori.

— Nu te teme, Mamă, rosti Nafai. Sufletul Suprem e cu noi, iar Elemak e lipsit de ajutor.

Luet începu să înţeleagă ce face Nafai. Părea foarte calm, incredibil de calm. Deci probabil că era foarte sigur că Sufletul Suprem putea să-l protejeze, la urma urmei. Probabil avea el însuşi un plan, aşa că ea ar fi mai bine să tacă din gură, ca să nu-l dea în vileag, indiferent cât îi era de frică.

Totuşi, ar fi frumos dacă mi-ai împărtăşi şi mie planul, se adresă ea Sufletului Suprem.

(Plan?) întrebă Sufletul Suprem.

Mâinile lui Luet începură tremure.

— Vom vedea cât de lipsit de ajutor eşti tu, spuse Elemak. Mebbekew, ia o sfoară de-mpachetat – una uşoară şi destul de lungă, de câţiva metri – şi leagă-i mâinile. Fă nodul alunecat, ca să strângă tare, şi nu te preocupa că nu-i circulă sângele prin mâini.

— Vedeţi? întrebă Nafai. Trebuie să omoare un om legat.

Nu! strigă Luet, în inima ei. Nu-l provoca să te-mpuşte! Dacă-l laşi să te lege, mai ai o şansă.

Elemak se uită la Mebbekew, care merse la una din cămile şi reveni cu o bucată de sfoară.

În timp ce Mebbekew îl lega pe Nafai cu mâinile la spate,

tot răsucind sfoara în jurul încheieturilor, Hushidh făcu un pas în faţă.

— Stai pe loc, îi ceru Elemak. Îl leg şi-l abandonez în semn de respect pentru Doamna Rasa, dar aş fi la fel de încântat să-l împuşc cu arma cu vibraţii şi să termin odată cu el.

Hushidh rămase pe loc; oricum, obţinuse deja ce voia, adică atenţia grupului.

— De multă vreme plănuieşte Elemak toate astea, se adresă ea celorlalţi, pentru c-a vrut să-l omoare pe Nafai. Ştia că, dacă hotăra să se-ntoarcă înapoi, Nafai nu va avea de ales, ci trebuia să i se opună. A pus totul la cale ca s-aibă o scuză pentru crimă.

Lui Elemak i se zbătu ochiul. Luet observă că nu-şi mai putea controla furia. Ce faci, Hushidh, surioara mea? Nu-i vorbi astfel încât să-mi omoare soţul sub ochii noştri!

— De ce-ar face Elya aşa ceva? întrebă Eiadh. Spui că Elemak al meu e-un criminal, dar nu-i!

— Eiadh, draga de tine! exclamă Hushidh. Elemak vrea ca Nafai să moară întrucât ştie că, dac-ai avea posibilitatea chiar azi, l-ai părăsi pe el şi l-ai alege pe Nafai.

— Minciună! ţipă Elemak. Nu-i răspunde, Eiadh! Nu spune nimic!

— Pentru că nu poate suporta s-audă adevărul, continuă Hushidh. Dar o să-l audă-n glasul tău.

În sfârşit, Luet înţelese. Hushidh îşi întrebuinţa talentul primit de la Sufletul Suprem, aşa cum procedase când Rashgallivak stătuse în foaierul casei lui Rasa, plănuind să-şi folosească soldaţii pentru a le răpi pe fiicele Rasei. Hushidh rostea cuvintele care urmau să ştirbească loialitatea adepţilor lui Elemak, să-l lase fără niciun sprijin. Îi dezlega şi, dacă mai reuşea să rostească câteva propoziţii, avea să reuşească.

Din păcate, Luet nu fu singura care-şi dădu seama de asta.

— Faceţi-o să tacă! exclamă Sevet.

Vocea ei era groasă şi răguşită, pentru că nu-şi revenise încă de pe urma rănii provocate de Kokor. Dar vorbea destul de tare ca să fie auzită şi tocmai durerea din glas atrase mai multă atenţie.

— N-o lăsaţi pe Hushidh să vorbească. E oracol şi, dacă-i lăsată, ne poate stârni pe unii împotriva altora.

Am văzut-o procedând aşa cu oamenii lui Rashgallivak şi poate face la fel şi acum, dacă îi daţi voie.

— Are dreptate Sevet, spuse Elemak. Să nu mai scoţi o vorbă, Hushidh. Altfel, îl omor.

Hushidh dădu să deschidă gura ca să mai zică ceva, îşi dădu Luet seama, dar ceva o reţinu – poate Sufletul Suprem. Se întoarse spre locul în care stătuse, vizavi de Rasa şi de Shedemei. Era ultima speranţă, şi aceea moartă, din câte îşi dădea seama Luet. Sufletul Suprem îi făcea o vreme proşti sau temători pe oamenii cu voinţă slabă, dar nu avea puterea de-a opri un om hotărât să ucidă. Nu avea puterea de a-i face pe tâlhari să se îmblânzească brusc faţă de Nafai, dacă ar fi să-l găsească. Şi cu siguranţă nu putea împiedica animalele deşertului să dea peste el şi să-l devoreze. Şiretlicul lui Hushidh reprezentase ultima posibilitate, dar ratase şi ea.

Nu, nu voi cădea pradă disperării, îşi zise Luet. Poate dacă-l abandonăm aici, mă voi putea strecura din grup, ca să mă-ntorc şi să-l dezleg. Sau poate-l omor pe Elemak în somn şi…

Nu, nu. N-avea crima în sânge şi ştia asta. Nici dacă i-ar porunci-o Sufletul Suprem, aşa cum îi poruncise lui Nafai să-l omoare pe Gaballufix. Nici atunci n-ar fi în stare să ucidă. Şi nici să se furişeze şi să-l ajute pe Nafai la timp. Se terminase. Pierise orice speranţă.

— E legat, zise Mebbekew.

— Stai să verific nodul, ceru Elemak.

— Crezi că nu ştiu să-l fac? se supără Mebbekew.

— Computerul pe care-l slăvesc ei cică are puterea de a-i prosti pe oameni. Nu-i aşa, Nafai?

Nafai tăcu. Luet fu mândră de el, dar tot se temea pentru el. Pentru că, ştia ea, puterea Sufletului Suprem era foarte mare pe perioade lungi de timp, dar foarte slabă pe termen scurt.

Elemak stătea acum în spatele lui Nafai, foarte aproape, cu arma îndreptată asupra lui.

— Îngenunchează, frăţioare!

Nafai nu-l ascultă, dar Meb, din reflex, începu să se lase în genunchi.

— Nu tu, prostule. Nyef.

— Condamnatul, zise Nafai.

— Da, tu, frăţioare. Îngenunchează!

— Dac-ai de gând să foloseşti arma, prefer să mor în picioare.

— Nu te da-n spectacol, spuse Elemak. Vreau să-ţi leg mâinile de glezne, aşa că-ngenunchează.

Încet, cu grijă, Nafai se lăsă pe un genunchi, apoi pe amândoi.

— Aşază-te pe călcâie. Sau aproape de ele. Aşa. Meb, trece capătul sforii printre glezne, ridică-l peste picioare şi leagă-l – în faţa încheieturilor – da, aşa, ca să n-ajungă la ele cu degetele. Foarte bine. Simţi ceva-n mâini, Nafai?

— Doar cum pulsează sângele, încercând să treacă de funia din jurul încheieturilor.

— Sfoară, nu funie, Nafai, dar ar putea la fel de bine să fie şi oţel.

— Nu sângele *meu* îl tai, Elemak, ci pe-al tău, rosti Nafai. Pentru că pe Pământ sângele tău n-o să fie cunoscut, pe când al meu o să străbată o mie de generaţii.

— Destul! se enervă Elemak.

— Zic ce vreau acum, dacă tot te-ai decis să m-omori. Ce mai contează dacă spun adevărul? Să-mi fie teamă c-o să mă loveşti cu piciorul sau c-o să mă scuipi, când deja privesc moartea-n ochi?

— Să ştii că nu-ţi merge, dacă-ncerci să mă provoci ca să trag în tine. I-am făcut o promisiune Doamnei Rasa şi o s-o respect.

Luet însă observă că vorbele lui Nafai *chiar* aveau efect asupra lui. Tensiunea din grup creştea şi era clar în ochii tuturor că între cei doi încă nu fuseseră date pe faţă toate cărţile, deşi Elemak îşi închipuia că deja câştigase partida.

— Acum o să ne urcăm pe cămile, anunţă Elemak. Şi nimeni nu se va întoarce ca să-ncerce să-l salveze pe răzvrătitul ăsta. Altfel, îi va împărtăşi soarta.

Dacă Luet n-ar fi fost convinsă că Nafai şi Sufletul Suprem aveau un fel de plan, ar fi insistat să moară lângă soţul ei. Dar ea îl cunoştea foarte bine pe Nafai, chiar dacă numai de câteva zile, ca să ştie că, în clipa asta, nu simţea deloc teamă. Deşi era un tânăr curajos, ea ştia că, dacă el ar crede într-adevăr că va muri, *ea* ar fi în stare să-i simtă frica. Şi mama lui probabil simţea la fel, îşi dădu seama Luet, pentru că nici ea nu protesta, ci stăteau amândouă şi urmăreau mica piesă de teatru jucată în faţa lor.

Elemak şi Mebbekew se îndepărtară de Nafai. Apoi Mebbekew se întoarse, puse piciorul pe umărul lui Nafai şi-l împinse ca să cadă pe-o parte, în nisip. Cu mâinile legate de glezne, nu avu cum să-şi amortizeze căderea. Însă atunci Luet văzu limpede că sfoara, în loc să fie strânsă, era doar legată uşor.

Deci acesta era jocul. Sufletul Suprem făcea tot ce putea ca să-i influenţeze pe Mebbekew şi pe Elemak să vadă sfori bine strânse când, în realitate, erau legate larg. În mod normal, nu avea puterea să-i facă proşti – cel puţin nu într-o asemenea măsură încât să-l orbească pe *Elemak.* Dar Hushidh şi Nafai, cu vorbele lor enervante şi periculoase, îl iritaseră atât de tare pe Elemak, încât Sufletul Suprem reuşise să-l zăpăcească. Într-adevăr, probabil mai erau şi alţii care vedeau că Nafai nu era legat fedeleş, deşi, din fericire, cei care ocupau poziţia cea mai bună ca să vadă sforile erau şi cei care n-ar fi atras atenţia asupra lor: Doamna Rasa, Hushidh şi Shedemei. Ceilalţi, cu ajutorul Sufletului Suprem, văzură, fără îndoială, ce se aşteptau să vadă, ceea ce Elemak şi Mebbekew îi determinaseră să se *aştepte* să vadă.

— Da, rosti Doamna Rasa. Să mergem la cămile.

Porni îndrăzneaţă spre animalele care aşteptau. Luet şi Hushidh o urmară. Ceilalţi o luară şi ei din loc.

Toţi, în afară de Eiadh. Rămase nemişcată, cu ochii la Nafai. Ceilalţi, stând alături de cămilele îngenuncheate, nu se putură abţine şi întoarseră capetele să vadă cum merge Elemak la ea şi-i pune o mână pe spate.

— Ştiu că inima ta bună suferă, Edhya, dar câteodată un

conducător trebuie să acţioneze dur spre binele tuturor.

Ea nici nu se uită la el.

— N-am crezut niciodată că cineva poate înfrunta cu atâta calm moartea, rosti ea.

Minunat! şopti Luet către Sufletul Suprem. O faci să-l iubească pe Nafai şi mai mult? Halal ajutor din partea ta, să garantezi că nu vom avea linişte nici dacă Nafai scapă cu viaţă!

(Ai puţină încredere în mine! Nu le pot face pe toate deodată. Ce preferi, să nu mai fie Eiadh îndrăgostită de soţul tău sau să-ţi rămână soţul în viaţă, iar caravana să plece spre Volemak?)

Am încredere în tine. Dar aş vrea să nu mai acţionezi în ultimul moment.

— Ascultă-mă! strigă Nafai.

— Rugăminţile nu te vor duce nicăieri, spuse Elemak. Sau vrei să ţii ultimul discurs al răzvrătitului?

— Nu cu noi vorbea, explică Eiadh, ci cu el. Cu Sufletul Suprem.

— Suflet Suprem, pentru că mi-am pus încrederea în tine, scapă-mă din mâinile ucigaşe ale fraţilor mei! Dă-mi puterea să rup aceste funii care-mi leagă mâinile!

Cum vedeau ceilalţi situaţia? Luet nu putea decât să-şi imagineze. Ceea ce vedea *ea* era că Nafai îşi scoate o mână din legături, apoi cealaltă, după aceea se ridică fără prea multă graţie în picioare. Dar ceilalţi vedeau, cu siguranţă, lucrul de care se temeau cel mai mult: Nafai rupând sforile cu mâinile, pe urmă sărind mândru în picioare şi pericolul pândind în jurul lui. Fără îndoială, Sufletul Suprem îşi concentra toată influenţa asupra celorlalţi, ţintindu-i pe toţi cei care îi acceptaseră deja scopul. Luet, Hushidh şi Doamna Rasa vedeau exact ce se întâmplă. Ceilalţi cu siguranţă vedeau şi ei ceva, dar nu faptele în sine, ci adevărul care le domina: acela că Nafai avea în el puterea Sufletului Suprem, că el era alesul, adevăratul conducător.

— N-o să-ntoarceţi cămilele către niciun oraş cunoscut omenirii! strigă Nafai.

Vocea îi răsună încordată şi aspră, în încercarea de a se face auzită până la distanţa mare de până la cele mai îndepărtate cămile, unde Vas o ajutase pe Sevet să urce.

— Revolta asta a voastră împotriva Sufletului Suprem s-a încheiat, Elemak. Numai că Sufletul Suprem este mai milos decât voi. El o să vă lase-n viaţă – dar numai câtă vreme n-o să vă mai atingeţi de mine. Numai câtă vreme promiteţi c-o să duceţi la capăt călătoria pe care-am început-o – ca să ne alăturăm Tatei, apoi să mergem înainte, spre lumea pe care Sufletul Suprem a pregătit-o pentru noi!

— Ce şmecherie mai e şi asta? ţipă Elemak.

— Singura şmecherie e cea de care te-ai folosit tu, ca să te păcăleşti pe tine însuţi, spuse Nafai. Ai crezut că, legându-mă cu funii, poţi lega şi Sufletul Suprem, dar te-ai înşelat. Dac-ai fi fost supus şi înţelept, ai fi putut conduce expediţia, dar te-au copleşit setea de putere şi invidia, aşa că-n momentul ăsta nu ţi-a mai rămas altceva decât să asculţi de Sufletul Suprem sau să mori.

— Nu mă ameninţa! Eu am arma, prostule, şi-am dat sentinţa prin care te condamn la moarte:

— Omoară-l! strigă Mebbekew. Omoară-l acum. Altminteri, o să regreţi veşnic!

— Ce viteaz eşti, interveni Hushidh, să-l îndemni pe fratele tău să facă ceea ce tu n-ai curaj să faci singur, micuţule Meb!

Glasul ei răsunase atât de dojenitor, încât Meb se dădu înapoi ca şi cum ar fi primit o palmă.

Dar Elemak nu se retrase. În schimb, păşi în faţă cu arma în mână. Luet îşi dădu seama că era îngrozit – avea convingerea că Nafai făcuse o minune când îşi rupsese legăturile cu atâta uşurinţă – dar, îngrozit sau nu, era hotărât să-l omoare pe fratele lui mai mic, iar Sufletul Suprem nu avea cum să-l oprească. Nu avea puterea să-l împiedice pe Elemak să-şi îndeplinească scopul ferm.

— Elya, nu!

Cea care ţipase fusese Eiadh. Fugi înainte, se agăţă de el, îl trase de mâneca mâinii care ţinea arma.

— De dragul meu, îi zise. Dacă te-atingi de el, Elya, Sufletul

Suprem o să te omoare, nu ştii? E legea deşertului – tu însuţi ai spus-o. Revolta înseamnă moarte! Nu te revolta împotriva Sufletului Suprem.

— Ăsta nu-i Sufletul Suprem, replică Elemak. Vocea îi tremura de teamă şi incertitudine şi, neîndoios, Sufletul Suprem punea stăpânire pe fiecare dram de îndoială din inima sa, amplificând-o, în timp ce Eiadh îl implora. E frăţiorul meu arogant.

— Ar fi trebuit să fii în locul meu, rosti Nafai. Ar fi trebuit să fii tu cel care să-i convingă pe ceilalţi să respecte planul Sufletului Suprem. El nu m-ar fi ales niciodată *pe mine,* dacă tu ai fi vrut să-l asculţi.

— Ascultă-mă *pe mine!* insistă Eiadh. Nu *pe el.* Tu eşti tatăl pruncului din pântecele meu – de unde ştii că nu port un copil în mine? Dacă-i faci rău, dacă nu-i dai ascultare, o să mori, iar copilul meu o să rămână fără tată!

La început, Luet se temu că Elemak va interpreta pledoaria lui Eiadh pentru salvarea vieţii lui Nafai drept încă o dovadă că îl iubeşte pe acesta mai mult decât pe el. Însă nu era aşa. Ea îl implora pe Elemak să-şi salveze *propria* viaţă nefăcându-i rău lui Nafai. Deci n-o putea lua drept dovadă că îl iubea *pe el,* pentru că ea lui Elemak încerca să-i salveze viaţa.

Vas se întorsese şi el la Elemak, iar acum îi puse mâna pe umăr.

— Elya, nu-l omorî. N-o să ne întoarcem în oraş, nimeni dintre noi n-o să se-ntoarcă, nimeni! Se întoarse cu faţa spre ceilalţi. Aşa este?! Suntem toţi de acord să mergem mai departe, ca să ne alăturăm lui Volemak, nu-i aşa?

— Am văzut puterea Sufletului Suprem, vorbi Eiadh. Niciunul din noi n-ar fi cerut să se întoarcă în oraş, dac-ar fi înţeles. Te rog, suntem de acord cu toţii. Avem un singur scop acum, nu suntem dezbinaţi. Te rog, Elemak. Nu mă lăsa văduvă! O să fiu soţia ta pentru totdeauna, dacă te răzgândeşti şi nu-l omori. Dar ce-o să se-aleagă de mine, dacă te revolţi împotriva Sufletului Suprem şi mori?

— Încă eşti conducătorul călătoriei noastre, îi spuse Doamna Rasa. Nimic nu schimbă asta. Numai destinaţia se

schimbă, iar tu ai spus cu gura ta că destinaţia n-o alegi singur. Acum ne dăm seama că alegerea nu aparţine vreunuia *dintre noi,* ci doar Sufletului Suprem.

Eiadh începu să plângă cu lacrimi fierbinţi şi sincere.

— O, Elya, soţul meu, de ce mă urăşti atât de mult, încât să vrei să mori?

Luet aproape că ar fi putut prevedea ce urmează se se întâmple. Doi, observând cât de mişcătoare erau lacrimile lui Eiadh, nu suportă ca numai ea să fie centrul atenţiei. Aşa că se agăţă de soţul *ei* şi se puse pe un plâns răsunător – cu lacrimi care păreau foarte sincere, într-adevăr – cerându-i să nu-i facă nici el rău lui Nafai. De parcă Mebbekew ar fi îndrăznit să acţioneze de la sine putere! De parcă lacrimile ei l-ar fi impresionat! Luet ar fi izbucnit în hohote de râs, dacă n-ar fi fost atât de conştientă că viaţa lui Nafai depindea de felul în care Elemak reacţiona la plânsete.

Aproape că distingea schimbarea petrecându-se pe chipul lui. Hotărârea de a-l ucide pe Nafai, care nu cedase sub influenţa Sufletului Suprem, se topea în faţa rugăminţilor nevestei. Şi, pe măsură ce se stingea voinţa de a ucide, Sufletul Suprem profita tot mai eficient de ocazia de a-i controla şi intensifica temerile. Aşadar, în doar câteva clipe, Elemak se transformă din periculos criminal într-un amărât îngrozit de fapta pe care fusese gata s-o comită. Se uită în jos, la arma pe care o ţinea în mână, şi dădu din umeri, apoi o azvârli departe de el.

Arma ateriză la picioarele lui Luet.

— Nafai, fratele meu, ce ţi-am făcut! strigă el.

Mebbekew se purtă şi mai dezgustător. Se trânti cu burta la pământ.

— Iartă-mă, Nafai! Iartă-mă că te-am legat ca pe-un animal – nu lăsa Sufletul Suprem să mă omoare!

Exagerezi, îi spuse Luet Sufletului Suprem în gând. O să fie foarte umiliţi când or să-şi amintească cum s-au purtat, indiferent dacă-şi dau seama sau nu c-ai făcut din ei nişte laşi.

(Cum, crezi că deţin un control discret asupra acestor evenimente? Pot să le strig să se teamă, că ei nu mă aud, nu

mă aud şi iar nu mă aud, dar pe urmă, dintr-odată, mă aud şi clachează în halul ăsta? Cred că mă descurc foarte bine, e prima oară când procedez aşa.)

Ziceam doar să-i înseninezi puţin. Ţi-ai făcut datoria.

— Elemak, Mebbekew, sigur că vă iert, vorbi Nafai. Ce contează ce se-ntâmplă *cu mine?* Contează să vă ierte Sufletul Suprem, nu eu.

— Îngenuncheaţi în faţa Sufletul Suprem! spuse Eiadh, împingându-l iute pe Elemak. Îngenunchează şi cere-ţi iertare, te rog. Nu vezi că ţi-e viaţa în pericol?

Elemak se întoarse către ea şi-i vorbi calm, în ciuda temerii că Luet ştia ce-l roade:

— Chiar îţi pasă atât de mult dacă trăiesc sau mor?

— Tu eşti viaţa mea, îi răspunse ea. N-am jurat cu toţii să rămânem căsătoriţi pentru totdeauna?

De fapt, nu juraseră, îşi zise Luet. Nu făcuseră decât să asculte edictul lui Elemak şi să ridice mâinile ca să arate că înţeleg. Dar, prudentă, Luet nu scoase o vorbă.

Elemak căzu în genunchi.

— Suflet Suprem, rosti el cu glas tremurat, mă duc acolo unde vrei tu să mă duc.

— Şi eu, adăugă Mebbekew. Contează şi pe mine.

Nu-şi ridică privirea din pământ.

— Câtă vreme Eiadh e-a mea, continuă Elemak, sunt mulţumit oriunde m-aş afla, în deşert, în oraş, pe Harmony sau pe Pământ.

— O, Elya! strigă Eiadh.

Îl cuprinse în braţe şi începu să-i plângă pe umăr.

Luet se aplecă şi luă arma din nisip. Nu puteau risca să piardă o armă preţioasă. Cine ştie când vor avea nevoie de ea la vânătoare?

Nafai veni la ea. Asta era mai mult decât îşi putea dori Luet, faptul că venise la ea, la soţia lui de numai câteva zile, şi nu la mama lui. O îmbrăţişă, iar ea îl ţinu în braţe. Îl simţea tremurând. Îi *fusese* frică, în ciuda încrederii lui în Sufletul Suprem. Iar pericolul fusese iminent.

— Ştii ce s-ar fi putut întâmpla? îi şopti ea.

— Sufletul Suprem nu era sigur că-i va reuşi manevra cu sfoara, îi răspunse el, tot în şoaptă. Mai ales atunci când Elemak a venit să verifice nodul.

— A fost nevoit să-l verifice, dacă urma să creadă că s-a produs un miracol când te-ai eliberat.

— Ştii la ce m-am gândit cât am stat în genunchi, cu arma la tâmplă, rostind vorbele care-l întărâtau să mă omoare? Mă gândeam… că n-o să ştiu niciodată cum arată copilaşul nostru.

— Iar acum o să ştii.

Se depărtă de ea, apoi se întinse şi-i luă arma din mână. Hushidh se apropie şi atinse arma.

— Nyef, rosti ea, dac-o păstrezi tu, nu mai e nicio speranţă de împăcare.

— Dar dacă i-o dau înapoi?

Hushidh încuviinţă dând din cap.

— E cel mai bun lucru, îi spuse.

Nimeni nu înţelegea mai bine decât Oracolul Hushidh ce anume îi lega şi îi dezlega pe oameni. Nafai merse imediat la Elemak şi-i întinse arma.

— Te rog, îi spuse. Nici măcar nu ştiu cum s-o folosesc. Avem nevoie de tine să ne conduci la tabăra Tatei.

Elemak ezită o clipă înainte de-a lua arma. Luet ştia că nu suportă s-o primească din mâna lui Nafai. Dar, în acelaşi timp, ştia că Nafai nu era obligat să i-o dea. Că Nafai nu era obligat să-i dea înapoi poziţia sa de conducător. Iar Elemak avea nevoie de acea poziţie, avea o nevoie atât de disperată, încât o va primi chiar şi de la Nafai.

— Mă bucur, spuse Elemak şi luă arma.

— O, mulţumesc, Nafai! exclamă Eiadh.

Luet simţi un fior de frică în inimă. Oare-l simte şi Elemak în vocea ei? Vede pe faţa ei cum se uită cu atâta respect la Nafai? E o femeie care iubeşte numai curajul şi puterea – tocmai masculul alfa din trib e cel care-o atrage. Iar în ochii ei, Nafai e, evident, cel mai dorit dintre bărbaţi. Eiadh a fost cea mai bună actriţă de pe ziua de azi, îşi zise Luet. Ea fusese aceea care-l convinsese pe Elemak de dragostea ei, ca să-l salveze pe bărbatul pe care-l iubea *cu adevărat.* Nu pot decât

s-o admir, se gândi Luet. E nemaipomenită.

Totuşi, gândurile de admiraţie erau minciuni ele însele, iar Luet nu se putu amăgi multă vreme. Frumoasa Eiadh e încă îndrăgostită de soţul meu şi, deşi dragostea lui pentru mine e acum puternică, va veni o zi când masculul din specia primatelor din el îl va învinge pe omul civilizat şi se va uita la Eiadh cu dorinţă, iar ea îşi va da seama şi în clipa aceea îl voi pierde, cu siguranţă.

Izgoni gândul geloziei şi merse la Doamna Rasa, care tremura de uşurare, ca s-o ajute să se urce pe cămilă.

— Am crezut c-o să moară, şopti Rasa, agăţându-se de mâna lui Luet. Am crezut că-l pierd.

— Şi eu, preţ de câteva clipe, spuse Luet.

— Ascultă ce-ţi spun eu: dac-ar fi mers până la capăt, Elemak ar fi murit înainte să se înnopteze.

— În adâncul sufletului, şi eu i-am pus la cale moartea.

— Uite cât de aproape de animale suntem. Ţi-ai închipuit vreodată aşa ceva? C-am fi pregătiţi să omorâm pe neaşteptate?

— Exact ca babuinii, protejând grupul.

— Cred că-i o descoperire măreaţă, nu-i aşa? întrebă Rasa.

Luet îi zâmbi larg şi-o strânse de mână.

— Hai să nu mai spunem nimănui, totuşi. Bărbaţii s-ar îngrozi, dac-ar afla cât de periculoase suntem în realitate.

— Acum nu mai contează, zise Rasa. Sufletul Suprem s-a dovedit mai puternic decât am crezut. S-a terminat.

Dar, întorcându-se înapoi la cămila ei, Luet ştia că nu se terminase. Fusese doar o amânare. Va veni din nou ziua luptei pentru putere. Iar data viitoare nu va mai exista garanţia că Sufletului Suprem îi va reuşi mica şmecherie simpatică. Dacă Elemak s-ar fi hotărât să tragă cu arma, s-ar fi terminat; data viitoare e posibil să-şi dea seama şi să nu se mai lase amăgit de o prostie ca rugămintea Rasei, aceea ca Nafai să fie doar legat şi abandonat. Riscul era *foarte* aproape, extrem de aproape. Iar la sfârşit, Luet ştiu că ura lui Elemak împotriva lui Nafai era mai puternică decât niciodată, deşi o vreme o va nega, va pretinde chiar şi în sinea lui c-a dispărut. Poate pe

alţii reuşeşti să-i păcăleşti, dar eu voi sta cu ochii pe tine. Iar, dacă i se întâmplă ceva soţului meu, fii sigur, ai face bine să mă omori şi pe mine. Ai face bine să te-asiguri că sunt moartă, pentru că şi aşa, dacă voi găsi o cale, tot mă voi întoarce şi mă voi răzbuna pe tine din mormânt.

— Tremuri, Lutya, spuse Hushidh.

— Chiar tremur?

Poate că de-asta îi venea greu să verifice dacă şaua cămilei e bine fixată.

— Ca aripa de libelulă.

— A fost o-ntâmplare foarte-ncordată, spuse Luet. Cred că-s încă bulversată.

— Încă eşti geloasă pe Eiadh, asta e.

— Nicio secundă, o contrazise Luet. Nafai mă iubeşte absolut şi necondiţionat.

— Da. Dar tot îţi simt furia împotriva lui Eiadh.

Luet ştia că e, *într-adevăr,* puţin geloasă pe Eiadh.

Dar Hushidh vorbise de furie, un sentiment mult mai puternic decât conştientizase în sinea ei.

— Nu-s supărată că-l iubeşte pe Nafai, zău că nu sunt.

— Ştiu. Adică-mi dau seama *acum.* Nu. Cred că eşti supărată şi geloasă pe ea pentru c-a putut să salveze viaţa soţului tău, pe când tu, nu.

Da, se gândi Luet. Aşa era. Iar acum, că Hushidh spusese lucrurilor pe nume, simţi frustrarea agonizantă care o copleşea şi lacrimi fierbinţi de furie şi ruşine îi ţâşniră din ochi şi-i alunecară pe obraji.

— Aşa, o mângâie Hushidh, luând-o în braţe. Iţi face bine să te eliberezi. Iţi face bine.

— Mă bucur. Pentru că, se pare, am de gând să plâng ca o nătăfleaţă, fie că-mi face bine să mă eliberez, fie că nu. Aşa că n-ar fi rău să-mi facă.

Încă plângea când Nafai se întoarse la ea ca s-o ajute să încalece.

— Eşti ultima, îi zise el.

— Cred c-aveam nevoie doar să-ţi simt înc-o dată atingerea. Să fiu sigură că trăieşti.

— Încă respir. Ai de gând să plângi mult aşa? Pentru că umezeala de pe obraji o s-atragă muştele.

— Ce s-o fi întâmplat cu tâlharii ăia? întrebă ea, ştergându-şi lacrimile cu mâneca.

— Sufletul Suprem a reuşit să-i adoarmă chiar înainte de-a începe să-i influenţeze serios pe ceilalţi. Or să se trezească peste două ore. De ce te-ai gândit *la ei?*

— M-am gândit doar cât de prost ne-am fi simţit cu toţii, dac-ar fi venit în goana mare ca să ne taie-n bucăţi, în vreme ce noi ne tot ciondăneam dacă să te omorâm sau nu.

— Da, rosti Nafai, ştiu ce vrei să spui. Să-nfrunţi moartea. Nu-i mare lucru. Dar să te simţi ca un prost *exact* în clipa morţii, ei, asta-ar fi de nesuportat.

Luet râse şi-i luă mâna. Încă un minut, şi pe urmă încă unul, lung, foarte lung.

— Stă lumea după noi, zise Nafai. Şi, pân-la urmă, tâlharii *chiar* o să se trezească.

Aşa că Luet îi dădu drumul şi, imediat ce el porni spre cămila lui, a ei se clătină pe picioare şi ea se ridică deasupra nisipului deşertului. Era ca şi cum ar fi călărit pe vârful unui turn zgâlţâit de un cutremur şi, de obicei, mersul pe cămilă îi displăcea. Dar astăzi i se părea la fel de plăcut ca şi a şedea pe un tron. Pentru că acolo, pe cămila din faţa ei, călărea Nafai, soţul său. Şi ce dacă nu-l salvase ea? Era suficient că trăia şi c-o mai iubea.

3. VÂNĂTOAREA

Ajunseră seara în tabăra lui Volemak. Călătoriseră mai mult decât în alte zile, pentru că se apropiau de ea; însă tot mai aveau de terminat treburile serii, pentru că Volemak nu ştiuse că aveau să vină în seara aceea şi nu ridicase corturi în plus, iar Zdorab se spălase deja pe mâini după cina pe care o pregătise pentru el, Volemak şi Issib. Treburile serii se desfăşurară mai lent ca de obicei, pentru că se simţeau mai în siguranţă şi pentru că, odată ajunşi, li se părea nedrept să aibă la fel de mult de muncit ca şi pe timpul călătoriei.

Hushidh se ţinu cât putu de aproape de Luet şi Nafai. Din când în când, arunca o privire către Issib, care plutea pe scaunul lui. Nu găsi nimic surprinzător în înfăţişarea lui – îl ştia de ani, fiindcă era fiul cel mare al Rasei şi studiase în casa Rasei de când se ştia Hushidh acolo. Dar ea se gândise la el întotdeauna ca la un infirm şi nu prea-i acordase atenţie. Apoi, în Basilica, dându-şi seama că urma să călătorească şi ea în deşert, cu Nafai şi Luet, îi apăru clar în minte – pentru că ea vedea întotdeauna legăturile dintre oameni – că, în urma împerecherilor dintre bărbaţi şi femei în expediţia Sufletului Suprem, ea se va pricopsi cu Issib. Sufletul Suprem voia ca genele lui să fie moştenite şi ale ei la fel, iar ei doi vor face efortul împreună, la bine şi la rău.

Anevoie acceptase ea lucrul acela. Mai ales în seara nunţii, când Luet şi Nafai, Elemak şi Eiadh, Mebbekew şi Dolya fuseseră căsătoriţi de Doamna Rasa şi se îndreptaseră, doi câte doi, spre paturile lor conjugale, lui Hushidh îi venise foarte greu să-ndure furia, teama şi amărăciunea apăsătoare din sufletul ei, pentru că nu se bucura de dragostea de care avea parte Luet.

Drept răsplată, Sufletul Suprem – cel puţin aşa crezuse ea la început – i-a trimis un vis în noaptea respectivă. Se făcea că era legată de Issib; l-a văzut zburând şi-a zburat împreună cu

el; a-nţeles că trupul său nu exprima adevărata lui natură, că, va descoperi ea, mariajul cu el n-o va consuma, ci o va înălţa. Şi s-a văzut purtându-i copiii în pântece, s-a văzut stând la intrarea unui cort din deşert alături de el, urmărind cum se joacă copiii lor, şi a văzut că în scena aceea din viitor avea să-l iubească, să fie legată de el cu fire de aur şi de argint care-i înlănţuiau de generaţiile trecute şi-i conduceau spre viitor, an după an, copil după copil, generaţie după generaţie. Visul mai avea şi alte părţi, unele înspăimântătoare, dar ea se agăţa de mângâierea lui în toate zilele acestea. Când stătuse cu generalul Moozh, obligată să-l ia de bărbat pe cuceritorul Basilicii, se gândise la visul ei şi ştiuse că nu va rămâne alături de el şi, bineînţeles, Sufletul Suprem o adusese pe mama ei şi-a lui Luet, pe femeia numită Sete, care recunoscuse că ele sunt fiicele ei, făcute cu Moozh. Adio căsătorie, iar în câteva ore erau în deşert, în drum spre Volemak.

Dar de-atunci avusese timp să se gândească, să-şi aducă aminte de temeri. Bineînţeles c-a încercat să le uite şi să se agaţe în schimb de visul mângâietor sau de asigurările lui Nafai, pentru că el îi spusese că Issib e foarte deştept şi amuzant, o companie plăcută, ceea ce ea nu prea avusese ocazia să-l constate la şcoală.

Dar, în ciuda visului, în ciuda celor spuse de Nafai, nu dispăruseră vechile impresii, cele pe care le avea de atâţia ani. Tot drumul prin deşert îşi aminti întruna felul aproape macabru în care Issib obişnuia să-şi mişte braţele şi picioarele în oraş, unde purta greutăţi pe sub haine, de părea întotdeauna că ţopăie prin aer ca o stafie pusă pe zbenguială sau ca… oare cum îi zisese Kokor odată? Ca un iepure pe sub apă. Ce-au mai râs! Iar acum cât de lipsită de loialitate se simţea, deşi propria lui soră făcuse gluma. Lui Hushidh nu i-ar fi trecut prin cap că, într-o zi, infirmul, stafia, iepurele de sub apă avea să fie soţul ei. În ciuda încercărilor ei de a se linişti, vechea teamă şi senzaţia de stranietate stăruiau ca un curent subteran.

Până acum, când, zărindu-l, îşi dădu seama că nu-i era frică de el. Visul îi dăduse prea multă speranţă.

Nu, îi era frică de ce va crede *el* despre *ea* – *o* teamă şi mai veche, şi mai întunecată. Oare Issib ştia deja ce anume plănuiseră mătuşa Rasa şi Sufletul Suprem pentru el? Oare trăgea deja cu ochiul, în timp ce ea se chinuia să ridice cortul, şi-o măsura de sus până jos? Dac-aşa ar face, atunci, fără îndoială, ar fi foarte dezamăgit. Hushidh şi-l imagina zicându-şi: normal că *infirmul* se alege cu urâta, cu aia prea înaltă şi acră la mutră, al cărei trup n-a făcut niciun bărbat să se întoarcă după ea. Studioasa aia care nu-i în stare să facă pe nimeni să râdă, decât uneori pe sora ei, Luet (o, cât e de inteligentă, dar *ea*-i aparţine lui Nafai). Probabil că-şi zice: va trebui să mă descurc cum pot mai bine, pentru că-s infirm şi n-am de-ales. Aşa cum şi eu îmi zic că va trebui să mă mulţumesc cu infirmul, pentru că nu mă vrea niciun alt bărbat.

Câte căsătorii au început oare cu sentimente asemănătoare? Au fost vreunele din ele fericite, pân-la urmă?

Hushidh trase de timp cât putu de mult, prelungind cina – care *era* mai bună decât orice mâncaseră pe parcursul călătoriei. Zdorab şi Volemak găsiseră în valea aceea legume şi rădăcini sălbatice şi făcuseră o tocană mult mai bună decât stafidele şi pastrama, iar pâinea era proaspătă şi dospită, nu ca pesmeţii crocanţi şi tari cu care fuseseră nevoiţi să se hrănească pe drum. În curând va fi şi mai bine, pentru că Volemak înjghebase acolo o grădină şi, în câteva săptămâni, vor creşte pepeni verzi şi dovlecei, morcovi, ceapă şi ridichi.

În timpul cinei, toţi arătau obosiţi şi stingheri. Nu reuşeau să uite că Nafai fusese cât pe ce să fie executat, iar amintirea era cu-atât mai stânjenitoare acum, că se întorseseră la Volemak şi vedeau cât de uşor îi comanda acesta, fiind un bărbat care ştia *într-adevăr* să conducă, într-o manieră mult mai convingătoare decât stilul îngâmfat şi intimidant al lui Elemak. Se-ngrozeau că trebuiau să-i povestească bătrânului cele întâmplate. Oare câţi dintre ei, poate cu excepţia lui Eiadh – şi, bineînţeles, a lui Nafai însuşi – erau cu adevărat mândri de ce făcuseră? Aşa că, oricât de bună ar fi fost mâncarea, în afară de Hushidh, nimeni n-avea chef să stea la poveşti. Nu existau amintiri dragi din călătorie, nici întâmplări

amuzante care să fie relatate celor care-i aşteptaseră. Imediat ce se termină de strâns cina, cuplurile se retraseră la corturi.

Lumea plecase atât de repede că, în ciuda nerăbdării de-a evita exact un asemenea moment, Hushidh se-ntoarse de la pârâu cu ultimele vase spălate, spre a constata că, dintre femei, doar Shedemei rămase pe loc, iar dintre bărbaţi, numai Zdorab şi Issib. Se lăsase deja o linişte apăsătoare, pentru că Shedemei nu se pricepea la întreţinut conversaţia, iar Zdorab şi Issib păreau amândoi dureros de timizi. Ce greu ne e tuturor, îşi zise Hushidh. Ştim că suntem pleava grupului, aduşi la un loc numai pentru că nu ne-a vrut nimeni, în afară de Sufletul Suprem. Iar pe unii dintre noi nici măcar *el* nu i-a vrut, bietul Zdorab e aici numai pentru că Nafai i-a smuls un jurământ, în loc să-l omoare la poarta oraşului Basilica, în noaptea când i-a tăiat capul lui Gaballufix.

— Ce grup jalnic sunteţi! rosti Volemak.

Hushidh privi uşurată cum se întorceau la foc Volemak şi Rasa. Probabil îşi dăduseră seama că trebuie spus ceva – unii trebuiau prezentaţi, măcar Shedya şi bibliotecarul, care nu se cunoscuseră niciodată.

— Intram în cortul soţului meu, spuse Rasa, gândindu-mă ce bine-i să fiu iarăşi cu el, când mi-am dat seama dintr-odată cât de dor mi-e de tovarăşii mei de drum, Shuya şi Shedya, şi abia pe *urmă* mi-am adus aminte că nu mi-am făcut datoria în calitate de doamnă a acestei case.

— A cărei case? întrebă Issib.

— Pereţii pot fi de piatră, iar acoperişul poate că-i cerul, dar asta-i casa mea, un loc de refugiu pentru fiicele mele şi de siguranţă pentru fiii mei, răspunse Rasa.

— Casa *noastră,* spuse Volemak încet.

— Într-adevăr… Am spus casa mea *num*ai din cauza vechilor obiceiuri din Basilica, unde casele aparţineau numai femeilor.

Rasa ridică mâna soţului său la buze, o sărută şi-i zâmbi.

— Aici, în deşert, spuse Volemak, casele aparţin Sufletului Suprem, dar el ne-o închiriază pe-asta la un preţ foarte rezonabil: când plecăm de-aici, babuinii din josul apei

păstrează grădina.

— Hushidh, Shedemei, cred că-l cunoaşteţi pe fiul meu, Issib, zise Rasa.

— Fiul *nostru,* o corectă Volemak pe acelaşi ton blând de dinainte. Iar el e Zdorab, care a fost cândva arhivarul lui Gaballufix, dar acum slujeşte în casa noastră temporară ca grădinar, bibliotecar şi bucătar.

— Şi mă tem că nu mă pricep la niciuna dintre meseriile acestea, zise Zdorab.

Rasa zâmbi.

— Volya mi-a spus că şi Issib, şi Zdorab au cercetat Catalogul cât au aşteptat aici. Iar eu ştiu că ambele mele nepoate dragi, Shuya şi Shedya, se vor arăta foarte interesate de ce-au găsit ei acolo.

— Catalogul Sufletului Suprem este doar calea spre memoria Pământului, preciză Volemak. Şi, cum noi spre Pământ mergem, a studia în biblioteca aceea mare e la fel de important ca a munci ca să ne păstrăm trupurile vii în deşert.

— Ştii c-o să ne facem datoria, spuse Shedemei.

Hushidh ştia că Shedemei nu se referă doar la studiu.

— Of, la naiba cu politeţurile! zise Doamna Rasa. Ştiţi bine că voi sunteţi cei necăsătoriţi şi că toată lumea *trebuie* să se căsătorească, dacă vrem ca lucrurile să meargă, deci rămâneţi numai voi patru. Ştiu că nu există un motiv anume pentru ca voi să n-aveţi cel puţin libertatea de-a rezolva lucrurile între voi, dar vă spun eu că, datorită vârstei şi experienţei, mi-am imaginat că Hushidh se va alege cu Issib, iar Shedemei, cu Zdorab. Nu trebuie neapărat să fie aşa, dar cred că v-ar fi de ajutor măcar să vă gândiţi la posibilitatea asta.

— Doamna Rasa a vorbit de experienţă, rosti Zdorab, dar trebuie să subliniez că eu n-am niciun fel de experienţă la femei şi mă tem că fiecare vorbă pe care o voi spune va fi o jignire.

Shedemei scoase un hohot dispreţuitor.

— Shedemei a vrut să zică, în felul ei elocvent, că nu-şi închipuie cum e cu putinţă să ai tu mai puţină experienţă cu

femeile decât are ea cu bărbaţii. Şi e foarte convinsă de abilitatea ei de-a te jigni la fiecare vorbă şi tocmai de aceea a ales să-ţi răspundă fără să se folosească de vorbe.

Absurditatea situaţiei, combinată cu lipsa de tact a lui Shedemei şi cu politeţea stângace a lui Zdorab, era prea mult pentru Hushidh. Izbucni în râs şi în curând i se alăturară şi ceilalţi.

— Nu-i nicio grabă, spuse Volemak. Aveţi timp să vă cunoaşteţi.

— Eu aş prefera să terminăm odată, zise Shedemei.

— Cu căsătoria nu poţi să termini odată, interveni Rasa. Căsătoria o începi. Deci, aşa cum spunea Volemak, nu vă grăbiţi. Când sunteţi gata, veniţi fie la mine, fie la soţul meu, iar noi vă vom aranja corturile şi ceremoniile care se cuvin.

— Şi dacă n-o să fim niciodată gata? întrebă Issib.

— Niciunul dintre noi nu va trăi destul de mult ca să vadă ce-nseamnă niciodată, îi răspunse Volemak. Cât priveşte prezentul, va fi de îndeajuns dacă-ncercaţi să vă cunoaşteţi unul pe altul.

Şi cu asta, discuţia se încheie, în afară de câteva cuvinte de laudă aduse cinei preparate de Zdorab. Se despărţiră repede, iar Hushidh o urmă pe Shedemei în cortul pe care-l împărţeau deocamdată.

— Ei, şi acum, ne-a liniştit, vorbi Shedemei.

Îi trebui o clipă lui Hushidh să-şi dea seama că Shedya era ironică; întotdeauna îi trebuia.

— Eu nu-s prea liniştită, îi spuse.

— Cum? Nu crezi c-a fost frumos din partea lor să ne dea timp să ne hotărâm dacă să producem sau nu inevitabilul? Ca şi cum ai pune-n mâna criminalului condamnat pârghia spânzurătorii şi i-ai zice să tragă de ea când e pregătit.

A fost o surpriză pentru Hushidh când şi-a dat seama că Shedemei părea mult mai supărată decât ea. Dar Shedemei nu venise de bunăvoie în călătorie, ca Hushidh. Ea nu considera că aparţine Sufletului Suprem, cum făcea Hushidh, de când îşi dăduse seama că era oracol, sau Luet, de când descoperise că e vizionară în ape. Aşa că *normal* că totul era

dat peste cap pentru ea; i se încurcaseră toate planurile.

Hushidh se gândi să-i vină în ajutor, spunându-i:

— Zdorab e şi el captiv în călătoria asta, ca tine – n-a cerut să vină, dar *tu*, cel puţin, aveai visul tău.

Văzu imediat – pentru că Hushidh vedea întotdeauna legăturile dintre oameni – că vorbele ei, departe de a-i aduce alinare, ridicau un zid între ea şi Shedemei, aşa că tăcu.

Tăcu şi suferi, pentru că-şi amintea foarte clar că Issib fusese acela care întrebase „Şi dacă n-o să fim gata niciodată?“. Era groaznic s-auzi asta din gura viitorului tău soţ, absolut groaznic, însemna că nu credea c-o va putea iubi vreodată.

O străfulgeră un gând: dar dacă Issib a spus acele vorbe nu pentru c-ar fi crezut că *el* n-o va putea dori niciodată *pe ea,* ci fiindcă era sigur că ea nu va fi pregătită niciodată să se mărite *cu el?* Acum, gândindu-se mai bine, era convinsă că la asta se referise, doar Issib era un tânăr politicos, care nu obişnuia să spună lucruri menite să rănească. Descoperi brusc că-n mintea ei s-a dat la o parte stavila din calea amintirilor şi văzu toate imaginile pe care le-avea cu Issib. Era tăcut şi-şi purta infirmitatea fără să se plângă. Avea mult curaj, în felul lui, şi o minte cu adevărat strălucită – dovedea agerime la şcoală, când fuseseră colegi şi ideile lui nu ieşeau niciodată în evidenţă, dar arătau că gândeşte întotdeauna cu un pas sau doi dincolo de întrebarea imediat următoare.

Poate că-i schilod la trup, îşi zise Hushidh, dar la minte e cel puţin la fel de ager ca mine. Şi, urâtă cum sunt, nu pot fi mai îngrijorată de trupul meu decât e el de-al său. Nafai m-a asigurat că, din punct de vedere fizic, Issib e capabil s-aibă copii, ceea ce nu-nseamnă că are habar să facă dragoste… da, probabil e-ngrozit că mă va dezgusta sau e cel puţin frustrat de cât de puţin îşi închipuie că-mi poate oferi în materie de plăcere. Nu sunt eu cea care are nevoie de asigurări, ci el, *şi* ar fi de-a dreptul dăunător să accept să mă curteze cu ideea că, într-un fel, el trebuie să-mi aline mie *inima* care se îndoieşte de sine. Nu, eu trebuie să-l conving că acce*pt, dac*ă va fi să ne împrietenim şi să ne căsătorim.

Viziunea aceasta îi aduse lui Hushidh o atât de mare uşurare, încât îi venea să plângă de bucurie. Abia atunci îşi dădu seama că e posibil ca ideile care-i apăreau în minte atât de brusc şi cu atâta claritate să nu fie ale ei. Într-adevăr, observă că-şi imaginase trupul lui Issib aşa cum şi-l imagina *el însuşi,* numai că nu fusese deloc imaginaţie, nu-i aşa? Sufletul Suprem îi arătase gândurile şi temerile din mintea lui Issib.

Ca de atâtea alte ori, Hushidh îşi dori să poată comunica la fel de uşor cu Sufletul Suprem precum Luet şi Nafai. Câteodată, Sufletul Suprem reuşea să-i introducă în minte gânduri sub formă de cuvinte, cum se întâmpla întotdeauna cu cei din grup, dar pentru ea dialogul decurgea greoi, nu-i venea uşor să-şi deosebească propriile gânduri de cele ale Sufletului Suprem. Aşa că trebuia să se mulţumească cu talentul ei de oracol şi, uneori, cu viziunile clare, care atunci când îi veneau întotdeauna îi dădeau senzaţia c-ar fi ideile ei şi abia după aceea i se păreau prea limpezi ca să fie altceva decât viziuni trimise de Sufletul Suprem.

Totuşi, era convinsă că ce văzuse nu era în imaginaţia ei, ci era adevărul: Sufletul Suprem îi arătase ce avea nevoie să vadă, dacă era să-şi depăşească temerile.

Mulţumesc, rosti ea în gând cât de clar fu în stare, deşi nu avea de unde să ştie dacă Sufletul Suprem îi auzea gândurile sau măcar o asculta în clipa aceea. Aveam nevoie să văd prin ochii tăi, cel puţin o clipă.

Îi veni un alt gând: oare vede şi el prin ochii *mei* în clipa asta? O tulbura ideea că Issib i-ar putea vedea trupul aşa cum şi-l vedea ea, plin de temeri şi nemulţumiri.

Nu, hai să fiu cinstită. Dacă-i să aibă încredere în el însuşi şi să-mi fie soţ, trebuie să ştie că-s la fel de înfricoşată şi nesigură ca el. Aşa că arată-i cine sunt, dacă n-ai făcut-o deja, *arată-i* cine sunt, ajută-l să vadă că, deşi nu sunt frumoasă, sunt, totuşi, femeie şi tânjesc să iubesc, să fiu iubită, să am o familie cu un bărbat legat de inima mea şi de inima căruia sunt legată eu, aşa de strâns cum sunt ţesute între ele sufletul Rasei şi-al lui Volemak. Arată-i cine sunt, ca să-i fie milă, nu frică de mine. După aceea vom schimba mila în compasiune,

compasiunea în înţelegere, înţelegerea în afecţiune, afecţiunea în dragoste, dragostea în viaţă, viaţa copiilor noştri, viaţa unei identităţi noi, pe care-o vom întruchipa împreună.

Spre surprinderea ei, Hushidh era somnoroasă acum – se temuse că n-avea să doarmă peste noapte. Iar, dată fiind respiraţia lentă şi adâncă a lui Shedemei, probabil că adormise deja.

Sper că i-ai arătat şi ei ceea ce avea nevoie să vadă, Suflet Suprem. Mă întreb doar cum reuşesc să se iubească bărbaţii cu femeile care nu primesc ajutorul tău, ca să le arăţi ce-i în sufletul celuilalt.

Rasa se trezi supărată şi-i trebui o vreme să priceapă de ce. La început, crezu că era din cauză că, în seara dinainte, când Volemak se-aşezase lângă ea în pat, nu-i oferise decât o îmbrăţişare afectuoasă, de parcă postul ei îndelungat n-ar fi meritat să fie întrerupt de o sărbătoare a dragostei. Nu era orb; ştia că-i supărată, aşa că-i explicase:

— Dup-o asemenea călătorie, eşti mai obosită decât crezi. Niciunul dintre noi n-am simţi destulă plăcere.

Însuşi calmul lui o înfuriase peste măsură şi se ghemuise să doarmă departe de îmbrăţişarea lui; dar în dimineaţa aceea ştiu că iritarea ei de cu o seară înainte dovedise clar că el avea dreptate. Fusese prea obosită pentru orice altceva în afară de somn, ca un copilaş agitat.

De afară nu pătrundea în cort nicio lumină. Putea fi ora prânzului ori chiar mai târziu şi, după cât de înţepenit îi era corpul, dar şi pentru c-afară nu bătea vântul, era foarte posibil să fi dormit până dimineaţa târziu. Totuşi, era o încântare să lenevești; nu trebuia să te scoli în grabă, să mănânci dejunul pe apucate înainte de-a se crăpa de ziuă, să sui bagajele pe cămile şi să pleci la drum când răsare soarele. Călătoria se încheiase; venise acasă, la soţul ei.

Gândul acela îi arătă de ce se trezise atât de furioasă. Acasă nu trebuia să însemne un cort, chiar dac-avea pereţi dubli, care păstrau răcoarea în timpul zilei. Şi nu *ea* ar fi trebuit să vină la el, ci soţul ei ar fi trebuit să vină *la ea.* Aşa fusese dintotdeauna. Casa fusese a ei, o păstrase pregătită

pentru el şi i-o oferise cadou ca să se răcorească vara, să se adăpostească pe timp de furtună, să se refugieze de tumultul oraşului. În schimb, *el* era cel care pregătise acest loc şi, cu cât mai confortabil era, cu atât se enerva ea mai tare, pentru că habar n-avea cum să pregătească ceva în locul respectiv. Era neajutorată, un copil, un învăţăcel, iar soţul ei avea să-i fie învăţător şi paznic.

Nimeni nu-i dăduse indicaţii cum să-şi conducă treburile când intrase ea prima oară în casa ei, în tinereţe, cu bani moşteniţi de la mama, ca să cumpere casa pe care stră-străbunica ei o făcuse celebră, apoi o transformase în conservator; Rasa construise din ea o şcoală şi mai renumită şi pe baza ei îşi clădise faima în Oraşul Femeilor, înconjurată de elevi, admiratori şi rivali invidioşi – iar acum iat-o în deşert, unde habar n-avea să pregătească un prânz sau să rezolve problema mersului la toaletă într-o tabără semipermanentă ca aceasta. Fără îndoială că cel care îi va da toate explicaţiile va fi Elemak, în felul său atât de intempestiv, cu pretenţia sofisticată că îţi spune ceva ce tu deja ştii – *ar fi fost* frumos din partea lui, numai că folosea întotdeauna un ton artificial, care arăta clar că amândoi ştiţi că tu, de fapt, nu ai habar de nimic şi depinzi de el să-ţi arate cum să faci pipi unde trebuie.

Elemak. Îşi aminti de dimineaţa teribilă în care el stătuse cu arma îndreptată spre capul lui Nafai şi-şi zise: *Trebuie să-i povestesc lui Volemak. Trebuie să-l avertizez că în inima lui Elemak se ascunde crima.*

Numai că Sufletul Suprem hotărâse clar că omorul nu va fi tolerat, iar Elemak şi Mebbekew imploraseră amândoi iertarea. Chestiunea revenirii în Basilica se încheiase de-acum, mai mult ca sigur. De ce s-o pună pe tapet din nou? Şi, oricum, ce-ar putea face Volemak? Ori l-ar repudia pe Elemak, şi atunci tânărul ar deveni inutil în restul călătoriei, ori l-ar sprijini în dreptul său de a lua o astfel de hotărâre ticăloasă, caz în care nu se va mai putea trăi cu Elemak de atunci încolo, iar Nafai ar fi redus la zero în tovărăşia lui. Elemak nu-l va lăsa niciodată pe Nafai să se ridice la poziţia lui naturală de lider. Ar fi de nesuportat, pentru că Rasa ştia că, dintre copiii ei, numai

Nafai se pricepea să conducă iscusit, întrucât numai el, dintre toţi bărbaţii generaţiei sale, avea şi harul de a lua decizii înţelepte, şi posibilitatea de a comunica strâns cu Sufletul Suprem, pentru a lua decizii informate.

Bineînţeles, Luet era la fel de pricepută ca el, dar acum trăiau într-o aşezare primitivă, nomadă, şi era aproape inevitabil ca bărbaţii să preia conducerea. Rasa nu avusese nevoie de indicaţiile lui Shedemei referitoare la formarea de comunităţi la primate ca să ştie că, într-un trib rătăcitor, conduceau masculii. Cât de curând, toate femeile vor fi însărcinate şi se vor concentra numai asupra lor; când se vor naşte copiii, cercul lor se va lărgi doar atât cât să-i cuprindă pe cei mici. Atunci le vor preocupa mâncarea, siguranţa şi învăţătura într-un spaţiu atât de înfricoşător şi de ostil precum deşertul. Nu va exista nici motivul, nici posibilitatea de a lansa o provocare conducerii bărbăteşti.

Numai că, dacă conducătorul ar fi un bărbat ca Nafai, ar fi plin de înţelegere faţă de femei şi le-ar asculta sfaturile bune, în timp ce Elemak ar fi aşa cum le demonstrase că este – un tiran invidios, care nu-şi prea pleacă urechea la sfaturi şi întoarce imediat situaţia în favoarea lui, necinstit şi uneltitor…

Nu-mi pot permite să-l urăsc. Elemak e un bărbat cu multe calităţi. La fel ca fratele său, Gaballufix, care mi-a fost cândva soţ. L-am iubit pe Gabya pentru calităţile lui; dar, vai, a dăruit numai câteva dintre ele fiicelor noastre, Sevet şi Kokor. În schimb, ele au moştenit de la el egoismul, incapacitatea de a-şi pune frâu setei de a poseda orice lucru care li se pare cât de cât dezirabil. Văd asta şi la Elemak, aşa că-l urăsc şi mă tem de el, cum ajunsesem să-l urăsc pe Gaballufix şi să-mi fie frică de el.

O, dacă Sufletul Suprem ar fi fost măcar puţin mai grijuliu atunci când a ales pe cine a luat în călătoria asta…

Rasa se opri din îmbrăcat şi-şi dădu seama de un lucru: mă gândesc cât de egoist şi de dominator e Elemak, totuşi, eu sunt cea supărată în dimineaţa asta, pentru că nu *eu* conduc. Cine-i dominator acum?! Poate că, dacă şi eu aş fi fost privată de şansa de-a conduce o perioadă la fel de lungă, precum

Elemak, acum aş fi fost la fel de disperată să pun mâna pe putere şi-aş fi ţinut cu dinţii de ea.

Ştia însă că n-ar fi procedat aşa. Rasa nu-şi subminase mama niciodată cât a trăit, iar Elemak luase deja de câteva ori măsuri ca să dejoace planurile tatălui său – până când era cât pe ce să-l ucidă pe mezinul lui Volemak.

Trebuie să-i spun lui Volya ce-a făcut Elemak, ca să ia hotărâri bazate pe informaţii complete. Aş fi o rea soţie, dacă nu i-aş da soţului sfaturi bune, inclusiv dacă nu i-aş spune tot ce ştiu. El întotdeauna a procedat la fel cu mine.

Rasa împinse clapa cortului şi păşi în zona separatoare de aer, care era mult mai fierbinte decât interiorul cortului. Apoi, după ce-nchise clapa în spatele ei, dădu la o parte perdeaua exterioară şi ieşi în soarele orbitor. Simţi că transpiră imediat.

— Doamnă Rasa! exclamă Doi încântată.

— Dolya! zise Rasa.

Cum? Doi o aşteptase pe Rasa să apară? N-avea *nimic* productiv de făcut? Rasa nu rezistă să n-o ia în zeflemea:

— Munceşti din greu?

— A, nu, deşi ar trebui, cu soarele ăsta fierbinte.

Măcar Doi nu era ipocrită…

— M-am oferit să te-aştept să ieşi din cort, întrucât Wetchik n-a vrut să lase pe nimeni să te trezească, nici măcar la micul dejun.

Rasa îşi zise că-i e puţin foame.

— Wetchik a spus că, atunci când o să te scoli, o să fii moartă de foame, aşa că eu trebuie să te duc la cortul-bucătărie. Ţinem totul închis, ca să nu găsească ceva babuinii, Elemak zice că altfel n-am avea linişte. Nu trebuie să se-nveţe că la noi găsesc de mâncare. Altminteri, ne-ar urmări mai departe prin deşert şi-ar muri.

Aşadar, Dolya a cules *într-adevăr* informaţii din conversaţiile altora. Uneori îi era foarte greu să-şi aducă aminte că-i o fată foarte inteligentă. Tocmai faptul că exagera cu drăgălăşenia făcea să-i fie aproape imposibil Rasei s-o considere cât de cât deşteaptă.

— Ei? întrebă Doi.

— Ei, ce?

— N-ai scos o vorbă. Vrei să mănânci acum sau să chem pe toată lumea s-audă visul lui Wetchik?

— Ce vis?

— A avut azi-noapte un vis, trimis de Sufletul Suprem, şi a dorit să ni-l împărtăşească tuturor. Dar n-a vrut să te trezească, aşa că ne-am apucat cu toţii de treabă, iar eu a trebuit să pândesc când apari.

Rasa se simţi foarte stânjenită. Volya a creat un precedent neplăcut punându-i pe toţi la lucru, în vreme ce ea dormea. Nu dorea să fie nevasta răsfăţată a conducătorului, voia să fie o participantă activă la viaţa comunităţii. Volemak sigur o înţelegea.

— Te rog, adună-i pe toţi. Dar, bineînţeles, mai întâi spune-mi cum ajung la bucătărie. O s-aduc puţină pâine pentru adunare.

În timp ce se îndepărtă, o auzi pe Doi strigând cât o ţine gura – făcându-şi glasul auzit aşa cum fusese învăţată, ca la teatru:

— S-a trezit mătuşa Rasa! S-a trezit mătuşa Rasa!

Rasa se crispă. De ce nu le strigi tuturor *exact* cât de mult am dormit?

Găsi destul de uşor cortul-bucătărie – era cel cu cuptorul de piatră în faţă, unde Zdorab cocea pâine. El ridică privirea ruşinat:

— Trebuie să-mi cer iertare, Doamnă Rasa. N-am spus niciodată că-s brutar.

— Dar pâinea miroase minunat.

— De mirosit, miroase bine, da. Aromele îmi ies bine. Ar trebui să simţi cum miroase preferatul meu – îi zic „peşte ars."

Rasa râse. Îi plăcea băiatul.

— Găseşti peşti în râul ăsta?

— Soţul tău s-a gândit să pescuim la mal, acolo jos.

Arătă cu degetul spre locul unde râul se vărsa în apele paşnice ale Mării Lucioase.

— Şi-aţi avut noroc?

— Nu prea, se plânse Zdorab. Am prins ceva peşti, dar nu

grozavi.

— Nici măcar cei care nu s-au transformat în mirosul tău preferat…

— Nici cei fierţi. Pur şi simplu pe pământul ăsta nu-i destulă viaţă. Peştii s-ar aduna la gura râului, dac-ar exista mai mult material organic în sedimentul depus de apă.

— Eşti geolog? îl întrebă Rasa, destul de mirată.

— Bibliotecar, deci ştiu câte puţin din toate, cred, răspunse Zdorab. Am încercat să-mi dau seama de ce nu există aici o aşezare umană permanentă, iar motivul l-am găsit în Catalog, în nişte hărţi vechi, de pe vremea ultimei culturi principale din regiunea asta. Culturile se dezvoltă-ntotdeauna pe râul cel mare, chiar în spatele lanţului muntos.

Arătă spre răsărit.

— Chiar acum mai există acolo câteva oraşe minore. Motivul pentru care nu se folosesc de acest loc e că nu-i destul teren pe care să se poată planta. Iar râul seacă o dată la cinci ani. Adică prea des ca să menţii o populaţie stabilă.

— Babuinii cum se descurcă?

— Catalogul nu prea se ocupă de ei.

— Probabil că nu. Probabil c-o să trebuiască să-şi construiască propriul Suflet Suprem într-o zi, nu crezi?

— E posibil.

Zdorab păru puţin surprins.

— Ar fi folositor, dacă şi-ar construi propria latrină.

Rasa ridică o sprânceană.

— Trebuie să-i supraveghem ca nu cumva unul dintre ei s-o ia în amonte şi să ne murdărească apa de băut, îi explică Zdorab.

— Hm… Că veni vorba, mi-e sete.

— Şi foame, fac prinsoare. Serveşte-te. Găseşti apă proaspătă şi pâine de ieri încuiată în cortul-bucătărie.

— Dacă-i încuiată…

— Încuiată pentru *babuini.* Pentru oameni e foarte accesibilă.

Când Rasa intră în cortul-bucătărie, văzu că băiatul avea dreptate. „Lacătul“ nu era altceva decât o sârmă răsucită,

care ţinea închisă lada alimentată cu energie solară. Atunci, de ce subliniau că era încuiată? Poate doar ca să-i aducă aminte s-o încuie la loc.

Trase capacul şi găsi câteva duzini de franzele, precum şi un număr destul de mare de pachete cu mâncare – să fi fost carne congelată? Nu, nu putea fi congelată, nu era destul de rece în ladă. Duse mâna înăuntru şi deschise un pachet. Găsi, bineînţeles, brânză din lapte de cămilă. Scârbos aliment – îl gustase o singură dată, în casa lui Volemak, când îl vizitase între două căsătorii de-ale lor. „Vezi cât de mult te-am iubit?“ o tachinase el. „Am fost căsătoriţi atâta vreme, şi nu te-am pus niciodată s-o guşti!“ Dar ea ştia acum că are nevoie de proteine şi grăsimi – cea mai mare parte a drumului consumaseră raţii de alimente slabe şi trebuia să mănânce tot ce avea valoare nutritivă. Luând o pâine subţire şi rotundă, rupse o jumătate, o înveli pe cealaltă la loc, apoi îndesă bucăţi de brânză în partea pe care voia s-o mănânce. Pâinea era uscată şi destul de aspră ca să mascheze gustul de brânză, aşa că până la urmă dejunul n-a fost chiar atât de scârbos. Bine-ai venit în deşert, Rasa.

Puse capacul la loc şi se întoarse spre uşă.

— Aaa! ţipă ea fără să vrea.

La intrare, un babuin stătea în patru labe, privind-o chiorâş şi adulmecând.

— Marş! îl goni ea. Pleacă de-aici! Ăsta-i dejunul *meu.*

Babuinul se mulţumi să-i mai studieze puţin faţa.

Rasa îşi aminti că nu încuiase lada frigorifică. Ruşinată, se întoarse cu spatele la babuin şi, ascunzând ce anume făcea cu mâinile, răsuci sârma la loc. Cică degetele maimuţei nu erau destul de pricepute ca s-o desfacă. Dar dacă avea dinţi destul de puternici ca s-o rupă, atunci ce se întâmpla? N-avea rost să-i arate că sârma îl ţinea la distanţă de mâncare.

Bineînţeles, era foarte posibil să-şi dea seama şi singur. Nu se zicea că babuinii sunt cei mai apropiaţi de oameni pe Harmony? Poate de-asta i-au adus primii colonişti – proveneau de pe Pământ, nu erau născuţi aici.

Se întoarse din nou şi mai scoase un ţipăt scurt, pentru că

acum babuinul era chiar în spatele ei, stând pe labele dinapoi şi uitându-se la ea cu aceeaşi privire fixă.

— Asta-i dejunul *meu*, repetă Rasa cu blândeţe.

Babuinul îşi ţuguie buzele parcă a dezgust, apoi se lăsă în patru labe şi porni spre ieşirea din cort. În clipa aceea, intră Zdorab.

— Aa, zise el. Ăstuia-i zicem Yobar. E nou-venit în trib, aşa că nu-i acceptat încă. Lui nu-i pasă, are impresia că toţi îl cred şef când fug de el. Dar bietul de el e mai tot timpul excitat şi nu se poate apropia de femele.

— Aşa i se explică numele, spuse Rasa.

Yobar era un cuvânt vechi pentru un bărbat care nu se mai sătura de făcut dragoste.

— Îi zicem aşa ca să-l încurajăm. Ieşi afară de-aici, Yobar.

— Oricum pleca, aşa cred, după ce-am refuzat să-mpart cu el pâinea cu brânză.

— Brânza-i oribilă, nu-i aşa? întrebă Zdorab. Dar, dacă te gândeşti că babuinii mănâncă de vii puii de keek când îi prind, înţelegi de ce li se pare o delicatesă brânza de cămilă.

— Dar noi, oamenii, *chiar* o mâncăm, nu?

— De silă şi întruna. Şi nu te obişnuieşti niciodată cu gustul de după. E motivul principal pentru care bem atâta apă şi pe urmă trebuie să facem pipi aşa des. Iartă-mă…

— Am impresia c-aici vorbele frumoase impuse de regulile de la oraş nu-s prea practice, constată Rasa.

— Dar ar trebui să mai încerc, cred. Ei, atunci, poftă bună, o să mă străduiesc să nu simţi şi aroma de pâine arsă.

Zdorab ieşi din cortul-bucătărie. Rasa muşcă prima dată din pâine. Era bună, aşa că mai muşcă o dată şi fu gata să se înece – nimerise o bucată de brânză. Se forţă s-o mestece şi s-o înghită, dar o făcu să se gândească cu drag la trecutul apropiat, când singurul produs de cămilă cu care se confruntase fusese bălegarul şi nimeni nu-i ceruse să-l mănânce.

Uşa cortului se deschise din nou. Rasa se aşteptă să-l vadă iar pe Yobar, venit să mai încerce o dată să cerşească, însă era Doi.

— Wetchik zice că n-o să ne adunăm până nu se-alungesc umbrele, ca să nu fie foarte cald. Bună idee, nu crezi?

— Îmi pare rău c-ai fost nevoită să pierzi o jumătate de zi aşteptând după mine.

— Nu-i nimic, zise Doi, oricum nu voiam să lucrez. Nu mă pricep la grădinărit. Cred c-aş smulge florile odată cu buruienile.

— Nu cred că-i o grădină de flori.

— Înţelegi ce vreau să spun.

Da, înţeleg perfect.

Şi mai înţeleg că trebuie să-l găsesc pe Volemak şi să insist să mă pună la treabă imediat. Nu se cuvine să mă bucur de zile întregi de odihnă, când toată lumea trudeşte. Oi fi eu a doua ca vârstă aici, dar asta nu înseamnă că-s *bătrână.* Doar mai pot avea copii şi cu siguranţă o să am, dacă-l conving pe Volya să mă trateze ca pe soţia lui de mult pierdută, nu ca pe-un copil invalid.

Ceea ce nu-şi putea spune sieşi, deşi ştia şi-i displăcea, era că va trebui să aibă copii ca să joace măcar un rol aici, în deşert. Pentru că ei, aici, se întorceau la un stadiu primitiv al vieţii umane, în care supravieţuirea şi reproducerea erau o prioritate, iar pentru ea nu va mai exista genul de viaţă civilizată pe care o dusese în Basilica. În schimb, va concura pentru o poziţie în noul trib cu femeile mai tinere, iar moneda competiţiei aveau să fie bebeluşii. Cine creştea bebeluşi avea să fie cineva; cine nu, nu. Şi, la vârsta Rasei, era important să începi treaba repede, pentru că nu mai avea atâta timp ca femeile mai tinere.

Iarăşi supărată, deşi n-avea *pe cine*, decât pe uşuratica Doi, Rasa părăsi cortul-bucătărie mâncând din pâinea cu brânză. Cercetă tabăra cu privirea de jur împrejur. Când coborâseră panta abruptă a canionului, văzuse numai patru corturi. Acum erau zece. Rasa recunoscu corturile de călătorie şi se simţi puţin vinovată că ceilalţi locuiau încă în corturi înghesuite, în vreme ce ea şi Volya împărţeau un spaţiu aşa de generos – un cort larg, cu pereţi dubli. Corturile, observă ea, erau aşezate în două cercuri concentrice, dar nici cel ocupat

de ea şi Volemak, nici cortul-bucătărie nu se aflau în centru. În mijloc stătea cel mai mic din primele patru corturi, iar după o clipă de gândire, Rasa îşi dădu seama că era cel în care se păstra Catalogul.

Ea presupusese că Volemak îl ţinea în cortul personal, dar, bineînţeles, aşa ceva nu s-ar fi cuvenit – Zdorab şi Issib aveau să-l folosească tot timpul şi nu te-ai putea aştepta de la ei să-şi adapteze programul după un inconvenient ca prezenţa unei femei bătrâne al cărei soţ o lasă să doarmă prea mult dimineaţa.

Merse în faţa uşii cortului celui mic şi bătu de două ori din palme.

— Intră.

După voce, îşi dădu seama că-i Issya. Simţi un fior de vină, pentru că-i vorbise aspru c-o seară înainte băiatului – bărbatului – care era primul ei născut. Dar, zău, numai atunci când ea şi Volya se adresaseră celor patru necăsătoriţi strânşi la un loc. Chiar şi acum, ştiind că el e în cort, ar fi vrut să plece şi să se întoarcă altă dată.

De ce-l evita? Nu din cauza defectelor lui fizice – se obişnuise cu *asta,* doar îl ajutase în primii ani de viaţă şi în copilărie, îi reglase scaunele şi-i făcuse rost de flotoare, ca să se mişte uşor şi să ducă o viaţă aproape normală sau cel puţin independentă. Îi cunoştea corpul aproape mai bine decât şi-l cunoştea el însuşi, pentru că-l spălase până la pubertatea târzie din cap până-n picioare, îi masase membrele şi-i făcuse gimnastică spre a le menţine flexibile până ca el să înveţe, încet şi dureros, să le mişte singur. În toate perioadele petrecute împreună, vorbiseră între ei neîncetat – Issib îi era prieten mai mult decât orice alt copil al ei. Cu toate acestea, nu voia să dea ochii cu el.

Aşa că, bineînţeles, trase de uşă, intră în cort şi dădu ochii cu el.

Stătea în scaunul lui, care se conectase la panoul solar de deasupra cortului, ca să nu consume bateria. Scaunul luase Catalogul şi acum îl ţinea în faţa lui Issib, proptit de mâna lui stângă. Rasa nu mai văzuse niciodată Catalogul, dar ghici

imediat că acela trebuia să fie, măcar pentru că era un obiect care nu-i mai căzuse sub ochi.

— Îţi vorbeşte? întrebă ea.

— Bună ziua, Mamă, spuse Issib. Te-ai odihnit în dimineaţa asta?

— Sau are vreun fel de afişaj, ca un computer obişnuit?

Nu-i permise s-o enerveze amintindu-i cât de târziu se sculase.

— Unii dintre noi n-au dormit deloc, zise Issib. Unii au stat treji, întrebându-se ce s-a întâmplat, de viitoarele noastre neveste ne-au fost aduse şi azvârlite după o prezentare extrem de sumară.

— Of, Issya, spuse Rasa, ştii că situaţia asta-i consecinţa naturală a stării de lucruri, nimeni n-a planificat-o. Ai resentimente? Să ştii că şi eu am. Aşa că mi-a venit o idee: nu-mi vărs focul pe tine şi nici tu nu-ţi verşi focul pe mine.

— Dar pe cine altcineva *mi-l pot* vărsa? întrebă Issib, zâmbind vag.

— Pe Sufletul Suprem. Spune-i scaunului tău să arunce Catalogul în partea cealaltă a camerei.

Issib negă scuturând din cap.

— Sufletul Suprem pur şi simplu mi-ar anula comanda. Pe lângă asta, Catalogul nu-i Sufletul Suprem, e, pur şi simplu, cea mai puternică unealtă a noastră, cu care accesăm memoria Sufletului Suprem.

— Cât de mult îşi aminteşte ăsta?

Issib o privi scurt.

— Ştii, nu mi-a trecut niciodată prin cap că tu ai vorbi de Sufletul Suprem ca de-un *ăsta.*

Rasa se miră când îşi dădu seama că aşa făcuse, dar ştiu imediat şi de ce.

— Nu mă gândeam la ea, la Sufletul Suprem. Mă gândeam la *ăsta* – la Catalog.

— Îşi aminteşte tot, spuse Issib.

— Cât anume din tot? Mişcările fiecărui atom din univers?

Issib zâmbi larg.

— Uneori, aşa se pare. Nu, m-am referit la istoria omenirii

de pe Harmony.

— Patruzeci de milioane de ani, zise Rasa. Poate două milioane de generaţii de fiinţe umane. O populaţie de aproximativ un miliard aproape tot timpul. Două cvadrilioane de vieţi, cu mii de întâmplări semnificative în fiecare viaţă.

— Aşa-i, confirmă Issib. Apoi adaugă acestor biografii istoria fiecărei comunităţi umane, începând cu familiile şi incluzându-le pe cele mari cât popoarele şi grupările lingvistice şi mici cât numărul de prieteni din copilărie şi relaţiile sexuale întâmplătoare. Adaugă şi toate fenomenele naturale care-au avut înrâurire asupra istoriei omenirii. Apoi fiecare cuvânt pe care l-au scris oamenii cândva şi harta fiecărui oraş pe care l-am construit vreodată şi planurile fiecărei clădiri pe care am înălţat-o…

— N-ar fi loc pentru toate informaţiile, comentă Rasa. Nici dacă s-ar folosi pentru stocarea lor întreaga planetă. Ne-am împiedica la fiecare pas de depozitul de date al Sufletului Suprem.

— Nu chiar. Memoria Sufletului Suprem nu-i stocată în memoria ieftină şi masivă pe care-o utilizăm la computerele obişnuite. În primul rând, computerele noastre sunt binare – fiecare poziţie de memorie poartă două înţelesuri posibile.

— Pornit şi oprit. Da sau nu.

— E citită electric, explică Issib. Şi putem stoca numai câteva bilioane de biţi de informaţie în fiecare calculator. Altfel, ajung prea grele ca să le cărăm după noi. Iar *spaţiul* pe care-l irosim în computerele noastre… numai pentru a reprezenta simple numere. De exemplu, în doi biţi intră numai patru numere.

— A-l, B-l, A-2 şi B-2, spuse Rasa. *Am predat* cursul de informatică primară în mica mea şcoală, să ştii.

— Dar acum închipuie-ţi că, în loc de-a reprezenta numai două stări în fiecare poziţie, pornit şi oprit, ai putea reprezenta *cinci.* Atunci, în doi biţi…

— Douăzeci şi cinci de valori posibile, continuă Rasa. A-1, B-1, V-1, G-1, D-1 şi aşa mai departe, până la D-5.

— Acum închipuie-ţi că fiecare poziţie de memorie are mii

de stări posibile.
— Asta sigur face ca memoria să fie mai eficientă pentru-a conţine înţelesuri.
— Nu chiar, zise Issib. Adică nu încă. Creşterea-i numai geometrică, nu exponenţială. Şi-ar avea o limitare vicioasă, prin aceea că fiecare poziţie ar putea conţine o singură stare *o dată.* Chiar dac-o singură poziţie ar putea trimite un miliard de mesaje posibile, fiecare poziţie ar putea trimite numai unul dintre ele o dată.
— Dar, dac-ar fi în perechi, problema ar dispărea, pentru că, între ele, oricare două poziţii ar putea trimite milioane de posibile înţelesuri.
— Dar numai *unul* o dată.
— Nu poţi folosi aceeaşi poziţie de memorie ca să stochezi informaţii contradictorii. *Şi* G-9, *şi* D-9.
— Depinde de modul de stocare a informaţiei. Pentru Sufletul Suprem, fiecare poziţie de memorie este marginea interioară a unui cerc – unul, foarte, foarte mic, iar marginea aceea e un complex de fractali. Adică mii de stări pot fi reprezentate prin ieşiri, ca vârfurile unei roţi dinţate sau dinţii de pieptene – în fiecare poziţie fie există o ieşire, fie nu.
— Dar atunci poziţia de memorie e dintele, nu cercul, spuse Rasa, şi revenim la sistemul binar.
— Dar poate ieşi în afară mai mult sau mai puţin, zise Issib. În fiecare poziţie din jurul interiorului cercului, memoria Sufletului Suprem este capabilă să distingă sute de grade de ieşire.
— Deci tot o creştere geometrică ar fi, observă Rasa.
— Dar acum trebuie să ţii cont de faptul că Sufletul Suprem poate detecta dinţi pe *fiecare* ieşire – sute de valori diferite de la fiecare din sutele de dinţi. Iar pe fiecare dinte, sute de ţepi, fiecare raportând sute de valori posibile. Iar pe fiecare ţep, sute de spini. Iar pe fiecare spin, sute de peri. Iar pe fiecare păr…
— Am prins ideea, îl întrerupse Rasa.
— Apoi, înţelesurile se pot schimba în funcţie de *locul* de pe cerc în care începe citirea – la nord, la est sau la sud-sud-

est. Vezi, Mamă, spuse Issib, în fiecare poziţie de memorie, Sufletul Suprem poate stoca bilioane de informaţii *diferite* simultan. Noi, în computerele noastre, n-avem ceva care să se compare nici măcar pe departe cu asta.

— Totuşi, nu-i o memorie infinită, observă Rasa.

— Nu, recunoscu Issib. Nu-i infinită. Pentru că, în cele din urmă, ajungem la rezoluţia minimă – ieşiri atât de mici, încât Sufletul Suprem nu mai poate detecta ieşirile *de pe* ieşiri. Cu aproximativ douăzeci de milioane de ani în urmă, Sufletul Suprem şi-a dat seama că rămâne fără memorie – sau *c-avea să rămână* fără memorie cam peste zece milioane de ani. A-nceput să găsească căi mai scurte pentru a înregistra date. Şi-a dedicat o amplă zonă din memorie pentru a stoca tabele elaborate cu *tipuri* de istorisiri. De exemplu, înregistrarea din tabel ZH-5-SHCH ar putea fi „certuri cu părinţii pentru gradul de libertate personală pe care îl permit şi fuga din oraşul natal în altul“. Deci acolo unde-i stocată biografia unei persoane, în loc să explice fiecare eveniment, lista biografică te trimite, pur şi simplu, la tabelele cuprinzătoare care conţin evenimente posibile dintr-o viaţă de om – vor avea valoarea ZH-5-SHCH şi apoi codul oraşului în care-a fugit persoana respectivă.

— Asta face vieţile noastre cam sterile, nu crezi? Lipsite de imaginaţie, vreau să spun. Repetăm, cu toţii, aceleaşi lucruri pe care le-au făcut şi alţii.

— Sufletul Suprem mi-a explicat că, deşi nouăzeci şi nouă la sută din fiecare viaţă constă în evenimente deja prezente în tabelele comportamentale, există întotdeauna acel unu la sută care trebuie specificat clar, pentru că nu există o înregistrare prealabilă pentru el. Încă nu există două vieţi duplicate.

— Bănuiesc că asta-i o consolare.

— Trebuie să crezi că viaţa *noastră* urmează o cale neobişnuită. „Chemaţi de Sufletul Suprem pentru a călători prin deşert şi, în cele din urmă, pentru a se întoarce pe Pământ“ – pun rămăşag că nu există o înregistrare pentru *aşa ceva.*

— A, dar, din moment ce s-a întâmplat aşa cu şaisprezece dintre noi, pun pariu că Sufletul Suprem *face* o nouă

înregistrare.

Issib râse.

— Probabil a făcut-o deja.

— Trebuie să fi fost un proiect amplu s-alcătuieşti tabelele cu posibile acţiuni umane.

— Dacă există ceva de care Sufletul Suprem se bucură nelimitat, acela-i timpul, rosti Issib. *Cu toate astea,* au loc degradări şi pierderi.

— Poziţiile de memorie nu se mai pot citi, zise Rasa.

— Nu-mi dau seama. Ştiu doar că Sufletul Suprem pierde sateliţi. Din cauza asta, îi e mai greu să ne supravegheze. Până acum n-au apărut zone moarte, dar fiecare satelit trebuie să culeagă mult mai multe informaţii decât a fost programat iniţial. Există strangulări în sistem. Locuri prin care-un satelit pur şi simplu nu poate procesa destul de repede informaţiile culese, fără să piardă din ele secvenţe despre cele întâmplate oamenilor pe care îi ţine sub observaţie. Pe scurt, se petrec întâmplări care nu vor fi reamintite. Sufletul Suprem controlează pierderile făcând presupuneri pentru a umple golurile de informaţie, dar situaţia nu va face decât să se-nrăutăţească. Mai este memorie suficientă, dar în curând, milioane de vieţi vor fi amintite numai ca schiţe sau contururi vagi ale unei vieţi. Intr-o bună zi, fără îndoială, vor ceda destui sateliţi pentru ca unele vieţi să nu fie-nregistrate deloc.

— Iar pân-la urmă vor ceda toţi sateliţii.

— Întocmai. Şi, mai precis, când vor apărea zone moarte, vor exista şi oameni care nu vor fi deloc sub influenţa Sufletului Suprem. În momentul acela, vor începe din nou să construiască arme care pot distruge omenirea.

— Atunci… de ce nu se produc mai mulţi sateliţi?

— Cine să-i producă? Ce societate umană are tehnologia necesară pentru a construi navele care să ducă sateliţii în spaţiu? Ca să nu mai pomenesc de construirea sateliţilor înşişi.

— Producem computere, nu-i aşa?

— Tehnologia plasării în spaţiu a sateliţilor este identică cu cea de transportare a armelor dintr-un capăt într-altul al planetei Harmony. Cum ne poate-nvăţa Sufletul Suprem să-i

înlocuim sateliţii fără să ne arate cum să ne distrugem unul pe altul? Ca să nu mai zic că, probabil, ne-am da seama cum să reprogramăm Sufletul Suprem şi să-l controlăm noi pe el – sau, dacă nu reuşim aşa, atunci să ne construim propriile noastre Suflete Supreme *mici* care se vor conecta la acea parte din creierul nostru cu care comunică Sufletul Suprem, astfel încât s-avem o armă care l-ar panica pe inamic sau l-ar îndobitoci.

— Înţeleg, spuse Rasa.

— Iată dilema Sufletului Suprem. Trebuie reparat, altfel nu va mai putea ocroti omenirea, iar singura cale de a se repara singur este de-a pune la dispoziţia fiinţelor umane tocmai lucrurile de care nu vrea să ne apropiem.

— E-un cerc vicios.

— Aşa că mergem acasă, conchise Issib. Înapoi la Păstrătorul Pământului. Să vedem ce-i de făcut mai departe.

— Şi dacă nici Păstrătorul ăsta al Pământului nu ştie ce-i de făcut?

— Atunci, suntem în rahat până-n gât, răspunse Issib, zâmbind. Totuşi, am impresia că Păstrătorul ştie. Cred c-are un plan.

— Şi de ce crezi asta?

— Pentru că oamenii primesc vise care nu-s de la Sufletul Suprem.

— Oamenii au avut dintotdeauna vise care nu-s de la Sufletul Suprem, sublinie Rasa. Visam cu mult înainte de-a *exista* Sufletul Suprem.

— Da, dar nu aveam *aceleaşi* vise, care poartă mesaje clare despre întoarcerea acasă pe Pământ, nu-i aşa?

— Eu nu pot crede că un computer sau ce-o fi acolo, la mulţi ani-lumină de-aici, ar putea trimite *un vis* minţilor noastre.

— Cine ştie ce s-a petrecut pe Pământ? întrebă Issib. Poate că Păstrătorul Pământului a aflat lucruri despre univers pe care noi nu le-nţelegem. Nici asta n-ar fi de mirare, din moment ce Sufletul Suprem ne-a întunecat minţile ori de câte ori am încercat să ne gândim la fizica avansată. Vreme de

patruzeci de milioane de ani am încasat palme ori de câte ori ne-am folosit creierul prea bine, dar în patruzeci de milioane de ani Păstrătorul Pământului, oricine sau orice-ar fi el, a avut posibilitatea să se gândească la lucruri noi, cu-adevărat utile. Inclusiv cum să trimită vise oamenilor aflaţi la ani-lumină de el.

— Toate astea le-ai aflat din Catalog.

— Toate astea le-am smuls cu lovituri de picioare şi ţipete de la Catalog, cu ajutorul lui Zdorab şi-al Tatei, zise Issib. Sufletului Suprem nu-i place să vorbească despre sine şi tot încearcă să ne facă să uităm ce-am aflat despre el.

— Credeam că Sufletul Suprem colaborează cu noi.

— Nu. Noi colaborăm cu *ăla.* Intre timp, el încearcă să ne-mpiedice să aflăm până şi cea mai insignifiantă informaţie care nu-i legată direct de sarcinile pe care ni le pregăteşte.

— De unde-ai aflat tot ce mi-ai spus? Despre felul în care funcţionează memoria Sufletului Suprem?

— Ori i-am fentat sistemele de apărare atât de eficient şi persistent, încât a renunţat să ne mai împiedice să aflăm, ori s-a convins că, în definitiv, e vorba despre nişte informaţii inofensive.

— Ori, completă Rasa.

— Ori?

— Ori informaţiile sunt false şi-atunci nu contează dacă afli sau nu.

Issib îi zâmbi convingător.

— Dar Sufletul Suprem n-ar *minţi*, nu-i aşa, Mamă?

Aşa ajunseră la o conversaţie pe care-o purtaseră când Issib era copil şi punea întrebări despre Sufletul Suprem. Care fusese întrebarea? A, da: de ce bărbaţii îi zic Sufletului Suprem *el,* iar femeile îi spun *ea?* Rasa îi răspunsese că Sufletul Suprem le permitea bărbaţilor să se gândească la ea ca la un bărbat, ca să le fie mai uşor când se roagă la ea. Iar Issib întrebase atunci acelaşi lucru: „Dar Sufletul Suprem n-ar minţi, nu-i aşa, Mamă?“

Din câte-şi amintea Rasa, nu se descurcase prea bine nici când îi răspunsese prima oară şi n-avea de gând să se facă de

râs încercând să răspundă a doua oară.

— Te-am întrerupt din treabă, dând buzna peste tine, spuse ea.

— Deloc, o asigură Issib. Tata mi-a spus să-ţi explic tot ce vrei să afli.

— Ştia c-o să vin aici?

— A zis că-i important să-nţelegi cum lucrăm noi cu Catalogul.

— Şi *cum* lucraţi cu Catalogul?

— Încercăm să-l facem să ne spună ce vrem *noi* să ştim, nu ce vrea Sufletul Suprem să ştim.

— Şi-aţi reuşit ceva?

— Poate da, poate nu.

— Cum adică?

— Aflăm o mulţime de lucruri, dar e încă o problema discutabilă dacă le aflăm pentru c-aşa vrea Sufletul Suprem sau nu. Catalogul, am învăţat din experienţă, nu face aceleaşi lucruri pentru toată lumea.

— În funcţie de ce anume?

— Nu ne-am dat seama încă, recunoscu Issib. Sunt zile când îmi cântă – parcă trăieşte-n capul meu, îmi răspunde la întrebări înainte de-a mă gândi eu la ele. Şi sunt zile când am impresia că Sufletul Suprem încearcă să mă tortureze, trimiţându-mă să caut potcoave de cai morţi.

— Ca să afli ce?

— Întreaga istorie a planetei Harmony îmi stă la dispoziţie. Pot să-ţi spun numele fiecărei persoane care-a venit la râu şi a băut apă din el. Dar nu pot afla unde anume ne conduce Sufletul Suprem, cum vom ajunge pe Pământ, nici unde au aterizat primii colonişti pe Harmony sau unde se află localizată mintea Sufletului Suprem.

— Deci are secrete faţă de voi, constată Rasa.

— Am impresia că nu ni le *poate* spune, cugetă Issib. Cred c-ar vrea să ni le dezvăluie, dar nu poate. Un sistem de protecţie, presupun, încorporat de la bun început în Sufletul Suprem, pentru a-mpiedica ca cineva să preia controlul asupra lui şi a-l utiliza pentru a conduce lumea.

— Deci trebuie să-l urmăm orbeşte, fără să ştim nici măcar în ce direcţie ne duce?

— Cam aşa ceva. E unul dintre acele momente ale vieţii când lucrurile nu merg cum vrei tu, dar trebuie să te obişnuieşti cu ele.

Rasa se uită la Issib, la privirea fixă cu care o aţintea, ştiind că-i aminteşte că nimic din ce-i făcea ei acum Sufletul Suprem nu era, nici pe departe, la fel de apăsător ca viaţa pe care-o ducea Issib într-un corp schilod.

Ştiu, prostuţule, îşi zise. Ştiu foarte bine că duci o viaţă cumplită şi că rareori te plângi. Dar starea ta n-a putut fi împiedicată şi-i incurabilă. Poate că şi refuzul Sufletului Suprem de-a ne spune ce se-ntâmplă e tot de neîmpiedicat şi incurabil, caz în care voi încerca s-accept situaţia măcar cu tot atâta răbdare ca tine. Dar, dacă te *pot* vindeca, o voi face şi nu te voi lăsa să mă ruşinezi cerându-mi să accept un lucru pe care n-ar trebui neapărat să-l accept.

— Am putea afla pe furiş ce nu ne poate dezvălui Sufletul Suprem când o-ntrebăm, vorbi Rasa.

— La ce crezi că lucrăm, Zdorab şi cu mine?

A, deci nici Issib nu era fatalist. Atunci însă îi veni-n cap altă idee:

— *Tatăl tău* la ce are impresia că lucrezi?

Issib râse.

— Nu la *asta.*

Bineînţeles că nu. Volemak n-ar accepta să vadă Catalogul folosit la subminarea Sufletului Suprem.

— Deci Sufletul Suprem nu-i singurul care nu spune altora ce face.

— Dar *tu* ce zici, Doamnă Mamă?

Ce-ntrebare interesantă… Îi voi spune lui Volemak ce face Issib, asumându-mi riscul ca Volya să încerce să-i interzică fiului său să întrebuinţeze Catalogul? Totuşi, n-am avut niciodată secrete faţă de Volemak.

Aşa îşi aminti de hotărârea luată mai devreme în aceeaşi zi, de a-i povesti lui Volemak ce se-ntâmplase în deşert – cum l-a condamnat atunci Elemak la moarte pe Nafai. Iar asta ar

putea avea consecinţe nefaste. Pe de-o parte, oare avea ea dreptul să le cauzeze vorbind? Pe de alta, oare avea ea dreptul să-l priveze pe Volemak de informaţii importante?

Issib nu aşteptă răspunsul ei:

— Ştii, Sufletul Suprem e deja la curent cu-ncercarea noastră şi n-a făcut nimic să ne oprească.

— Sau a făcut-o atât de bine, încât nu vă daţi seama că vă opreşte.

— Dacă Sufletul Suprem n-a simţit nevoia să-i zică Tatei, chiar e atât de urgent să i-o spui tu?

Rasa se gândi o clipă. Issib credea că-ntreabă numai despre propriul secret, dar ea hotăra pentru amândoi. La urma urmei, aceasta *era* expediţia Sufletului Suprem şi, dacă cineva cunoştea şi-nţelegea comportamentul uman, acel cineva era Sufletul Suprem.

Ea ştie ce s-a-ntâmplat în deşert, aşa după cum ştie şi ce-anume fac Issib şi Zdorab cu Catalogul. Prin urmare, de ce să n-o lase să hotărască ce să spună?

Pentru că tocmai asta-ncearcă Zdorab şi Issib să împiedice – puterea Sufletului Suprem de a lua toate deciziile despre ce se spune şi ce nu. Nu vreau ca Sufletul Suprem să decidă ce pot şi ce nu pot să ştiu şi, totuşi, uite cum cochetez cu ideea de a-l trata pe soţul meu exact aşa cum mă tratează Sufletul Suprem pe mine. Numai că Sufletul Suprem ştia *într-adevăr* mai bine decât Rasa dacă Volemak ar trebui informat sau nu despre aceste lucruri.

— Urăsc asemenea dileme, zise Rasa.

— Deci?

— Deci o să mă hotărăsc mai târziu.

— Şi asta-i o hotărâre.

— Ştiu, isteţul meu prim născut, spuse Rasa, dar nu-nseamnă că-i una permanentă.

— Nu ţi-ai terminat pâinea.

— Din cauză că-i cu brânză de cămilă.

— E de-a dreptul scârboasă, este? Şi n-o să-ţi vină să crezi cum o să te constipe.

— De-abia aştept.

— De-asta niciunul dintre noi n-o mănâncă.

Rasa îl săgetă din priviri.

— Atunci, de ce-i lada frigorifică plină de brânză?

— Pentru c-o împărţim cu babuinii. Ei cred că-i un desert.

Rasa se uită la sendvişul mâncat pe jumătate.

— Am mâncat hrană pentru babuini, zise ea, apoi râse. Nu mă mai mir că Yobar a intrat în cortul-bucătărie! Credea că-i pregătesc *lui* un ospăţ!

— Stai să vezi când o să-i dai o bucată de brânză şi o să-ncerce să se-mperecheze cu piciorul tău.

— Mi se face pielea de găină numai când mă gândesc.

— Desigur, eu l-am văzut încercând numai cu Tata şi Zdorab. Poate-i un zhop şi-atunci o să te ignore.

Rasa râse, dar o puse pe gânduri glumiţa răutăcioasă despre babuinul posibil homosexual. Dacă Sufletul Suprem adusese în grupul lor pe cineva incapabil să-şi facă datoria de-a procrea? Apoi alt gând: Sufletul Suprem i-a trimis ideea? Era o avertizare?

Dădu din umeri şi puse mâna pe Catalog. Spune-mi acum, îi ceru în gând. E vreunul din grupul nostru incapabil să procreeze? Va fi vreo nevastă dezamăgită?

Însă Catalogul nu-i răspunse sub nicio formă.

Era după-amiază târziu şi singurul bărbat care vânase ceva era Nafai, lucru care-l înfuria pe Mebbekew peste măsură. Aşadar, Nafai se pricepea mai bine decât el la căţărat pe stânci în linişte – şi ce dacă? Aşadar, Nafai ştia să manevreze arma cu vibraţii de parcă s-ar fi născut cu ea în mână – toate astea nu demonstrau decât că Elemak ar fi trebuit să tragă-n el atunci când a avut ocazia, acolo, în deşert.

Acolo, în deşert. De parcă acum nu *tot* în deşert ar fi! Deşi, în realitate, locul acesta era lux faţă de unele regiuni pe care le străbătuseră. Valea cea verde în care stăteau era pentru ochi ca o gură de apă rece – zărise cu câteva minute în urmă în fugă arborii de pe un promontoriu şi îi încântaseră privirea, o adevărată *uşurare* după griul şi galbenul posac al stâncilor şi-al nisipului, după verdele-cenuşiu al plantelor deşertice a căror denumire Elemak se încăpăţâna s-o pronunţe ori de câte

ori le vedea, de parcă i-ar fi păsat cuiva că el cunoaşte denumirea completă a fiecărei plante de aici. Poate Elemak *chiar* avea verişori printre plantele deşertului. N-ar fi fost deloc de mirare ca un strămoş îndepărtat de-ai lui să se fi-mperecheat cu o tufă cenuşie şi ţepoasă de pe drum. Poate-am urinat pe un verişor de-ai lui Elya astăzi. Ar fi ceva – să-i arăt exact ce părere am despre oamenii care iubesc deşertul.

Nici măcar n-am văzut *iepurele,* cum să-l fi luat la ochi? Normal că l-a împuşcat Nafai, doar l-a *văzut.* Normal, Mebbekew trăsese cu arma pentru că trăsese toată lumea. Însă a reieşit că nu toată lumea trăsese, până la urmă. Numai Vas, care ochise prea jos, iar arma lui avea setată raza prea difuză, şi Nafai, care nimerise animalul şi-i făcuse o gaură mică şi fumegândă în cap. Şi, bineînţeles, Mebbekew, care nu ochise ceva anume, aşa că Elemak spusese: „Ai tras frumos, Nafai. Ţinteşti jos şi neregulat. Vas, îngustează raza. Iar tu, Mebbekew, ai încercat să *desenezi* cu arma un iepure pe stânca aia? Nu suntem la ora de gravură. Încearcă să ţinteşti pe aceeaşi planetă pe care-i şi prada."

Apoi Elemak şi Nafai plecaseră să recupereze iepurele.

— Se face târziu, spusese Mebbekew. Nu putem pleca acasă fără să aşteptăm până găsiţi voi leşul iepurelui?

Elemak îi aruncă o privire rece.

— Am crezut c-ai vrea să-nveţi cum se goleşte de măruntaie şi se curăţă iepurele. Dar probabil că niciodată *n-o să fii nevoit* să ştii cum s-o faci.

Foarte inteligent, Elemak! Aşa le dai încredere amărâţilor tăi de elevi care se străduiesc să înveţe. Măcar *eu* am tras, nu ca Obring, care se poartă cu arma lui de parc-ar fi rahatul altuia. Dar Mebbekew nu rosti vorbele cu glas tare, pur şi simplu îi aruncă lui Elya o privire cruntă şi întrebă:

— Deci pot să plec?

— Crezi că găseşti drumul?

— Normal.

— Sunt convins c-o să-l găseşti, zise Elemak. Du-te şi ia cu tine pe oricine vrea să plece.

Dar nimeni nu voise să vină cu el. Elemak îi speriase că

Mebbekew o să se rătăcească. Ei bine, *nu* se rătăcise. Mersese exact în direcţia potrivită, urmărind calea înapoi foarte uşor, iar când se urcase pe creasta dealului aceluia numai ca să fie sigur c-ajunge unde trebuie, văzuse imediat valea exact în locul în care se aşteptase s-o vadă. Nu-s *total* incompetent, înţeleptul meu frate mai mare. Nu-nseamnă că n-am simţ de orientare, dacă n-am transpirat bătând deşertul de mai multe ori, cum ai făcut tu, cărând plante cu denumiri sofisticate pe cămilă, dintr-un oraş într-altul.

Of, dacă şi-ar da seama exact când şi unde şi-a rupt tunica şi şi-a spintecat pantalonii între picioare… Nu suporta ca hainele lui să nu fie perfecte, iar cele pe care le purta acum erau leoarcă de sudoare şi îmbâcsite de praf. N-o să mai fie curat niciodată.

Ajunse la marginea canionului şi privi-n jos, aşteptându-se să vadă corturile. Dar nu zări niciunul.

În prima clipă, se panică. Au plecat fără mine, îşi zise. Au trecut în grabă pe lângă mine, au ridicat tabăra şi m-au lăsat în urmă, numai pentru că n-am văzut *iepurele* ăla tâmpit.

Atunci îşi dădu seama că se afla undeva mai jos de tabără. Uite şi corturile, sus, acolo, la stânga. Normal, el era mai aproape de mare. Dacă Marea Lucioasă ar fi avut valuri ca acelea care loveau ţărmul Mării dintre Pământuri, le-ar fi auzit izbindu-se de-aici. Uite şi babuinii, dibuind cu greu hrana sărăcăcioasă, alcătuită din rădăcini, fructe, plante, insecte şi mici animale scârboase, care trăiau lângă râu şi ţărmul mării.

Cum am ajuns aici? Halal simţ de orientare…

A, da. Am coborât pe-aici azi-dimineaţă, când le-am lăsat dormind în tabără pe soţia cea trândavă a Tatei şi pe toate femeile leneşe, *mai ales* pe nevasta mea tâmpită şi absolut nefolositoare, umblând ca proasta printre conuri şi prin grădină. Asta-i singura parte a drumului pe care-am ratat-o, o singură cotitură, mare brânză, deci tot am un simţ bun al orientării.

Dar avea un gust foarte amar în gură şi voia să lovească cu picioarele, să spargă ceva, să *rănească* pe cineva.

Uite babuinii, chiar acolo, jos, animale proaste,

asemănătoare câinilor, care se cred oameni. O femelă era-n călduri, aşa că masculii se pocneau peste cap unii pe alţii şi făceau manevre ca s-o reguleze. Bieţi masculi idioţi! Aşa ne trăim viaţa.

Aş putea foarte bine să cobor pe peretele canionului aici şi să merg prin vale până în tabără. Iar pe drum aş vedea foarte bine care dintre masculi reuşeşte să-i scarmene păsărică. O să moară fericit, nu? Iar Nafai nu-i singurul care se va întoarce acasă c-un animal ucis de el.

Pe la jumătatea pantei accidentate, după ce-şi juli un genunchi şi alunecă de vreo două ori, Meb îşi dădu seama că, cu cât cobora mai mult, cu atât îi va vedea mai prost pe babuini. Ii pierduse deja din vedere din cauza unor stânci şi tufişuri chiar pe masculii care se dădeau de ceasul morţii să se-mperecheze. Totuşi, îl vedea foarte bine pe unul mai mic, mult mai aproape decât ceilalţi. Ar fi, oricum, o pradă uşoară.

Meb îşi aminti ce-i învăţase Elemak puţin mai de dimineaţă şi-şi propti coatele de un bolovan când ochi. Chiar şi aşa, mâinile tot îi tremurau şi, cu cât încerca mai mult să le stăpânească, cu atât tresărea mai puternic imaginea de pe vizorul armei. Iar când apăsă butonul de declanşare, arma ricoşă din nou, astfel încât un mic jet de fum ţâşni dintr-o tufă la peste şase metri de babuinul pe care-l ochise. Probabil că şi animalul auzise ceva, pentru că se-ntoarse brusc spre tufa aprinsă şi se dădu înapoi cu teamă.

Dar nu pentru multă vreme. În clipa următoare, se apropie din nou şi privi flacăra de parcă voia să afle un secret din ea. Tufa era uscată, dar nu moartă, aşa că ardea încet şi scotea mult fum. Meb ochi a doua oră, de data asta puţin mai spre dreapta, ca să compenseze deplasarea provocată de apăsarea butonului. Constată că mâinile-i tremurau mai puţin şi-şi aminti că Elemak subliniase necesitatea relaxării. Aşa că… acum Mebbekew trăgea exact aşa cum spusese Elemak, iar babuinul avea să-şi dea duhul foarte curând.

Tocmai când se pregătea s-apese pe trăgaci, îl sperie o pocnitură ascuţită care răsună la un metru de capul lui. Propria lui lovitură o luă razna când se întoarse ca să

privească locul de unde se auzise zgomotul. O plantă scundă, care creştea dintr-o crăpătură în stâncă, la câţiva metri deasupra capului său, se făcuse scrum şi din locul ei se ridica fum. Cum tocmai văzuse că acelaşi lucru se-ntâmplase şi cu tufa de lângă babuin, Meb îşi dădu seama de ce se petrecuse. Cineva trăsese cu arma *în el.* Veniseră tâlharii – tabăra era în pericol, iar el avea să moară, singur-singurel, din cauză că bandiţii n-aveau de ales, trebuiau să-l ucidă, ca să nu dea alarma. Dar n-o să dau alarma, îşi zise el. Lăsaţi-mă în viaţă şi o să m-ascund aici şi-o să tac mâlc pân-la sfârşit, nu mă omorâţi…

— Ce te-a apucat să tragi în babuini?

Câteva pietricele se rostogoliră când Nafai alunecă pe ultima pantă şi se opri în bolovanul pe care stătea Meb. Acesta se bucură văzând că Nafai alunecase exact ca el, dar îşi dădu seama c-o făcuse fără a-şi pierde controlul şi aterizase în picioare, nu cu fundul pe piatră.

De-abia atunci înţelese Meb că Nafai fusese cel care trăsese în el şi-l ratase cu numai câţiva metri.

— Dar pe tine ce te-a apucat, voiai să mă omori? se răţoi Meb. Nu eşti un ţintaş chiar aşa de bun, încât să tragi cu arma pe lângă oameni!

— Nu ucidem babuini, spuse Nafai. Sunt ca oamenii – unde ţi-e capul?

— Zău? Unde-ai văzut tu oameni săpând după viermi sau aşteptând ocazia să reguleze orice femeie cu fund roşu?

— Ai descris exact traiul tău, Meb. Chiar ţi-ai închipuit c-o să *mâncăm* carne de babuin?

— Nu mi-a păsat. Nu trăgeam pentru mâncare, voiam să ucid. Nu eşti singurul care se pricepe să tragă, să ştii.

Spunând acestea, lui Meb îi trecu prin cap că el şi Nafai erau singuri, nu-i vedea nimeni, iar el avea o armă. S-ar putea întâmpla un accident. N-am vrut s-apăs pe buton. Trăgeam pur şi simplu la ţintă, iar Nafai a apărut din senin. Nu l-am auzit, eram concentrat. Te rog, te rog, iartă-mă, Tată, mă simt groaznic, propriul meu frate, merit să mor. Eşti iertat, fiule. Lasă-mă să-mi jelesc fiul cel mai mic, care tocmai a rămas

fără testicule într-un accident de vânătoare cumplit şi-a sângerat pân-a murit. De ce nu mergi tu să faci dragoste cât stau eu aici şi plâng?

S-o văd şi pe-asta, tata să-i ureze lui Mebbekew ce-şi doreşte!

— Nu iroseşti arma pe-mpuşcături aiurea, îl mustră Nafai. Elemak ne-a spus aşa – armele au o viaţă limitată. Iar noi nu mâncăm carne de babuin. Tot Elemak a zis-o şi pe asta.

— Elemak poate să cânte la fluier pârţâindu-se în el, dar asta nu-nseamnă că şi eu trebuie să fac la fel.

Am arma în mână. Deja l-am ochit pe jumătate pe Nafai. Pot arăta cum m-am răsucit, m-am speriat, iar arma s-a descărcat şi-a găurit pieptul lui Nafai. De la distanţa asta, l-ar spulbera cu totul, împroşcând bucăţi mici din el. Mă voi întoarce acasă cu sânge pe haine, orice-aş face.

Atunci simţi o armă la tâmplă.

— Dă-mi arma, îi ceru Elemak.

— De ce? întrebă Meb. N-aveam de gând s-o fac.

Nafai ridică vocea.

— Ai tras deja o dată asupra babuinului. Dac-ai fi fost un ţintaş mai bun, babuinul ar fi fost deja mort.

Bineînţeles, Nafai înţelese greşit despre ce vorbise Meb când spusese că nu avea de gând s-o facă. Dar Elemak înţelese.

— Am spus să-mi dai arma, cu mânerul în faţă.

Meb oftă teatral şi-i întinse arma lui Elemak:

— Hai să nu facem caz! *Eu* n-am voie să trag într-un babuin, dar *tu* poţi să îndrepţi arma asupra oricărui frate ai chef şi nu greşeşti cu *nimic.*

Elemak evident că nu se bucură să i se reamintească de presupusa execuţie a lui Nafai, pe motiv de revoltă în deşert. Dar el apăsă mai departe arma pe tâmpla lui Meb şi i se adresă lui Nafai:

— Să nu te mai prind vreodată că-ndrepţi arma spre-o altă fiinţă umană!

— Nu pe el l-am ţintit. Am ţintit planta de deasupra capului său şi am nimerit-o.

— Da, eşti un ţintaş nemaipomenit. Dar dacă strănuţi? Dacă te-mpiedici? Ai putea foarte bine să-l nimereşti pe frate-tău în cap, dacă aluneci numai puţin. Aşa că niciodată nu ocheşti altă persoană sau în apropierea ei, mă-nţelegi?

— Da, răspunse Nafai.

O, da, da, frate Elemak, mă dau bine pe lângă tine, aşa m-am dat mereu bine pe lângă Tata. Lui Meb îi venea să vomite.

— Dar *ai tras* foarte bine, totuşi, repetă Elemak.

— Mulţumesc.

— Iar Meb are noroc că tu eşti cel care l-a văzut, şi nu eu, pentru că eu i-aş fi ochit piciorul şi l-aş fi lăsat c-un ciot, ca să-l ajut să ţină minte că nu-mpuşcăm babuini.

Nu era bine că Elemak îl ataca aşa, tocmai în faţa lui Nafai. Şi, bineînţeles, uite-i şi pe Vas şi pe Obring, trebuia *neapărat* s-apară şi ei, să vadă cât de mult îl dispreţuieşte Elemak, încât îl mustră de faţă cu Nafai.

— Deci babuinii au ajuns peste noapte animale sfinte? întrebă Meb.

— Nu-i omorâm şi nu-i mâncăm, răspunse Elemak.

— De ce nu?

— Pentru că-s inofensivi, iar a-i mânca ar fi un act de canibalism.

— Înţeleg. Eşti unul dintre ăia care cred că babuinii-s magici. Au un vas cu aur pitit pe undeva, fiecare trib are câte unul, şi, dacă te porţi frumos cu ei şi le dai de mâncare, atunci, după ce ţi-au pustiit teritoriul de orice fel de plantă comestibilă şi ţi-au răscolit casa căutând altceva de haleală, fug la ascunzătoare şi-ţi aduc *ţie* vasul cu aur.

— Mulţi călători rătăciţi au fost salvaţi de babuini.

— Aşa-i, spuse Meb. Deci asta-nseamnă că-i lăsăm să trăiască la nesfârşit? Hai să-ţi spun un secret, Elya. În cele din urmă, oricum o să murim cu toţii, de ce să nu moară acum, ca să ne exersăm noi ţinta? Nu zic că trebuie neapărat să-i *mâncăm.*

— Dar eu spun c-ai terminat-o cu vânătoarea. Dă-mi arma.

— O, la naiba! se enervă Meb. Trebuie să fiu eu singurul bărbat fără armă?

— Armele sunt pentru vânătoare. Nafai o să fie un vânător bun, tu nu.

— De unde ştii? E de-abia prima zi de practică serioasă.

— N-o să fii, pentru că n-o să mai pui mâna pe armă cât trăiesc eu.

Parcă l-ar fi înjunghiat pe Meb în inimă. Elemak îi călca în picioare demnitatea şi de ce? Din cauza unui idiot de babuin. Cum putea Elya să-i facă aşa ceva? Şi tocmai de faţă cu Nafai.

— Pricep, zise Meb. Aşa-ţi arăţi *veneraţia* faţă de regele Nafai.

Urmă un moment de pauză, în care Meb se-ntrebă dacă nu cumva l-a iritat pe Elya o idee prea mult şi poate că venise momentul când acesta-l va omorî sau îl va învineţi din bătaie. Atunci vorbi Elemak:

— Întoarce-te în tabără cu iepurele, Nafai. Zdorab o să vrea să-l pună-n lada frigorifică până mâine dimineaţă, când se-apucă de tocană.

— Da, răspunse Nafai şi porni în grabă în josul pantei, spre vale.

— Puteţi merge după el, le spuse Elemak lui Vas şi Obring, care tocmai coborâseră panta şi aterizaseră amândoi pe fund.

Vas se ridică şi se scutură de praf.

— Să nu faci vreo prostie, Elya, îl sfătui Vas, apoi se întoarse şi plecă pe cărarea improvizată pe care plecase şi Nafai.

Din moment ce Meb deduse că vorbele lui Vas erau singurul sprijin pe care avea să-l primească, se hotărî să profite de ele la maximum.

— Când ajungi înapoi în tabără, spune-i tatălui meu că am murit pentru că micul incident al lui Elya cu arma n-a fost deloc un incident.

— Da, spune-i Tatei, rosti Elemak. O să-i demonstreze ce suspectează de multă vreme, şi anume că dragul de Meb şi-a pierdut minţile.

— N-o să-i zic nimic deocamdată – dacă voi doi nu vă-ntoarceţi imediat în tabără, replică Vas. Hai, Obring.

— Nu-s căţeluşul tău, zise Obring.

— Bine. Atunci, rămâi, spuse Vas.

— Să rămân ca să fac *ce?*

— Dacă trebuie să-ntrebi, mai bine vii cu mine. Nu vrem să intervenim în mica dispută familială.

Meb nu voia ca ei să plece. Voia martori la indiferent ce anume avea de gând Elya să facă.

— Elemak e doar superstiţios! strigă el după ei. Crede-n poveştile alea vechi care spun că, dac-omori un babuin, toată ceata lui vine şi-ţi fură bebeluşii! Probabil că Eiadh e gravidă, asta-i tot! Veniţi înapoi, ne putem întoarce împreună în tabără!

Dar cei doi nu se întoarseră.

— Ascultă, vorbi Meb. Îmi pare rău. Nu trebuie să faci atâta caz. Nici măcar n-am nimerit babuinul.

Elemak se aplecă mai aproape de el.

— Nu mai pui mâna pe armă niciodată!

— Nafai e cel care-a tras *în mine.* Tu vrei să-mi iei arma din cauză c-am tras într-un babuin, iar Nafai trage-n *mine,* dar şi-l *păstrează* pe-al lui.

— Nu omorâm animale şi nu ne punem în cap să le mâncăm. Asta-i o altă lege a deşertului. Însă tu ştii de ce-ţi iau arma. Nu din cauza babuinului.

— Atunci, de ce?

— Te ardeau degetele, explică Elemak. Să-l omori pe Nafai.

— Îmi citeşti şi gândurile acum?

— Iţi citesc trupul, iar Nafai nu-i prost nici el, ştie ce-ai pus la cale. Nu-ţi dai seama că-n secunda în care-ai fi mişcat arma ţi-ar fi zburat creierii?

— N-are el destul curaj pentru una ca asta.

— Poate că nu, rosti Elemak. Şi poate că nici tu n-ai. Dar n-o să ai ocazia să afli.

Era cel mai tâmpit lucru pe care-l auzise Meb.

— Acum două zile, în deşert, ai încercat să-l legi şi să-l laşi pradă animalelor.

— Acum două zile credeam că-i pot întoarce pe toţi la civilizaţie. Dar asta nu se va întâmpla. Suntem blocaţi aici, împreună, fie că ne place, fie că nu, iar dacă Eiadh nu-i deja

gravidă acum, o să fie-n curând.

— Dacă reuşeşti să-ţi dai seama cum se face.

Sărise calul, descoperi el, pentru că Elemak îşi roti braţul stâng şi-l pocni drept în nas.

— Auuu!

Mebbekew se prinse de nas şi bineînţeles că mâinile i se umplură de sânge.

— Nemernicule! Rahat ce eşti!

— Da, sigur, zise Elemak. Îmi place că durerea te-ajută să te exprimi elocvent.

— Acum mi-am murdărit hainele de sânge.

— O să te-ajute să scapi de iluzia c-ai fi bărbat. Acum ascultă-mă şi ascultă-mă bine, pentru că vorbesc serios. Data viitoare îţi *promit* că-ţi sparg nasul şi-am să ţi-l sparg de fiecare dată când te mai prind că unelteşti. Am încercat o dată să scap de situaţia asta dezgustătoare, dar n-am reuşit, iar tu ştii de ce.

— Da, Sufletul Suprem se pricepe mai bine la tras sfori decât mine, spuse Meb.

— Aşa că suntem legaţi de mâini şi de picioare şi nevestele noastre vor avea prunci care vor creşte şi vor fi copiii noştri. Înţelegi? Grupul nostru, cei şaisprezece oameni care suntem aici, ei vor fi universul în care vor creşte copiii noştri. Şi nu va fi o lume în care un coate-goale ca tine se-apucă s-omoare oameni în dreapta şi-n stânga pentru că nu l-au lăsat să ucidă un babuin. Pricepi?

— Sigur, răspunse Meb. O să fie o lume-n care masculi mari şi tari ca tine o să se veselească pocnindu-i pe cei din jur.

— N-o să mai fii pocnit, dacă eşti cuminte, zise Elemak. Nu vor avea loc crime. Punct. Pentru că, indiferent cât de deştept te crezi, eu o să fiu întotdeauna c-un pas înaintea ta, aşteptându-te, şi-o să te rup în bucăţi. Înţelegi, micul meu prieten actor?

— Înţeleg că-l linguşeşti pe Nafai din răsputeri, răspunse Mebbekew.

Se aşteptă ca Elemak să-l pocnească din nou, încă Elya chicoti.

— Poate, rosti acesta. Poate că-l linguşesc, deocamdată. Dar şi Nafai mă linguşeşte pe mine, în caz că n-ai observat. E posibil chiar să cădem la pace. Ce părere ai?

— Cred că-n loc de creier ai rinichi de cămilă, de-asta vorbele tale nu-s decât pişat cald în țărână. Pare nemaipomenit că vrei să faci pace, dragul meu frate mai mare şi blând.

— Ţine minte ce ţi-am spus şi voi încerca să-ţi adeveresc cuvintele afectuoase.

Rasa îi văzu venind spre casă risipiţi – mai întâi Nafai, cu un iepure în sac, strălucind triumfător datorită vânatului, deşi, bineînţeles, fiind Nafai, încerca zadarnic să-şi ascundă mândria; apoi Obring şi Vas, arătând obosiţi, plictisiţi, transpiraţi şi descurajaţi; şi, în cele din urmă, Elemak şi Mebbekew, încântaţi de sine şi veseli, de parcă ei ar fi fost cei care vânaseră iepurele, de parcă *ei* conspirau pentru cucerirea universului. N-o să-i înţeleg niciodată, îşi zise Rasa. Nu există doi bărbaţi mai diferiţi – Elemak, atât de puternic, competent, ambiţios şi brutal, iar Mebbekew, atât de slab, superficial, desfrânat şi viclean – dar care să pară întotdeauna că iau parte la aceleaşi glume, rânjind batjocoritor la toată lumea din acelaşi turn semeţ al înţelepciunii lor speciale. Rasa vedea că Nafai îi irită pe alţii cu incapacitatea lui de-a ascunde cât de încântat e de reuşitele lui, dar măcar el nu-i făcea pe ceilalţi să se simtă murdari şi josnici numai pentru că stătea lângă ei, aşa cum procedau Mebbekew şi Elemak.

Nu, nu-s dreaptă, îşi zise Rasa. Îmi aduc aminte zorii aceia din deşert. Îmi aduc aminte de arma-ndreptată spre capul lui Nafai. N-o să-l iert niciodată pe Elemak. Va trebui să-l supraveghez în fiecare zi a călătoriei, ca să mă asigur că mezinul meu e-n siguranţă. Iată un lucru bun la Mebbekew – e destul de laş să nu te temi de nimic din partea lui.

— Ştiu că vă e foame, vorbi Volemak, dar e încă devreme pentru cină, iar timpul va fi petrecut cu înţelepciune. Daţi-mi voie să vă povestesc ce vis am avut azi-noapte.

Bineînţeles, lumea se adunase deja şi stătea pe pietrele plate, cărate cu greu, cu câteva zile în urmă, de Zdorab şi

Volya, chiar în acest scop, pentru ca toţi să aibă pe ce să stea la masă şi la adunări.

— Nu ştiu ce-nseamnă, continuă Volemak, şi nici la ce foloseşte, dar ştiu că-i important.

— Dacă-i atât de important, întrebă Obring, de ce nu-ţi spune Sufletul Suprem ce-nseamnă şi la ce foloseşte?

— Pentru că, ginere al soţiei mele, răspunse Volemak, visul n-a venit de la Sufletul Suprem, care e la fel de nedumerit ca mine.

Rasa observă cu interes că Volya vorbeşte despre Sufletul Suprem ca despre *el;* deci nu luase obiceiul lui Nafai şi Issib de a-l trata ca pe-un obiect. Ii plăcea asta. Poate pentru că Volya îmbătrânea şi-şi pierdea din imaginaţie, dar îi plăcea că el se gândea la Sufletul Suprem ca bărbaţii de demult, în loc să vorbească despre ea ca despre un computer oarecare – chiar dacă-i unul cu memorie fractală, care înmagazinează vieţile tuturor oamenilor care au trăit şi mai are încă loc pentru altele.

— Acum o să-ncep şi n-o să mă opresc decât la sfârşit, anunţă Volemak. Vă previn: faptul că visul nu mi-a venit de la Sufletul Suprem îmi dă motiv de bucurie – în ce-i priveşte pe Nafai şi Issib, cel puţin –, dar şi de teamă pentru primii mei doi fii, Elemak şi Mebbekew, pentru că, vedeţi voi, în vis mi s-a părut că văd o sălbăticie întunecată şi sumbră.

— Asta se vede şi când eşti treaz *de-a binelea,* murmură Mebbekew.

Rasa observă că înţepătura lui Meb nu era decât o mască a furiei – nu-i plăcea să fie scos în evidenţă aşa înainte de-a fi povestit visul. Nici lui Elemak nu-i plăcea, dar el ştia să-şi ţină gura.

Preţ de un minut, două, Volemak se uită imperturbabil la Mebbekew, ca să-l potolească, să-i arate că nu va mai îngădui nicio întrerupere. Apoi începu să povestească din nou.

4. POMUL VIEŢII

— În vis mi s-a părut că văd o pustietate întunecată şi sumbră, reluă Volemak, dar ştiu, chiar în timp ce vorbea, că lumea nu va înţelege ce însemnau cuvintele acelea pentru el.

Nu era vorba de deşertul pe care îl cunoşteau acum atât de bine, la fel de sumbru ca pustietatea. Locul pe care îl străbătuse în vis era umed, rece, murdar şi slab luminat, cu greu vedea pe unde să păşească. Ar fi putut exista copaci nu departe, dar ar fi putut la fel de bine merge pe sub pământ. Înainta întruna, fără nicio nădejde, totuşi, incapabil să renunţe la speranţa că, tot mergând, odată şi odată va scăpa din locul acela dezolant.

— Atunci am văzut un bărbat îmbrăcat într-o haină albă. Ca un preot din Seggidugu, numai aceia sunt oameni obişnuiţi, transpirând în timp ce-şi săvârşesc ritualurile. Acesta părea să se simtă atât de-mpăcat cu sine însuşi, încât la început am crezut că-i mort. Mă aflam într-un loc în care morţii aşteptau şi-atunci mi-am zis că poate *eu* eram mort. A venit spre mine, s-a oprit în faţa mea, apoi mi-a vorbit. Mi-a cerut să-l urmez.

Volemak vedea că lumea se plictiseşte – cel puţin cei mai copilăroşi dintre ei. Era atât de frustrant să nu ai la dispoziţie decât cuvinte ca să le povesteşti cum a fost visul! Dacă ar auzi cum suna vocea bărbatului aceluia, cât de afectuos şi blând părea el, de parcă primul sunet ieşit din gura lui era şi prima geană de lumină din locul acela întunecat, atunci ar şti de ce anume l-am urmat şi de ce *a contat* că l-am urmat. Pentru ei însă nu e decât un vis şi asta-i, evident, partea plictisitoare. Totuşi, pentru mine n-a fost plictisitoare.

— L-am urmat ore la rând prin beznă, continuă Volemak. Eu vorbeam, el tăcea. Aşa că, fiind deja convins că era trimis de Sufletul Suprem, am început să-i vorbesc acestuia în gând. L-am întrebat de când ţine toată povestea asta, încotro mergeam şi despre ce era vorba. Nu mi-a răspuns. Aşa că mi-

am pierdut răbdarea şi i-am spus că, dacă ăsta-i un vis, atunci e vremea să mă trezesc, iar dacă avea vreun tâlc, atunci să mi-l lămurească şi mie înainte de-a se crăpa de ziuă. Tot nu mi-a răspuns. Am început să cred că mă aflam în realitate, c-o va ţine aşa la nesfârşit, că asta-i ce ni se-ntâmplă după moarte, ajungem într-o pustietate lugubră şi mergem în urma unui om care nu vrea să ne spună nimic din ce se-ntâmplă.

— Parc-aşa-i şi viaţa noastră în ultima vreme, murmură Mebbekew.

Volemak se opri din povestit. Nu se uită la Mebbekew, aşteptă să-l fulgere ceilalţi cu privirea ca să-l reducă la tăcere. Apoi reluă:

— Gândindu-mă că-s chiar în realitate, l-am implorat pe Sufletul Suprem sau pe cine domnea peste locul respectiv să se milostivească de mine, să-mi spună ceva sau să-mi dea voie să văd ceva, *să-nţeleg* ce se petrece. De-abia atunci, locul s-a luminat – nu ca la răsăritul soarelui sau la apropierea de-un foc de tabără, nu vedeam nicio sursă de lumină, pur şi simplu *vedeam*, ca ziua-n amiaza mare, şi-am părăsit locul acela stâncos, ieşind într-o câmpie întinsă, cu iarbă înaltă şi flori uşor aplecate de mângâierea unei brize. Nici nu pot să vă descriu cât am fost de uşurat să zăresc *viaţă*-n jurul meu. Iar puţin mai departe, poate la vreo trei sute de metri, se înălţa un pom. Chiar de la distanţa aceea am desluşit că, printre frunzele de un verde aprins, se iţeau pete albe – fructe, am ghicit imediat. Pe dată le-am simţit şi mirosul şi-am ştiut că, indiferent ce fel de fructe erau, aveau un gust delicios, întruchipau hrana perfectă şi, dacă le-aş gusta, n-aş mai simţi foamea niciodată.

Volemak făcu o mică pauză, aşteptând obligatoria remarcă inteligentă a lui Mebbekew despre cât de foame le era chiar acum, în timp ce aşteptau să-şi termine de povestit visul. Dar se pare că Meb fusese potolit, fiindcă tăcea.

— Am mers – am *fugit* spre pomul acela – iar fructele erau mici şi dulci. Da, le-am gustat şi vă pot spune că n-am mâncat ceva mai bun în viaţa mea.

— Ca sexul în vis, zise Obring care părea să creadă că-i

poate ţine locul lui Meb.

Volemak plecă fruntea o clipă. Auzi mişcare – da, Elemak se ridica în picioare. Volemak ştia ce se petrece fără să urmărească scena, pentru că Elemak de la el învăţase tehnica. Acesta se ridicase şi se uita fix la Obring fără să spună nimic, până când acesta plecă ochii în faţa lui. Da, iată şi scuza bolborosită a lui Obring:

— Îmi cer scuze, continuă, continuă.

Volemak mai aşteptă o clipă, apoi îl auzi pe Elemak aşezându-se. Acum putea continua, probabil fără alte întreruperi.

Dar îi stricase povestea. Crezuse că era pe punctul să găsească vorbele potrivite ca să descrie gustul fructelor în gura lui, cum îl făcuseră să se simtă viu pentru prima oară.

— Fructul acela *era* viaţă, spuse el, însă acum vorbele sunau goale şi nepotrivite şi el ştia că momentul de luciditate trecuse, iar ei nu vor înţelege niciodată. Bucuria pe care-am simţit-o când l-am gustat a fost atât de mare, încât am vrut s-o împărtăşesc cu familia. Nu-mi dădea pace gândul că eu aveam fructul, gustul acela desăvârşit în gură, iar familia mea nu ştia despre el, nu lua parte la el. Aşa că m-am întors ca să vă caut cu privirea, să văd pe unde vă găsiţi. Nu eraţi în direcţia din care venisem eu şi, când am privit de jur împrejur, am văzut un râu curgând lângă copac, iar când m-am uitat în amonte, am zărit-o pe Rasa şi pe cei doi fii ai noştri, Issib şi Nafai, care scrutau împrejurimile, ca şi când nu ştiau încotro trebuiau să se-ndrepte. Aşa că i-am strigat şi le-am făcut cu mâna şi, până la urmă, m-au văzut şi-au venit la mine. Le-am dat fructul, l-au mâncat şi-au simţit ce simţisem şi eu, iar eu am văzut că şi ei, când muşcau din el, parcă se trezeau pentru prima oară la viaţă. Fuseseră în viaţă tot timpul, bineînţeles, dar acum ştiau *de ce* erau în viaţă şi se bucurau că trăiesc.

Volemak nu-şi putu stăpâni lacrimile care-i şiroiau pe obraji. Visul era atât de proaspăt şi de intens în sufletul lui, încât îl povestea ca să-l retrăiască, iar bucuria nu putea fi stăpânită nici acum, după o zi de lucru în grădină, chiar dacă era plin de sudoarea şi praful deşertului. Încă simţea gustul

fructului şi vedea privirea aceea pe chipurile fiilor lui. Îl copleşea încă dorinţa puternică pe care-o trăise-n vis, ca şi Elemak şi Mebbekew să guste din fruct.

— Atunci m-am gândit la Elemak şi Mebbekew, primii mei fii, şi i-am căutat, vrând să vină şi ei să guste. I-am găsit spre izvorul râului, acolo unde fuseseră şi Rasa cu Issib şi Nafai. I-am strigat şi le-am făcut semn, dar n-au vrut să vină. Am încercat să le spun despre fruct, să le strig, dar se purtau de parcă nu m-auzeau, deşi atunci am crezut că se prefac. Până la urmă, s-au întors cu spatele şi nici măcar că m-ascultă nu s-au mai prefăcut. Eu stăteam cu rodul perfect în mână, îi simţeam gustul în gură şi mirosul în nări, ştiind că şi ei s-ar umple de bucurie dac-ar veni să-l guste, şi, cu toate astea, nu aveam nicio putere să-i aduc la mine.

Înainte, plânsese de bucurie; acum, vărsa lacrimi pentru Elemak şi Mebbekew şi erau amare. Dar nu mai era nimic de spus despre refuzul lor – povesti mai departe visul.

— De-abia atunci, după ce fiii mei cei mai mari au refuzat să vină la copac, mi-am dat seama că nu eram singurii de pe pajiştea întinsă. Ştiţi cum e-n vis – nu vezi pe nimeni şi, dintr-odată, zăreşti mii de oameni, dacă-nţelegeţi ce vreau să spun. Foarte mulţi văzuseră pomul. Mi-am zis că poate auziseră ce strigasem către Elya şi Meb despre gustul roadelor, iar acum încercau s-ajungă la pom. Numai că distanţa până la el se mărise considerabil şi era ca şi cum nu l-ar fi văzut, ştiau doar cam pe unde s-ar afla. M-am întrebat: cum o să-l găsească, dacă nu-l văd?

Atunci am descoperit că, de-a lungul malului râului, se-ntindea un fel de balustradă şi o cărare îngustă urmărea chiar marginea apei. Am constatat că era singura cale pe unde puteau ajunge la pom. Iar oamenii care încercau să-l găsească se agăţaseră de balustrada de fier şi porniseră pe cărare, ţinându-se de ea atunci când călcau pe teren alunecos, ca să nu cadă în apă. S-au încăpăţânat să înainteze, dar au ajuns într-o zonă de ceaţă, o ceaţă deasă şi grea care se ridica din râu, iar cei care nu s-au ţinut de balustradă s-au rătăcit, unii au căzut în apă şi s-au înecat, alţii au luat-o aiurea prin ceaţă,

s-au pierdut pe câmpie şi n-au mai găsit pomul.

Dar cei care s-au ţinut de balustradă au reuşit să găsească drumul prin ceaţă şi, în cele din urmă, au ajuns la lumină, destul de aproape de pomul pe care acum îl vedeau cu propriii lor ochi. Atunci au venit în fugă, s-au adunat în jurul meu, al Rasei, al lui Issib şi Nafai, au întins mâinile în sus şi-au cules fructele, iar pentru cei care nu ajungeau la ele le culegeam noi şi le dădeam. Când n-au mai fost fructe la care să ajungem de jos, Nafai şi Issib s-au căţărat în pom…

— M-am căţărat, murmură Issib.

Toţi îl auziră, dar nu scoaseră o vorbă, ştiind sau bănuind ce gândeşte când se imaginează urcându-se într-un pom împreună cu Nafai.

— S-au urcat în pom şi-au cules mai multe fructe ca să le dea celor de jos, continuă Volemak. Am văzut pe feţele oamenilor că gustau ce gustasem şi eu şi simţeau ce simţisem şi eu. De-abia atunci am observat că, după ce mâncau, mulţi dintre ei aruncau priviri furişe în jur, de parcă se ruşinau că le mâncaseră şi se temeau să nu fie văzuţi. Nu-mi venea să cred că se simţeau aşa, dar m-am uitat în direcţia în care se uitau cei mai mulţi şi pe malul opus al râului am văzut o clădire uriaşă, ca acelea din Basilica, dar mai mare, oameni eleganţi şi frumoşi, râzând, bând şi cântând, ca în Dolltown sau Dauberville, dar mai veseli. Râdeau şi se distrau de minune. Însă eu ştiam că nu aceea-i realitatea, vinul îi făcea să creadă că se distrează – sau, mai degrabă, ei *se distrau,* dar vinul îi făcea să creadă că-i *important* să se distreze, în vreme ce eu, aflat pe malul celălalt, aveam fructul care le-ar fi oferit bucuria pe care se prefăceau c-o trăiesc. Era foarte trist, într-un fel. Însă mi-am dat seama atunci că mulţi dintre cei de lângă mine, care *mâncau* realmente *fructul,* se uitau la cei din clădirea imensă şi-i invidiau. Voiau să meargă *acolo,* să renunţe la fructele copacului şi să se-alăture oamenilor care hohoteau de râs şi cântau fericiţi. Volemak nu le mărturisi că, preţ de-o clipă, îl trecuse şi pe el un fior de invidie; văzându-i pe ceilalţi cum râd şi se joacă pe celălalt mal, se simţise bătrân, din cauză că nu lua parte la petrecere. Îşi amintise că,

în tinereţe, avusese prieteni cu care râsese; iubise femei ale căror săruturi fuseseră un joc şi, atunci când le mângâiase, parcă se zbenguise şi se rostogolise în iarbă moale şi muşchi răcoros şi râsese şi el în zilele acelea, cântase alături de ele şi băuse vin şi fusese adevărat, o, da, fusese adevărat. Adevărat, dar atât de îndepărtat, pentru că prima oară era întotdeauna cel mai frumos şi nimic din ce repetase nu fusese la fel de frumos ca înainte, până când, în cele din urmă, toate se depărtaseră de el şi deveniseră simple amintiri şi atunci a-nţeles că îmbătrânise, că bucuriile tinereţii nu se puteau retrăi. Unii din prietenii lui nu se dăduseră bătuţi, pretinseseră că, pentru ei, nu pălise nimic – dar bărbaţii şi femeile acelea păliseră complet, deveniseră nişte manechine pictate, nişte marionete prost lucrate, uzate, făcute să imite în bătaie de joc tinereţea.

Aşadar, Volemak îi invidia pe oamenii din clădire şi-şi amintea că fusese cândva unul dintre ei sau cel puţin încercase să fie – făcea cineva cu adevărat parte din această comunitate nemuritoare a plăcerii, care se evapora şi se recompunea întruna într-o singură noapte şi de o mie de ori pe săptămână? Nu exista cu adevărat familia aceasta de cheflii, părea doar că-i pe cale să se nască, friza realul, dar se retrăgea, cât să n-o poţi atinge.

Însă aici, lângă acest pom, îşi dădu seama Volemak, aici totul e real. Aici, simţind gustul fructelor, facem parte dintr-o comunitate care nu-i o simplă iluzie. Facem parte din *viaţă,* soţii şi soţi, părinţi şi copii, transmiterea vastă şi treptată a genelor şi a viselor, corpuri şi amintiri, generaţie după generaţie, timp fără sfârşit. Creăm ceva ce ne va supravieţui, asta-nseamnă fructul, asta înseamnă *viaţa,* iar ceea ce trăiesc oamenii pe malul celălalt, căutarea nebunească a fiecărei senzaţii pe care-o trăiesc trupurile lor, evitarea frenetică a oricăror dureri şi greutăţi, totul ratează însăşi esenţa faptului de-a fi în viaţă. Nimic nu-i nou de două ori, în vreme ce lucrurile care sunt adevărate o dată vor fi tot aşa şi a doua oară; chiar mai adevărate, de fapt, pentru că au fost testate, au fost experimentate şi s-au copt, fiind întotdeauna gata să...

Totuşi, Volemak nu putea explica nimic din toate acestea oamenilor din jurul său, întrucât ştia că respectivele sentimente erau ale lui. Nu făcuseră parte din vis, fuseseră mai degrabă propriile sale reacţii la vis, poate nici măcar la ce trebuia să însemne visul.

— Oamenii din clădire se uitau la noi, cei strânşi în jurul pomului, ne arătau cu degetul şi râdeau, îi auzeam cum ne ridiculizează că ne-am lăsat prostiţi să ne adunăm acolo şi să mâncăm fructe, când am putea să experimentăm viaţa, dac-am trece râul şi ne-am alătura lor. Hai şi voi la petrecere.

— Da, murmură Obring tăios.

— I-am văzut pe mulţi dintre cei ce gustaseră fructele că le aruncă pe iarbă şi pornesc spre apă ca s-o traverseze şi să ajungă la clădire, iar mulţi dintre cei care nici nu le gustaseră sau nici măcar nu se apropiaseră de pom se îndreptau, şi ei, către petrecerea aceea fără sfârşit. Unii s-au înecat în râu, au fost purtaţi în aval, dar mulţi au reuşit să ajungă pe malul celălalt, uzi leoarcă, şi-au intrat în clădire. I-am văzut venind la ferestre, arătând spre noi şi râzând. Totuşi, nu eram supărat pe ei, pentru că vedeam ceva ce nu văzusem înainte. Râul era murdar, înţelegeţi? în el pluteau deşeuri. Toate gunoaiele unui oraş nepretenţios curgeau în aval şi, când oamenii ieşeau din apă, de pe ei se scurgeau gunoaie, când ajungeau la petrecere miroseau ca ele, iar în clădire toţi erau plini de nămol din râu şi duhoarea era de nedescris. Şi, când te uitai în clădire, vedeai că nimănui nu-i plăcea să stea în apropierea altuia, din cauza jegului şi-a putorii. Se adunaseră de scurtă vreme, dar hainele scârboase îi obligau să stea la distanţă unii de alţii. Totuşi, nimeni nu părea să-şi dea seama – toţi se arătau nerăbdători să treacă râul şi să meargă la petrecere. Se temeau să nu fie refuzaţi, dacă mai stau mult pe gânduri şi n-ajung acolo *imediat.*

Volemak se îndreptă de spate şi se propti de bolovanul pe care stătea.

— Asta a fost tot. Numai că şi la sfârşit m-am pomenit că-i caut pe Elemak şi Mebbekew, sperând să mi se alăture lângă pom. Pentru că eu tot ţineam în mână fructul, încă-i mai

simţeam gustul. Şi era tot delicios şi perfect, nu pălise; fiecare înghiţitură era mai bună decât cea de dinainte şi voiam ca întreaga mea familie şi toţi *prietenii mei* să guste din el. Să facă parte din *viaţa* aceea. Atunci am ştiut că mă trezesc – ştiţi cum e în vis – şi mi-am zis, încă mai pot gusta din fruct. Încă-l mai simt în mână. Ce frumos – acum îl voi putea duce lui Elya şi Mebbekew şi vor gusta şi ei, pentru că, dacă încearcă o dată, ni se vor alătura nouă, celor de lângă pom. Pe urmă m-am trezit de-a binelea şi m-am pomenit că n-aveam nimic în mâini, iar lângă mine doarme Rasa şi visează propriul ei vis, deci nici ea nu gustase. Nafai şi Issib erau în corturile lor, aşa că-n realitate nu se petrecuse nimic.

Volemak se aplecă din nou în faţă.

— Însă eu mai simţeam gustul fructului. Îl simt şi acum. De-asta a trebuit să vă povestesc visul. Deşi Sufletul Suprem neagă că mi l-ar fi trimis, mi s-a părut mai real, mai adevărat decât orice alt vis de-al meu. Nu mi *s-a părut* – mi se *pare* – mai real decât realitatea şi, în timp ce mâneam fructul, eram mai viu decât am fost vreodată în viaţa mea. Aţi înţeles ceva?

— Da, Volya, răspunse Rasa. Mai mult decât îţi imaginezi.

Se auzi un murmur general de aprobare şi Volemak observă, aruncând o privire de jur împrejur, că majoritatea căzuseră pe gânduri şi mulţi erau emoţionaţi – poate mai ales de sentimentele lui Volemak decât de povestea propriu-zisă a visului, dar măcar erau impresionaţi. Făcuse ce-i stătuse în putinţă ca să-şi împărtăşească experienţa.

— De fapt, mie mi s-a făcut şi mai foame, spuse Doi. Atâta s-a vorbit despre fructe şi celelalte…

— Şi gunoaiele din râu. Mmm! spuse Kokor. Ce-avem la cină?

Râseră. Atmosfera sobră dispăruse. Totuşi, Volemak nu putea să se supere. N-avea cum să le ceară să-şi petreacă restul vieţii transformaţi de visul său.

Dar visul tot *înseamnă* ceva. Chiar dacă n-a venit de la Sufletul Suprem, e adevărat şi important şi nu-l voi uita niciodată. Iar, dacă-l voi uita, voi fi cu atât mai sărac.

Cei care pregătiseră cina se ridicară să verifice mâncarea

şi începură s-o servească. Rasa veni, se aşeză lângă Volemak şi-l luă pe după umeri. Volemak îl căută pe Issib din priviri şi zări urme de lacrimi pe obrazul lui, iar Nafai şi Luet mergeau braţ la braţ, mai gânditori şi mai tandri unul cu altul – atât de bine, atât de potriviţi unul pentru celălalt. Pe cei mai mulţi dintre ceilalţi, Volemak nici nu-i cunoştea. Instinctiv, nu-i luă în seamă, căutându-i pe Mebbekew şi Elemak. Când îi găsi, se miră, pentru că nu păreau nici impresionaţi, nici nervoşi. De fapt, dacă Volemak ar fi putut da un nume expresiei de pe feţele lor, ar fi numit-o teamă. Cum era posibil să-i fi ascultat visul şi să se teamă?

— Ne pregăteşte ceva pentru mai târziu, şopti Mebbekew. Toată povestea cu visul, cu noi separaţi de familie – are de gând să ne dezmoştenească pe amândoi.

— Of, ţine-ţi gura! îl certă Elemak. Pur şi simplu ne anunţă că ştie ce s-a-ntâmplat în deşert şi n-o să facă mare caz, dar *ştie.* Aşa că probabil ăsta-i sfârşitul – dacă unul din noi nu cumva face vreo prostie.

Meb îl privi tăios.

— Din câte-mi amintesc, *tu* l-ai ameninţat cu arma pe Nafai în deşert, nu *eu.* Aşa că hai să nu-i arătăm pe alţii cu degetul şi să-i facem proşti.

— Eu îmi amintesc un incident mai recent, ripostă Elemak.

— La care tu ai fost singurul martor. Nici măcar dragul de Nafai nu ştie de el şi, în realitate, nici nu-i adevărat, l-ai inventat tu, nătărău jalnic ce eşti.

Elemak ignoră epitetul.

— Sper că n-o s-arăt niciodată aşa de penibil ca tata atunci când a plâns în faţa tuturor din cauza unui vis.

— Da, toţi sunt proşti, în afară de Elemak. Eşti aşa de deştept, că te pârţâi pe nas.

Lui Elemak nu-i venea să creadă cât de scârbos de copilăros putea fi Meb.

— N-am trecut de doisprezece ani, Meb? încă ne mai plac poezioarele în care „băşinos“ rimează cu „mintos“?

— Tocmai asta-i ironia, tăntălău cu cap mare ce eşti! zise Meb cu glasul lui cel mai fermecător. Numai tu eşti atât de

mintos, că nu pricepi ironiile. Nu-i de mirare că-i crezi pe toţi din jur proşti – nu pricepi niciodată ce spun, aşa că-ţi închipui că nu vorbesc limpede. Dă-mi voie să-ţi dezvălui un secret pe care-l ştie toată tabăra, Elya, fratele meu preferat. Te-oi fi pricepând tu să traversezi deşertul fără să mori, dar e singurul lucru pe care îl ştii *cu adevărat.* Până şi Eiadh glumeşte cu celelalte femei că termini atât de repede, încât nici n-are timp să-şi dea seama c-ai început. Habar n-ai să satisfaci o femeie. Şi, Elya, află de la mine, toate sunt *foarte* uşor de satisfăcut.

Elemak nu dădu importanţă jignirilor şi insinuărilor. Ştia de ce-i în stare Meb când e iritat. În copilăria lor, îl bătea când se comporta aşa – până când şi-a dat seama că exact asta voia Mebbekew. De parcă nu-i păsa de durere câtă vreme îl vedea pe Elemak cum se înfurie şi se înroşeşte la faţă, transpirând, cu mâinile roşii de cum îl pocnise peste oase. Pentru că Meb ştia atunci că el deţine controlul.

Aşa că Elemak nu se lăsă provocat. Se îndepărtă de el şi se alătură celor care-şi primeau cina lângă foc. Eiadh servea din oală – nu fusese timp pentru gătit iepurele, deci singura carne era pastrama, însă Rasa avusese grijă să pună o mulţime de condimente, aşa că în seara asta supa va avea, cât de cât, aromă. Iar Eiadh arăta atât de frumoasă turnând-o în boluri cu polonicul, încât Elemak se umplu de dorinţă pentru ea. Ştia bine că Elemak minte – Eiadh nu avea de ce să se plângă despre felul în care făceau dragoste – iar dacă nu purta un copil în pântece încă, îl va purta în curând. Gândul avu un gust dulce pentru Elemak. Asta am căutat în toate călătoriile mele. Iar dacă la asta s-a referit Tata când a vorbit despre pomul vieţii – să iei parte la marea misiune a dragostei şi-a sexului, a naşterii, a vieţii şi a morţii – atunci Elemak gustase într-adevăr din fructului pomului aceluia şi *era* delicios, mai bun decât orice altceva îi oferea viaţa. Aşadar, dacă Tata credea că Elemak se ruşina că nu s-a dus la pom în visul Tatălui său, atunci urma să fie dezamăgit, pentru că Elemak mersese deja la copac şi nu trebuia să-i arate Tata drumul.

După cină, Nafai şi Luet se îndreptară spre cortul cu Catalogul. S-ar fi dus înainte de mâncare, atât de nerăbdători

erau, dar ştiau că mai târziu nu vor mai rămâne resturi pentru o gustare. Trebuiau să mănânce când se servea masa. Aşa că acum, la lăsarea întunericului, traseră uşa cortului şi intrară – având surpriza să-i găsească pe Issib şi Hushidh acolo, amândoi cu mâinile pe Catalog.

— Îmi pare rău, spuse Luet.

— Hai şi voi, îi invită Hushidh. Cerem o explicaţie a visului.

Luet şi Nafai râseră.

— Deşi înţelesul lui e foarte clar?

— Deci Tata v-a povestit şi vouă, rosti Issib. Păi, să zicem c-are dreptate – e un fel de lecţie de morală generală despre îngrijirea familiei şi despre renunţarea la distracţie şi toate celelalte – aşa cum sunt cărţile pentru copii care să-i înveţe să fie cuminţi.

— Dar, spuse Nafai.

— Dar de ce *acum?* De ce *nouă?* întrebă Issib. Iată întrebarea pe care-o punem noi.

— Nu uita că el a văzut ceea ce-am văzut noi, ceilalţi, interveni Luet. Ceea ce-a văzut generalul Moozh.

— Adică? se miră Issib.

— El n-a fost aici, le reaminti Hushidh. Încă nu i-am povestit – despre visul meu.

— Am avut vise, zise Luet. Şi, cu toate că visele noastre erau diferite, aveau ceva în comun. Am văzut toţi nişte creaturi zburătoare păroase – eu am crezut că sunt îngeri, deşi nu păreau extrem de drăguţi. Iar Sufletul Suprem ne-a spus că generalul Moozh le-a văzut şi el – pe-ale lui Hushidh şi pe ale tatălui meu. Le-a văzut şi mama noastră, femeia numită Sete, care a împiedicat-o pe Hushidh să se mărite cu generalul. Şi cele de la sol, de asemenea…

Hushidh zise:

— Le-am văzut pe cele asemănătoare cu şobolanii mâncând… copiii cuiva. Sau încercând să-i mănânce.

— Iar visul Tatei face parte din toate astea, conchise Luet, pentru că, deşi e diferit, e tot cu şobolani şi îngeri. Mai ţineţi minte când a spus c-a văzut pe cineva zburând şi paşi iuţi pe pământ? Ştia şi el că simt oameni.

— Îmi amintesc acum, rosti Issib. Dar a trecut repede peste partea asta.

— Nu şi-a dat seama că era semnul, explică Luet. Dar semnul a ce anume?

— Că visul n-a venit de la Sufletul Suprem.

— Dar ne zisese deja. Ii spusese Sufletul Suprem.

— Atunci, de la cine *a venit?* întrebă Nafai. Nu i-a dezvăluit Sufletul Suprem?

— De la Păstrătorul Pământului, răspunse Luet.

— Cine-i *ăsta?* se miră Issib.

— Cel pentru care Sufletul Suprem vrea să ne întoarcem pe Pământ, ca să-l vedem. El e cel pe care mergem înapoi *cu toţii* să-l vedem. Nu înţelegi? Păstrătorul Pământului ne cheamă în visele noastre, unul câte unul, şi ne spune diverse lucruri. Iar ce s-a întâmplat în visul Tatei *este* important, pentru că vine cu adevărat de la Păstrător. Dac-am reuşi să-i dăm de capăt şi să-l înţelegem…

— Dar ceva ce vine de pe Pământ… ar trebui să călătorească mai iute decât lumina, spuse Issib. Nimic n-o poate depăşi.

— Sau a trimis visele acum o sută de ani, cu viteza luminii, sugeră Nafai.

— A trimis vise oamenilor care nici nu se născuseră încă? întrebă Luet. Am crezut c-ai renunţat la ideea asta.

— Eu tot cred că visele plutesc undeva… în aer, zise Nafai. Şi va avea parte de el acela dintre noi care se-ntâmplă să doarmă atunci când apare visul.

— Nu-i posibil, spuse Hushidh. Visul meu a fost prea limpede.

— Poate c-ai introdus informaţiile de la Păstrător în propriul tău vis, sugeră Nafai. E posibil.

— Nu, nu e. Visul meu a fost dintr-o bucată. Dac-o parte din el a venit de la Păstrătorul Pământului, atunci tot visul a fost de la el. Iar Păstrătorul mă cunoştea. Vă daţi seama ce-nseamnă asta? Mă cunoştea şi ştia… totul.

Peste cei patru se lăsă o clipă de linişte.

— Poate că Păstrătorul trimite asemenea vise numai celor

sortiţi de el să se-ntoarcă, spuse Issib.

— Sper să te înşeli, zise Nafai. Pentru că eu încă n-am avut un astfel de vis. N-am văzut şobolanii şi îngerii.

— Nici eu, recunoscu Issib. Mă gândeam că, poate…

— Dar tu ai apărut în visul *meu*, adăugă Hushidh, şi dacă Păstrătorul mă cheamă la el, atunci te vrea şi pe tine.

— În plus, am apărut amândoi în visul Tatei, completă şi Nafai. De-asta trebuie să aflăm ce-nseamnă. E clar că nu ne îndeamnă doar să facem bine. De fapt, dacă numai atât a vrut, să ne transmită visul, a dat-o în bară, pentru că i-a înfuriat pe Elemak şi pe Mebbekew când au ieşit în evidenţă pentru c-au refuzat să meargă la pom.

— Aşa că hai, spuse Issib. Atingeţi Catalogul şi-ntrebaţi.

Braţul mai lung al scaunului lui Issib întinse Catalogul pentru ca el să pună mâna pe el; ceilalţi se apropiară şi-l atinseră şi ei. Îl atinseră şi-i puseră întrebări, în mod repetat, în tăcere, în gând…

— Nu, rosti Issib, nu se întâmplă nimic. Nu merge-aşa. Trebuie să ne exprimăm clar.

— Atunci, vorbeşte în numele nostru. Pune întrebarea în numele tuturor.

Cu mâinile pe catalog, Issib dădu glas întrebării. Aşteptară. O rosti din nou. Aşteptară din nou. Nimic.

— Hai, stărui Nafai. Am făcut tot ce ne-ai cerut. Chiar dacă nu ne poţi zice decât că eşti la fel de nedumerit ca noi, spune-ne măcar *atât.*

Vocea Catalogului se auzi imediat:

— Sunt la fel de nedumerit ca voi.

— Şi de ce nu ne-ai zis de la bun început? întrebă Issib dezgustat.

— Pentru că nu m-aţi întrebat ce cred eu, m-aţi întrebat ce înseamnă. Am încercat să-mi dau seama. N-am reuşit.

— Vrei să spui că încă n-ai reuşit, sublinie Nafai.

— Vreau să spun că nu pot să-mi dau seama, insistă Catalogul. Nu am destule informaţii. Nu pot intui ca voi, oamenii. Mintea mea e prea simplă şi directă. Nu-mi cereţi să fac mai mult decât sunt capabil. Ştiu tot ce se poate şti din

observaţii, dar nu pot ghici ce anume încearcă să facă Păstrătorul Pământului, iar voi mă extenuaţi când îmi solicitaţi să încerc aşa ceva.

— În regulă, replică Luet. Ne pare rău. Dar, dacă afli ceva…

— Vă voi spune, dacă voi considera că se cuvine să aflaţi.

— Spune-ne şi dacă nu vei considera, ceru Issib.

Însă vocea Catalogului nu se mai auzi.

— Relaţia cu Sufletul Suprem poate fi extrem de *enervantă,* spuse Nafai.

— Vorbeşte respectuos despre ea, îi atrase atenţia Hushidh, poate va fi mai cooperantă cu tine.

— Arată-i *prea mult* respect şi computerul va începe să creadă că-i chiar un zeu, rosti Issib. Atunci să vezi ce *greu* o să fie să lucrezi cu el.

— Hai la culcare, îi spuse Luet lui Nafai. Mai vorbim despre asta şi mâine, dar la noapte avem nevoie de somn.

Nafai nu avu nevoie de prea multe îndemnuri ca s-o urmeze în cort, lăsându-i pe Hushidh şi pe Issib singuri.

Cei doi stătură în tăcere o vreme. Issib simţi stânjeneala de parcă ar fi fost fum ridicându-se în aer; îi era greu să respire. Visul Tatei era motivul care-i adusese aici, ca să stea de vorbă cu Sufletul Suprem, prin intermediul Catalogului. Era uşor să-i arate lui Hushidh cât de la îndemână îi era să lucreze cu Catalogul; avea încredere în sine când era vorba de Catalog, chiar atunci când Sufletul Suprem era el însuşi confuz şi nu putea răspunde pe loc. Dar acum nu era niciun Catalog între ei – stătea tăcut în cutia lui, acolo unde îl aşezase Nafai, şi rămăseseră numai ei doi, Hushidh şi Issib. Trebuiau să devină soţ şi soţie, însă Issib habar n-avea ce să-i spună.

— Te-am visat, zise Hushidh.

Ah! Fusese ea cea dintâi! Imediat, nevoia de a vorbi, până atunci înăbuşită, aduse vorbe pe buzele lui Issib:

— Şi te-ai trezit ţipând?

Nu, a spus o prostie. Dar o spusese şi, da, ea zâmbea. Ştia că e o glumă, nu trebuia să se simtă stânjenit.

— Am visat că zburai, povesti Hushidh.

— Zbor foarte mult. Dar în visele altora. Sper că nu te

deranjează.

Ea râse.

Issib ar fi trebuit să mai adauge ceva, ceva serios, ştia că ea duce greul conversaţiei – spunea lucruri serioase, pe când el le devia cu glume. Era bine să procedeze aşa ca să se simtă în largul lor unul cu altul, dar îi şi îndepărta de chestiile importante pe care Hushidh încerca să le aducă în discuţie. Issib ştia că trebuie s-o ajute să le rostească, dar nu-i trecea prin cap care ar fi acelea, în aceste momente, când stătea singur cu ea în cortul Catalogului. Numai că el ştia că se teme, pentru că ea avea nevoie de un soţ, iar soţul avea să fie el, însă el habar n-avea dacă poate face cu ea oricare dintre lucrurile pe care le face un bărbat cu o femeie. Putea vorbi, desigur, iar pe Hushidh o cunoştea destul de bine ca să ştie că-i place să vorbească, dacă te cunoaşte – o auzise vorbind cu pasiune la ore, dar şi în conversaţiile particulare la care trăsese cu urechea. Deci probabil că vor fi în stare să poarte o discuţie, doar că pentru asta nu era nevoie să se căsătorească, nu? Ce fel de tată voi fi? Treci imediat aici, fiule, altfel, te zdrobesc cu scaunul!

Ca să nu mai pomenească de faptul că, în primul rând, nu ştia cum va ajunge să fie tată. Da, îşi lămurise aspectele teoretice în minte, dar nu-şi putea imagina că o femeie ar vrea să le pună în practică şi să ducă treaba la capăt. Asta era întrebarea grea, la care nu se putea convinge să răspundă. Uite scenariul pentru făcut copii – ai vrea să joci rolul principal? Singurul dezavantaj e că tu va trebui să le faci pe toate, în vreme ce eu voi sta întins pe spate fără să-ţi ofer niciun fel de plăcere; după aceea vei naşte copii fără ca eu să te ajut deloc, iar la urmă, când vom îmbătrâni, va trebui să mă îngrijeşti până mor, dar pentru tine nu va fi mare lucru, fiindcă oricum mă vei fi îngrijit toată viaţa, din moment ce, odată ce mă însor, toţi se vor aştepta să nu mă mai descurc de unul singur şi atunci tu vei fi cea care va face treburile scârboase, de la tine se vor aştepta să-mi primeşti sămânţa şi pe urmă să-mi porţi copiii în pântece şi nu-mi vine în minte ce cuvinte să rostesc ca să te conving să faci astea.

În liniştea care se lăsase, Hushidh îl privi fix:

— Respiri îngreunat, îi spuse.

—Da?

— E din cauza emoţiei sau pentru că ţi-e la fel de teamă ca şi mie?

Da. Mi-e şi mai frică decât ţie.

— Emoţia e de vină.

Nu era prea multă lumină în cort, dar nici întuneric nu era. Issib o văzu luând o hotărâre, apoi ducând mâna sub bluză şi lucrând cu degetele, iar când o scoase, constată că sânii i se mişcau liberi pe sub haină. Pentru că ea făcuse asta, lui i se făcu şi mai frică, dar parcă simţi şi o urmă de dorinţă, fiindcă nicio femeie nu mai făcuse aşa ceva în faţa lui şi în niciun caz pentru el, *special* ca s-o vadă. Numai că acum el ar fi trebuit să facă ceva şi habar n-avea ce.

— Nu sunt prea pricepută, mărturisi Hushidh.

La ce? vru el să întrebe, dar se răzgândi, pentru că înţelese exact ce voia să spună şi nu era momentul potrivit să glumească.

— Dar m-am gândit c-ar trebui să facem un fel de experiment, spuse Hushidh. Înainte de-a lua o hotărâre. Să vedem dac-ai putea să fii atras de mine.

— Aş putea.

— Şi dac-ai putea să-mi oferi ceva, adăugă ea. Ar fi mai bine, dacă ne-ar plăcea amândurora, nu crezi?

Vorbea foarte pragmatic. Totuşi, după tremurul din glasul ei, intui că nu era deloc pragmatică. Şi, pentru prima oară, îi trecu prin cap că probabil ea nu se considera o femeie frumoasă. Nu era genul după care să jinduiască la şcoală pe ascuns tinerii; acum Issib se gândi că poate ea ştie lucrul acesta foarte bine, probabil *e* conştientă de el şi se temea că el nu o doreşte în aceeaşi măsură în care îi era frică lui că nu-i va putea oferi nicio plăcere. Îi punea pe picior de egalitate. Şi, în loc să se îngrijoreze că o va dezgusta, ar putea să se gândească la ce anume i-ar plăcea.

Hushidh se apropie de el.

— Am întrebat-o pe sora mea, Luet, ce anume crede ea că

mi-ai putea face tu mie din ce le fac bărbaţii femeilor.

Se propti cu mâinile de braţele scaunului. Coborî dreapta pe piciorul lui. Pe piciorul lui slăbănog; Issib se întrebă ce simţea ea atingându-i coapsa care n-avea deloc muşchi. Apoi ea se aplecă şi mai aproape şi el simţi că-l atinge cu bluza.

— A zis c-ai putea încheia nasturii.

— Da, rosti el.

Cu greu, dar învăţase să încheie şi să descheie nasturi.

— Iar eu am presupus că-i poţi şi desface.

Abia atunci îşi dădu seama că Hushidh îi făcea o invitaţie.

— Un experiment, rosti el.

— Un examen la jumătatea trimestrului, despre cum se deschid şi se închid nasturii, cu o întrebare suplimentară mai târziu, pentru credit.

Issib ridică mâna – vai, ce greu îi era – o ridică şi apucă nasturele de sus al bluzei. Poziţia era proastă, trebuia să lucreze cu dosul mâinii.

— Nu-i prea bun unghiul, nu-i aşa? întrebă Hushidh.

Îşi mută mâna dreaptă pe cealaltă coapsă a lui, apoi mai sus, şi se aplecă spre el. Acum el îşi folosi ambele mâini, iar descheiatul nasturilor se dovedi foarte uşor, deşi până atunci nu mai desfăcuse hainele nimănui, îşi zise că-i va prinde bine deprinderea asta când copiii lui încă nu vor fi învăţat să se îmbrace singuri.

— Poate că la al doilea te descurci mai repede, spuse Hushidh.

Aşa şi făcu. În timp ce desfăcea nasturii, se frecă cu mâinile de sânii ei. Visase, zi şi noapte, să atingă sânii unei femei, dar crezuse întotdeauna că va rămâne un vis. Iar acum, în timp ce el desfăcea fiecare nasture, Hushidh se ridica tot mai sus, pentru ca el să ajungă la următorul nasture de mai jos, iar sânii ei se apropiau tot mai mult de faţa lui, până când, întorcând puţin capul, Issib ar ajunge să-i sărute pielea.

Degetele lui desfăcură şi ultimul nasture, iar cele două părţi ale bluzei căzură. Nu pot, nu pot, îşi repetă el, dar tot îşi întoarse capul şi-o sărută. Pielea era puţin transpirată, moale şi fină, nu ca aceea înăsprită de vreme – nu ca propriile lui

mâini, oricât de netede ar fi fost *ele,* nici ca obrazul mamei sale, pe care-l sărutase nu o dată; era un soi de piele pe care buzele lui n-o mai atinseseră niciodată. O sărută din nou.

— Nu primeşti decât o notă medie pentru deschis nasturii şi bluza, zise Hushidh, dar efortul tău suplimentar e promiţător. Nu trebuie să fii întotdeauna aşa de blând.

— Să ştii că sunt cât de dur, de brutal şi de bărbat vreau.

— Atunci, e bine. N-ai cum să greşeşti, să ştii. Câtă vreme ştiu c-o faci pentru că vrei.

— Vreau, spuse el. Apoi, dându-şi seama că Hushidh avea nevoie s-audă asta, adăugă: vreau foarte mult. Eşti atât de... perfectă.

Hushidh se strâmbă puţin.

— Exact cum mi-am închipuit. Ca un vis.

Apoi *ea-ş*i mişcă mâna şi-l încercă să vadă cum reacţionează şi, deşi prima lui reacţie fu să se-ascundă, să se retragă, măcar de această dată i se întâmplă şi lui să se bucure că nu se putea mişca atât de repede, pentru că ea trebuia să ştie şi că era excitat.

— Cred că experimentul a reuşit, ce părere ai? întrebă Hushidh.

— Asta-nseamnă că vrei să m-opresc?

— Nu. Dar în orice moment poate intra cineva-n cort.

Hushidh se retrase şi-şi închise bluza, însă gâfâia. O auzea, în ciuda gâfâiturilor lui.

— Pentru mine, am exersat cam mult, spuse Issib.

— Sper să te extenuez.

— Doar dacă te-nsori cu mine.

— Am crezut că nu mă mai ceri niciodată.

— Vrei?

— Mâine-i destul de repede?

— Nu. Nu cred.

— Atunci, poate c-ar trebui să merg să-i aduc pe părinţii tăi.

Hushidh îşi încheiase deja toţi nasturii de la bluză. Se ridică şi plecă din cort. De-abia atunci îşi dădu el seama că, indiferent ce fel de lenjerie îi strânsese sânii înainte, acum

zăcea în mijlocul covorului, o grămăjoară albă. Duse mâna dreaptă la comenzi, ridică de jos lenjeria cu braţul lung al scaunului, apoi o apropie de el. Văzu cum era făcută şi-şi zise că e ingenioasă, dar în acelaşi timp respinse senzaţia de elastic care strânge sânii unei femei atât de aproape de corp tot timpul. Poate că femeile poartă asemenea lenjerie numai când călăresc cămile. Ar fi trist să fie constrânse aşa tot timpul. Mai ales pentru el, îi plăcuse foarte mult cum se mişcase trupul lui Hushidh pe sub bluză când îşi scosese obiectul respectiv.

Comandă scaunului s-o aşeze în cutia mică de sub el; obiectul îl ascultă. La timp – Hushidh se întoarse imediat cu Mama şi Tata.

— Nu pot să mă plâng că s-a-ntâmplat prea brusc, spuse Tata. Ne-aşteptam şi speram să se-ntâmple cât de curând.

— Vrei să-i adunăm pe toţi pentru ceremonie? întrebă Mama.

Şi să petreacă toţi jumătate de oră ba plictisiţi de ea, ba curioşi cum se vor descurca Hushidh şi Issib cu sexul?

— Nu, mulţumesc, răspunse Issib. Toţi oamenii importanţi sunt aici.

— Păcat! spuse Hushidh. I-am chemat pe Luet şi pe Nafai să vină imediat ce-i anunţă pe Zdorab şi pe Shedemei despre cum vom dormi.

Issib nu se gândise la asta – Hushidh împărţea cortul cu Shedemei, precum el cu Zdorab. Cei doi vor fi uniţi cu forţa înainte de-a fi pregătiţi şi…

— Nu-ţi face griji, îi zise Tata. Zdorab o să doarmă aici, lângă Catalog, iar Shedemei o să rămână unde e. Hushidh o să se mute cu tine, deoarece cortul tău e deja… echipat.

Echipat cu latrină particulară, vase pentru buretele de baie, pat cu saltea cu bule de aer, ca să nu-l doară corpul. Iar dimineaţa va trebui să-şi golească băşica şi intestinele şi va spune „Shuya, draga mea, vrei să-mi aduci plosca şi oliţa? Şi pe-urmă să cureţi după mine, aşa, draga de tine…“

— Iar Nafai şi Zdorab o să vină de dimineaţă, ca să te-ajute să te pregăteşti pentru ziua de mâine, anunţă Tata.

— Şi să mă-nveţe pe mine cum s-o fac, adăugă Hushidh. Issib, asta nu va fi o barieră între noi, dacă e să fii soţul meu. Refuz să mă deranjeze atâta lucru, iar tu trebuie să refuzi să te deranjeze pe tine.

Uşor de zis, greu de făcut, îşi zise Issib, dar încuviinţă în tăcere, sperând că vorbele ei se vor adeveri.

Ceremonia dură numai câteva momente, odată ce veniră Nafai şi Luet. Nafai stătu lângă Issib, iar Luet, lângă Hushidh, în vreme ce Mama şi Tata rostiră pe rând părţi din ceremonie. Era ritualul de căsătorie al femeilor care se practica în Basilica, aşa că Tata trebui ajutat din când în când să spună cuvintele corecte, dar şi asta făcea parte din ceremonie sau aşa părea, ca Tata să repete cuvintele pe care Mama tocmai le rostise, cu atâta blândeţe, ca să i le reamintească. Intr-un sfârşit, s-a terminat, iar Rasa le-a unit celor doi mâinile. Hushidh s-a aplecat spre Issib şi l-a sărutat. Era prima oară când buzele lui le atingeau pe ale ei, iar el se arătă foarte mirat. Dar îi şi plăcu mult şi, în plus, în timpul sărutului, când ea se aplecase lângă scaun ca să-l sărute, îl apăsase cu sânii pe braţ, iar el nu voia decât ca toată lumea să-i lase în pace ca să vadă cum se desfăşoară şi restul experimentului.

Mai trecu o jumătate de oră de glume şi tachinări din partea lui Nafai şi Luet, dar până la urmă rămaseră singuri în cortul lui Issib şi reluară experimentul de unde îl întrerupseseră. După ce Hushidh se dezbrăcă, îl ridică din scaun pe Issib – el ştia că ea se miră de cât de uşor e el, deşi Nafai o asigurase, fără îndoială, că nu va avea probleme să-l ridice, chiar dacă era înalt. Îl dezbrăcă, apoi îi trase trupul alături de al ei, pentru ca şi el să-i ofere tot atât cât îi oferea ea lui. Issib crezu că nu va putea suporta intensitatea sentimentelor când văzu câtă plăcere îi provoca şi simţi plăcerea pe care i-o dăruia ea; trupul său se eliberă aproape în clipa în care ea se lăsă pe el. Dar şi îi plăcu, pentru că ea tot nu-i dădu drumul, se undui deasupra lui şi îl sărută, iar el o sărută pe obraz, pe umăr, pe piept, pe braţ, pe orice parte a corpului care ajungea la buzele lui; iar când putu, o cuprinse cu braţele, pentru ca atunci când ea se urcă pe el să-i simtă

mâinile pe spate, pe coapse; tandru, fragil, incapabil de ceva – dar prezent. Era oare suficient pentru ea? Se putea bucura de el în mod repetat, de-acum înainte?

Apoi, în loc să se frământe, îi trecu prin cap s-o întrebe:

— Da, îi răspunse ea. Ai terminat, aşadar?

— Cel puţin prima oară. Sper că nu te-a durut prea tare.

— Numai puţin, recunoscu ea. Luet mi-a spus că nu trebuie să m-aştept să fiu copleşită prima oară.

— Cât de necopleşită ai fost?

— N-am fost copleşită. Dar nici nesatisfăcută n-am fost. Aş zice că-n noaptea nunţii am fost satisfăcută bine şi temeinic şi de-abia aştept să ne copleşim unul pe altul din nou, ca să vedem cât de bine poate să fie.

— Ce-ai zice imediat ce ne trezim mâine-dimineaţă? Întrebă Issib.

— Poate, răspunse ea. Dar să nu fii surprins, dacă te scoli şi te pomeneşti că se profită de tine-n toiul nopţii.

— Te prefaci sau vorbeşti serios?

— *Tu* te prefaci?

— Nu. E cea mai frumoasă noapte din viaţa mea. Mai ales pentru că…

Hushidh aşteptă.

— Pentru c-am crezut că n-o să se-ntâmple niciodată.

— Dar s-a-ntâmplat.

— Eu ţi-am răspuns, zise Issib. Acum e rândul tău.

— Am crezut că poate va trebui să mă prefac şi m*-aş fi prefăcut*, dac-ar fi trebuit, pentru că ştiu că mariajului nostru o să-i meargă bine vreme îndelungată – ştiu, deoarece am văzut în visul primit de la Păstrătorul Pământului. Aşa că, dac-ar fi trebuit să mă prefac ca să ne meargă bine de la început, aş fi făcut-o.

— Aha.

— Dar n-a fost nevoie. Ţi-am arătat ce-am simţit cu adevărat. N-a fost atât de bine cum o să ne fie altă dată, dar a fost bine. *Tu* ai fost foarte bun cu mine. Foarte delicat. Foarte blând. Foarte…

— Iubitor?

— Aşa ai vrut să fii?

— Da, zise Issib. Asta am vrut cel mai mult.

— Aha, zise Hushidh.

Însă în clipa următoare el îşi dădu seama că ea nu rostise *aha,* ci lăsase să-i scape un sunet involuntar, iar în lumina slabă văzu că plânge şi se gândi că-i spusese exact lucrurile care trebuiau rostite, aşa cum şi ea îi spusese exact ce trebuie.

În timp ce adormea, cu trupul lui Hushidh lipit de-al lui, cu braţul odihnindu-se pe ea, Issib îşi zise: „Am gustat fructul din visul Tatei. Nu atunci când ne-am împreunat, nu când trupul meu şi-a revărsat prima oară sămânţa în trupul unei femei, ci atunci când am lăsat-o să vadă temerile mele, recunoştinţa şi dragostea mea şi când ea m-a lăsat să le văd pe ale ei. Atunci am întins amândoi mâinile în sus şi-am muşcat prima oară din fructul acela, iar acum am aflat secretul din visul Tatălui, lucrul pe care nici el nu l-a înţeles, anume că nu poţi gusta fructul întinzându-te singur după el, ci numai culegându-l din pom pentru altcineva, aşa cum l-a cules Shuya pentru mine, iar eu, deşi crezusem că nu-i cu putinţă, l-am cules şi i l-am dat şi ei să-l guste."

5. CHIPUL PĂSTRĂTORULUI

Luet stătea şi se uita la babuini. Femela căreia ea îi spunea Rubyet din cauza unei cicatrice vineţii de pe spinare intrase în călduri şi era interesant de urmărit cum se întrec masculii între ei ca s-o posede. Cel mai impetuos, Yobar, care petrecea mult timp în tabără, printre oameni, se dovedea cel mai puţin eficient în a-i atrage atenţia lui Rubyet. De fapt, cu cât mai agresiv devenea, cu atât mai puţine reuşea. Îşi dădea pe faţă furia, bătând din picioare şi mârâind, chiar ameninţând cu colţii şi cu mâinile, încercând să-l intimideze pe unul din masculii care o curta pe Rubyet. De fiecare dată, cel pe care îl intimida renunţa foarte repede şi fugea de el, dar, în timp ce Yobar îşi hărţuia victima, de Rubyet se apropiau alţi masculi. Aşa că, atunci când Yobar se întorcea „victorios" la ea, îi găsea pe alţii înaintea lui şi toată piesa se juca de la început.

Până la urmă, Yobar se înfurie de-a binelea şi începu să atace serios un mascul, muşcându-l şi zgâriindu-l. Era unul căruia Volemak îi spusese cândva Salo, pentru că mai demult se mânjise cu untură pe faţă furând mâncare de pe foc. Salo se potoli imediat, întorcându-se cu spatele la Yobar, care era prea nervos ca să-i mai accepte supunerea. Ceilalţi stăteau şi se uitau, poate amuzaţi, cum Yobar îşi pocnea şi-şi muşca victima.

Într-un sfârşit, Salo reuşi să se elibereze, urlând şi scheunând în timp ce fugea de Yobar, care, tot turbat, îl urmări în ritm rapid, pocnindu-l de câte ori avea prilejul.

Apoi Salo făcu un lucru nemaipomenit. Fugi ţintă la o femelă tânără pe nume Ploxy, mama unui pui cu care se juca el deseori, şi-i smulse micuţul din braţe. Ploxy ţipă o dată iritată, dar bebeluşul începu imediat să-şi manifeste bucuria şi să se agite – până când Yobar, nervos, apăru vijelios şi începu să-i care din nou pumni lui Salo.

Însă, de data aceasta, puiul din braţele lui Salo începu să

chirăie de spaimă. Ceilalţi masculi nu rămaseră cu mâinile în sân, ci se-agitară imediat. Ploxy se puse şi ea pe ţipat, urlând după ajutor, şi, în câteva momente, toată ceata de babuini se strânse-n jurul lui Yobar şi se apucară să-i tragă pumni şi să ţipe la el. Zăpăcit, înfricoşat, el încercă să-nşface puiul din mâinile lui Salo, crezând, poate, că, dac-ar ţine *el* odrasla, ceilalţi vor trece de partea *lui*. Însă Luet îşi dădu seama că nu-i va merge. Evident, în clipa când se întinse după micuţ, ceilalţi începură să-l lovească cu şi mai multă brutalitate şi, în cele din urmă, îl izgoniră din ceată, fugind după el. Câţiva masculi îl urmăriră o distanţă destul de mare, apoi rămaseră de pază în apropiere, ca să fie siguri că nu le dă târcoale. Luet se întrebă dacă nu cumva aceea avea să fie ultima încercare a lui Yobar de-a face parte din ceată.

Pe urmă îl căută din ochi pe Salo în preajma lui Ploxy şi-a puiului, dar nu-l zări, deşi majoritatea babuinilor erau acolo, chiţăind şi ţopăind în sus şi-n jos sau manifestându-şi altfel starea de agitaţie.

Salo însă era în nişte tufe, puţin mai sus de grosul cetei. O îndepărtase pe Rubyet de ceilalţi şi acum o călărea. Ea avea o expresie extrem de caraghioasă pe care, din când în când, o schimba cu una de plăcere – sau de exasperare – dându-şi ochii peste cap. Luet se întrebă dacă şi feţele oamenilor exprimau aceleaşi amestec bizar de senzaţii în situaţii similare… un fel de sentiment intens, care-ar putea însemna plăcere, dar şi perplexitate.

În orice caz, Yobar, babuinul agresiv, fusese învins pentru totdeauna, poate chiar îşi pierduse locul în trib. Iar Salo, care nu era foarte masiv, deşi înfrânt în încăierarea aceea, câştigase şi bătălia, *şi* războiul.

Toate, numai pentru că Salo smulsese un pui din braţele mamei.

— Norocosul de Salo! remarcă Nafai. M-am întrebat cine-avea să câştige inima drăguţei de Rubyet.

— A câştigat-o cu flori, spuse Luet. N-am avut de gând să stau aici atât de mult timp.

— Nu te-am căutat ca să-ţi dau de lucru, zise Nafai, ci

pentru că voiam să fiu cu tine. Până la cină, nici eu n-am nimic de făcut. Mi-am prins prada de dimineaţă devreme şi-am adus vânatul însângerat la picioarele perechii mele. Numai că ea era ocupată cu vomitatul şi nu mi-a dat răsplata obişnuită.

— De parcă nu ştii că eu-s cea care se-mbolnăveşte tot timpul, replică Luet. Hushidh a râgâit o dată şi i-a trecut. Kokor se *străduieşte* să vomeze, dar pur şi simplu nu-i vine, aşa că *nu* primeşte consolarea la care se-aşteaptă, în vreme ce eu am parte de ea, deşi n-o vreau.

— Cine-ar fi zis că tu, Hushidh şi Kokor vă veţi întrece în a aduce pe lume primul copil din colonie?

— Un lucru bun pentru tine. O să ai pe cine să-mi smulgi din braţe, în caz de nevoie.

Nafai nu văzuse strategia lui Salo, aşa că nu înţelese aluzia.

— Salo – i-a smuls puiul lui Ploxy, îi explică Luet.

— O, da, babuinii aşa fac deseori. Mi-a spus Shedemei. Masculii acceptaţi în trib pentru totdeauna se-mprietenesc cu un pui sau doi, iar puiul se ataşează de ei. Apoi, când se bat, înşfacă micuţul, care *nu* ţipă când îl ia-n braţe prietenul *lui.* Celălalt mascul nu-i prietenul lui, deci când îl atacă încontinuu puiul se sperie şi ţipă, aţâţând tot tribul împotriva bietului nătărău.

— Aa, zise Luet, deci e ceva obişnuit.

— Eu n-am mai văzut asta niciodată. Te invidiez că tu l-ai văzut, iar eu nu.

— Uite şi premiul, spuse Luet, arătând spre Salo, care încă nu terminase cu Rubyet.

— Şi unde-i înfrântul? Fac pariu că-i Yobar.

Luet arăta deja cu degetul şi, evident, iată-l pe Yobar năpăstuit, pradă uitării în depărtare, urmărind ceata, dar neîndrăznind să se apropie din cauza celor doi masculi care patrulau la jumătatea distanţei dintre el şi ceilalţi babuini.

— Atunci, ai face bine să te-mprieteneşti cu puiul meu, spuse Luet. Altfel, n-o să te descurci niciodată în tribul pe care-l formăm.

Nafai puse mâna pe stomacul lui Luet.

— Mai trebuie să crească.

— Eu n-am nicio problemă. Acum, zi, de ce-ai venit aici?

Nafai o privi consternat.

— N-ai ştiut că-s aici, pentru că n-a ştiut nimeni c-am coborât, aşa că n-ai venit să mă cauţi, ai venit aici ca să fii singur.

Nafai dădu din umeri.

— Prefer să stau cu tine.

— Eşti atât de nerăbdător, spuse Luet. Sufletul Suprem ne-a spus deja că nu-i nicio grabă – nici măcar n-o să fie pregătită pentru noi la Vusadka, mulţi ani de acum încolo.

— Nu putem rezista aici, deja-i tot mai greu să găsim vânat. Şi suntem prea aproape de valea colonizată de dincolo de munţi, la răsărit.

— Nici ăsta nu-i principalul tău motiv de îngrijorare. Te scoate din minţi faptul că Păstrătorul Pământului nu ţi-a trimis un vis.

— *Asta* nu mă deranjează deloc, protestă Nafai. Ceea ce mă deranjează-i că-mi tot scoţi ochii cu asta. Că tu, Shuya, Tata, Moozh şi Sete aţi văzut, cu toţii, îngeri şi şobolani, iar eu nu i-am văzut. Şi ce dacă, înseamnă că un computer care orbitează o planetă aflată la o sută şi ceva de ani-lumină depărtare m-a judecat cu un secol înainte de-a mă naşte şi-a hotărât că nu merit să primesc mica lui menajerie de vise curăţele?

— Eşti *cu-adevărat* nervos, spuse Luet.

— Vreau să *fac* ceva şi, dacă nu pot, atunci măcar vreau să *ştiu* ceva! strigă Nafai. M-am săturat să tot aştept, fără să se-ntâmple *nimic.* N-are rost să lucrez cu Catalogul, pentru că Zdorab şi Issib îl folosesc permanent şi ştiu mai bine decât mine cum funcţionează…

— Dar tot ţie-ţi vorbeşte mai clar decât oricui altcuiva.

— Adică, deşi nu-mi zice nimic, o face cu mai multă claritate. Grozav!

— Şi eşti un vânător bun. Până şi Elemak spune lucrul ăsta.

— Da, atât s-a găsit de făcut pentru mine – să omor.

Luet întrezări peste chipul lui Nafai umbra amintirii morţii

lui Gaballufix.

— N-ai de gând să te ierţi niciodată?

— Ba da. Când Gaballufix o să coboare din peşterile-n care dorm babuinii şi-o să-mi spună că doar s-a prefăcut că-i mort.

— Nu-ţi place s-aştepţi, asta-i tot. Dar aşa-i şi cu sarcina mea. Aş vrea să se termine. Aş vrea să nasc copilul. Însă-i nevoie de timp, aşa c-aştept.

— Aştepţi, dar simţi schimbarea din tine.

— Şi vomit tot ce mănânc.

— Nu chiar tot, o contrazise Nafai, şi ştii la ce mă refer. Eu nu simt nicio schimbare, nu-i nevoie de mine niciodată…

— Decât atunci când aduci hrana pe care-o mâncăm.

— Bine, bine, ai câştigat. Sunt vital, sunt necesar, sunt ocupat tot timpul, deci trebuie să fiu fericit.

Plecă de lângă ea.

Luet vru să-l strige, dar ştiu că n-avea rost. Nafai voia să fie nenorocit, iar ea, încercând să-l înveselească, n-ar face decât să-i strice starea de spirit din ziua aceea. Mătuşa Rasa îi spusese cu câteva zile în urmă că n-ar strica să-şi aducă aminte că Nafai era încă un copil şi n-ar trebui să se aştepte de la el să fie un bastion al maturităţii pentru ea. „Aţi fost amândoi prea tineri ca să vă căsătoriţi“, îi zisese Rasa, „dar evenimentele ne-au scăpat de sub control. Tu ai făcut faţă provocării. O să facă şi Nyef, în timp.“

Totuşi, Luet nu era deloc convinsă că făcuse faţă provocării. O îngrozea gândul că va naşte în sălbăticie, departe de medicii din oraş. Habar n-avea dacă peste câteva luni vor mai avea de mâncare – totul depindea de grădina lor şi de vânători şi numai Elemak şi Nafai erau buni la *asta,* deşi Obring şi Vas plecau şi ei la vânat cu armele câteodată. Proviziile de alimente se puteau termina în orice moment, ea va naşte în curând şi ce se va-ntâmpla, dacă hotărau dintr-odată că trebuie să plece? Dacă acum îi era atât de rău, cum s-ar fi simţit dac-ar fi fost nevoită să călărească o cămilă care se clatină? Mai degrabă-ar mânca brânză de cămilă.

Bineînţeles, gândul la brânza de cămilă îi stârni un nou val de greaţă în stomac şi-şi dădu seama că de data asta chiar

urma să dea afară, aşa că se lăsă din nou în genunchi, scârbită de materia acidă care i se ridică din stomac în gură. O durea gâtul, o durea capul şi era sătulă de toate.

Simţi mâini atingând-o, dându-i la o parte părul de pe faţă, răsucindu-l şi ţinându-l ca să n-alunece şi să nu se murdărească de vomă. Ar fi vrut să-i mulţumească, ştiind că era Nafai, dar ar fi vrut şi să plece, era atât de umilitor, penibil şi dureros să fii în halul ăsta şi să te mai şi vadă cineva. Totuşi, el era soţul ei. Făcea parte din asta, nu-l putea izgoni. Nici măcar nu voia să-l gonească.

În cele din urmă, termină de vomitat.

— Nu prea eficient, zise Nafai, dacă judecăm după cantitate.

— Taci, te rog. Nu vreau să mă-nveseleşti, vreau un copil care să aibă deja zece ani, ca să-mi amintesc de asta ca de-o întâmplare amuzantă din copilăria mea îndepărtată.

— Dorinţa ta-i sfântă, spuse Nafai. Copila-i acolo şi are zece ani. Bineînţeles, e incredibil de respingătoare şi obraznică, aşa cum erai şi *tu* la zece ani.

— N-am fost aşa.

— Erai deja vizionara în ape şi cu toţii ştiam că faci pe şefa şi că le răspunzi adulţilor întotdeauna.

— Le spuneam ce vedeam, atâta tot!

Atunci Luet îşi dădu seama că Nafai râde.

—Nu mă lua peste picior, Nafai. Ştiu c-o să-mi pară rău mai târziu, dar tot s-ar putea să-mi pierd controlul şi să te-omor acum.

Nafai o luă în braţe şi ea fu nevoită să se răsucească pentru a-i evita sărutul.

— Nu! Am un gust oribil în gură, probabil te-ar omorî!

O ţinu lângă el şi, după un timp, ea se simţi mai bine.

— Tot timpul mă gândesc la Păstrătorul Pământului.

Şi eu aş face-o, dacă nu m-aş gândi la copil, murmură Luet.

— Nu-mi iese din cap ideea că *nu*-i doar un computer, spuse Nafai. Că poate *nu* ne cheamă prin vise vechi de o sută de ani, ci ne cunoaşte şi pur şi simplu aşteaptă... ceva *anume îna*inte de-a vorbi cu mine.

— Aşteaptă mesajul pe care numai tu poţi să-l primeşti.

— Nu-mi pasă că-i vorba numai de mine. Aş lua visul Tatei, dac-aş putea să aflu cum e să-l trăiesc în capul meu. Vreau să ştiu prin ce se deosebeşte Păstrătorul de ce face Sufletul Suprem înăuntrul meu.

— *Ştiu* că vrei. Doar despre asta vorbeşti, în fiecare zi.

— Am tot încercat să vorbesc cu Păstrătorul Pământului. În halul ăsta-s de nebun, Luet. Arată-mi ce i-ai arătat Tatei! Spun mereu asta.

— Iar ea te ignoră.

— E la o distanţă de-o sută de ani-lumină! exclamă Nafai. Nu ştie că exist!

— Păi, dacă nu vrei decât visul lui Volemak, de ce nu-i ceri Sufletului Suprem să ţi-l trimită?

— Pentru că *nu* de la Sufletul Suprem vine.

— Dar ea probabil a-nregistrat întreaga experienţă în mintea tatălui tău, nu? Poate s-o recupereze de-acolo şi să ţi-o arate şi ţie. Iar felul în care primeşti totul mult mai clar prin intermediul Catalogului…

— Ca şi cum aş experimenta-o eu. Nu pot să cred că nu m-am gândit la asta. Nu pot să cred că *Sufletul Suprem* nu s-a gândit.

— Nu-i prea inventivă, ştii bine.

— E *inertă* când vine vorba de imaginaţie, sublime Nafai. Dar tu nu eşti.

O sărută pe Luet pe obraz, o îmbrăţişă încă o dată şi sări în picioare.

—Trebuie să vorbesc cu Sufletul Suprem.

— Transmite-i complimente din partea mea, rosti Luet pe un ton blând.

— Păi… a, înţeleg. De-abia aştept… Hai să ne-ntoarcem împreună.

— Nu, serios. N-am făcut nicio aluzie. Vreau să mai stau puţin aici. Poate doar ca să văd dacă Yobar e primit înapoi.

— Să nu pierzi cina, o sfătui Nafai. Mănânci pentru…

— Doi.

— Poate pentru trei! Cine ştie?

Luet gemu teatral, ştiind că asta voia el să audă. Apoi Nafai plecă în grabă, urcând valea spre tabără.

Chiar că-i doar un copil, aşa cum a spus mătuşa Rasa. Dar eu ce-s? Mama lui, de-acum? Nu prea – *ea*-i mama lui. N-ar trebui să m-aştept la mai mult din partea lui – lucrează mult şi bine şi mai mult de jumătate din carnea pe care-o mâncăm o vânează el. În plus, e bun şi blând cu mine – nu ştiu cum ar putea Issib să fie mai dulce şi mai tandru decât Nafai, indiferent ce spune Shuya. Iar eu sunt prietena lui – vine la mine şi vorbim despre lucruri pe care nu le mai spune nimănui, iar când vreau eu să vorbesc m-ascultă şi-mi răspunde, nu ca alţi soţi, cel puţin aşa susţin nevestele *lor.* După toate standardele de care-am auzit, e un soţ bun şi mai matur decât s-ar crede la vârsta lui – dar lucrurile nu stau aşa cum mi-am închipuit eu. Când l-am dus prin Lacul Femeilor, am crezut că gestul însemna că noi doi vom face împreună lucruri măreţe. Am crezut că-o să fim ca un rege şi o regină sau cel puţin ca o mare preoteasă cu preotul ei, săvârşind fapte grandioase pentru a schimba universul. În schimb, eu vomit toată ziua, iar el se agită ca un copil de cincisprezece ani care suferă pentru că un computer oarecare de pe altă planetă nu vrea să-i trimită vise…

Of, sunt prea obosită ca să gândesc. Mi-e prea rău ca să-mi pese. Poate că, într-o zi, ceea ce mi-am închipuit eu despre căsătoria noastră se va adeveri. Sau poate se va adeveri cu a doua lui soţie, după ce-o să-mi vomit şi sufletul din mine şi-o să fiu îngropată în nisip.

Shedemei îşi petrecuse viaţa întreagă conştientă că oamenii se uită ciudat la ea. La început, pentru că era un copil atât de inteligent, pentru că-i păsa de lucruri care, în mod normal, n-ar fi trebuit să-i intereseze pe copii. Adulţii o priveau ciudat. Alţi micuţi, la fel, dar uneori adulţii zâmbeau şi dădeau aprobatori din cap, în vreme ce copiii nu făceau aşa niciodată. Shedemei îşi zise că asta-nsemna că, atunci când o să fie şi ea mare, o să fie acceptată necondiţionat de toată lumea, dar lucrurile se petrecuseră exact invers. Când a devenit matură, jumătate din adulţi aveau vârsta ei şi o tratau cum o trataseră

copiii. Desigur, acum ea putea recunoaşte ce vedea. Teamă. Resentimente. Invidie.

Invidie! Era oare vina ei că primise o combinaţie de gene care-i asigurau o memorie extraordinară, o imensă capacitate de-a înţelege ideile şi o minte capabilă să facă conexiuni pe care alţii nu le puteau sesiza? Doar nu ea a *ales* să poată face exerciţiile mintale de care nu era capabilă nicio altă persoană dintre cele cunoscute ei. (Existau oameni la fel de inteligenţi ca ea, unii poate mai inteligenţi, dar locuiau în oraşe îndepărtate, chiar pe alte continente, iar ea auzise de ei numai datorită lucrărilor publicate de ei, distribuite de Sufletul Suprem din oraş în oraş.) Shedemei n-avea deloc intenţii răutăcioase. Sigur că n-avea abilitatea de a-şi împărţi capacitatea cu invidioşii – putea împărţi cu alţii doar produsele abilităţii ei. Pe care ei le acceptau cu bucurie, pe urmă o respingeau, pentru că fusese în stare să le producă.

Cu multă vreme în urmă, ea trăsese concluzia că celor mai multe fiinţe umane le plăcea să-i adore de departe pe oamenii cu abilităţi extraordinare, dar preferau ca prietenii lor să fie nişte incompetenţi. Şi, bineînţeles, cei mai mulţi cu astfel de prieteni se alegeau.

Dar acum Shedemei era legată permanent de această mică societate alcătuită din şaisprezece oameni şi n-avea cum să evite să-i întâlnească zilnic. Îşi vedea de treabă când îi venea rândul – smulgea buruienile din grădină, aducea apă şi stătea de pază ca babuinii să nu iasă din zona lor şi să dea atacul la mâncare. O acoperea bucuros pe Luet când voma şi ducea la capăt, fără să se plângă, treburile lăsate baltă de Sevet, care era prea leneşă, de Kokor, care avea burta prea mare, şi de Doi, o fiinţă mult prea preţioasă ca să lucreze ceva. Cu toate acestea, tot nu-şi găsea locul printre ei, nu era acceptată, *nu făcea parte* din grup şi, pe zi ce trece, lucrurile se înrăutăţeau.

Faptul că înţelegea exact ce se-ntâmplă n-o ajuta deloc. Legătura dintre soţ şi soţie declanşează şi în alţii nevoia de a se lega în acelaşi fel, Shedemei ştia lucrul ăsta, îl studiase. Vechile tipare de peţit, prieteniile îngăduitoare şi lejere îi fac acum pe cei căsătoriţi să nu se simtă-n largul lor, pentru că nu

vor să aibă în preajmă ceva care să ameninţe stabilitatea relaţiei de căsătorie monogame, în timp ce esenţa unei societăţi nebazate pe căsătorie este întotdeauna aceea de a fi lipsită de echilibru, liberă, aleatorie, neconstrânsă de legături şi jucăuşă.

Ce-i drept, exact aşa doreau să se poarte unii din grup – Shedemei vedea cât de mult îi deranja monogamia pe Mebbekew, Obring, Sevet şi Kokor. Dar chiar acum ei *jucau* rolul de soţ sau soţie, poate mai hotărât decât cei care susţineau monogamia. În orice caz, rezultatul era că Shedemei era şi mai izolată de ceilalţi decât înainte. Nu se punea problema că lumea se ferea de ea. Hushidh şi Luet se purtau cu ea la fel de cald ca întotdeauna, iar Eiadh era cuviincioasă în felul ei, în timp ce mătuşa Rasa rămăsese absolut neschimbată – n-avea să se schimbe niciodată. Totuşi, bărbaţii erau, toţi, cum să spun, *politicoşi?* Iar atitudinea lui Doi, Sevet şi Kokor era când glacială, când acidă.

Cel mai rău era că micul grup prindea un contur care excludea orice influenţă a lui Shedemei asupra lui. De ce nu se mai spunea „Bărbaţii fac *asta,* iar femeile, *cealaltă*!“? Acum se zicea: „Soţiile pot sta aici, în vreme ce bărbaţii vor pleca şi vor face ce are de făcut un bărbat.“ Câteodată o înnebunea gândul că femeile erau grupate la un loc ca *soţii,* în timp ce bărbaţii nu-şi spuneau niciodată *soţi* – tot bărbaţi rămâneau. Şi, ca şi când ar fi fost la fel de neghioabe ca babuinii, celelalte femei păreau a nu pricepe ce tot spunea Shedemei când le-atrăgea atenţia asupra acestor probleme.

Sigur că le *sesizau* şi ele, cel puţin acelea mai răsărite, dar preferau să nu facă deloc caz, pentru că… pentru că toate deveneau cât se poate de soţii. Petrecuseră atâţia ani în Basilica, acolo unde femeile nu trebuiau să-şi ascundă identitatea pentru a avea soţi, iar acum, după şase săptămâni de călătorie, se purtau ca femeile din triburile nomade. Codul comportamentului prin care te obişnuieşti cu situaţia fără să faci valuri probabil că-i atât de bine înrădăcinat în genele noastre, încât nu-l putem elimina, îşi zise Shedemei. Aş vrea să-l găsesc, totuşi. L-aş scoate afară cu mistria, l-aş arde c-un

cărbune încins, cu propriile mele degete. Nu contează absurditatea de-a manevra genele cu asemenea instrumente boante. Furia ei pe lipsa de justeţe depăşea logica.

N-am intenţionat să mă mărit, poate doar peste nişte ani buni, şi, chiar dac-am intenţionat, m-aşteptam la un mariaj de-un an, timp suficient să rămân gravidă şi pe urmă să scap de soţ, îngăduindu-i doar drepturile normale asupra copilului. În viaţa mea nu-ncăpea o legătură cu un bărbat. Iar când, *totuşi*, m-aş fi măritat, n-aş fi luat un arhivar semivertebrat, care de-abia se ţine pe picioare şi acceptă să fie singurul servitor în compania domnilor.

Shedemei intrase în tabără hotărâtă să se-adapteze cât se poate de bine unei situaţii nefavorabile, dar, cu cât îl vedea mai des pe Zdorab, cu atât mai puţin îi plăcea. I-ar fi trecut cu vederea felul în care intrase în grup – păcălit de Nafai să scoată Catalogul din oraş, apoi forţat să jure că va merge în deşert cu ei. Un bărbat poate fi iertat că se poartă ca un laş în momente de încordare, nesiguranţă şi uimire. Dar când a ajuns acolo a descoperit că Zdorab îşi asumase un rol atât de degradant, încât ei îi era ruşine că face parte din aceeaşi specie cu el. Nu pentru că-ndeplinea toate sarcinile ingrate de care nu voia nimeni să se ocupe – astupatul latrinelor, săpatul altora noi, căratul excrementelor lui Issib, gătitul, spălatul. Shedemei respecta oamenii săritori – mai mult ca sigur că-i prefera leneşilor ca Mebbekew, Obring, Kokor, Sevet şi Doi. Nu, ceea ce-o determina să-l dispreţuiască atât de mult pe Zdorab era *atitudinea* lui faţă de muncile respective. Nu se *oferea* să le-ndeplinească, de parcă avea dreptul să *nu* se ofere; pur şi simplu se purta de parcă era *normal* ca el să facă cele mai josnice treburi din tabără, apoi le ducea la capăt atât de liniştit, aproape nevăzut, încât tuturor li se părea de la sine înţeles că muncile acelea scârboase sau insuportabil de anoste îi reveneau exclusiv lui.

E-o slugă înnăscută, îşi zise Shedemei. S-a născut să fie sclav. N-aş fi crezut că există o asemenea creatură, dar uite că există şi e Zdorab, iar ceilalţi l-au ales pe *el* drept soţul meu!

Îi depăşea puterea de înţelegere motivul pentru care

Sufletul Suprem îi permitea lui Zdorab să aibă acces atât de uşor la memoria ei prin intermediul Catalogului. Doar dacă nu cumva şi Sufletul Suprem voia un servitor. Poate că asta-i place cel mai mult Sufletului Suprem – oamenii care se poartă ca nişte servitori. Nu de-asta suntem aici cu toţii, ca să-l slujim pe Sufletul Suprem? Să-i fim mâini şi picioare, pentru ca ea să poată călători înapoi pe Pământ? Cu toţii suntem sclavi... în afară de mine.

Shedemei îşi tot spusese aceste lucruri în ultimele săptămâni, până când, în cele din urmă, şi-a dat seama că-ncepea şi ea să se poarte ca o servitoare. Ideea-i îi trecuse prin cap astăzi, când căra apă de la râu pentru Zdorab, ca să aibă cu ce găti şi spăla. De obicei căra apă cu Hushidh şi Luet, dar Luet era prea slăbită de atâta vomat – scăzuse în greutate şi era rău pentru copil –, iar Hushidh o îngrijea, aşa că treaba rămase în sarcina lui Shedemei. Aştepta întruna ca Rasa să observe că de una singură căra apa şi să spună: „Sevet, Doi, Eiadh, luaţi câte-o cobiliţă pe umeri şi căraţi apă! Faceţi-vă treaba!“ Însă Rasa o observase pe Shedemei ducând apă-n fiecare zi, o văzuse trecând cu ea chiar prin faţa locului unde Sevet şi Kokor stăteau la taclale, făcându-se că dărăcesc păr de cămilă şi că-l răsucesc în coarde şi, cu toate acestea, mătuşa Rasa nu spusese niciodată nimic.

Ai uitat cine sunt? îi venea să strige. Ai uitat că-s cel mai important om de ştiinţă din Basilica dintr-o generaţie întreagă? Din zece generaţii?

Dar cunoştea răspunsul, aşa că nu striga. Iar Rasa *chiar* uitase, pentru că tabăra lor era o lume nouă şi nu mai conta ce anume fusese cineva în Basilica sau în orice alt loc. În tabăra aceasta fie erai soţia cuiva, fie nu erai, iar dacă nu erai, nu însemnai nimic.

Iată de ce astăzi, o dată treaba terminată, Shedemei plecă să-l caute pe Zdorab. Servitor sau nu, era singurul bărbat disponibil, iar ea se săturase să fie o cetăţeancă de mâna a doua în naţiunea aceasta infinitezimală. Mariajul va-nsemna c-acceptă noua ordine, va fi un altfel de înrobire, iar soţul ei va fi un bărbat pentru care nu simţea decât dispreţ. Însă va fi mai

bine decât să *disparǎ.*

Bineînţeles, i se făcu pielea de găină când se gândi că-l va lăsa să-şi satisfacă poftele cu trupul ei. Nu vedea-n faţa ochilor decât pe Luet vomitând întruna – ăsta-i rezultatul faptului că le permiţi bărbaţilor să te trateze ca pe-o bancă în care îşi depun spermatozoizii lor fragili şi minusculi.

Nu, eu nu gândesc chiar aşa, îşi zise Shedemei. Sunt doar furioasă. A împărţi material genetic e un lucru rafinat şi frumos; e viaţa mea. Graţia cu care se împerechează şopârlele, masculul care călăreşte şi se agaţă de femeie, penisul său lung şi subţire cuprinzând femela şi căutându-i deschizătura, îndemânatic şi agăţător ca o coadă de babuin; dansul caracatiţelor, cu tentaculele atingându-se vârf la vârf; tremurul somonului când depune icrele, apoi sperma, pe fundul râului; totul e frumos, totul face parte din baletul vieţii.

Dar femelele întotdeauna au şansa de-a alege. În orice caz, femelele puternice, cele *deştepte.* Au ocazia de a-şi oferi ovulele masculului care le va oferi cea mai mare şansă de supravieţuire – masculului puternic, dominant, agresiv, inteligent – nu unui slugoi înjosit. Nu vreau ca fiii mei s-aibă gene de sclavi. Mai bine să n-am copii deloc decât să petrec ani la rând privindu-i cum cresc şi se comportă tot mai mult ca Zdorab, ca să-mi fie ruşine numai când îi văd la faţă.

Iată de ce se pomeni la uşa cortului în care era Catalogul, gata să intre şi să-i propună lui Zdorab un fel de semicăsătorie.

Pentru că simţea un dispreţ profund faţă de el, plănuia un mariaj fără sex, fără copii. Iar pentru că el era atât de vrednic de dispreţ, ea se-aştepta să fie de acord.

Zdorab stătea pe covor cu picioarele încrucişate, cu Catalogul în poală, cu mâinile împreunate pe bilă, cu ochii închişi. Îşi petrecea fiecare clipă liberă cu Catalogul – deşi asta nu-nsemna atât de mult timp, pentru că nu prea avea clipe libere. Adesea Issib îi stătea alături, dar după-amiaza târziu făcea de pază în grădină – braţul lung al scaunului era foarte eficient în a-i descuraja pe babuini să cerceteze pepenii verzi şi se ştia că poate lovi păsărea în aer. Erau momentele în care

Zdorab rămânea singur cu Catalogul, rareori mai mult de o oră, iar ceilalţi îi arătau măcar atâta respect, lăsându-l singur atunci – cu condiţia ca masa de seară să fie deja pusă la fiert şi ca altcineva să nu dorească să utilizeze Catalogul, caz în care lui Zdorab îi sărea rândul.

Privindu-l cum stă cu ochii-nchişi, mai că-i venea să creadă că intrase în comuniune cu măreaţa minte a Sufletului Suprem. Dar, desigur, n-avea destulă inteligenţă pentru asta. Probabil că doar învăţa pe de rost înregistrările principale din Catalog, ca să-i ajute pe Nafai, pe Luet sau pe Shedemei însăşi să localizeze o anumită informaţie. Chiar şi-n relaţie cu Catalogul, Zdorab tot întruchiparea servitorului era.

Bărbatul ridică privirea.

— Ai nevoie de Catalog? întrebă el pe-un ton moale.

— Nu, îi răspunse ea. Am venit să vorbesc cu tine.

A tremurat cumva? Ce-a fost mişcarea aceea involuntară a umerilor? Nu, *scutura din umeri*, asta era.

— Mă aşteptam să vii, într-un final.

— Toată lumea se-aşteaptă, iată de ce n-am venit până acum.

— Foarte bine. De ce acum?

— Fiindcă-i limpede că, în grupul ăsta, pe măsură ce trece timpul, persoanele necăsătorite alunecă tot mai adânc în uitare. Poate că *tu* te mulţumeşti cu asta, dar eu nu.

— Eu n-am sesizat ca tu s-aluneci în uitare, spuse Zdorab. În consilii, vocea ta-i ascultată.

— O ascultă răbdători, rosti Shedemei. Dar n-am nicio influenţă.

— Nimeni n-are. Aceasta-i expediţia Sufletului Suprem.

— N-aş fi crezut că ţi-ai dat seama. Încearcă să te gândeşti la grupul nostru ca la o ceată de babuini. Noi doi suntem azvârliţi tot mai departe, spre marginea lui. E doar o chestiune de timp până când n-o să mai însemnăm nimic.

— Dar asta contează numai dacă-ţi pasă într-adevăr de *ceva.*

Lui Shedemei nu-i venea să creadă că Zdorab se putea exprima astfel.

— *Ştiu* că n-ai absolut nicio ambiţie, Zdorab, dar eu nu intenţionez să dispar ca fiinţă umană. Şi ce-ţi propun e destul de simplu. O lăsăm pe mătuşa Rasa să desfăşoare ceremonia, împărţim un cort, dar atât. Nimeni nu trebuie să ştie ce se-ntâmplă între noi. Nu vreau copii de la tine şi nu mă interesează compania ta în mod special. Pur şi simplu dormim în acelaşi cort şi nu mai suntem marginalizaţi de grup. E foarte simplu. Eşti de-acord?

— Da, răspunse Zdorab.

Shedemei se-aşteptase să-i accepte propunerea, dar simţi ceva neobişnuit în felul în care rostise el cuvântul, o umbră de subtilitate ascunsă…

— Ai vrut să fie aşa, zise ea.

El o privi inexpresiv.

— Ai vrut tot timpul să fie aşa.

Din nou, o sclipire stranie în ochii lui…

— Şi ţi-e teamă.

Dintr-odată privirea lui fulgeră a ură.

— Acum te crezi Hushidh, nu-i aşa? Crezi că ştii cine cu cine se potriveşte.

Nu-l mai văzuse nervos până atunci – nici măcar furios pe dinăuntru, cu atât mai puţin să izbucnească dispreţuitor, ca acum. Era o latură pe care nu i-o ghicise. Dar tot nu-i plăcea mai mult de el. Ba chiar îi amintea de-un câine care-şi arată colţii.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie, vorbi ea, dac-ai vrut să facem sex sau nu. Nu m-a interesat niciodată să fiu atrăgătoare pentru bărbaţi – asta fac femeile care n-au de oferit lumii decât o pereche de sâni şi-un uter.

— Ţi-am apreciat întotdeauna munca de genetician, recunoscu Zdorab. Mai ales studiul deviaţiilor genetice în aşa-zisele specii stabile.

Shedemei nu ştiu ce să-i replice. Nu-şi imaginase că cineva din grup citise şi cu atât mai puţin că-nţelesese oricare din lucrările ei ştiinţifice publicate. Toţi o priveau ca pe cineva priceput la modificări genetice valoroase care puteau fi vândute în locuri îndepărtate – asta fusese relaţia ei cu

Wetchik şi fiii lui ani la rând.

— Deşi nu mi-am putut reţine părerea de rău că n-ai avut acces la înregistrările genetice din Catalog. Ţi-ar fi rezolvat câteva aspecte, având codul genetic exact al speciilor care-au descins din navele Pământului.

Shedemei era uluită.

— Conţine catalogul *asemenea* informaţii?

— Le-am găsit acum câţiva ani. Catalogul n-a vrut să-mi spună – acum îmi dau seama că m-a refuzat pentru că anumite informaţii genetice din memoria lui au aplicaţii militare – că poţi genera molime. Dar există mijloace de a-i încălca interdicţia. Eu le-am găsit. N-am ştiut niciodată sigur ce părere a avut Sufletul Suprem despre asta.

— Şi de-abia acum îmi spui?

— Nu mi-ai precizat că-ţi continui cercetarea, zise Zdorab. Ai scris lucrările cu ani în urmă, când tocmai absolviseşi şcoala. A fost primul tău proiect serios. Am presupus c-ai terminat cu el.

— Asta faci tu cu Catalogul? Genetică?

Zdorab nega scuturând din cap.

— Nu.

— Atunci, ce? Ce studiai acum, când am intrat eu?

— Tipare probabile ale derivei continentelor de pe Pământ.

— De pe *Pământ!* Sufletul Suprem are informaţii atât de precise despre Pământ?

— Sufletul Suprem nu ştia că le are. Am fost nevoit să le smulg de la el. Nu are acces nici el la multe informaţii, să ştii. Însă Catalogul are cheia. Sufletul Suprem a fost foarte încântat de unele lucruri pe care le-am descoperit în memoria lui.

Shedemei fu atât de surprinsă, încât nu-şi putu reţine râsul.

— Bănuiesc că-i amuzant, zise Zdorab, deloc amuzat.

— Nu, eu doar am…

— Doar ai fost surprinsă că-s bun şi de-altceva, în afară de copt pâine şi îngropat materii fecale.

Lovise atât de aproape în atitudinea ei de dinainte, încât o-nfurie.

— Surprinsă că *ştii* că eşti mai valoros decât atât.

— Habar n-ai ce ştiu sau cred eu despre mine sau despre altcineva. Şi nici n-ai făcut vreun efort să afli, spuse Zdorab. Ai venit aici făcând pe zeul zeilor din toate panteonurile, ai catadicsit să-mi oferi căsătoria câtă vreme nu *te-ating* şi te-ai aşteptat s-accept recunoscător. Ei, bine, aşa am şi făcut. Şi, din partea mea, n-ai decât să te porţi în continuare ca şi cum n-aş exista.

Lui Shedemei nu-i fusese niciodată mai ruşine de ea decât atunci. Cu toate că ura felul în care se purtau toţi ceilalţi cu Zdorab, se comportase şi ea la fel şi nu se gândise niciodată la sentimentele lui, de parcă nici n-ar fi contat. Acum, însă, după ce-l înjunghiase cu dispreţuitoarea propunere de căsătorie, simţea că-l nedreptăţise şi că trebuia să-ndrepte răul.

— Îmi pare rău, îi spuse.

— Mie nu, replică Zdorab. Hai să uităm de discuţia asta, ne căsătorim deseară şi pe urmă nu va mai trebui să schimbăm o vorbă, de acord?

— Nu prea mă simpatizezi.

— De parcă ţi-ar păsa vreo clipă dacă te simpatizez eu sau altcineva, câtă vreme nu ne băgăm prea mult nasu-n munca ta.

Shedemei râse.

— Ai dreptate.

— Mi se pare că ne-am cântărit reciproc, dar unul din noi a făcut o treabă mai bună decât celălalt.

Shedemei încuviinţă, acceptând împăcarea.

— Bineînţeles, o să trebuiască să discutăm din nou.

— Zău?

— Ca să-mi arăţi cum să obţin informaţiile acelea de pe Pământ.

— Cele genetice?

— Şi cele despre deriva continentelor. Uiţi că duc cu mine seminţe ca să repopulez Pământul cu speciile pierdute. Trebuie să cunosc configuraţia terenului. Şi multe altele.

Zdorab înclină din cap afirmativ.

— Asta pot să-ţi arăt eu. Dacă realizezi că datele deţinute de mine sunt extrapolări vechi de patruzeci de milioane de ani

pe marginea a ceea ce s*-ar putea* întâmpla în următoarele patruzeci de milioane de ani. Se prea poate să fie în mare măsură eronate – o mică greşeală făcută mai demult s-ar fi putut amplifica de foarte multe ori pân-acum.

— *Sunt* om de ştiinţă, să ştii, zise Shedemei.

— Iar eu, bibliotecar, replică Zdorab. O să-ţi arăt bucuros cum să obţii informaţiile despre Pământ. E un fel de intrare secretă – am găsit o cale prin intermediul informaţiilor agricole, al creşterii suinelor, dacă poţi crede aşa ceva. Iţi stârneşte interesul pentru orice. Hai, aşază-te faţă în faţa mea şi ţine de Catalog. *Eşti* sensibilă la el, sper.

— Destul de sensibilă, zise Shedemei. Wetchik şi Nafai mi-au arătat amândoi ce-nseamnă sesiunile de consultare, iar eu l-am întrebuinţat ca să aflu diverse. De obicei, folosesc calculatorul meu, crezând că ştiu deja toate datele din Catalog referitoare la domeniul meu.

Shedemei se aşeză faţă în faţă cu Zdorab, iar el puse Catalogul între ei şi se aplecară amândoi înainte, cu coatele pe genunchi, odihnindu-şi mâinile pe bila aurie. Degetele ei le atinseră pe ale lui, dar mâinile lui nu se retraseră şi nici nu tremurară; rămaseră ferme, calme, de parcă nici n-ar fi observat că-i şi ea acolo.

Shedemei auzi imediat vocea Catalogului răspunzând la întrebările lui Zdorab, dând nume de căi şi titluri, subtitluri şi cataloage din memoria Sufletul Suprem. Dar, pe măsură ce denumirile se scurgeau zumzăind, ea le pierdu şirul, numai din cauză că degetele lui le atingeau pe-ale ei. Nu c-ar fi simţit ceva pentru el; ceea ce o tulbura era că el nu simţea nimic pentru *ea.* Zdorab ştia de mai bine de-o lună c-avea să-i fie nevastă; o urmărise, mai mult ca sigur. Totuşi, nici urmă de dorinţă în el. Acceptase fără urmă de regret eliminarea relaţiilor sexuale dintre ei. Şi-i putea îndura atingerea fără să dea cel mai mic semn de tensiune sexuală.

Shedemei nu se simţise niciodată mai urâtă şi mai indezirabilă decât acum. Era absurd – doar cu câteva minute-n urmă îl dispreţuise atât de tare pe acest bărbat, încât, dacă el şi-ar fi *exprimat* un cât de mic interes sexual faţă de ea, i s-ar

fi făcut greaţă. Dar acum nu mai era acelaşi bărbat, ci o persoană mult mai interesantă, inteligentă, deci înzestrată cu minte şi voinţă, şi, chiar dacă ea nu simţea dragostea ridicându-se în valuri şi nici dorinţă trupească faţă de el, tot îl respecta destul ca s-o îndurereze totala lui lipsă de dorinţă.

Altă rană în acelaşi loc, zgâriind cruste şi cicatrice vechi, care sângerează din nou la ruşinea de-a fi o femeie nedorită de niciun bărbat.

— Nu eşti atentă, spuse Zdorab.

— Iartă-mă.

El tăcu. Ea deschise ochii. O privea.

— Nimic, rosti Shedemei, ştergându-şi lacrima care atârna de pleoapele ei inferioare. N-am vrut să-ţi distrag atenţia. Putem s-o luăm de la început?

Dar Zdorab nu coborî privirea înapoi la Catalog.

— Nu-i din cauză că nu te doresc, Shedemei.

Cum se poate, are ea oare o inimă dezgolită, de ochii lui trec dincolo de toate măştile sub care se ascunde şi pătrund în izvorul durerii ei?

— E din cauză că nu doresc *nicio* femeie.

Lui Shedemei îi trebuiră câteva clipe să priceapă. Apoi râse.

— Eşti zhop.

— Asta-i un cuvânt vechi pentru anusul uman, spuse Zdorab încet. Unii s-ar simţi jigniţi să li se zică aşa.

— Dar nimeni nu şi-a dat seama.

— Am avut *grijă* să nu-şi dea seama nimeni. Îmi pun viaţa-n mâinile tale făcându-mi mărturisirea.

— O, nu-i chiar aşa de tragic, rosti Shedemei.

— Doi prieteni de-ai mei au fost ucişi în Dog Town.

Dog Town era locul în care trebuiau să trăiască bărbaţii care n-aveau femei în Basilica. Era ilegal ca un bărbat fără parteneră să trăiască sau chiar să rămână peste noapte în interiorul zidurilor oraşului.

— Unul a fost atacat de-o gloată, pentru că se auzise că era zhop, pederast. L-au spânzurat de picioare de la o fereastră de la etajul al doilea, i-au tăiat organele sexuale şi l-

au omorât cu lovituri de cuţit. Celălalt a fost înşelat de un bărbat care pretindea că-i… la fel ca noi. A fost arestat, dar în drum spre închisoare a suferit un accident. A fost un accident foarte ciudat. Încerca să scape şi, nu ştiu cum s-a împiedicat, iar în cădere testiculele lui au căzut şi i-au intrat în gât, probabil îndesate cu o coadă de mătură sau un capăt bont de suliţă. Până să-i vină cineva în ajutor, s-a sufocat.

— Se poate-ntâmpla *aşa ceva*?

— Eu înţeleg perfect situaţia. Basilica a fost un loc extrem de dificil pentru bărbaţi. Vezi tu, noi suntem înzestraţi cu o nevoie înnăscută de a domina, dar în Basilica a trebuit să ne obişnuim cu faptul că nu deţinem niciun fel de control, în afară de influenţa asupra unei femei. Bărbaţii care locuiau în afara zidurilor, în Dog Town, erau, prin simplul fapt că nu locuiau în interiorul oraşului, stigmatizaţi drept rataţi, bărbaţi nedoriţi de femei. Se insinua permanent că bărbaţii din Dog Town nici măcar nu erau bărbaţi, că le lipsea ce era necesar ca să satisfacă o femeie. Se punea la îndoială însăşi identitatea lor de bărbaţi. Aşadar, teama şi ura faţă de zhopi – rosti cuvântul cu dispreţ vădit – au atins culmi nemaiîntâlnite-n altă parte.

— Prietenii aceia ai tăi… ţi-au fost iubiţi?

— Cel care-a fost arestat – era iubitul meu de câteva săptămâni şi voia să continuăm, dar nu l-am lăsat, pentru că, dac-am fi mers mai departe, lumea ar fi început să ne suspecteze. Ca să ne salvăm viaţa, am refuzat să-l mai văd. După mine, a căzut direct în cursă. Aşa că, vezi tu, Nafai şi Elemak nu-s singurii care-au ucis un om.

Durerea şi nenorocirea lui păreau mai mari decât orice alt sentiment pe care-l încercase Shedemei. Pentru prima oară îşi dădu seama cât de ocrotită fusese viaţa ei ca om de ştiinţă. N-avusese cu nimeni o relaţie aşa de strânsă, încât s-o doară *aşa de tare* moartea cuiva, la atâta vreme după ea. Dacă trecuse într-adevăr multă vreme.

— Cât a trecut de-atunci?

— Aveam douăzeci de ani. Acum nouă ani. Nu, zece. Acum am treizeci. Mereu uit.

— Şi celălalt?

— Cu câteva luni înainte de a… pleca din oraş.

— A fost şi el iubitul tău?

— A, nu, el nu era ca mine. Avea o prietenă în oraş, numai că ea voia să ţină secretă relaţia, ca el să nu vorbească despre ea – căsătoria ei mergea prost şi număra zilele pân-la încheierea ei, aşa că el nu vorbea niciodată despre ea. De-asta s-a zvonit că-i zhop. A murit fără să spună adevărul.

— Un gest… nobil, bănuiesc.

— Nici nu-ţi închipui cât de prostesc a fost. Nu mă credea când îi spuneam ce groaznic era-n Basilica pentru cei ca mine.

— I-ai spus ce eşti?

— L-am considerat un om care ştie să ţină un secret. Mi-a dovedit c-am dreptate. Am impresia… c-a murit în locul meu. Ca să fiu în viaţă când Nafai venea să scoată Catalogul din oraş.

Shedemei nu trăise – nici măcar nu-şi imaginase – aşa ceva.

— Atunci, de ce-ai continuat să trăieşti acolo? De ce nu te-ai dus în alt loc, mai puţin… groaznic?

— În primul rând, deşi există locuri mai puţin rele, nu cunosc niciunul în care cineva ca mine să se simtă în siguranţă. În al doilea, Catalogul era-n Basilica. Acum că nu mai e acolo, sper că oraşul o să ardă din temelii. Sper că Moozh i-a omorât pe toţi bărbaţii îngâmfaţi din Dog Town.

— Atât de important era Catalogul pentru tine, încât să rămâi acolo?

— Am aflat de existenţa lui când eram mic. Am auzit o poveste, cum că exista o bilă magică pe care, dac-o atingeai, puteai vorbi cu Dumnezeu, iar el trebuia să-ţi dea răspunsul la orice întrebare. Minunat, mi-am zis. Apoi am văzut o imagine a Catalogului Palwashantu, care arăta exact ca imaginea bilei magice din mintea mea.

— Dar asta nu-i o dovadă, spuse Shedemei. E-un vis de copil.

— Ştiu. Şi atunci am ştiut. Dar, deşi n-am intenţionat, m-am trezit că mă pregătesc. Pentru ziua când o să am bila magică. M-am trezit că-ncerc să-nvăţ întrebările care-ar

merita să i le pun lui Dumnezeu. Şi, tot fără intenţie, m-am pomenit că fac alegeri care m-apropie tot mai mult de Basilica, de locul în care clanul Palwashantu ţinea Catalogul sacru. În acelaşi timp, firea mea studioasă m-a ajutat să-mi ascund... defectul. Tatăl meu obişnuia să spună: „Trebuie să mai laşi cărţile câteodată, să-ţi faci şi prieteni. Găseşte-ţi o fată! Cum o să te-nsori, dacă nu cunoşti nicio fată?“ Când m-am stabilit în Basilica, îi scriam despre prietenele mele, aşa că se simţea mult mai bine, deşi-mi zicea că felul în care se căsătoresc locuitorii din Basilica, doar pentru un an, era oribil şi împotriva naturii. Nu suporta lucrurile împotriva naturii.

— Probabil că te-a rănit, spuse Shedemei.

— Nu aşa de tare. *Este* împotriva naturii. Sunt izolat de pomul vieţii pe care l-a văzut Volemak, nu fac parte din lanţ – sunt un impas genetic. Cred c-am citit odată, într-un articol scris de o studentă la genetică, despre faptul că nu era deloc lipsit de logică să consideri că homosexualitatea ar putea fi un mecanism pe care natura-l foloseşte ca să elimine genele defecte. Organismul poate detecta un defect genetic altfel neobservabil, generând un mecanism care oprea creşterea hipotalamusului, transformându-ne în fiinţe cu o sexualitate intensă, dar cu inabilitatea de a ne ataşa de sexul opus. Un fel de rană care se vindecă singură în bazinul genetic. Eram *sacrificaţii* omenirii, cum cred că spunea articolul.

Shedemei roşi toată – o senzaţie pe care o încerca rareori şi nu-i plăcea.

— L-am scris în studenţie. Nu l-am publicat niciodată-n afara comunităţii ştiinţifice. Era o speculaţie.

— Ştiu, zise Zdorab.

— Cum de l-ai găsit?

— Când mi-am dat seama că lumea se-aştepta să mă-nsor cu tine, am citit tot ce-ai scris. Încercam să descopăr ce anume să-ţi spun şi ce nu.

— Şi ce-ai hotărât?

— Că-i mai bine să-mi ţin secretele pentru mine. De-asta nu ţi-am vorbit niciodată, de-asta am fost atât de uşurat că nu m-ai vrut.

— Dar acum mi le-ai *dezvăluit.*

— Pentru c-am văzut că te poate răni faptul că nu te vreau. Nu plănuisem asta. Nu mi-ai părut o fiinţă care-ar vrea dragostea unei târâtoare vrednice de dispreţ ca mine.

Din ce în ce mai rău.

— Atât de evidentă era atitudinea mea?

— Nu, deloc. Mi-am cultivat voit firea de târâtoare. Am muncit mult ca să devin cea mai ignorată, detestabilă şi lipsită de coloană vertebrală fiinţă pe care o va cunoaşte vreodată cineva din acest grup.

Iar acum, gândindu-se la ce li se întâmplase prietenilor lui, Shedemei înţelese.

— Camuflaj, rosti ea. Trebuia să fii fără sex, ca să rămâi necăsătorit şi să nu bănuiască nimeni ce eşti.

— Fără coloană vertebrală.

— Bine, Zdorab, dar nu mai suntem în Basilica.

— Purtăm Basilica în noi. Uită-te la bărbaţii de aici. Uită-te la Obring, de exemplu, şi la Meb – condamnaţi de lipsa lor tipică de haruri să fie la capătul oricărei ordini ierarhice imaginabile. Amândoi agresivi, dar laşi, tânjesc să ajungă-n vârful ei, însă n-au îndrăzneala să-i înfrunte pe cei de la vârf şi să-i dea jos. De-asta sunt condamnaţi să-i urmeze pe cei ca Elemak şi Volemak şi chiar Nafai, deşi-i cel mai tânăr, pentru că nu-şi pot asuma riscul. Închipuie-ţi ce furie mocneşte în ei. Apoi închipuie-ţi ce-ar face dac-ar afla că eu-s monstrul, sacrilegiul la adresa naturii, fătălăul, imaginea perfectă a fiinţei care se tem că sunt ei înşişi.

— Volemak nu le-ar da voie să se-atingă de tine.

— Volemak n-o să trăiască la nesfârşit. Iar eu nu-mi dezvălui secretul celor care nu-l vor păstra.

— Eşti aşa de sigur de mine? întrebă Shedemei.

— Mi-am pus viaţa-n mâinile tale, răspunse Zdorab. Dar, nu, nu-s atât de sigur de tine. Iţi place sau nu, am fost obligaţi să ne-apropiem. Aşa că mi-am asumat un risc calculat. Acela de a-ţi spune adevărul, ca să am măcar o persoană-n locul ăsta pe care să nu trebuie s-o mint. O persoană care ştie că ce par a fi e doar o mască.

— O să-i fac să nu te mai trateze aşa de… cu atâta desconsiderare.

— *Nu!* strigă Zdorab. Să nu cumva să faci asta! Când ne vom căsători, pentru noi situaţia se va-mbunătăţi – ai avut dreptate. Dar trebuie să mă laşi să rămân invizibil, atât cât e posibil. Eu ştiu cel mai bine cum să mă descurc cu ce sunt, crede-mă – tu nici măcar nu ţi-ai imaginat realitatea, ai spus-o singură, aşa că nu te-ncăpăţâna să intervii în strategia mea de supravieţuire şi nu-ncepe să dregi lucrurile, pentru că-n final o să-mi grăbeşti moartea. Înţelegi? Eşti un geniu, una dintre cele mai strălucite minţi ale vremii noastre, dar nu ştii nimic despre situaţia asta, eşti complet ignorantă, o să distrugi orice vei atinge, aşa că *ţine-ţi mâinile acasă.*

Vorbise cu o vehemenţă şi-o fermitate incredibile. Nu şi-l imaginase capabil să glăsuiască aşa. Detesta să fie atât de categoric pusă la punct. Dar, gândindu-se mai bine, în loc să reacţioneze visceral, îşi dădu seama că Zdorab avea dreptate. Că pentru moment cel puţin, era cu adevărat o ignorantă şi cel mai bun lucru pe care-l putea face era să-l lase să rezolve situaţia cum credea el că-i mai bine.

— Foarte bine, rosti ea. N-o să spun nimic, n-o să fac nimic.

— Nimeni nu se-aşteaptă să fii *mândră* că te-ai căsătorit cu mine, spuse Zdorab. De fapt, toţi vor crede c-ai făcut un nobil sacrificiu. Aşa că statutul tău n-o să fie afectat când o să-mi fii soţie. Te vor privi ca pe-o eroină.

Shedemei râse amar.

— Zdorab, aşa mi-am închipuit şi eu că vor sta lucrurile.

— Ştiu. Dar *eu* nu numai că mi le-am închipuit aşa. Chiar am sperat – imaginează-ţi cum e s-ai dreptul să stai singur în acelaşi cort cu cea mai strălucită minte ştiinţifică de pe planeta Harmony, în fiecare noapte, fără să faci altceva decât să vorbeşti!

Erau vorbe atât de măgulitor de dulci, totuşi, din motive pe care ea nu reuşea să le înţeleagă încă, aveau şi un dram de tragic în ele.

— E şi asta un fel de căsătorie, nu crezi? N-o s-avem copii, ca alţii, dar o s-avem *gânduri.* Tu mă poţi învăţa, îmi poţi *vorbi*

despre munca ta, iar eu, dacă nu-nţeleg, îţi promit că mă voi autoeduca ajutat de Catalog, până când voi pricepe. Şi poate că-ţi spun şi eu câte ceva din ce-am descoperit.

— Mi-ar plăcea foarte mult.

— Putem fi prieteni, continuă Zdorab. Astfel, căsătoria noastră va fi mai reuşită decât *ale lor.* Îţi imaginezi ce discută Obring şi Kokor?

Shedemei râse.

— Tu chiar crezi că *discută?*

— Şi Mebbekew, şi Doi, amândoi joacă teatru, se urăsc pe-ascuns.

— Nu, nu cred că Doi îl urăşte pe Mebbekew, ci, zic eu, chiar crede în rolul pe care-l joacă.

— Probabil c-ai dreptate. Dar sunt groaznici, nu ţi se pare? Şi vor *avea* copii!

— Cumplit!

Râseră amândoi mult şi tare, până când începură să le dea lacrimile.

Uşa se dădu la o parte. Era Nafai.

— Am bătut din palme, spuse el, dar nu m-aţi auzit. Apoi mi-am dat seama că râdeţi şi mi-am zis că pot intra.

Afişară amândoi o mină mai serioasă.

— Sigur că da, rosti Zdorab.

— Discutam despre căsătoria noastră, zise Shedemei.

Shedemei văzu expresia de uşurare de pe chipul lui Nafai. Parcă s-ar fi înseninat după trecerea unui nor.

— Deci mergeţi mai departe cu ea, zise el.

— Am fost doar destul de încăpăţânaţi ca s-aşteptăm să vină de la noi, rosti Zdorab.

— Cred.

— De fapt, ar trebui să mergem la Rasa şi la Volemak, să le spunem şi lor. În plus, tu voiai să foloseşti Catalogul.

— Da, dar nu-n cazul în care n-aţi terminat cu el.

— Tot aici o să-l găsim când o să fim pregătiţi pentru el din nou, interveni Shedemei.

În câteva clipe, ea şi Zdorab ieşiseră deja din cort, îndreptându-se… încotro?

Zdorab o luă de mână şi o duse la foc.

— Doi ar fi trebuit să stea de pază, zise el, dar de obicei dă bir cu fugiţii – nu poate fără să tragă un pui de somn, ştii – odată l-am lăsat pe Yobar să atingă oala şi cred c-a răspândit printre ai lui vestea că nu-i bine s-o atingă, pentru că de-atunci babuinii nu se-apropie de locul ăsta, nici dacă miroase la fel de bine ca acum.

Mirosea bine, într-adevăr.

— Cum ai învăţat să găteşti?

— Tata a fost bucătar, spuse Zdorab. Era afacerea familiei. Atât de bun era, că şi-a permis să mă trimită la Basilica la studii şi-am învăţat multe din câte ştia el. Ar fi mândru de ce-am reuşit să gătesc în condiţiile astea jalnice.

— În afară de brânza de cămilă.

— Am impresia c-am găsit o iarbă care-o va îmbunătăţi.

Zdorab luă capacul de pe oală.

— O-ncerc în seara asta – am pus de două ori mai multă brânză decât de obicei, dar nu cred c-o să supere nimeni.

Ridică lingura de mestecat. Shedemei văzu cum lichidul brânzos se întinse şi căzu de pe ea cu un plescăit.

— Mmm, zise ea, de-abia aştept!

Zdorab îi sesiză ironia din voce.

— Nu că n-ai avea motive serioase să te-ndoieşti că orice seamănă cu brânza are şi gust de brânză, dar mi-am zis că ani întregi ne-a plăcut brânza şi o urâm numai de câteva luni, aşa c-ar trebui să vă conving să vă placă din nou, dac-o pregătesc cum trebuie. Şi-o să ne *trebuie* brânza – e-o sursă foarte bună de proteină animală pentru toate mamele care-o să alăpteze.

— La toate te-ai gândit! spuse Shedemei.

— Am timp berechet pentru mine, ca să gândesc.

— Într-un fel, zise ea, tu chiar eşti conducătorul grupului.

— Într-un fel, zise el, ai face bine să nu afirmi asta-n faţa nimănui, altfel, va zice lumea că ţi-ai pierdut cu siguranţă minţile.

— Tu hotărăşti ce şi când mâncăm, unde ne uşurăm, ce vom planta în grădină şi ne-arăţi cum să-ntrebuinţăm Catalogul…

— Dar, dac-o fac cum trebuie, nu observă nimeni.

— Îţi asumi responsabilitatea pentru noi toţi. Fără s-aştepţi să ţi se spună.

— Aşa fac toţi oamenii buni, replică el. *Asta-nseamnă* să fii om bun. Iar eu *sunt* un om bun, Shedya.

— Ştiu acum, zise Shedemei. Ar fi trebuit s-o ştiu înainte. Am interpretat drept slăbiciune tot ce făceai – dar ar fi trebuit să ştiu că erau înţelepciune şi forţă împărtăşite gratis cu noi, toţi, chiar şi cu cei care nu le meritau.

Iar acum, în sfârşit, i-a venit şi *lui* rândul să-i dea lacrimile. Doar o licărire, dar ea o văzu în ochii lui, ştiind că şi el ştie ce vede ea. Îşi spuse atunci că mariajul lor va fi cu totul altceva decât prefăcătoria pe care-o plănuise ea. Putea fi o adevărată prietenie, între doi oameni care nici nu se-aşteptaseră să găsească prieteni şi camarazi în această călătorie.

Zdorab mestecă în tocană şi-o acoperi din nou cu capacul, lăsând lingura atârnată de-o parte.

— Îmi închipui că ăsta-i cel mai sigur loc în care-am putea veni şi discuta, dacă nu vrem să fim deranjaţi sau auziţi, spuse ea. Pentru că nu-mi imaginez că vine cineva lângă focul pentru gătit, dacă poate sta departe de el, de teamă că l-ai pune la treabă.

Zdorab chicoti.

— O să mă bucure întotdeauna compania ta când o să lucrez aici, câtă vreme vei înţelege că a găti e o artă, iar eu *chiar* mă concentrez când gătesc.

— Sper să-ţi pot spune lucruri atât de stimulatoare şi de interesante, încât să strici supa câteodată.

— Fă chestia asta prea des şi-o să ne implore să divorţăm.

Râseră amândoi, apoi râsul lor se pierdu iar în linişte.

— Ce-ar fi să merg să-i zic mătuşii Rasa? propuse Shedemei. O să vrea să ne aranjeze nunta deseară, sunt convinsă. Ea o să fie şi mai uşurată decât Nafai.

— Şi vrem să vină cât mai multă lume, preciză Zdorab.

Ea înţelese.

— O s-avem grijă să vadă toţi că suntem, fără-ndoială, soţ şi soţie.

Promisiunea nerostită: nu voi dezvălui nimănui niciodată că *nu* suntem deloc soţ şi soţie.

Shedemei se-ntoarse să plece ca s-o caute pe Rasa, dar vocea lui Zdorab o reţinu:

— Shedya, rosti el.

— Da?

— Spune-mi Zodya, te rog!

— Sigur că da, acceptă ea, deşi nu-i auzise niciodată diminutivul.

Nu-l folosea nimeni.

— Şi înc-un lucru.

— Da?

— Articolul tău din studenţie… te-ai înşelat. În legătură cu sacrificaţii genetici.

— Am spus că era doar o speculaţie.

— Adică ştiu că te înşeli pentru că ştiu ce suntem. În ştiinţa străveche, ştiinţa Pământului pe care-o explorez prin intermediul Catalogului: nu-i un mecanism intern al corpului uman. Nu-i ceva genetic. Este doar nivelul de hormoni masculini în fluxul sangvin al mamei în momentul în care hipotalamusul trece prin diferenţierea şi dezvoltarea active.

— Dar asta se petrece aproape aleatoriu, spuse Shedemei. N-ar însemna nimic, ar fi doar un accident, dacă nivelul s-ar întâmpla să scadă în acele câteva zile.

— Nu chiar întâmplător, o contrazise Zdorab. Totuşi, e un accident. Nu-nseamnă nimic, doar că ne naştem infirmi.

— Ca Issib.

— Cred că, atunci când Issib mă vede mergând, când vede ce pot face cu mâinile, ar face bucuros schimb cu mine. Dar când îl văd eu pe el cu Hushidh şi mă uit la ea că-i gravidă, când mă uit la ceilalţi şi văd cât îl respectă cu adevărat pentru asta şi-l recunosc drept unul *de-al lor,* sunt momente – doar momente, nu uita – când aş face eu bucuros schimb cu *el.*

Shedemei îi strânse mâna din instinct, deşi ea nu făcea parte dintre cei înclinaţi spre gesturi afectuoase. Totuşi, i se păru c-aşa se cuvine. Un gest prietenesc, aşa că-l făcu, iar el reacţionă la fel, deci era în regulă. Pe urmă plecă degrabă, s-o

caute pe Doamna Rasa.

Mergând, îşi zise: „Cine-ar fi crezut că vestea că viitorul meu soţ e zhop va fi atât de bună şi că mă va face să-l plac *şi mai mult?* Chiar s-a întors lumea cu susu-n jos?“

Rămas singur în cort după plecarea lui Shedemei şi Zdorab, Nafai nu stătu pe gânduri. Luă Catalogul – cald încă de la mâinile lor – îl ţinu aproape de el şi se adresă Sufletului Suprem pe un ton aproape furios:

— Mi-ai spus mereu că visul Tatei despre copac n-a venit de la tine, dar n-ai pomenit deloc c-ai în memoria ta întreaga lui experienţă.

— Sigur că o am, răspunse Catalogul. Ar fi o neglijenţă din partea mea să nu înregistrez ceva atât de important.

— Ai ştiut cât de mult îmi doresc un vis de la Păstrătorul Pământului. Ai *ştiut!*

— Da.

— Atunci, de ce nu mi-ai dat visul tatălui meu?

— Pentru că e al tatălui tău, răspunse Catalogul.

— El a zis… a zis că nu mai e-un secret! Vreau să v*ăd ce*-a văzu*t el!*

— Nu e o idee bună.

— M-am săturat să hotărăşti tu întotdeauna ce-i bine şi ce nu. Ai crezut că uciderea lui Gaballufix e-o idee *bună.*

— Şi a fost.

— Pentru *tine.* Nu *tu* ai mâinile mânjite de sânge.

— Am amintirea ta. Şi nu m-am descurcat prea rău cu tine acolo în deşert, când Elemak complota să te omoare.

— Deci… mi-ai salvat viaţa pentru c-ai vrut să ai genele mele în micul tău bazin genetic.

— Sunt un computer, Nafai. Te aştepţi să-ţi salvezi viaţa pentru că te plac? Motivele mele sunt mult mai demne de încredere decât sentimentele umane.

— Nu vreau aşa ceva de la tine! Vreau un vis de la Păstrător.

— Exact. Iar a-mi cere mie să-ţi introduc în minte visul tatălui tău nu e acelaşi lucru cu a avea un vis de la Păstrător. Înseamnă pur şi simplu a primi de la mine un raport despre o

amintire.

— Vreau să văd creaturile acelea de pe Pământ pe care le-au văzut ceilalţi. Liliecii şi îngerii.

— Care ei *cred* că sunt de pe Pământ.

— Vreau să simt gustul fructului în gură!

Chiar în timp ce rostea vorbele – în timp ce buzele lui formau cuvintele şi strigătul de suferinţă se năştea în mintea lui – Nafai ştia că se poartă copilăreşte. Dar voia, voia din tot sufletul să ştie ce ştia tatăl său, să fi văzut ce văzuse Luet, ce văzuse Hushidh, ce văzuse până şi generalul Moozh şi ciudata mamă a lui Luet, Sete. Voia să ştie nu părerea lor, ci cum arătase ce văzuseră, cum sunase, cum mirosise, ce gust avusese. Şi voia destul de mult încât, chiar dacă se purta ca un copil, trebuia s-o afle, cerea *insistent* s-o afle.

Aşa că Sufletul Suprem, considerând că nu-i de dorit ca bărbatul pe care-l desemnase lider final al grupului să fie într-o stare atât de chinuitoare, deci imprevizibilă, îi dădu ce-i ceruse.

Îl primi dintr-odată, chiar în timp ce ţinea Catalogul în mâini. Întunericul descris de Tata, bărbatul care l-a invitat să-l urmeze, mersul la nesfârşit. Dar era ceva-n plus, nemenţionat de Tata – un sentiment cumplit de greşeală, un curent secundar, intens, de gânduri nedorite şi de neimaginat. Nu era doar sălbăticie, era un iad al minţii, iar el nu suporta să rămână în el.

— Treci peste partea asta, îi ceru Catalogului. Trece-mă de locul ăsta, scoate-mă din el.

Visul se opri imediat.

— Nu din *vis,* zise Nafai nerăbdător. Treci doar peste partea plictisitoare.

— Păstrătorul a trimis partea plictisitoare aşa cum a trimis orice altceva, spuse Catalogul.

— Du-te la finalul ei, pân-acolo unde începe să se-ntâmple ceva.

— Înseamnă să trişezi, dar o voi face.

Pe Nafai îl enerva Catalogul când vorbea aşa. Acesta din urmă învăţase că oamenii interpretau opoziţia urmată de

supunere drept tachinare, aşa că acum îi tachina ca metodă de simulare a comportamentului natural. Numai că, pentru Nafai, care ştia că cel care-l tachina era un calculator, şi nu o persoană, era de-a dreptul enervant, nu amuzant. Totuşi, când se plânse de asta, Catalogul nu făcu decât să-i replice că tuturor celorlalţi le plăcea şi Nafai n-ar trebui să fie aşa o acritură.

Visul reveni şi Nafai plonjă imediat în întuneric, merse la nesfârşit în spatele bărbatului care-l conducea, iar curentul mintal secundar era foarte dureros şi tulburător. Dar atunci auzi vocea Tatei rugându-l pe bărbat să-i spună ceva, să-l scoată din locul acela. Numai că nu era vocea Tatălui său. Era un glas straniu, nemaiauzit de Nafai, doar că mintea sa îl percepea drept *propriul* lui glas, însă era gândul Tatei că vocea respectivă îi aparţinea lui, şi nu gândul lui Nafai, pentru că şi vocea lui, ca şi cea a Tatălui său, sunau cu totul altfel. Până la urmă, Nafai îşi dădu seama că aşa-i suna *Tatălui său* in minte vocea sa. Intr-un vis, desigur, Tata n-ar auzi vocea pe care-o aud toţi ceilalţi. Ar auzi vocea pe care crede el c-o aude când vorbeşte. Numai că nu-i nici vocea *aceea,* ci una mult mai tânără, e vocea pe care s-a învăţat s-o considere a lui când şi-a format identitatea de bărbat. Mai groasă decât vocea lui adevărată, mai bărbătească şi mai tânără.

Totuşi, Nafai nu reuşea să scape de convingerea fermă că, indiferent cât o analiza, *era* vocea lui *proprie,* nici pe departe a Tatei, deşi era cu totul nepotrivită cu vocea lui. Şi atunci îşi dădu seama că, bineînţeles, în cazul în care Catalogul i-ar derula amintirea experienţei lui Volemak din vis, amintirea s-ar filtra prin conştiinţa lui Volemak, în consecinţă, ar conţine toate atitudinile lui Volemak, legate inseparabil de ea.

Iată fluxul de gânduri tulburătoare, lipsite de sens, răscolitoare, înfricoşătoare. Era fluxul conştiinţei Tatei, permanent evaluând, înţelegând, interpretând şi răspunzând visului. Gânduri de care Tata însuşi n-ar fi fost conştient în mod special, pentru că nu ieşiseră încă la suprafaţă – inclusiv resturi de idei, că Acesta este un vis şi Acesta e de la Sufletul Suprem şi Eu sunt mort într-adevăr şi Acesta nu e un vis şi tot

felul de gânduri contradictorii amestecate şi aruncate grămadă unul peste celălalt. Când *Tata* a avut aceste gânduri, au ieşit din propria lui minte inconştientă şi le-a sortat propria lui voinţă, iar gândurile au reacţionat la voinţa lui, termina un gând imediat ce voia să treacă la altul. Dar în mintea lui Nafai, toate acestea fiind rederulate, gândurile *nu* răspundeau voinţei sale, ci erau, de fapt, suprapuse peste propriul lui flux al conştiinţei. Aşadar avea de două ori mai multe gânduri secundare decât de obicei şi jumătate din ele nu reacţionau la voinţa lui în niciun fel, deci era simultan tulburător şi terifiant, pentru că mintea-i scăpase de sub control.

Tata renunţase să mai vorbească cu bărbatul şi acum se adresa direct Sufletului Suprem, strigând, implorându-l. Era umilitor să auzi frica, anxietatea, *vaietul* din vocea Tatei. El le *spusese* că implorase, dar Nafai nu-l auzise pe tatăl lui folosind tonul plin de umilinţă faţă de nimeni altcineva şi era ca şi cum îl vedea pe tatăl său mergând la toaletă sau altă imagine la fel de dezgustătoare, *ura* să-l vadă pe tatăl lui în postura aceea. Îl pândesc. Îl văd aşa cum se vede el însuşi, în loc să-l văd pe bărbatul care se arată lumii, fiilor săi. Îi fur sinele şi e rău, e oribil ce fac. Dar poate că trebuie să ştiu lucrurile astea despre tatăl meu, trebuie să ştiu cât de *slab* e. Nu mă pot baza pe el, pe un bărbat care se smiorcăie aşa în faţa Sufletului Suprem, implorând ajutor ca un copil…

Pe urmă îşi aminti cum implorase el însuşi Catalogul să-i arate visul Tatei şi-şi dădu seama că, în mintea lor, şi cei mai îndrăzneţi şi puternici bărbaţi trăiesc asemenea momente, numai că nu-i vede nimeni niciodată, pentru că nu acţionau pe baza lor, în afara visurilor şi coşmarurilor. Eu am aflat asta despre Tata pentru că-l spionez.

Chiar atunci tocmai când se pregătea să-i ceară Catalogului să oprească visul, el se schimbă şi, dintr-odată, Nafai se pomeni pe câmpia descrisă de Tata. Voi imediat să găsească pomul, dar, bineînţeles, nu se putea uita decât acolo unde se uita şi Tata şi-l văzu numai când îl văzu acesta.

Tata îl zări acum şi *era* un pom frumos, o mare uşurare după atâta întuneric şi pustietate. Numai că Nafai nu simţi

doar propria uşurare, ci şi pe-a Tatei, suprapusă peste a lui, aşadar nu era deloc o uşurare, ci mai mult încordare, distragere a atenţiei şi dezorientare şi nu-l ajută deloc că, în loc să se-ndrepte spre pom pe drumul cel mai scurt, Tata *ajunse* cumva direct la el. *În gândul lui,* mergea spre pom, dar, de fapt, se apropie pe neaşteptate şi iată-l lângă el.

Nafai simţi dorinţa Tatei de a gusta fructul, cât era de încântat de mirosul lui, dar, pentru că avea o uşoară greaţă din cauza mişcării pomului şi-l durea puţin capul din cauza curentului constant de gânduri ale Tatei, în Nafai mirosul *nu* trezi nicio dorinţă. Mai degrabă i se făcu rău. Tata întinse mâna, luă un fruct şi-l gustă. Nafai simţi că Tata-l consideră delicios şi, preţ de-o clipă, cât mintea lui Nafai percepea gustul, *chiar* i se păru delicios, intens, deosebit de delicios, într-un fel pe care nu şi l-ar fi imaginat. Însă aproape imediat, experienţa lui fu subminată de reacţia Tatei la ea, de propriile sale asocieri cu gustul şi mirosul fructului; reacţiile Tatei fură atât de puternice, fusese atât de copleşit de gust, încât îşi pierduse controlul asupra sentimentelor, iar Nafai nu le putea stăpâni, îl străbătea o durere fizică. Era îngrozit. Ţipă la Catalog să oprească visul.

Visul se opri, iar Nafai se lăsă într-o rână, pe covor, gâfâind şi suspinând, încercând să-şi scoată nebunia din minte.

În scurtă vreme îşi reveni, pentru că nebunia *dispăruse.*

— Vezi ce problemă am când vreau să comunic clar cu oamenii? întrebă vocea din capul lui. Trebuie să-mi formulez foarte limpede şi tare, dar şi aşa, lor tot li se pare că nu aud altceva decât propriile lor gânduri. Numai Catalogul face posibilă comunicarea clară cu majoritatea oamenilor. În afară de tine şi de Luet – cu voi doi vorbesc mai bine decât cu oricine altcineva. Catalogul tăcu un moment, apoi reluă: o vreme, am crezut că o să înnebuneşti. Nu era deloc frumos ce se petrecea în mintea ta.

— M-ai avertizat.

— Nu te-am avertizat în legătură cu *toate,* pentru că nu am ştiut că se vor întâmpla. N-am mai introdus visul cuiva în mintea altcuiva până acum. Şi nici nu cred că o voi mai face,

chiar dacă se supără cineva foarte tare, dacă refuz.

— Sunt de acord cu hotărârea ta, spuse Nafai.

— Şi ai fost foarte rău când l-ai judecat pe tatăl tău. E un bărbat foarte puternic şi curajos.

— Ştiu. Dac-ai tras cu urechea, ştii că mi-am dat seama.

— Nu eram sigur că-ţi vei aminti. Memoria umană nu e deloc de încredere.

— Lasă-mă-n pace! Nu vreau să vorbesc cu tine sau cu altcineva în clipa asta.

— Atunci, dă drumul Catalogului. Poţi pleca oricând.

Nafai îşi luă mâinile de pe Catalog, se rostogoli, se ridică în genunchi, apoi în picioare. I se-nvârtea capul. Era năucit şi-i venea rău.

Ieşi din cort clătinându-se. Issib şi Mebbekew erau acolo.

— Mergem la cină, zise cel dintâi. Ai avut o discuţie reuşită cu Catalogul?

— Nu mi-e foame, spuse Nafai. Nu mă simt bine.

Mebbekew scoase un sunet dispreţuitor. Lui Nafai i se păru că seamănă cu ţipetele gâfâite ale babuinilor.

— Nu-mi spune că *Nafai* încearcă să scape de muncă pretinzând că-i e rău tot timpul. Lui Luet i-a mers atât de bine, încât şi-a zis că merită să-ncerce şi el, nu?

Nafai nu se deranjă să-i replice lui Mebbekew. Se îndepărtă clătinându-se, căutându-şi cortul. Trebuie să dorm, îşi zise. De-asta am nevoie, de somn.

Numai că, atunci când ajunse în cort şi se întinse pe pat îşi dădu seama că-i e imposibil să doarmă. Era prea agitat, îi era prea greaţă, i se învârtea capul şi nu putea gândi, dar nici nu se putea *opri* din gândit.

Mă duc să vânez, îşi zise. Ies şi găsesc un animal mic şi neajutorat, îl omor, îl jupoi, îi smulg măruntaiele şi sigur o să mă simt mai bine, pentru că un astfel de bărbat sunt eu. Sau poate că-n momentul în care mirosul măruntaielor o să-mi izbească nările, o să vomez şi de-abia *atunci o* să mă simt mai bine.

Nu-l văzu nimeni părăsind tabăra – dacă l-ar fi văzut mergând atât de nesigur şi cu arma în mână, probabil că l-ar fi

oprit. Traversă cursul de apă şi urcă un deal de pe malul celălalt. În partea aceea nu vânau niciodată, pentru că acolo dormeau babuinii pe stânci şi, dacă te îndepărtai prea mult în direcţia respectivă, ajungeai destul de aproape de satele din valea numită Luzha şi puteai da peste cineva. Dar Nafai nu gândea limpede. Îşi amintea doar că mai fusese o dată pe malul opus şi i se întâmplase ceva minunat, iar în clipa aceea dorea foarte mult să i se-ntâmple ceva minunat. Sau să moară. Nu contează.

Ar fi trebuit să aştept, îşi repetă întruna când fu în stare să gândească destul de coerent ca să-şi dea seama la ce gândeşte. Dacă Păstrătorul Pământului ar fi vrut să-mi trimită un vis, mi-ar fi trimis. Iar, dacă nu mi-a trimis, ar fi trebuit să aştept. Îmi pare rău. Am vrut doar să ştiu şi eu cum e, dar ar fi trebuit s-aştept. Acum pot suporta aşteptarea, numai că nu-mi vei mai trimite niciun vis, nu-i aşa, pentru computerul principal am trişat, exact aşa cum a spus Catalogul, am trişat, aşa că n-am dreptul să… De fapt, sunt un ticălos, mi-am distrus creierul prin ceea ce-am cerut insistent Sufletului Suprem să facă pentru mine, iar acum o să-mi fie rău mereu şi nu-ţi voi mai fi de folos nici ţie, nici Sufletului Suprem, nici lui Luet, nici altcuiva şi mai bine-ar fi să sar de pe o stâncă şi să mor.

Apunea soarele când îşi dădu seama că habar n-are unde se află sau cât de departe rătăcise. Ştia doar că stătea pe-o stâncă din vârful unui deal – îl putea vedea oricine, orice tâlhar care-ar fi plecat să caute o pradă de jefuit. Şi, cu toate că-şi ţinea capul în mâini şi privea în pământ, era conştient că-n faţa lui stătea cineva. Cineva care nu spusese încă nimic, dar care-l privea concentrat.

Spune ceva, rosti Nafai în şoaptă. Sau omoară-mă şi termină odată cu mine!

— Uhu. Uhu-uhu, glăsui străinul.

Recunoscând vocea, Nafai ridică ochii.

— Yobar! zise el.

Babuinul ţopăi şi chicoti de câteva ori, încântat, se pare, că fusese recunoscut.

— N-am ce să-ţi dau de mâncare.

— Uu, cântă Yobar vesel.

Probabil că era doar recunoscător să fie luat în seamă, întrucât fusese ostracizat de ceată. Nafai întinse mâna spre el, iar babuinul păşi curajos în faţă şi-şi puse laba în mâna lui.

În clipa aceea, Yobar nu era deloc un babuin. Nafai îl văzu ca pe-un animal cu aripi, cu un chip devenit pe neaşteptate mai aspru şi mai inteligent decât al unui babuin. O aripă se îndoi şi se întinse, cealaltă, nu, pentru că era laba pe care Nafai o ţinea în mâna lui. Creatura înaripată care luase locul lui Yobar îi vorbi, dar Nafai nu-i înţelese limba. Fiinţa – îngerul, Nafai ştia că asta era – vorbi din nou, numai că de data asta Nafai înţelese, vag, că-l avertiza că-l paşte un pericol.

— Ce să fac? întrebă el.

Îngerul privi în jur şi deveni şi mai agitat, apoi părând de-a dreptul înfricoşat, îşi eliberă braţul, ţâşni spre cer şi începu să zboare în cercuri.

Nafai auzi ceva tare râcâind stânca. Privi în spate şi jos, spre stâncile din jur şi văzu de unde venise zgomotul. Şase creaturi mai mari, mai fioroase. Şobolanii din visele celorlalţi. Erau mai grei şi arătau mai puternici decât babuinii, iar Nafai ştia bine din poveştile altor călători prin deşert că babuinii erau mult mai puternici decât un bărbat matur. Li se vedeau colţii fioroşi, iar mâinile – erau mâini, nu gheare – arătau înspăimântător, mai ales pentru că multe din ele ţineau pietre şi păreau pregătite să le arunce.

Nafai îşi aminti de armă. Câte pot omorî înainte să mă lovească şi să mă doboare cu pietrele? Două? Trei? Mai bine să mor luptând decât să le las să mă omoare fără să le fac nimic.

Mai bine? De ce-ar fi mai bine? Era destul de rău, dac-ar fi murit numai una. Ce-ar fi de câştigat omorând mai multe, doar că s-ar simţi mai îndreptăţite să mă fi omorât?

Aşa că lăsă arma jos pe pământ, în faţa lui, îşi bătu genunchii cu palmele şi aşteptă.

Aşteptară şi ele. Braţele lor erau tot gata să arunce cu pietre. Îngerul se rotea în continuare deasupra capului său, martor mut al unor chiţăituri stridente.

Apoi, pe neaşteptate, Nafai îşi dădu seama că ţine ceva în mână. Desfăcu palma şi văzu că-i un fruct. Îl recunoscu imediat drept unul din fructele pomului vieţii.

Îl duse la gură şi-l gustă şi oh! Era exact aşa cum spusese Tata, aşa cum gustase cu doar o clipă înainte, cea mai frumoasă senzaţie pe care şi-o putea imagina. Numai că de data asta nu era distras, confuz sau tulbure; era împăcat cu sine şi vindecat.

Fără să stea pe gânduri, luă fructul de la buze şi-l oferi şobolanului aflat chiar în faţa lui.

Animalul se uită la mâna lui Nafai, apoi în sus, din nou la chipul lui, pe urmă iarăşi la fruct.

Nafai se gândi să pună fructul jos şi să-l lase pe şobolan să-l ia, dar pe urmă îşi zise: „Nu, ar fi greşit să laşi fructul s-atingă pământul, să fie cules ca o roadă putredă. Trebuie luat din mână. Fructul trebuie întotdeauna cules din pom sau luat din palma cuiva.“

Şobolanul adulmecă, înaintă, adulmecă din nou. Apoi luă poama din mâna lui Nafai, o duse la buze şi muşcă din ea. Poama se sparse şi sucul îl stropi pe Nafai în faţă, dar el nu-şi dădu seama decât atunci când şi-l linse de pe buze. Pentru că nu-şi putea lua ochii de la şobolan. Acesta rămăsese stană de piatră, cu sucul curgându-i pe la colţurile gurii. L-am otrăvit? se întrebă Nafai. L-am omorât cu fructul? N-am vrut.

Nu, şobolanul nu fusese omorât, ci doar împietrit. Începu să scoată sunete disperate din gât şi fugi cu paşi mărunţi şi repezi spre tovarăşul său cel mai apropiat, care-i luă poama din gură cu dinţii. Şi astfel, fructul trecu în cerc din gura unuia direct într-a altuia, până când ajunse iar la cel dintâi. Iar acesta veni în faţă şi întinse spre Nafai botul cu ce mai rămăsese din el.

Faţa lui Nafai nu se afla pe acelaşi nivel cu ale şobolanilor, aşa că trebui să se întindă şi să ia fructul cu mâna. Dar îl duse imediat în gură, îngrozit de gustul pe care-l putea avea acum, ştiind însă că trebuie s-o facă. Spre uşurarea sa, aroma fructului era aceeaşi. Dacă suferise o cât de mică schimbare, aceea era că părea mai dulce acum, după ce-l gustaseră şi

ceilalţi.

Mestecă, înghiţi. De-abia atunci înghiţiră şi ceilalţi eventualele resturi şi zeama care le rămăseseră în gură.

Şobolanii înaintară şi-i puseră la picioare pietrele pe care le ţinuseră ca pe nişte arme. Le aranjară în formă de piramidă. Paisprezece la număr. Apoi se pierdură printre stânci.

Îngerul coborî imediat în picaj, se roti în jurul lui Nafai, ciripind disperat, fâlfâind întruna, până când ateriză greu pe umerii lui şi-l învălui cu aripile.

— Sper că asta-nseamnă că eşti fericit, spuse Nafai.

În loc de răspuns, îngerul îşi luă zborul.

Nafai se ridică şi văzu că nu se află pe creasta unei culmi stâncoase, ci pe o câmpie, lângă un pom, iar în apropiere curgea un râu. O cărare mărginită de o balustradă din fier mergea paralel cu râul. Văzu tot ce văzuse şi tatăl lui, inclusiv clădirea de pe partea cealaltă.

Atunci, când se aştepta să se termine – ştia că-i vis – visul se schimbă. Se văzu pe el însuşi în mijlocul unei mulţimi uriaşe de oameni, îngeri şi şobolani şi toţi urmăreau o lumină orbitoare coborând din cer. O aşteptaseră, înţelese el. Cu toţii o aşteptaseră, iar acum era aici. Păstrătorul Pământului.

Nafai vru să se apropie, să vadă faţa Păstrătorului Pământului. Dar lumina te *orbea.* Desluşea patru membre doar după forma ei, patru membre şi un cap, dar, numai atât, lumina fiind atât de puternică, de parcă Păstrătorul ar fi fost o mică stea, un soare prea strălucitor la care să te uiţi fără să-ţi arzi ochii.

În cele din urmă, Nafai trebui să închidă ochii, să-i mijească pentru a scăpa de durerea de-a se holba la soare. Când îi deschise, totuşi, ştiu că va fi destul de aproape, ştiu că va zări chipul Păstrătorului.

— Uhu.

Se holba la faţa lui Yobar.

— Uhu şi ţie, şopti Nafai.

— Uhu-uhu.

— E-aproape întuneric. Dar ţi-e foarte foame, nu-i aşa?

Yobar se lăsă pe labele din spate, aşteptând.

— Hai să vedem dacă-ţi găsesc ceva de mâncare.

Nu fu greu, nici măcar la crepuscul, pentru că iepurii din partea aceea a văii nu se răriseră încă. După ce se-ntunecase de-a binelea, Yobar încă spinteca un stârv, devorând şi ultima bucăţică, spărgând craniul cu o piatră ca să ajungă la creierul moale. Mâinile lui erau pline de sânge.

— Dac-ai măcar un pic de minte, îi spuse Nafai, te duci acasă repede cu ce ţi-a mai rămas din carne, aşa plin de sânge cum eşti, ca să se-mprietenească cu tine o femelă şi să te lase să te joci cu puiul ei, ca să te-mprieteneşti cu *el* şi să devii membru cu drepturi depline al cetei.

Nu era probabil ca Yobar să-l înţeleagă, dar nici trebuia. Încerca deja să ascundă restul iepurelui de Nafai, pregătindu-se să-l fure şi să fugă. Nafai îi uşură situaţia şi se-ntoarse puţin, pentru ca Yobar să profite de ocazie şi să fugă. Auzi zgomotul picioarelor fugind cu toată viteza şi-şi zise: „Cumpără ce poţi cu sângele iepurelui ăstuia, prietene. Am văzut faţa Păstrătorului Pământului şi era a ta.“

Apoi, regretând imediat gândul lipsit de respect, se adresă Păstrătorului Pământului sau Sufletului Suprem sau nimănui, nu ştia exact. Îţi mulţumesc pentru ce mi-ai arătat, spuse. Mulţumesc că m-ai lăsat să văd ce-a văzut Tata. Ce-au văzut toţi ceilalţi. Mulţumesc că m-ai lăsat să fac parte dintre cei care ştiu.

Acum mă poate-ajuta cineva să găsesc drumul spre casă?

Fie că-l ajută Sufletul Suprem, fie propria memorie şi priceperea de-a găsi drumul, reuşi să-l parcurgă la lumina lunii. Luet se îngrijorase – la fel, Mama, Tata şi ceilalţi. Amânaseră nunta lui Shedemei şi Zdorab pentru că nu s-ar fi cuvenit s-o celebreze într-o seară când Nafai ar fi putut fi în pericol. Acum, că se întorsese, putea începe. Nimeni nu-l întrebă unde fusese sau ce făcuse, de parcă ştiau că era un lucru prea straniu, prea frumos sau prea urât ca să fie discutat.

Abia mai târziu, în aceeaşi noapte, în pat cu Luet, îşi povesti Nafai experienţa. Mai întâi cum îl hrănise pe Yobar, apoi visul.

— Se pare că toată lumea-i mulţumită astă-seară, concluzionă Luet.

— Chiar şi tu? o întrebă el.

— Eşti acasă, răspunse ea, deci sunt mulţumită.

6. ARME

Au rămas în tabăra din Valea lui Mebbekew, lângă Râul lui Elemak, mai mult decât intenţionaseră. Mai întâi, a trebuit s-aştepte vremea recoltei. Apoi, în ciuda ierburilor împotriva vomei despre care-a aflat Shedemei din Catalog, Luet era atât de slăbită de sarcină, încât Rasa refuză să-i lase să-şi înceapă călătoria şi să-i rişte viaţa. Până când s-au terminat greţurile matinale ale lui Luet şi a mai prins puteri, toate cele trei femei însărcinate – Hushidh, Kokor şi Luet – aveau pântecele destul de mare ca să le fie incomod să călătorească. Pe lângă asta, rămăseseră însărcinate Sevet, Eiadh, Doi şi însăşi Doamna Rasa. Niciuneia nu-i era atât de rău cum îi fusese lui Luet, dar niciuna n-avea chef să se urce pe cămilă, să călătorească ziua întreagă, să ridice corturi seara şi să le strângă dimineaţa, mâncând în acest răstimp pesmeţi, pastramă şi pepene uscat.

Aşa c-au rămas în tabără mai mult de un an, până când s-au născut toţi cei şapte copii. Numai două femei au născut băieţi. Volemak şi Rasa l-au numit pe al lor Oykib, după numele tatălui Rasei, iar Elemak şi Eiadh şi l-au botezat Protchnu, care însemna *rezistenţă.* Eiadh a făcut precizarea că numai soţul ei, Elemak, era la fel de vârtos ca Volemak, ca să-i nască ea un fiu, fiindcă Volemak n-avea decât băieţi. În general, celelalte mame i-au ignorat înfumurarea şi s-au bucurat de fiicele lor.

Luet şi Nafai şi-au botezat fetiţa Chveya, pentru că-i unise într-un singur suflet. Fata lui Hushidh şi Issib a fost prima născută din noua generaţie, aşa c-au numit-o, simplu, Dza, pentru că era răspunsul la toate întrebările despre viaţa lor. Kokor şi Obring şi-au botezat fata Krasata, adică *frumuseţe,* mai în ton cu moda din Basilica. Vas şi Sevet au numit-o pe a lor Vasnaminanya, în parte pentru că numele înseamnă *amintire,* în parte pentru că aduce cu numele tatălui ei; îi spunea Vasnya. Iar Mebbekew şi Doi şi-au botezat fata

Basilikya, după denumirea oraşului pe care îl iubeau încă şi la care încă visau. Toată lumea ştia că numele fetei lor era menit să fie un reproş constant la adresa celor care i-au târât afară din casa lui, aşa că toţi foloseau porecla pe care i-a găsit-o Volemak şi-i ziceau Syelsika, adică *fata de la ţară.* Sigur că asta-l enerva pe Meb, dar a-nvăţat să renunţe la proteste, pentru că ceilalţi nu făceau decât să râdă de el.

Oykib şi Protchnu, Chveya şi Dza, Krasata, Vasnya şi Syelsika – într-o dimineaţă înviorătoare, la peste un an de când părinţii lor veniseră în Valea lui Mebbekew, bebeluşii au fost înveliţi în veşminte de călătorie răcoroase şi aşezaţi în hamacuri atârnate de umerii mamelor, ca să poată fi hrăniţi în timpul zilei, când li se făcea foame. Femeile, cu excepţia lui Shedemei, care n-avea copii, n-au participat la strânsul corturilor, deşi, pe măsură ce creşteau copiii, lumea se aştepta să-şi reia îndatoririle. Iar bărbaţii, puternici acum, bronzaţi şi întăriţi după un an de trai şi muncă în deşert, înaintau ţanţoşi puţin în faţa nevestelor, mândri de copiii pe care-i făcuseră împreună şi copleşiţi de răspunderea nobilă de-a le purta de grijă nevestelor şi odraslelor.

Toţi, în afară de Zdorab, bineînţeles, tăcut şi neatrăgător ca de obicei, cu nevasta tot fără copii; cei doi păreau să dispară câteodată. Erau singurii membri ai grupului care nu erau rude de sânge cu Rasa şi Volemak şi nici înrudiţi cu aceştia prin căsătorie; erau singurii fără copii; erau mult mai bătrâni decât ceilalţi din generaţia lor, cu excepţia lui Elemak; nimeni n-ar fi zis că *nu* erau egali cu ceilalţi, după cum, de fapt, nimeni nu credea nici că *erau.*

În timp ce grupul se aduna de plecare, Luet, cu Chveya adormită în eşarfa legată de gâtul ei, căra un pepene prea copt pe umăr şi mergea în jos, spre locul în care ceata de babuini îşi vedea de treburile obişnuite. Babuinii păreau agitaţi şi iritaţi, deloc surprinzător, ţinând cont de tumultul din tabăra oamenilor. Când Luet trecu pe lângă zona lor de hrană, o urmăriră cu privirea, ca să vadă ce face. Câteva femele se apropiară să-i vadă bebeluşul – le mai lăsase şi înainte s-o atingă pe Chveya, deşi, bineînţeles, nu le putea lăsa să se

joace cu ea cum se jucau cu puii *lor,* Chveya era mult prea fragilă pentru dezmierdările lor aspre.

Luet căuta un mascul, nu o femelă şi imediat ce se îndepărtă de femelele curioase, îl găsi – Yobar, cel care fusese un proscris cu nici un an în urmă şi care era acum cel mai bun prieten cu fata cea mai mare a şefei tribului; se bucura de tot prestigiul pe care-l putea dobândi un mascul în acea aşezare de femei. Luet coborî pepenele ca să-l vadă şi Yobar. Apoi, răsucindu-se uşor, ca să nu-l sperie prea tare, trânti pepenele de o piatră şi fructul crăpă.

Aşa cum se aşteptase, Yobar sări înapoi, temător. Dar, văzând că lui Luet nu-i e frică, se apropie să cerceteze fructul îndeaproape. Atunci ea reuşi să-i arate ce voia să vadă – secretul pe care-l păstraseră atât de bine de toţi babuinii anul petrecut în locul respectiv. Luet întinse mâna jos, luă un bucată de coajă cu multă pulpă rămasă pe ea şi-o mâncă cu zgomot.

Sunetul scos de ea în timp ce mânca îi atrase pe ceilalţi babuini, dar – aşa cum se aşteptase – Yobar fu acela care-i urmă exemplul şi mâncă. Nu făcu deosebire între pulpă şi coajă, bineînţeles, şi păru că-i plac amândouă. Când se sătură, se puse pe zburdat, chiuind şi făcând giumbuşlucuri, până când ceilalţi – mai ales masculii tineri – îndrăzniră să se apropie de fruct.

Luet se retrase încet, apoi se întoarse pe călcâie şi plecă.

Auzi paşi în spatele ei. Aruncă o privire înapoi; Yobar o urma. Nu se aşteptase, dar Yobar o surprinsese nu o dată. Era inteligent şi curios, printre animalele a căror isteţime era doar cu puţin mai redusă decât a oamenilor şi a căror curiozitate şi dorinţă de învăţătură erau uneori mai mari decât a lor.

— Atunci, vino, dacă vrei, zise Luet. Îl conduse în susul apei, în grădină, acolo unde de multă vreme babuinii n-aveau acces. Ultima din cele trei recolte de pepeni era încă pe lujeri, unii copţi, alţii nu încă. Yobar ezită la marginea grădinii, pentru că babuinii învăţaseră de multă vreme să respecte hotarul acela invizibil. Totuşi, Luet îi făcu semn să intre, iar el trecu peste margine cu grijă şi pătrunse în grădină. Ea luă un

pepene copt.

— Mănâncă-i când sunt aşa, îi spuse. Când *miros* aşa.

Îi întinse pepenele agăţat încă de lujer. Yobar îl adulmecă, apoi îl trânti de pământ. După ce-l trânti destul, reuşi să-l spargă. După aceea muşcă şi chicoti vesel spre Luet.

— N-am terminat, îl atenţionă ea. Trebuie să fii atent până la sfârşitul lecţiei.

Îi întinse alt pepene, de data asta necopt, şi, deşi îl lăsă să-l adulmece, nu-i dădu voie să-l ia în mână.

— Nu! îi spuse. Să nu-i mănânci pe ăştia. Seminţele nu-s mature şi, dacă le guşti când sunt aşa, n-o să ai recoltă anul viitor.

Aşeză pepenele necopt în spatele ei şi arătă spre cel copt şi crăpat în bucăţi de la picioarele lui Yobar.

— Mănâncă-i pe cei copţi. Shedemei zice că seminţele vor trece prin sistemul tău digestiv fără să păţească nimic, vor încolţi în excrementele tale şi vor creşte frumos. Poţi avea pepeni la nesfârşit, dacă-i înveţi pe ceilalţi să-i mănânce numai pe cei copţi. Dacă-i înveţi *s-aştepte.*

Yobar o privi fix.

— Nu pricepi o iotă din ce-ţi spun. Dar asta nu-nseamnă că nu-nţelegi lecţia, nu? Eşti deştept. O să te prinzi. Îi vei învăţa pe ceilalţi înainte de-a te muta-n altă ceată, da? E singurul cadou pe care vi-l putem lăsa, chiria pe care v-o plătim că v-am folosit valea în ultimul an.

Yobar chicoti o dată.

Luet se ridică şi se îndepărtă de el. Cămilele erau gata de a fi călărite; ceilalţi aşteptau după ea.

— I-am arătat lui Yobar grădina, spuse ea.

Bineînţeles, Kokor dădu ochii peste cap, dar Luet nici n-o observă – altceva conta: zâmbetul lui Nafai, încuviinţarea din cap a lui Hushidh şi aprecierea „bună treabă“ din partea lui Volemak.

La comandă, cămilele se ridicară clătinându-se, încărcate cu corturi şi provizii, recipiente cu umiditate scăzută şi lăzi frigorifice pline cu seminţe şi embrioni şi – înainte de toate – nu cu şaisprezece, ci douăzeci şi trei de fiinţe umane acum.

Aşa cum glăsuise şi Elemak numai cu o seară înainte, Sufletul Suprem ar face bine să-i conducă la destinaţie până nu cresc copiii prea mari ca să călărească împreună cu mamele, altfel, n-are decât să le găsească mai multe cămile pe drum.

În primele două zile de călătorie merseră către nord-est, de-a lungul aceleiaşi rute pe care porniseră în Basilica. Trecuse un an de când plecaseră pe drumul acela, totuşi, şi aproape nimic nu le părea familiar – sau cel puţin nimic nu părea mai cunoscut decât altceva, din moment ce toate stâncile gri-maronii şi nisipul galben-cenuşiu arăta familiar după un ceas de mers.

Către sfârşitul celei de-a doua după-amiezi, Mebbekew călări alături de Elemak pe o distanţă scurtă.

— Am trecut de locul în care l-ai condamnat la moarte, nu-i aşa?

Elemak rămase tăcut câteva clipe, apoi răspunse:

— Nu, nici nu vom trece pe lângă el.

— Mie mi s-a părut că-l văd.

— Nu l-ai văzut.

Călăriră în linişte un timp.

— Elemak, zise Mebbekew.

— Da?

Elemak nu părea încântat de conversaţie.

— Cine ne-ar putea opri, dacă pur şi simplu ne-am lua partea de corturi şi provizii pe trei zile şi am lua-o spre nord, către Basilica?

Uneori, lui Elemak i se părea că îngustimea mentală a lui Mebbekew friza prostia.

— Se vede c-ai uitat că n-avem bani. Te asigur că a fi sărac în Basilica e şi mai rău decât a fi sărac aici, pentru că-n Basilica Sufletul Suprem nu dă doi bani pe supravieţuirea ta.

— Ce să-zic, am fost al naibii de bine îngrijiţi *aici!* zise Mebbekew zeflemitor.

— Am fost într-un loc cu destulă apă peste un an şi nu s-au apropiat de noi nici măcar *o dată* alţi călători, tâlhari, cupluri fugite de acasă sau familii în vacanţă.

— Ştiu, am fi putut la fel de bine să fim pe altă planetă.

Una nelocuită! Iţi spun eu, când Dolya avea burta prea mare ca să se mai mişte, femelele de babuini au început să-mi pară atrăgătoare.

Niciodată Mebbekew nu păruse mai inutil decât acum.

— Nu mă mir, zise Elemak.

Mebbekew îi aruncă o căutătură cruntă.

— Glumeam, nătărăule.

— Eu, nu, replică Elemak.

— Deci ţi-ai vândut sufletul? Acum eşti băieţelul lui Tati. Nafai senior.

Resentimentul lui Mebbekew faţă de Nafai era normal – din moment ce Nafai îl dăduse în vileag de atâtea ori. Dar Elemak se hotărâse de mult să-l suporte pe Nafai, cel puţin câtă vreme stă la locul lui, câtă vreme e *util.* Asta era tot ce conta acum – dacă o persoană contribuia la supravieţuirea grupului. A soţiei şi copilului său. Şi Mebbekew n-ar strica să-şi amintească exact *cu cât* era mai folositor Nafai decât Meb însuşi.

— Am trăit împreună un an, vorbi Elemak. Ai mâncat săptămână de săptămână carnea animalelor vânate de Nafai şi încă mai crezi că nu-i altceva decât preferatul Tatei?

— Aa, ştiu că-i mai mult, zise Mebbekew. Toată lumea ştie. De fapt, majoritatea dintre noi îşi dau seama că valorează mai mult decât *tine.*

Mebbekew trebuie să fi citit ceva pe faţa lui Elemak atunci, pentru că rămase în urmă şi călări o vreme în spatele lui Elemak.

Cel din urmă ştia că mica insultă a lui Mebbekew era menită să-l înfurie – dar Elemak nu intenţiona să-i facă jocul. Înţelegea ce urmărea Mebbekew: să scape de căsătorie, de plânsetele bebeluşului, şi să se întoarcă în oraş, la băile şi toaletele lui, la bucătăria şi arta lui şi, mai presus de toate, la provizia nesfârşită de femei uşor de flatat şi necomplicate. Şi adevărul era că, dacă s-ar întoarce, Mebbekew s-ar descurca la fel de bine ca-ntotdeauna în Basilica, cu sau fără bani; Doi, de asemenea, ar duce un trai bun acolo. Fiind o actriţă-copil aproape legendară. Pentru cei doi, Basilica ar fi mult mai bună

decât orice îi aştepta în viitorul previzibil.

Dar soluţia asta iese din discuţie, îşi zise Elemak. A ieşit din discuţie când Sufletul Suprem m-a făcut de râsul lumii. Mesajul era limpede – încearcă să-l ucizi pe Nafai şi vei mişuna şi orbecăi ca un debil mintal, incapabil să faci un nod. Iar acum nu de Nafai ar trebui să treacă pentru a le schimba destinaţia, ci de Tata. Nu, Elemak n-avea scăpare. În plus, Basilica nu reprezenta nimic pentru *el.* Spre deosebire de Meb, nu se mulţumea să sară dintr-un pat în altul şi să trăiască de pe urma oricărei femei care l-ar primi la ea. Trebuia să aibă o reputaţie bună în oraş, trebuia să ştie că, atunci când vorbeşte, oamenii îl ascultă. Fără bani, slabe speranţe să obţină *aşa ceva.*

Pe lângă asta, o iubea pe Eiadh, era mândru de micul Proya şi-i plăcea viaţa în deşert într-un fel pe care nimeni, nici măcar Volemak, nu-l putea înţelege vreodată. Iar dacă s-ar întoarce în Basilica, până la urmă, Eiadh nu i-ar reînnoi contractul de căsătorie. Ar fi din nou în postura aceea nebărbătească de-a trebui să-şi caute o soţie numai ca să rămână în oraş. Asta ar fi de nesuportat – *aşa* ar trebui să trăiască bărbaţii, în siguranţă cu soţiile, cu copiii lor. Nu dorea să-şi distrugă familia *acum.* Încetase să mai viseze la Basilica sau cel puţin nu mai voia să aspire la ea, din moment ce singurul fel de viaţă care merită trăită acolo lui îi era inaccesibil.

Numai Mebbekew şi Dolya se mai gândeau la întoarcere. Şi, inutili cum erau amândoi, grupul n-ar suferi deloc, dacă i-ar lăsa să plece.

Aşa că, în timp ce Elemak şi tatăl lui alegeau locul de tabără peste noapte, cel dintâi aduse problema în discuţie.

— Ştii că Meb şi Dolya încă vor să se-ntoarcă în Basilica.

— Au atât de puţină imaginaţie, că nu mă mir, spuse Volemak. Unii au o singură idee în viaţă, aşa că nu suportă să renunţe la ea.

— Mai ştii şi că sunt aproape nefolositori pentru noi.

— Nu atât de nefolositori precum Kokor, sublime Tata.

— Da, e greu să concurezi cu *ea.*

— Niciunul nu este complet nefolositor. Poate că nu-şi fac treburile care le revin, dar avem nevoie de genele lor. Avem nevoie de copiii lor în comunitatea noastră.

— Am duce o viaţă mult mai uşoară… şi-am avea mult mai puţine conflicte… dacă…

— Nu, spuse Volemak.

Elemak clocotea de furie. Cum îndrăznea Tata să nu-l lase nici să-şi termine fraza?

— Nu-i alegerea mea, îi explică Volemak. Dac-ar fi după mine, aş lăsa pe oricine vrea să se întoarcă. Dar Sufletul Suprem a ales acest grup.

Imediat ce pomeni de Sufletul Suprem, Elemak nu-l mai ascultă cu atenţie. Asta-nsemna întotdeauna că partea rezonabilă a discuţiei se terminase.

Când şi-au aşezat tabăra pentru noapte, Elemak a hotărât că, în perioada cât va sta el de pază, dacă Meb şi Dolya vor încerca să fugă, va avea grijă să nu se întâmple să-i observe. Le-ar fi destul de uşor să găsească drumul – deşertul nu era chiar atât de periculos până aici, iar ei aveau acum cele mai mari şanse din toată călătoria să se-ntoarcă la civilizaţie. Ceea ce nu însemna o şansă atât de grozavă, la drept vorbind – la fel de mare era riscul de-a fi atacaţi de tâlhari. Poate mai mare, acum că în Basilica Moozh era cel care conducea şi-i va goni pe scandalagii şi necivilizaţii din oraş. Poate că Sufletul Suprem îi va proteja pe cei doi şi-i va ajuta să se-ntoarcă în Basilica sau poate că nu. Indiferent ce se va-ntâmpla, Elemak nu-i va opri să încerce, dacă asta voiau.

Dar n-au făcut-o. Elemak a stat de pază chiar mai mult ca de obicei, dar ei nici n-au ieşit din cort, nici n-au încercat să fure cămile. Până la urmă, l-a trezit pe Vas ca să-l înlocuiască şi s-a dus la culcare, plin de dispreţ faţă de Meb. Dacă *eu* aş fi fost acela care-ar fi vrut să părăsească grupul şi să locuiască altundeva, mi-aş fi luat soţia şi copilul şi-aş fi *plecat.* Dar nu şi Meb. El acceptă *refuzul* mult prea uşor.

În a treia zi de călătorie, pe la mijlocul dimineţii, au ajuns la punctul în care, pentru a se întoarce în Basilica, ar fi trebuit s-o ia spre nord. Elemak a recunoscut locul; l-a recunoscut şi

Volemak, desigur. Dar nu şi altcineva; nimeni nu şi-a dat seama că, atunci când au continuat să meargă spre est, în loc s-o ia direct spre nord, au renunţat la ultima speranţă de-a reveni la vechea lor viaţă.

Elemak nu se simţea deloc trist din cauza asta. El nu era ca Mebbekew – viaţa lui se desfăşurase-n deşert tot timpul. Se întorsese în Basilica numai ca să-şi vândă marfa şi să-şi găsească o soţie, deşi, bineînţeles, îi plăcuse întotdeauna oraşul şi-l considera casa lui. Numai că ideea de *acasă* nu însemnase niciodată prea mult pentru el – nu i se făcea dor de casă, nu-l cuprindea nostalgia şi nici nu lăcrima după ea. Asta se-ntâmpla până când a născut Eiadh şi el l-a luat în braţe pe Proya, i-a auzit plânsetul tare şi hotărât şi i-a văzut zâmbetul. Atunci, pentru el, acasă a-nsemnat cortul în care dormeau Eiadh şi Proya. N-avea nevoie de Basilica acum. Era prea puternic în sinea lui ca să tânjească după un oraş anume, cum făcea Meb.

Dar, dacă în următorii ani lumea lui avea să fie această caravană, atunci era hotărât să ia măsuri ca poziţia lui în cadrul micii lor forme de guvernare să fie cât mai dominantă şi mai importantă posibil. În vale, unde grădina lui Zdorab oferea jumătate din hrană, iar Nafai fusese un vânător la fel de iscusit ca el, n-ar fi avut cum să iasă în evidenţă, să-şi asigure poziţia de lider. Acum, însă, călare din nou pe cămilă, până şi Tata ţinea cont de judecata lui Elemak în extrem de multe privinţe şi, cu toate că Sufletul Suprem le alegea direcţia, Elemak era cel care stabilea ruta exactă. Putea să se uite înapoi la grup şi s-o vadă pe Eiadh urmărindu-l cu privirea ori de câte ori nu era ocupată cu hrănirea bebeluşului. Călătoria îi amintea lui Eiadh cât de important era Elemak pentru supravieţuirea întregului grup, iar lui îi făcea plăcere că ea se mândrea cu asta.

Sufletul Suprem îi spusese Tatei că, dac-ar găsi o rută sigură şi-ar avea provizii suficiente, ar ajunge la destinaţie după şaizeci de zile de călătorie neîntreruptă. Dar, desigur, nici nu încăpea în discuţie să călătorească şaizeci de zile. Bebeluşii n-ar fi putut suporta un drum atât de lung pe arşiţă, uscăciune şi instabilitate. Nu, vor fi nevoiţi să-şi găsească alt

loc sigur şi să se odihnească din nou. Şi poate încă unul, după aceea. Probabil că-n fiecare loc vor trebui să stea destul cât să planteze ca să aibă o recoltă şi s-o culeagă pentru a avea hrană în etapa următoare a călătoriei. Un an. Un an în fiecare loc, poate trei ani pentru o călătorie de şaizeci de zile. Dar, de la începutul până la sfârşitul ei, Elemak va fi adevăratul ei şef, iar la final toţi ar trebui să mă aleagă pe mine conducător, Tata rămânând nimic mai mult decât ce-ar trebui să fie – un sfătuitor înţelept. Dar nu va fi adevăratul lider. Nu va mai fi.

Acela, pe bună dreptate, voi fi eu. Dacă voi decide că destinaţia Sufletului Suprem este locul unde vreau eu să conduc grupul, atunci acolo îl voi duce şi va ajunge la el în siguranţă şi la timp. Dacă decid altfel, bineînţeles, atunci Sufletul Suprem n-are decât să se ducă naibii.

Râul Nividimu nu era periodic – ţâşnea din izvoare naturale din Munţii Lyudy cei colţuroşi, care erau destul de înalţi ca să ningă pe ei iarna. Dar debitul era foarte slab iar, când râul curgea abrupt în Valea Krutohn şi ajungea în deşertul jos, fierbinte şi uscat, se scufunda în nisip şi dispărea pe kilometri întregi înainte de a se vărsa în Marea Lucioasă.

Tocmai din cauza râului Nividimu, drumul cel mare pentru caravane de la nord la sud urca abrupt, în Munţii Lyudy, şi apoi urma râul în jos, aproape de locul unde acesta dispărea. Era cea mai sigură sursă de apă potabilă între Basilica, la nord, şi Oraşele Focului, din sud. Intr-un an, de-a lungul malurilor râului Nividimu treceau cam douăsprezece caravane, aşa că era aproape de aşteptat să primească de la Catalog indicaţia de a-şi aşeze tabăra timp de o săptămână la poalele Munţilor Lyudy, în timp ce-o caravană care se-ndrepta spre nord, cu solidă escortă militară, îşi croia drum în susul văii şi apoi în jos, pe cărarea şerpuitoare a munţilor.

Cel mai rău lucru cauzat de aşteptare era că nu puteau face foc. Escorta militară, le-a spus Catalogul, era agitată şi dornică să găsească un duşman. Fumul ar fi considerat indiciu al prezenţei tâlharilor, iar soldaţii n-ar sta mult pe gânduri înainte de a-i măcelări pe toţi. Aşa c-au mâncat cele mai jalnice raţii de călătorie şi s-au călcat pe nervi unii pe alţii,

aşteptând ziua-n care, după spusele lui Volemak, Catalogul hotărâse că puteau pleca.

Era în cea de-a doua zi, în timp ce Elemak şi Vas vânau împreună – căci Vas se pricepea puţin la a descoperi urmele de animale – când au pierdut prima armă. Probabil că Vas n-ar fi trebuit să aibă una, dar a cerut, şi-ar fi fost prea umilitor să i se interzică s-o poarte. Pe lângă asta, exista întotdeauna posibilitatea ca el să surprindă un animal periculos care să fi urmărit aceeaşi pradă şi atunci ar avea nevoie de armă ca să se apere.

De obicei, Vas nu era stângaci. Dar, în timp ce mergea înapoi pe spate, în patru labe, de-a lungul unei ieşituri aflate deasupra unei strâmtori, se-mpiedică şi, când se prinse, arma îi scăpă din mână. Ricoşă din aflorimentul colţuros, sări în gol şi căzu într-un canion. Vas şi Elemak n-auziră când atinse fundul.

— Puteam să cad eu, repeta întruna Vas seara, povestind ce păţise.

Elemak n-avu inima să-i spună c-ar fi fost mai bine pentru toată lumea da *c-arfi căzut* el. La urma urmei, aveau numai patru arme şi de altele nu puteau face rost – până la urmă, îşi vor pierde capacitatea de a se reîncărca de la soare, motiv pentru care Elemak ţinea ascunse două din ele cu multă grijă, într-un loc întunecos. Cu o armă pierdută, trebuia să scoată alta din ascunzătoare şi s-o folosească la vânătoare.

— Dar de ce vânaţi, oricum? întrebă Volemak, care înţelese ce putea însemna pierderea armei în viitor.

Îşi îndreptase întrebarea spre Elemak, lucru foarte potrivit, pentru că el hotărâse să ia două arme în deşert în ziua aceea.

Elemak răspunse cu răceală, de parcă Volemak n-avea dreptul să-i pună hotărârea la îndoială.

— Pentru carne, rosti el. Soţiile nu-şi pot alăpta copiii, dacă mănâncă numai pesmeţi şi pastramă.

— Dar, din moment ce nu putem găti carnea, la ce te-ai aşteptat, s-o mănânce crudă? vru să afle Volemak.

— Am crezut că pot prăji carnea cu arma. Ar fi fost în sânge, dar...

— Ar fi fost şi o risipă de energie pe care nu ne-o permitem, adăugă Volemak.

— Avem nevoie de carne, stărui Elemak.

— Ar fi trebuit să sar după armă? întrebă Vas obraznic.

— Nimeni nu vrea *asta,* rosti Elemak dispreţuitor. Nu *mai* e vorba de tine.

Hushidh urmări discuţia în tăcere, aşa cum făcea de obicei când avea loc un conflict, sesizând cum par să se schimbe firele care-i leagă. Ştia că liniile pe care le vedea între oameni nu erau adevărate, ci o simplă metaforă vizuală pe care mintea ei o construia pentru ea – un fel de diagramă a halucinaţiilor. Dar mesajul lor despre relaţii şi loialitate, ură şi iubire era adevărat precum stâncile, nisipul şi tufărişul din jurul lor.

Vas reprezenta anomalia din grup şi aşa fusese dintotdeauna. Nu-l ura nimeni, nu-l respingea nimeni. Dar nici nu-l iubea nimeni. Nimeni nu se lega de el printr-o relaţie de loialitate deosebită – după cum nici el nu manifesta loialitate deosebită faţă de cineva. Cu excepţia legăturii bizare dintre el şi Sevet, şi a celei şi mai bizare dintre el şi Obring. Sevet nutrea puţină dragoste sau respect faţă de soţul ei – se căsătoriseră numai de formă, fără să existe între ei o relaţie de loialitate specială, o mare dragoste sau o mare prietenie. Dar el se părea că nutreşte pentru ea un sentiment foarte puternic, pe care Hushidh nu-l înţelegea şi nu-l mai întâlnise. Iar legătura lui cu Obring era la fel, doar puţin mai slabă. Nu aşa ar fi trebuit să stea lucrurile, din moment ce Vas nu avea motiv să fie strâns legat de Obring. La urma urmei, nu Obring fusese cel prins în pat cu Sevet în noaptea în care i-a surprins Kokor şi era să-şi omoare sora? De ce să simtă Vas o legătură intensă cu Obring? Intensitatea ei – recunoscută de Hushidh după grosimea coardei pe care o vedea între ei – rivaliza cu rezistenţa celor mai solide căsătorii din grup, ca acea dintre Volemak şi Rasa, cu sentimentul lui Elemak pentru Eiadh sau cu relaţia tot mai strânsă dintre însăşi Hushidh şi iubitul ei Issib, Issib al ei cel devotat, drag, sclipitor şi iubitor, a cărui voce era muzica întregii ei bucurii.

Nu *asta,* ştia ea, era ce simţea Vas pentru Sevet sau Obring – iar faţă de oricine altcineva el nu simţea mai nimic. Totuşi, de ce Sevet şi Obring, şi altcineva nu? Nimic nu-i lega pe *ei,* în afară de adulterul lor de mai demult…

Aceasta să fie legătura? Adulterul în sine? Era oare legătura puternică a lui Vas cu ei obsesia trădării lor? Absurd. Ştia de multă vreme de aventurile lui Sevet; aveau un mariaj libertin. Iar Hushidh ar fi recunoscut legătura dintre ei, dac-ar fi fost vorba de ură sau furie – pe *astea* le văzuse de foarte multe ori.

Chiar şi acum, când Vas ar fi trebuit să fie legat de tot grupul printr-un fir al ruşinii, al dorinţei de-a compensa răul, de-a câştiga aprobarea celorlalţi, nu exista aproape nimic. Lui nu-i păsa. Într-adevăr, era aproape satisfăcut.

— Mai degrabă am fi putut găti carnea la-ntoarcere, când am fi avut toate cele patru arme, rosti Sevet.

Hushidh rămase uimită că tocmai soţia lui Vas sublinia vinovăţia acestuia, dar nu se miră când Kokor luă exemplul surorii ei şi-i dădu o lovitură directă:

— Ai fi putut să fii atent pe unde calci, Vas.

Vas se întoarse şi-o privi pe Kokor cu o undă de dispreţ.

— Poate c-ar fi trebuit să-nvăţ să lucrez cu grijă şi eficient, urmând exemplul *tău.*

Ciondăneli ca acestea începeau prea uşor şi de obicei ţineau prea mult. Nu era nevoie să fii oracol ca Hushidh ca să ştii unde avea să ducă cearta, dacă era lăsată să continue.

— Terminaţi! spuse Volemak.

— N-am de gând să-mi asum eu vina că n-avem carne prăjită, zise Vas calm. Mai avem trei arme şi nu-i vina mea că nu putem aprinde focul.

Elemak îi puse mâna pe umăr.

— Tata pe mine mă consideră răspunzător şi pe bună dreptate. A fost eroarea mea de judecată. N-ar fi trebuit să iau două arme în aceeaşi expediţie de vânătoare. Când o te condamnăm pe *tine* pentru că n-avem carne, o să ştii.

— Da, o să-ncepem să te mâncăm pe *tine,* spuse Obring.

Era o glumă destul de bună ca să râdă câţiva oameni,

măcar ca să detensioneze atmosfera; dar Vas nu aprecia că cel care-o făcuse fusese Obring. Hushidh văzu strania conexiune dintre ei crescând în intensitate şi îngroşându-se, ca o parâmă neagră care-l trăgea pe Vas spre Obring.

Hushidh îi privea, sperând să se certe destul pentru ca ea să-nţeleagă ce era între ei, dar în acel moment interveni Shedemei:

— N-avem niciun motiv să nu mâncăm carnea crudă, dacă-i de vânat proaspăt, iar animalul a fost sănătos. Prăjind-o puţin la suprafaţă chiar înainte de-a o mânca, distrugem orice contaminare fără să consumăm prea multă energie. Avem o provizie bună de antibiotice, în caz că se-mbolnăveşte cineva şi, chiar dacă rămânem fără *ea,* la nevoie, putem face altele, destul de bune, din ierburile care se găsesc.

— Carne crudă, zise Kokor, dezgustată.

— Nu ştiu dac-o *pot* mânca, spuse Eiadh.

— Trebuie doar s-o mesteci mai mult, vorbi Shedemei. Sau s-o tai în bucăţi mai mici.

— E vorba de gust, zise Eiadh.

— E vorba de *idee,* se cutremură Kokor.

— E doar o barieră psihologică, explică Shedemei, pe care-o puteţi depăşi foarte uşor pentru binele bebeluşilor voştri.

— Nu-nţeleg de ce cineva care n-are copii ar trebui să ne spună *nouă,* celorlalte, ce-i bine pentru noi, se răţoi Kokor.

Hushidh sesiză că vorbele lui Kokor o atinseră pe Shedemei. Una dintre cele mai mari griji ale sale era că Shedemei se izola tot mai mult de celelalte femei. Vorbea despre asta cu Luet foarte des şi făceau amândouă tot ce puteau ca să schimbe situaţia, dar nu le venea uşor, pentru că obstacolul era chiar Shedemei – se convinsese singură că *nu* voia copii, dar, după cum se concentra pe toţi bebeluşii din grup, Hushidh ştia că, inconştient, îşi aprecia valoarea după faptul că n-avea urmaşi. Iar când o creatură cu creier de găină, mărginită şi nepretenţioasă precum Kokor îi aruncă în faţă lui Shedemei că n-are copii, Hushidh văzu cum dispar legăturile lui Shedemei cu restul grupului.

Iar liniştea de după remarca lui Kokor nu fu de niciun folos.

Cei mai mulţi tăceau pentru că aşa se răspundea la teribila grosolănie socială – se păstra tăcerea minute bune, pentru a-i servi celui care-a jignit drept dojană, apoi se continua ca şi când gafa nici nu s-ar fi rostit. Însă Hushidh era sigură că nu aşa interpreta *Shedya* liniştea. La urma urmei, Shedya nu era deloc versată în maniere şi mai era şi dureros de conştientă că n-avea copii, aşa că liniştea ei fără îndoială însemna că toată lumea e de acord cu Kokor, dar prea politicoasă ca s-o spună. Inc-o jignire, înc-o cicatrice pe sufletul lui Shedemei.

Dacă n-ar fi fost prietenia strânsă dintre Shedemei şi Zdorab, relaţia mult mai superficială, cultivată de Luet şi Hushidh cu Shedya şi marea dragoste şi respectul Shedyei pentru Rasa, femeia n-ar fi avut nicio legătură pozitivă cu restul grupului. Doar invidie şi resentimente.

Luet fu aceea care sparse gheaţa în cele din urmă.

— Dacă de carne au nevoie bebeluşii noştri, atunci sigur că o s-o mâncăm prăjită la suprafaţă sau chiar crudă. Însă mă-ntreb… atât de-aproape suntem de inaniţie, încât nu putem rezista o să*ptămână făr*ă carne?

Elemak îi aruncă o privire rece.

— *Tu* poţi să-ţi hrăneşti copilul cum vrei. Ai noştri-o să sugă-ntotdeauna lapte-mprospătat cu proteine de origine animală tot la trei zile.

— Of, Elemak, chiar *trebuie s-o* mănânc? întrebă Eiadh.

— Da, răspunse Elemak.

— O să fie bine, interveni Nafai. Nici n-o să observi diferenţa.

Se întoarseră toţi către el. Făcuse o remarcă scandaloasă.

— Cred că pot să fac diferenţa dintre carne crudă şi carne gătită, mulţumesc frumos, spuse Eiadh.

— Toţi ne aflăm aici pentru că suntem mai mult sau mai puţin sensibili la Sufletul Suprem, rosti Nafai. Aşa că pur şi simplu l-am întrebat dacă poate face ca gustul cărnii să ni se pară acceptabil. Dacă ne poate face să *credem* că nu-i nimic în neregulă cu ea. Şi mi-a răspuns că se poate, dacă n-o să-ncercăm să ne opunem. Aşa că, dacă nu ne gândim întruna că mâncăm carne crudă, Sufletul Suprem ne poate influenţa

suficient ca să nu ne dăm seama de diferenţă.

În prima clipă, nimeni nu zise nimic. Hushidh sesiză că relaţia aproape nepremeditată dintre Nafai şi Sufletul Suprem îi descuraja pe unii – nu în ultimul rând pe Volemak, care vorbea cu Sufletul Suprem numai când era singur sau cu Catalogul.

— I-ai cerut Sufletului Suprem să ne *condimenteze mâncarea?* întrebă Issib.

— Ştim din experienţă că Sufletul Suprem se pricepe să-i facă pe oameni „proşti“, zise Nafai. Ai avut parte de-asta împreună cu mine, Issya. Aşa că de ce să nu-l punem să ne prostească puţin când vine vorba de gustul cărnii?

— Nu-mi place ideea că Sufletul Suprem se joacă cu mintea mea, protestă Obring.

Meb se uită la el şi rânji.

— Nu te teme. Sunt sigur c-o să fii suficient de prost şi fără ajutor.

A doua zi, când Nafai a adus un nolien – un animal asemănător cu o căprioară, măsurând nici jumătate de metru de la greabăn la pământ – l-au tăiat, au prăjit carnea la suprafaţă şi au mâncat-o cu prudenţă, până când şi-au dat seama că nu era atât de rea carnea crudă sau că Sufletul Suprem reuşise o treabă bună când îi făcuse insensibili la diferenţă. Se vor descurca fără foc ori de câte ori va fi nevoie.

Dar Sufletul Suprem nu le putea da o nouă armă în locul celei pierdute.

Încă două arme pierduseră trecând râul Nividimu. O pierdere stupidă, inutilă. Cămilele nu voiau să traverseze, deşi vadul era lat şi puţin adânc, şi s-au zbătut o idee când au fost mânate dincolo de el. Totuşi, dacă poverile ar fi fost legate bine şi cu grijă, niciuna din ele nu s-ar fi desprins, niciuna nu s-ar fi răsturnat în apa rece ca gheaţa.

Lui Elemak i-a trebuit ceva timp ca să-şi dea seama că vinovată era cămila care ducea două arme; se concentrase pe traversarea celorlalte animale înainte de-a încerca să recupereze conţinutul poverii. Când a găsit armele, într-un săculeţ, învelite în pânză, stătuseră în apă un sfert de oră.

Armele erau rezistente, dar nu fuseseră concepute să funcţioneze sub apă. Intrase apa în ele şi mecanismul interior avea să ruginească rapid. Le-a recuperat, bineînţeles, în speranţa că nu vor rugini, deşi ştia că erau prea puţine şanse.

— Cine-a legat povara pe cămilă? vru el să afle.

Nimeni nu părea să-şi amintească.

— Asta-i problema, spuse Volemak. Cămila şi-a legat singură povara şi nu s-a priceput prea bine să facă nodurile.

Grupul râse nervos. Elemak se răsuci furios spre tatăl său, gata să-l dojenească pentru că trata cu uşurinţă o situaţie gravă. Dar, când îi întâlni privirea, tăcu, văzând că Volemak lua lucrurile foarte în serios. Aşa că se rezumă să încline din cap către el şi se aşeză, ca să arate că-l lăsa pe Volemak să se ocupe de situaţie.

— Oricine a legat povara pe cămilă îşi cunoaşte răspunderea, rosti Volemak. Şi-o să fie foarte uşor să aflu cine-i, trebuie doar să-ntreb Catalogul. Dar nu va fi pedepsit, pentru că n-am avea nimic de câştigat. Dacă voi simţi vreodată nevoia, voi dezvălui cine-a fost persoana a cărei neglijenţă ne-a costat siguranţa, dar, între timp, să ştie că-i în siguranţă refuzând, în mod laş, să recunoască singură.

Nici acum nu vorbi nimeni.

Volemak nu mai zise nimic, ci îi făcu semn din cap lui Elemak, care se ridică în picioare şi ţinu ridicată în faţa lui ultima armă.

— Asta-i arma pe care-am folosit-o *cel mai des,* vorbi el. În consecinţă, e cea care va dura cel mai puţin, dar e tot ce avem ca să facem rost de carne. Ar *putea* rezista doi ani – şi altădată armele au mai rezistat atât – dar, când nu va mai putea fi folosită, nu vom avea alta.

Se duse la Nafai şi i-o întinse. Acesta o luă cu multă atenţie.

— Tu eşti vânătorul, îi spuse Elemak. Tu eşti cel care-o va folosi cel mai eficient. Ai grijă de ea. Vieţile noastre şi ale copiilor noştri depind de felul în care-ţi faci datoria.

Nafai încuviinţă cu o înclinare a capului.

Elemak se întoarse spre ceilalţi.

— Dacă vede cineva că arma e în vreun pericol de orice fel, trebuie să vorbească sau să acţioneze imediat ca s-o apere. Dar, cu excepţia acestor situaţii, nimeni altcineva în afară de Nafai n-o va atinge, sub niciun motiv. N-o vom mai folosi nici ca să prăjim carnea – orice carne vom mânca în drumurile noastre periculoase, o vom mânca negătită. Acum hai s-o pornim în josul văii înainte să ne descopere cineva.

Pe la sfârşitul după-amiezii au ajuns în locul de unde caravanele o luau fie spre sud, prin văile locuite, în care oraşele Dovoda şi Neeshtchy supravieţuiau cu greu între deşert şi mare, fie spre sud-est, în Munţii Razoryat, apoi în jos, în zonele nordice ale Văii Focurilor. Volemak îi conduse spre munţi. Cu toate astea, nu doar unei singure persoane din grup i-a trecut prin cap că, dacă s-ar fi dus spre sud, la Dovoda şi Neeshtchy, ar fi găsit de cumpărat arme şi mâncare bună. Şi, înainte de toate, ar fi văzut alte chipuri, ar fi văzut alte voci. Nu era unul care să nu fi dorit să facă măcar o vizită în oraşele acelea.

Dar Volemak i-a condus în sus, pe pante, unde şi-au aşezat tabăra peste noapte fără să aprindă focul, de teamă să nu fie văzuţi de vreun locuitor din oraşele îndepărtate.

De atunci încolo au călătorit încet, pentru că Volemak fusese avertizat de Catalog că dinspre nord prin Valea Focurilor veneau trei caravane, două din Oraşele Focului şi una din Oraşele Stelelor, chiar de mai departe dinspre sud. Pentru cei mai mulţi, acelea erau denumiri scoase din poveşti, oraşe mai vechi şi mai legendare chiar decât Basilica. Poveştile cu eroi străvechi începeau întotdeauna cu: „A fost odată ca niciodată, în Oraşele Stelelor“ sau „Aşa era mai demult în Oraşele Focului“. Mulţi aveau speranţe: poate că acolo ne duce Sufletul Suprem, spre marile oraşe din legende.

Au fost, însă, nevoiţi să se îndepărteze de drum, pentru a evita caravanele. În deşert le fusese destul de uşor – drumul nu se deosebea cu nimic de restul peisajului şi nu conta pe ce potecă mergeau. Dar aici avea mare importanţă, pentru că terenul era ciudat şi mai dificil şi îi încurca mai mult decât în orice alt loc de pe Harmony. Au coborât din munţi şi au văzut

imediat un loc mai verde, cu iarbă aproape peste tot, cu plante agăţătoare şi tufişuri, ba chiar şi cu câţiva copaci. Dar era şi stâncos şi colţuros, iar terenul se ridica, straniu, în trepte, ca şi cum cineva ar fi adunat la un loc o mie de mese de diferite mărimi şi înălţimi, aşa că fiecare suprafaţă era plată, dar nu existau două la acelaşi nivel. Iar între mesele de iarbă se iveau stânci, unele doar de un metru, însă altele de o sută sau cinci sute de metri înălţime.

Caracterul ciudat al terenului se adâncea pe măsură ce coborau în Valea Focurilor, pentru că existau locuri în care orificiile din pământ sau crăpăturile din stâncă emanau duhori imposibile. Cei mai mulţi se strâmbau şi încercau să respire pe gură, dar Elemak şi Volemak luau miasma foarte în serios şi deseori găseau rute ocolitoare, care evitau orificiul din care ieşea gazul. Numai după ce Zdorab a descoperit că puteau face, cu ajutorul Catalogului, analiza spectroscopică a gazelor, cel puţin pe lumină, au aflat sigur care din ele – deci care duhori – se puteau inhala fără probleme.

Şi mai înfricoşătoare – deşi Elemak le-a garantat că sunt mult mai inofensive – erau găurile care fumegau şi flăcările deschise. Le vedeau de la kilometri distanţă, fie coloane groase de fum, fie văpăi intense, şi au învăţat să-şi modifice ruta în direcţia lor, mai ales când Shedemei i-a asigurat că n-aveau să explodeze. Când şi-au aşezat tabăra în preajma lor, au prăjit carnea pe ele şi chiar au copt pâine proaspătă, deşi numai Zdorab, Nafai şi Elemak s-au arătat dornici să gătească, trebuind să alerge destul de aproape de foc ca să lase carnea şi franzelele acolo unde era destul de fierbinte ca să se coacă – ceea ce, desigur, însemna că flăcările-ar fi prăjit bucătarii, dacă nu se depărtau suficient de rapid. Toţi ajutau la condimentatul vânatului ucis de Nafai şi la aşezatul cărnii în tigăi, apoi chiuiau nebuneşte când Nafai, Zdorab şi Elemak alergau pe rând la foc, lăsau o tigaie şi reveneau, tot în fugă, unde aerul era mai rece. Adusul cărnii înapoi era şi mai dificil, bineînţeles, fiindcă dura mai mult să apuci tigăile fierbinţi decât să le aşezi pe cele reci şi uneori se întorceau cu hainele fumegând.

— Nu-s decât aburii transpiraţiei noastre, a precizat Nafai când Luet a anunţat că ea preferă să mănânce carne crudă şi să-i rămână soţul în viaţă.

Totuşi, nu erau *atât* de multe focuri utilizabile, nefiind întotdeauna localizate lângă surse de apă şi nu o dată lumea a mâncat hrană rece.

Valea Focurilor era un loc de o frumuseţe extraordinară, dar şi înfricoşător, pentru că trebuia să te confrunţi la fiecare colţ cu dovezile forţelor teribile care se deplasau în interiorul planetei pe care locuiau – forţe suficient de puternice ca să arunce direct în aer, la sute de metri, stânca grea.

Extraordinar, înfricoşător şi inconvenabil, şi-a dat grupul seama, când a ajuns într-o zonă în care ruta aleasă de ei îi ducea, ca printr-o pâlnie, la o fundătură – un lac adânc şi fierbinte, înconjurat de stânci pe o distanţă de cinci sute de metri, pe ambele maluri. N-aveau cum să-l traverseze şi nici cum să-l ocolească. Vor fi nevoiţi să meargă înapoi câteva zile. Volemak şi Elemak au hotărât acest lucru şi-au ales alt traseu, şi mai îndepărtat de drumurile obişnuite ale caravanelor şi mult mai aproape de apă.

— Sufletul Suprem n-a putut prevedea *asta?* întrebă Mebbekew pe un ton destul de caustic.

— Catalogul ne-a arătat lacul, răspunse Volemak. De-asta am venit pe aici. Dar ceea ce Sufletul Suprem nu ne-a putut spune a fost că nu există cale de-a trece pe partea opusă.

— Atunci, am călătorit *degeaba* în ultimele trei zile? se smiorcăi Kokor.

— Am văzut lucruri la care cei din Basilica nici nu visează, zise Doamna Rasa.

— Dar au *coşmaruri* cu ele, ripostă Kokor.

— Se ştie că unii cântăreţi s-au inspirat din asemenea peisaje pentru cântecele lor. Apropo, nu v-am auzit cântând, nici pe tine, nici pe Sevet, de mai bine de un, decât atunci când le cântaţi copilaşilor voştri. Şi nici pe Eiadh, dacă tot veni vorba – ea n-a avut ocazia să-şi facă o carieră ca fiicele mele, dar are o voce deosebit de dulce.

Hushidh i-ar fi putut spune să nu-şi bată gura degeaba – nu

se va auzi niciun cântec până nu va interveni o schimbare în rândul femeilor. De vină era vechea ceartă dintre Sevet şi Kokor, desigur. Sevet fie nu mai putea cânta, fie prefera să nu cânte, din cauza rănii pe care i-o provocase Kokor la laringe când o prinsese în pat cu Obring. Şi, câtă vreme Sevet nu cânta, nu îndrăznea nici Kokor – se temea că Sevet s-ar putea răzbuna pe ea. Iar Eiadh era complet intimidată de cele două fete mai mari, care în Basilica fuseseră foarte renumite, mai ales Sevet. Kokor spusese clar că, dacă *ea* nu poate cânta, atunci nu voia să audă vocea jalnică a lui Eiadh cum îşi bate joc de muzică. Ceea ce era nedrept – Eiadh *avea* har şi glasul ei subţire s-ar fi putut compara cu gingăşia clopoţeilor, dar ar fi apreciat-o altcineva în afară de Kokor. Dar, ori de câte ori încercase Eiadh să cânte, Kokor se dăduse în spectacol cu grimasele ei şi cu cât avea ea de *îndurat,* aşa că lui Eiadh îi pierise curajul şi nu mai deschise gura.

Mai existau o altfel de poezie şi un altfel de rapsod, iar Hushidh şi Luet au fost publicul lui Shedemei când le-a cântat despre forţele naturii.

— Două mase de pământ uriaşe, cândva un singur continent, acum împărţit, spuse Shedemei. S-au împins una într-alta aşa cum apăsaţi voi o masă cu ambele mâini, de-o parte şi de alta. Dar pe urmă au început să se rotească în direcţii opuse, cu centrul exact acolo unde se ating degetele voastre mari. Acum se împing una într-alta la vârfurile degetelor, se zdrobesc reciproc, chiar în timp ce se îndepărtează una de alta acolo unde se află baza palmelor.

Shedemei explica stând pe covor în cortul lui Luet, ţinând amândoi copilaşii pe genunchi, cuprinzându-i cu braţele şi făcând demonstraţie cu mâinile în faţă. Copilaşii păreau fascinaţi – vocea lui Shedemei avea o intensitate sau un timbru care-i atrăgea pe toţi micuţii din grup, pentru că Hushidh observa cât de alerţi deveneau când vorbea ea. Deseori, Shedemei potolea un sugar agitat când mama lui nu mai reuşea – Doi i-o dădea în grijă pe mica ei Syelsiky şi de multe ori i-o lăsa atât de mult, încât venea după ea numai când o dureau sânii şi n-avea de ales decât să ia copilul înapoi

şi să-l alăpteze.

Numai Luet şi Hushidh, se părea, căutau tovărăşia lui Shedemei, însă până şi *ele* trebuiau să-şi folosească bebeluşii drept scuză – poţi să stai cu copiii până facem baie? Aşa că Shedya stătea pe covor în cortul lui Luet, în vreme ce surorile îşi frecau una alteia cu buretele spatele plin de praful adunat în câteva zile de călătorie şi se spălau pe cap.

— În urma zdrobirii de la vârful degetelor, se înalţă munţii cei mari din nord, vorbi Shedemei, în timp ce separarea de la baza palmei a dat naştere Mării Lucioase, apoi Mării de Fum. Valea Focurilor este umflătura din mijloc. Într-o zi, când se va fi terminat separarea, Potokgavan se va scufunda în mare, iar Valea Focurilor va fi o insulă într-un ocean tot mai larg. Va fi un loc grozav, cel mai izolat de pe Harmony, locul în care planeta e cea mai însufleţită, mai periculoasă şi mai frumoasă.

Chveya, fata lui Luet, scoase un gâlgâit adânc. Ca un mârâit.

— Ai dreptate, Veyevniya, spuse Shedemei, folosind propriul ei nume prostesc pentru fetiţă. Un loc pentru animale sălbatice ca tine.

— Dar degetele mari? întrebă Hushidh. Acolo ce se-ntâmplă?

— Degetele mari, pivotul, centrul – acolo-i Basilica. Inima stabilă a lumii. Sunt şi alte continente, dar niciun loc de pe ele cu apă atât de fierbinte şi adâncă sau cu pământ atât de vechi şi de neschimbat. Basilica e locul unde Harmony e cea mai liniştită.

— Din punct de vedere geologic, preciză Hushidh.

— Micile tulburări ale omenirii – ce-s ele? Cea mai mică unitate de timp care contează vreodată e generaţia, nu minutul, nu ora, nu ziua, nici măcar anul. Acestea toate vin şi pleacă şi dispar într-un moment. Dar generaţia – în ea se petrec adevăratele schimbări, când o lume-i cu adevărat vie.

— Aşadar, omenirea-i moartă, din moment ce-au trecut patruzeci de milioane de ani fără evoluţie? vru să afle Luet.

— Crezi că aceşti copii nu sunt semne ale evoluţiei? întrebă Shedemei. Speciile noi se formează în perioade de stres

genetic, când o specie – nu doar un individ sau un trib – e-n pericol de-a fi distrusă. Atunci, varietatea amplă de posibilităţi din cadrul speciei se reduce la acele câteva variaţii care oferă avantaje speciale pentru supravieţuire. Deci o specie pare a nu se fi schimbat milioane de ani, numai pentru ca schimbarea să apară brusc, când e nevoie. Adevărul este că schimbările au fost prezente tot timpul – pur şi simplu n-au fost identificate şi expuse.

— Când povesteşti tu, pare un plan minunat, spuse Luet. Ştiu – aşa se predau lucrurile între femei, nu? E planul Sufletului Suprem. Tiparul generaţiei – împerechere, concepere, sarcină, naştere, hrănire, maturizare, apoi iar împerechere – toate sunt planul Sufletului Suprem. Dar *noi* ştim mai bine, nu-i aşa? Maşinăria din cer e doar o expresie a voinţei omenirii – parte din motivul pentru care, vreme de patruzeci de milioane de ani, noi n-am suferit stresul producerii de noi specii prin evoluţie. Un instrument pentru a ne menţine cât mai variaţi posibil, fără a obţine vreodată destulă putere pentru a ne distruge pe noi şi lumea noastră, aşa cum am făcut pe Pământ. Nu asta au aflat Nafai şi Issib? Nu de-asta suntem aici? Pentru că nu-i un plan al Sufletului Suprem, pentru că Sufletul Suprem pierde puterea de-a menţine omenirea autoîmblânzită. Totuşi, nu mă pot abţine să mă gândesc c-ar fi un lucru *bun* să lăsăm Sufletul Suprem să se ofilească şi să moară. În generaţiile care s-ar naşte ulterior, în tensiunile cumplite care-ar veni, poate că omenirea ar trece printr-un alt proces de producere de noi specii şi s-ar dezvolta ceva nou.

Shedemei se aplecă spre micuţa Dza şi-i pufăi în faţă, ceea ce o făcea întotdeauna să râdă.

— Poate că tu eşti lucrul cel nou în care trebuie să se transforme omenirea, îi spuse. Nu-i aşa, Dazyit-nikiya?

— Tu *chiar* iubeşti copiii, zise Luet pe un ton melancolic.

— Iubesc copiii altora, adăugă Shedemei. Îi pot da înapoi oricând, pe urmă am timp să lucrez. Pentru voi, bietele, nu se termină niciodată.

Dar Hushidh nu se lăsă păcălită. Nu că Shedemei n-ar fi

vorbit serios – nici vorbă. Shedya era foarte sinceră când spunea hotărât că n-o deranja deloc să nu aibă copii – c-aşa prefera ea. Vorbea serios sau cel puţin *voia* să vorbească serios.

Hushidh era însă convinsă că legătura puternică dintre Shedemei şi fiecare copilaş din grup era, în realitate, reacţia inconştientă la dorinţa nestinsă a lui Shedemei. Voia urmaşi. Voia să facă parte din marea trecere a generaţiilor prin lume. Mai mult – văzând dragostea dintre ea şi Zdorab devenind cea mai puternică prietenie pe care-o întâlnise vreodată, Hushidh devenea tot mai sigură că Shedemei ar fi dorit să poarte în pântece copilul lui Zdorab şi o făcea să tânjească tot mai mult ca dorinţa să i se împlinească.

Îl întrebase chiar pe Sufletul Suprem de ce Shedemei nu putea zămisli, dar acesta nu-i răspunsese, iar Luet spusese că, atunci când îl întrebase *ea* acelaşi lucru, primise răspunsul clar că ce se petrecea între Zdorab şi Shedemei nu era treaba ei.

Poate că nu-i treaba noastră, îşi zise Hushidh, dar asta nu-nseamnă că nu ne putem dori ca Shedemei să aibă tot ceea ce vrea ca să fie fericită. Nu i-a adus Sufletul Suprem pe toţi în grup pentru că *toate* genele lor erau indispensabile? Era posibil ca Sufletul Suprem să fi greşit şi fie Zdorab, fie Shedemei să fie sterilă? Câtă nepricepere din partea ei, dacă aşa s-a-ntâmplat!

Chiar şi acum, Shedemei spunea că Zdorab era cel care descoperise evoluţia geologică a Văii Focurilor.

— Se foloseşte de Catalog ca de-un instrument muzical. Găseşte lucruri în trecut pe care nici măcar Sufletul Suprem nu ştia că le ştie. Lucruri pe care le înţelegeau numai anticii care s-au stabilit aici cei dintâi. I-au dat amintirea Sufletului Suprem, dar pe urmă au programat-o astfel încât să n-o găsească în memoria ei. Zdorab a găsit intrările secrete, pasajele ascunse, conexiunile ciudate care duceau la atâtea secrete fără număr.

— Ştiu, spuse Hushidh. Issib se minunează de el uneori, deşi el însuşi se pricepe să obţină idei de la Catalog.

— Da, ştiu, zise Shedemei. Zdorab susţine tot timpul că

Issib e adevăratul explorator.

— Iar Issib spune că-i aşa numai pentru c-are mai mult timp la dispoziţie, fiind inutil la orice altceva. E ca şi cum trebuie să găsească amândoi motivele pentru care celălalt e mult mai bun. Cred c-au devenit prieteni buni.

— Ştiu şi asta. Issib vede ce om grozav e Zdorab.

— Înţelegem cu toţii, comentă Luet.

— Da? Uneori mi se pare că toată lumea-l consideră un servitor universal.

— Îl considerăm bucătarul nostru pentru că-i cel mai bun, zise Hushidh. Şi bibliotecarul nostru, pentru că şi la *asta-i* cel mai bun.

— O, dar numai câtorva dintre noi le pasă de calităţile lui de arhivar; pentru majoritatea grupului, talentul culinar e singurul lucru pe care-l observă la el.

— Şi priceperea la grădinărit, adăugă Luet.

Shedemei zâmbi.

— Vedeţi? Dar nu se bucură decât de puţin respect.

— Din partea unora, spuse Hushidh. Ceilalţi îl respectă foarte mult.

— Ştiu că Nafai îl respectă, zise Luet. Şi eu.

— Şi eu, şi Issib, şi Volemak ştim, susţinu Hushidh.

— Eu îi tot spun, rosti Shedemei, dar el insistă să facă pe servitorul.

Hushidh văzu că, cel puţin pentru moment, Shedemei era mai aproape de a-şi deschide inima decât oricând în călătoria aceea. Dar nu ştia, totuşi, cum s-o încurajeze să continue – s-o îndemne c-o întrebare sau să tacă pentru a nu o stânjeni?

Tăcu.

Tăcu şi Shedemei.

Până când, într-un sfârşit, Shedemei mirosi zgomotos şi-şi duse nasul la scutecul Chveyei.

— Fabrica noastră de caca a produs o nouă încărcătură? întrebă ea. *Acum* e momentul când calitatea mea permanentă de mătuşă dă rezultate. Mamă Luet, copilaşul are nevoie de tine.

Râseră – ştiau, bineînţeles, că Shedemei putea să schimbe

ea scutecul. Treaba cu datul copilului înapoi mamei ori de câte ori n-avea chef să-l îngrijească era numai o glumă.

Nu, nu *doar* o glumă. Şi un regret melancolic. Aşa-şi reamintea Shedemei că, asemenea soţului ei, Zdorab, nu prea se dădea în vânt după compania femeilor. Fusese pe cale, ştia Hushidh, să spună *ceva* care conta... apoi momentul trecuse.

În timp ce Luet îşi îmbăia copila, Shedemei o studia pe ea, iar Hushidh o studia pe Shedemei. Când baia era pe sfârşite, Luet purta numai o fustă uşoară, iar forma trupului ei de mamă – sâni grei, o burtă încă flască şi lăsată, din cauză că născuse nu cu multe luni în urmă – se contură plăcut când îngenunche deasupra bebeluşului. Ce vede Shedemei când se uită la Luet, a cărei siluetă a fost cândva la fel de suplă şi băieţoasă, aşa cum e încă a ei? îşi doreşte ea transformarea aceea?

Aparent, însă, gândurile lui Shedemei luaseră altă întorsătură.

— Luet, întrebă ea, când am fost ieri la lac, ţi-a amintit de Lacul Femeilor din Basilica?

— O, da, răspunse Luet.

— Tu ai fost vizionara în ape acolo. N-ai avut chef să pluteşti în mijlocul lui şi să visezi?

Luet ezită o clipă înainte de a răspunde:

— Nu era nicio barcă. Şi nimic din care să facem una. Iar apa era prea fierbinte ca să plutesc în ea fără barcă.

— Serios?

— Da. A verificat Nafai pentru mine. A traversat Lacul Femeilor, ştii.

— Dar nu ţi-ai dorit să fii – măcar o vreme – persoana care-ai fost înainte?

Dorul din glasul lui Shedemei era atât de puternic, încât Hushidh îl înţelese imediat.

— Dar Luet *este* aceeaşi persoană, spuse ea. E încă vizionara în ape, chiar dac-acum îşi petrece zilele călare pe cămilă, iar nopţile într-un cort şi la fiecare oră are un bebeluş ataşat de sfârc._

— Atunci, *este* vizionara în ape? întrebă Shedemei. *A fost* –

dar mai *este}* Sau nu suntem altceva decât ce facem *acum*? Oare nu suntem, într-adevăr, doar ceea ce oamenii alături de care trăim cred că suntem?

— Nu, răspunse Hushidh. Asta-ar însemna că-n Basilica eu n-am fost *decât* oracolul, Luet n-a fost *decât* vizionara în ape, tu n-ai fost *decât* genetician, lucru niciodată adevărat. Întotdeauna există ceva deasupra, dedesubtul şi dincolo de rolul pe care văd toţi că-l jucăm. *Ei* pot crede că *suntem* scenariul pe care-l jucăm, dar *noi* nu trebuie să credem.

— Atunci, cine suntem? întrebă Shedemei. Eu cine sunt?

— Întotdeauna un om de ştiinţă, răspunse Luet, pentru că-n fiecare oră pe care-o petreci trează încă te ocupi de ştiinţă în sinea ta.

— Şi prietena noastră, zise Hushidh.

— Şi persoana din grupul nostru care-nţelege cel mai bine cum decurg lucrurile, adăugă Luet.

— Şi soţia lui Zdorab, spuse Hushidh. Asta-nseamnă cel mai mult pentru tine.

Spre mirarea şi consternarea lor, singurul răspuns al lui Shedemei a fost s-o lase pe Dza pe covor şi să fugă din cort cu paşi uşori. Hushidh reuşi să-i surprindă chipul foarte puţin, dar văzu că plânge. Nu-ncăpea îndoială. Aşa făcea o femeie, dacă se îndoia de dragostea soţului ei. Dar cum se putea îndoi? Era evident că viaţa lui Zdorab se-nvârtea în jurul ei. Nu existau prieteni mai buni în grup decât Zodya şi Shedya, ştia toată lumea – în afară de Luet şi Hushidh, dar ele erau surori şi nu intrau la socoteală.

Ce anume-ar putea să nu meargă între Zdorab şi Shedemei pentru ca o femeie atât de tare ca ea să fie aşa de sensibilă când vine vorba de acest subiect? E-un mister. Hushidh dorea foarte mult să-l întrebe pe Sufletul Suprem, dar ştia c-ar fi primit acelaşi răspuns ca întotdeauna – tăcere. Sau răspunsul primit deja de Luet – *vezi-ţi de treaba ta.*

Când s-au întors s-o ia pe alt traseu spre sud, cel mai rău şi cel mai bun lucru a fost c-au văzut marea. Mai ales Golful Dorova, un braţ estic al Mării Lucioase. Iar în nopţile senine – aşa cum erau toate nopţile – admirau luminile oraşului Dorova

de pe malul îndepărtat al golfului.

Nu era un oraş ca Basilica, ştiau cu toţii. Era un orăşel oarecare de la marginea deşertului, plin cu lepădături şi speculanţi, rataţi şi hoţi, bărbaţi şi femei violente şi proaste. Îşi repetau asta întruna, amintindu-şi poveşti despre oraşele deşertului şi zicând că nu merită vizitate nici dac-ar fi ultimele oraşe din lume.

Numai că Dorova era ultimul oraş din lume – din lumea *lor,* oricum. Ultimul pe care-l vor vedea. Oraşul pe care l-ar fi putut vizita cu peste o săptămână înainte, când Volemak i-a condus în munţi de la râul Nividimu şi-au lăsat în urmă ultima speranţă de civilizaţie sau ultimul pericol al ei, pentru cei care priveau situaţia astfel.

Nafai văzu cum se uită ceilalţi la lumini când se-adună seara, fără foc, înfriguraţi, pruncii înfăşaţi plescăind din buze şi sugând în timp ce ei beau apă rece şi mestecau pastramă, pesmeţi şi pepene uscat. Cum lui Obring îi curg lacrimi – lacrimi! Ce-nsemna oraşul pentru el – doar un loc în care să-şi mai şlefuiască prostia. Lacrimi! Iar Sevet nu era mai bună decât el, cu privirea ei fixă şi inexpresivă, cu expresia aceea împietrită. Avea un copil la sân, dar nu se gândea la altceva decât la un oraş atât de mic şi de murdar, încât cu doi ani în urmă nici n-ar fi călcat pe străzile lui. Dacă i s-ar fi oferit o sumă de douăzeci de ori mai mare decât a ei spre a veni să cânte, ar fi refuzat cu dispreţ – iar acum nu-şi mai lua ochii de la el.

Dar, din fericire, *atât* puteau face, să se uite. Zăreau oraşul, dar n-aveau cu ce să traverseze golful şi niciunul nu ştia să înoate destul de bine ca să străbată aşa de mulţi kilometri fără barcă. În plus, nu erau pe plajă, ci la cel puţin un kilometru de ea, la marginea unui teren înclinat colţuros şi abrupt, care nu se hotăra dacă-i faleză sau pantă. S-ar găsi o cale de coborât cămilele, dar cam greu, şi chiar dacă se găsea, ar însemna o călătorie de câteva zile înapoi de-a lungul plajei, *cu* cămilele – fără ele, n-ar avea apă de băut, aşa că nu s-ar descurca. Nu, nimeni nu va putea s-o şteargă pe furiş din grup şi s-ajungă la Dorova. Singura soluţie era să meargă tot

grupul, dar şi aşa probabil ar trebui să se-ntoarcă înapoi pe acelaşi drum, adică cel puţin o săptămână şi jumătate, şi să se certe cu una dintre caravanele venite dinspre sud pe drum. N-avea rost, pentru că Tata nu s-ar întoarce niciodată.

Totuşi, Nafai se gândea întruna la cât de *mult* doreau cei din grup să vadă oraşul acela.

La cât de mult dorea *el* să-l vadă.

Da, iată necazul. Asta-l deranja. Voia şi *el* oraşul. Nu din motivele *celorlalţi,* cel puţin nu din acelea pe care şi le închipuia el. Nafai nu dorea altă soţie în afară de Luet; alcătuiau o familie, asta nu s-ar schimba, oriunde s-ar duce, hotărâse el demult. Nu, ce dorea Nafai era un pat moale în care s-o culce pe Chveya. O şcoală la care s-o ducă. O casă pentru Luet, Chveya şi copiii care-ar veni după ea. Vecini şi prieteni – prieteni pe care să şi-i aleagă singuri, nu adunătura întâmplătoare de indivizi pe care nici nu-i simpatiza prea mult. Asta-nsemnau pentru el luminile acelea – în loc să le urmeze, stătea pe o pajişte care se înclina înşelătoare către mare, aşa că, dacă mijeai puţin ochii, nu-ţi dădeai seama că erai la un kilometru deasupra nivelului mării, puteai pretinde, preţ de câteva clipe, că faci o simplă plimbare pe pajişte, apoi traversezi repede golful cu barca şi ajungi acasă, călătoria se încheie, faci o baie şi te culci în pat şi pe urmă te trezeşti la dejunul gata pregătit, îţi găseşti soţia lângă tine, în braţele tale, dup-aceea auzi sunetele firave ale fiicei tale trezindu-se, te furişezi afară din pat şi te duci s-o iei din leagăn şi s-o aduci soţiei, care, somnoroasă, îşi scoate sânul din cămaşa de noapte şi-l pune în gura copilaşului care acum se odihneşte pe pat, în curbura braţului ei, tu te-ai întinde pe spate lângă ea şi-ai asculta cum suge şi plescăie din buze micuţul, aşa cum auzeai păsările cântând în faţa ferestrei şi zgomotele dimineţii de pe stradă, nu prea îndepărtate, vânzătorii strigându-şi marfa. Ouă. Fructe de pădure. Smântână. Pâine dulce şi prăjituri.

Suflet Suprem, de ce n-ai putut să ne laşi în pace? De ce n-ai aşteptat înc-o generaţie? Patruzeci de milioane de ani, şi tu n-ai mai putut aştepta ca de această măreaţă aventură s-aibă

parte strănepoţii lui Luet şi-ai mei? N-ai putut să ne laşi, pe Issib şi pe mine, să ne dăm seama cum să construim una dintre acele maşini zburătoare grozave, ca să mergem unde vrei tu în doar câteva ore? Timp, numai de atât aveam nevoie, zău. Timp să trăim înainte de-a ne pierde lumea.

Nu te mai văicări, vorbi Sufletul Suprem în mintea lui Nafai. Sau poate nu era Sufletul Suprem. Poate era doar senzaţia lui Nafai că-şi plânsese de milă deja prea mult.

Era dimineaţă, chiar înaintea zorilor, la izvorul despre care Catalogul le spusese că se numeşte Shazer, însă de ce-ar fi catadicsit cineva să dea nume unui loc atât de obscur sau de ce se deranjase Sufletul Suprem să şi-l amintească Nafai habar n-avea. Trecuseră trei zile de când mâncaseră carne ultima oară, iar acesta era un loc bun de aşezat tabăra, ca să poate merge la vânătoare două zile, la nevoie. Pentru ca Vas să zărească vânatul sau să găsească urme de animal proaspete; Nafai s-ar lua după el şi, când s-ar apropia de pradă, s-ar târî fără zgomot înainte, până ar vedea-o. Pe urmă-ar lua arma sacră, ar ochi cu mare atenţie, încercând să ghicească în ce parte se va deplasa vânatul, cât de departe şi cât de repede, ar apăsa pe trăgaci şi raza de lumină ar face o gaură în inima creaturii, ar cauteriza-o, pentru ca rana să nu sângereze, ci să rămână doar un fum umed şi fierbinte care să coloreze nisipul şi pietrele cu roşu şi negru.

Nafai era sătul de asta. Însă era datoria lui, aşa că, atunci când Vas zgârie uşor pânza cortului, aproape de capul lui, Nafai se trezi imediat – dacă nu era deja treaz şi cocheta cu visul – se sculă şi se-mbrăcă fără să le trezească pe Luet sau Chveya, luă arma din cutie şi dispăru cu Vas în bezna rece.

Vas îl salută dând din cap – încercau să nu vorbească, nu cumva să trezească bebeluşii fără rost – apoi se întoarse încet şi arătă spre pantă. Nu spre oraş, însă tot în direcţia mării. În jos. De obicei, Nafai credea că-i o prostie să cobori când mergi la vânătoare, pentru că-nsemna să urci cu vânatul ca să-l duci în tabără. De data asta, însă, *vru* să coboare. Deşi n-ar fi abandonat niciodată călătoria, deşi nici nu-i trecea prin cap să-l trădeze pe Tata sau pe Sufletul Suprem, totuşi, o parte din

el tânjea după mare şi după ce se întindea dincolo de ea, aşa că încuviinţă în tăcere când Vas arătă spre panta ce ducea la apă.

După ce se îndepărtară binişor de tabără şi trecură de culmea pantei, se opriră şi cercetară locurile cu privirea, pe urmă începură coborârea dificilă prin grohotişul care ducea în jos. Panta din faţă era complet învăluită în beznă, zorii se iveau din spatele lor. Dar Vas era hăitaşul şi Nafai învăţase de mult că se pricepea de minune să găsească urmele şi era şi foarte mândru de îndemânarea lui, aşa că nu-ncercă să-i ghicească intenţiile.

Nu fu o coborâre uşoară, deşi întunericul se risipea la fiecare minut, zorii luminând cerul de la un capăt la celălalt mult mai iute decât în Basilica. Să fie datorită latitudinii? A aerului uscat din deşert? Indiferent de cauză, Nafai reuşea să vadă, dar zărea o aglomeraţie de stânci şi piscuri, ieşituri şi aflorimente care-ar pune la încercare şi cel mai agil animal. Ce fel de creatură speri să găseşti, Vas? Ce fel de animal ar putea trăi pe-aici?

Acestea erau însă numai obişnuitele îndoieli ale lui Nafai – se temea de ce-i mai rău, chiar dacă ştia că vegetaţia era abundentă şi nu le va fi greu să găsească vânat. Greu va fi doar să-l ducă acasă. Un motiv în plus pentru care Elemak trimisese un vânător şi-un hăitaş împreună, fie Nafai sau Vas, fie, când aveau mai multe arme, el însuşi ca vânător şi Obring ca hăitaş. Dacă aveau noroc, fiecare bărbat din trupă se-ntorcea cu jumătate de animal pe umăr. Se întâmpla mai des când mergeau Nafai şi Vas, în parte pentru că Nafai era cel mai bun ţintaş, în parte pentru că Obring nu se putea concentra numai pe descoperitul urmelor ca să facă o treabă bună, aşa că, până la urmă, Elemak trebuia să se concentreze pentru amândoi.

În schimb, Vas se concentra foarte bine, văzând urme pe care altcineva nu le sesiza. Putea urmări prada neabătut ore întregi. Ca un câine de luptă care prinde cu colţii şi nu mai dă drumul. Era parţial motivul pentru care Nafai vâna cu succes de mult mai multe ori – Vas îi punea prada la dispoziţie. Restul

succesului se datora numai lui Nafai. Nimeni nu se putea apropia de pradă atât de mult fără să facă zgomot; nimeni nu ochea atât de bine şi de calm. Făceau o bună echipă, însă în viaţa lor nu-şi închipuiseră c-ar fi pricepuţi la vânat. Nici nu le-ar fi trecut prin cap.

Destul de curând, Vas descoperi ceva – o mică urmă. Nafai renunţase de mult să-ncerce să vadă tot ce vede el – lui nu i se părea a fi o urmă, dar de obicei nu le recunoştea. Îl urmări pur şi simplu, cu ochii-n patru la prădători care-ar crede că fiinţele umane sunt fie o ameninţare, fie hrană consistentă. Urma îi duse tot mai jos pe pantă, atât de departe, încât pe la jumătatea dimineţii Nafai desluşi un traseu curat şi simplu, care ducea spre plajă. Din motive de care nu era mândru, voia să coboare pe cărarea respectivă şi măcar să pună piciorul în apa Golfului Dorova. Dar Vas n-o luă în direcţia aceea – îl conducea de-a curmezişul unui povârniş tot mai abrupt şi mai primejdios.

De ce-ar fi ales un animal ruta *aceasta* se întrebă Nafai. Ce fel de vieţuitoare era? Dar, desigur, nu scoase un cuvânt; era o chestiune de mândrie să păstreze o linişte perfectă pe parcursul vânătorii.

Tocmai când ajunseră în zona cea mai periculoasă a pantei, acolo unde-ar fi trebuit să traverseze o suprafaţă de pietre netede fără nicio proeminenţă, numai frecuşul pietrelor între ele împiedicându-i să alunece cincizeci de metri sau mai mult, Vas se opri şi arătă cu degetul spre prada aflată în partea opusă a locului de traversare. Nu era bine. Însemna că Nafai trebuia să treacă de-a curmezişul, cu arma pregătită de tragere – adică să ţintească şi să tragă exact de pe panta aceea.

Dar, după atâta urmărire, nu puteau să renunţe şi s-o ia de la capăt pentru că momentan dăduseră de greu.

Vas se lipi cu faţa de peretele povârnişului şi Nafai trecu prin spatele lui, scoase arma din husa în care-o purta şi avansă pe suprafaţa dificilă.

În clipa aceea, îl străfulgeră un gând: *nu merge mai departe.* Vas plănuieşte să te-omoare.

E-o prostie, îşi zise Nafai. Una e să te temi de traversare – doar sunt om. Dar, dacă Vas ar fi vrut să mă ucidă, i-ar fi fost suficient să scuture din umeri când am trecut pe lângă el pe ieşitură, tocmai acum.

Nu mai face niciun pas.

Şi să las familia fără carne, pentru că m-a cuprins un atac de panică? Nici vorbă.

Nafai îşi înăbuşi teama şi înaintă pe suprafaţa povârnişului. Îşi arcui puţin trupul, pentru ca tălpile încălţărilor lui să apese şi să frece cât mai puţin posibil piatra. Chiar şi aşa, simţi că se lasă prea tare – era foarte periculos ce făcea, iar a trage din locul respectiv se dovedea aproape imposibil.

Atinse punctul în care vedea puţin zona care înainte îi fusese ascunsă ochiului, se opri şi căută animalul din priviri. Nu-l zări. Se mai întâmpla câteodată – mai ales fiindcă vânau în linişte. Vas îl conducea la un animal bine camuflat în peisaj, iar când Nafai ajungea în raza lui, creatura îl vedea sau îl mirosea şi împietrea, devenind aproape invizibilă. Uneori trecea foarte multă vreme până se mişca şi-l observa Nafai. Un astfel de joc al aşteptării avea să se întâmple şi acum. Nafai nu suporta ideea că trebuie să aştepte pe pantă, dar stătea într-o poziţie perfect vizibilă şi, dacă se apropia oricât de puţin de animal, acesta ar fi ţâşnit, iar cei doi ar fi trebuit s-o ia de la început.

Îşi schimbă mâinile cu atenţie, ca să-şi lase greutatea pe picioare şi pe mâna *fără* armă, apoi aduse arma în poziţia din care putea ochi uşor în orice direcţie de pe suprafaţa muntelui din faţă. Oare vieţuitoarea se ascundea în tufe? Sau după un bolovan, gata să sară în orice moment?

Îi venea greu să-şi păstreze poziţia în locul acela nefavorabil. Nafai era puternic şi obişnuit să stea nemişcat perioade lungi de timp – dar poziţia respectivă n-o mai încercase până atunci. Pe frunte-i curgea sudoarea. Dacă-i intra în ochi, l-ar înţepa nemiloasă, aşa amestecată cum era cu praful de pe obrajii lui. Dar n-avea cum să se mişte ca să se şteargă fără să sperie prada.

O pradă pe care nici măcar n-am văzut-o.

Uită de ea. Pleacă de pe stânca asta.

Nu, sunt mai puternic. Trebuie să duc mâncare familiei – nu mă voi întoarce să le spun că azi nu vor avea carne pentru că mi-a fost frică să aştept nemişcat pe o stâncă.

Îl auzi pe Vas mişcându-se în spatele lui, traversând stânca. O prostie – de ce făcea aşa ceva?

Ca să mă omoare.

De ce nu scăpa de idee? Nu, Vas venea spre el pentru că ştia că nu văzuse încă animalul şi voia să i-l arate. Dar cum să i-l *arate*? Nafai nu se putea întoarce ca să-l vadă pe Vas, iar Vas nu putea trece de el ca să intre în câmpul lui vizual.

O, nu. Vas avea de gând să-i *vorbească:*

— E periculos. O s-aluneci.

Tocmai când rosti aceste cuvinte, pietrele care susţineau piciorul lui Nafai cedară. Talpa îi alunecă înăuntru şi în jos şi, din cauza mişcării bruşte, stângul nu mai rezistă nici el şi Nafai începu să alunece. Trebuie să se fi petrecut foarte repede, dar lui i se păru o veşnicie; încercă să se prindă cu mâinile, cu patul armei, dar nu reuşi decât să frece piatra şi nu-şi încetini deloc căderea. Apoi panta deveni şi mai înclinată şi el nu mai alunecă, ci căzu, căzu fără să se oprească, ştiind că avea să moară.

— Nafai! ţipă Vas. Nafai!

Luet era la apă, spăla rufe când i se furişă în minte un gând clar:

(Nu e mort.)

Nu e mort? Cine nu e mort? De ce ar fi mort?

(Nafai nu e mort. Va veni acasă.)

Ştiu imediat că-i vorbea Sufletul Suprem. O liniştea. Dar ea nu era liniştită. Adică o liniştea să ştie că Nafai e bine, dar acum trebuie afle, cerea insistent să afle ce se-ntâmplase.

(A căzut.)

Cum a căzut?

(I-a alunecat piciorul pe stâncă.)

Nafai are un mers sigur. *De ce* i-a alunecat piciorul? Ce-mi ascunzi?

(L-am urmărit foarte atent pe Vas cu Sevet şi Obring. L-am

urmărit tot timpul. Are suflet de ucigaş.)

A avut Vas de-a face cu căderea lui Nafai?

(Numai când au traversat stânca am văzut planul din mintea lui. Distrusese deja primele trei arme. Ştiam că are de gând să-l distrugă şi pe ultimul, dar nu m-am îngrijorat, pentru că există alternative. Nu am ghicit decât în ultima clipă că cel mai simplu mod de a distruge ultima armă era să-l conducă pe Nafai într-un loc periculos şi pe urmă să-i împingă piciorul ca să cadă.)

N-ai văzut un asemenea plan în capul lui?

(Cât a coborât muntele, s-a gândit la o rută spre mare. Cum să coboare în golf, ca să meargă la Dorova. Numai la asta se gândea în timp ce-l conducea pe Nafai după o pradă inexistentă. Vas are o putere de concentrare remarcabilă. Nu s-a gândit decât la calea spre mare până în ultima clipă.)

Nu l-ai avertizat pe Nafai?

(M-a auzit, dar nu şi-a dat seama că e vocea mea. A crezut că e o temere de-a lui şi şi-a înăbuşit-o.)

Deci Vas e un criminal.

(Vas este ce este. Va face orice ca să se răzbune pe Obring şi Sevet pentru că l-au trădat în Basilica.)

Dar părea atât de împăcat cu gândul.

(Poate fi foarte rece.)

Şi-acum ce urmează? Ce urmează, Suflet Suprem?

(Voi sta de veghe.)

Asta ai făcut tot timpul şi, totuşi, nu ne-ai arătat nimic din ce-ai văzut. Ai ştiut ce pune la cale Vas. Hushidh chiar a observat legăturile puternice dintre el-şi Sevet şi Obring, dar tu nu i-ai spus *ce-nseamnă.*

(Aşa am fost programat. Să supraveghez. Să nu intervin decât dacă se iveşte un pericol sau dacă scopul meu e în primejdie. Dacă aş împiedica orice om rău să facă rău, cine ar mai fi liber? Cum ar mai fi oamenii oameni? Aşa că îi las să-şi facă planuri şi-i supraveghez. Deseori, se răzgândesc singuri, fără intervenţia mea.)

Nu puteai să faci din Vas un prostănac şi-un uituc o perioadă, cât să opreşti ce s-a întâmplat?

(Ţi-am zis. Vas are o mare putere de concentrare.)

Şi acum ce se va întâmpla?

(Voi sta de veghe.)

I-ai spus lui Volemak?

(Ţi-am spus *ţie)*

Să mai spun şi altcuiva?

(Vas va nega. Nafai nici nu-şi dă seama că a fost victima unui aşa-zis criminal. Ţi-am spus ţie, pentru că nu am încredere în propria mea abilitate de a prevedea ce va face Vas.)

Dar *eu* ce pot face?

(Tu eşti omul. Tu ai capacitatea de a te gândi la lucruri care-ţi depăşesc programarea.)

Nu, nu te cred. Nu cred că nu ai un plan.

(Dacă am un plan, el cuprinde faptul că vei hotărî singură ce să faci.)

Hushidh. Trebuie să-i zic surorii mele.

(Dacă am un plan, el cuprinde faptul că vei hotărî singură.)

Înseamnă asta că e *interzis* să mă consult cu Hushidh, pentru că atunci nu ar mai fi doar hotărârea mea? Sau dacă să mă sfătuiesc cu Hushidh sau nu e una dintre hotărârile pe care trebuie să le iau singură?

(Dacă am un plan, tu trebuie să hotărăşti singură în legătură cu hotărârile tale.)

Atunci Luet simţi că rămâne din nou singură; Sufletul Suprem nu-i mai vorbi.

Rufele zăceau în iarbă lângă apă, în afară de hăinuţa lui Chveya, pe care o spăla; pe aceea o ţinea încă în apă, cu mâinile îngheţate, pentru că nu se mişcase deloc cât vorbise cu Sufletul Suprem.

Trebuie să vorbesc cu Hushidh, aşa că asta-i prima hotărâre pe care-o voi lua. Voi sta de vorbă cu Hushidh *şi* cu Issib.

Dar mai întâi voi termina de spălat rufele. Aşa nu-şi va da nimeni seama că e ceva-n neregulă. Cred c-aşa trebuie să procedez, să nu las pe nimeni să afle că s-a întâmplat ceva,

cel puţin pentru moment.

La urma urmei, Nafai e bine. Sau măcar nu-i mort. Dar Vas *este* un criminal în adâncul sufletului. Obring şi Sevet sunt în pericol din cauza lui. Ca să nu mai spun de Nafai, dacă Vas bănuieşte că ştie ce-a încercat să-i facă. Ca să nu mai zic de *mine*, dacă-şi dă seama că ştiu şi eu.

Cum de-a permis Sufletul Suprem să se-ajungă pân-aici? Nu-i ea responsabilă de toate astea? Nu ştie că ne-a întovărăşit în călătorie cu nişte oameni îngrozitori? Cum de-a putut să ne pună să călătorim şi să stăm în aceeaşi tabără, peste un *an* întreg şi mai mulţi ani în viitor, cu un *criminal?*

Pentru că spera ca Vas să se răzgândească şi să nu ucidă până la urmă, bineînţeles. Pentru că trebuie să dea voie oamenilor să fie oameni, chiar şi acum. Mai ales acum. Dar nu când s-ajunge la uciderea soţului meu. Întreci măsura, Suflet Suprem. Ai riscat prea mult. Dac-ar fi murit, nu te-aş fi iertat niciodată. Aş fi refuzat să te mai servesc.

Nu primi niciun răspuns de la Sufletul Suprem. În schimb, primi unul din sufletul ei; moartea unui individ poate surveni oricând. Nu-i datoria Sufletului Suprem s-o prevină. Datoria lui e să prevină moartea lumii.

Nafai zăcea ţeapăn în iarbă. Căzuse pe un ieşind invizibil de deasupra, din cauza felului în care se apleca stânca spre exterior. Se prăbuşise numai cinci sau şase metri, după ce alunecase de-a lungul suprafeţei stâncii. Fusese destul ca să-i taie respiraţia; destul ca să leşine. Dar nu era rănit, îl durea doar şoldul pe care căzuse.

Dacă nu s-ar fi izbit de ieşind, s-ar fi prăbuşit încă o sută de metri sau mai mult şi-ar fi murit pe loc.

Nu pot să cred c-am supravieţuit. N-ar fi trebuit să încerc să omor animalul din poziţia aia. A fost o prostie. Am avut dreptate să mă tem. Ar fi trebuit să-mi ascult temerile şi, dac-am fi pierdut animalul, nu-i nimic, am fi găsit oricând altul pe care să-l urmărim şi să-l omorâm. Ceea ce n-am fi găsit ar fi fost alt tată pentru Chveya, alt soţ pentru Luet, alt vânător de care nu-i nevoie pentru alte îndatoriri.

Sau altă armă.

Privi în jur şi-şi dădu seama că arma nu era pe ieşind. N-o vedea nicăieri. Probabil că-i dăduse drumul în cădere şi arma ricoşase. Unde se afla?

Se târî până la buza proeminenţei şi se uită de jur împrejur. A, da, drept în jos, cu excepţia unor aflorimente mici – dacă arma s-ar fi lovit de ele, ar fi ricoşat şi-ar fi căzut în continuare. N-ar fi avut de ce să se izbească şi să se oprească decât de fundul prăpastiei. Dacă era acolo, Nafai n-avea cum s-o vadă de aici – se va fi pierdut prin tufişuri. Sau erau vârfuri de copaci?

— Nafai!

Vas striga după el.

— Sunt aici!

— Slavă cerului! Eşti rănit?

— Nu. Dar sunt pe-o proeminenţă. Cred că pot să scap de-aici mergând spre sud. Sunt cam la zece metri sub tine. Poţi să te duci spre sud? S-ar putea s-am nevoie de ajutorul tău. Sub mine nu-i decât o prăpastie fără fund şi nu văd altă cale uşoară să ajung acolo, sus, la tine.

— Ai arma? întrebă Vas.

Sigur că trebuia să întrebe despre armă. Nafai roşi de ruşine.

— Nu, probabil c-am scăpat-o când am căzut. Trebuie să fie pe fundul prăpastiei, dacă nu cumva o vezi tu pe undeva pe-acolo, pe sus.

— Nu-i aici – ai avut-o cu tine când ai căzut.

— Atunci, e în adâncul prăpastiei. Ia-o spre sud cu mine.

Nafai descoperi însă că era mai uşor să vorbească despre deplasarea pe suprafaţa stâncii decât să se mişte. Poate că nu se rănise grav în cădere, dar spaima îi făcuse ceva, da, da – de-abia se putea convinge să se ridice, de frica buzei stâncii, de teamă că va cădea.

N-am căzut pentru că mi-am pierdut echilibrul, se gândi el. M-am prăbuşit pentru că forţa de frecare n-a fost destul de mare ca să mă susţină în locul acela periculos. Ieşindul ăsta nu-i aşa. Pot să stau în picioare-n siguranţă aici.

Aşa că stătu în picioare cu spatele la stâncă, respirând

adânc, convingându-se să se mişte, să se deplaseze de-a lungul ieşindului, după colţ, pentru că s-ar putea să dea peste o cale de-a se-ntoarce sus. Totuşi, cu cât se convingea mai stăruitor, cu atât ochii lui se concentrau mai mult pe spaţiul gol de dincolo de ieşind, la nici un metru de tălpile lui. Dacă m-aplec numai puţin, cad. Dacă m-aş apleca în faţă acum, m-aş prăbuşi peste margine.

Nu, îşi zise. Nu trebuie să gândesc aşa, altfel, n-o să mai fiu bun de nimic altădată. Am mers de sute de ori pe astfel de ieşinduri. Sunt o nimica toată. E uşor să le trec. N-ar fi rău, dac-aş sta cu faţa la stâncă, nu la spaţiul gol care duce spre mare.

Se răsuci şi păşi cu grijă de-a lungul ieşindului, apăsându-se mai aproape de piatră decât ar fi făcut-o altădată. Dar încrederea-i creştea cu fiecare pas.

Când trecu de cotitură, văzu că ieşindul se termină – dar erau numai doi metri de la el la următorul, iar de-acolo putea urca uşor spre locul de unde coborâse cu Vas cu nicio oră în urmă.

—Vas!

Continuă să avanseze până ajunse exact sub locul unde se afla cel mai aproape de ieşindul următor. Aproape că putea ajunge la el ca să se ridice cu ambele braţe, dar n-avea de ce să se prindă, iar marginea era fărâmicioasă şi riscantă. Ar fi mai uşor, dacă l-ar ajuta Vas.

— Vas! Sunt aici! Am nevoie de tine.

Dar nu primi niciun răspuns. Atunci îşi aminti de gândul care-l străfulgerase când începuse coborârea periculoasă: nu merge mai departe. Vas plănuieşte să te omoare.

E posibil să fie o avertizare de la Sufletul Suprem?

Absurd.

Dar Nafai nu aşteptă răspunsul lui Vas. În schimb, întinse braţele cât putu spre marginea de deasupra, apoi îşi înfipse degetele în solul ierbos şi afânat. Acesta alunecă şi cedă, dar, tot insistând să se agaţe cu degetele, reuşi să se prindă suficient ca să se ridice cu umerii deasupra marginii, apoi îi fu destul de uşor să pună un picior peste ea şi să se ridice în

siguranţă deasupra. Se rostogoli pe spate şi rămase aşa, gâfâind uşurat. Nu-i venea să creadă că făcuse un lucru aşa de periculos atât de curând după căzătura aceea – dac-ar fi alunecat în timp ce urca pe ieşind, i-ar fi fost greu să se agaţe de cel de dedesubt. Risca să moară – dar scăpase teafăr.

Apăru Vas.

— Aa, ai ajuns deja. Uite – pe-aici. Exact acolo unde-am fost.

— Trebuie să găsesc arma.

— Sigur s-a fărâmat şi-i inutilizabilă. Nu e făcută să reziste la aşa o căzătură.

— Nu pot să mă-ntorc să le spun că n-am arma. C-am *pierdut-o.* E-acolo, jos, şi, chiar dacă s-a spart în zeci de bucăţi, le duc acasă pe toate.

— Mai bine să le zicem c-ai spart-o decât c-ai pierdut-o? întrebă Vas.

— Da. Mai bine le arătăm bucăţile decât să-i facem să se-ntrebe întruna dacă nu cumva aş fi găsit-o, dac-aş fi căutat-o. Nu pricepi că vorbim despre provizia de *carne* pentru familiile noastre?

— Ba pricep. Dac-aşa priveşti lucrurile, sigur că-mi dau seama că trebuie s-o căutăm. Uite, am venit pe-aici – e-o cărare destul de uşor de străbătut.

— Ştiu, zise Nafai. Duce direct în mare.

— Crezi?

— Pe-acolo, pe urmă coteşte la stânga – vezi?

— Da, probabil c-aşa *ar merge.*

Nafai se ruşină puţin din cauză că el observase drumul spre mare, dar Vas nici nu se gândise la el.

Totuşi, în loc s-o ia spre apă, coborâră cu greu spre tufişurile unde trebuie să fi căzut arma. N-au fost nevoiţi s-o caute prea mult până-au găsit-o – ruptă în două, exact la mijloc. Câteva piese se împrăştiaseră pe ici, pe colo, prin tufe şi, fără-ndoială, erau şi altele pe care nu le-au găsit. Nu se mai putea repara.

Totuşi, Nafai puse componentele, şi mici, şi mari, în suportul pe care-l improvizase ca să care arma şi-l legă strâns

de el. Apoi, împreună cu Vas, începu lungul urcuş pe munte. Nafai sugeră ca Vas s-o ia înainte, din moment ce-şi va aminti mai bine drumul, iar Vas acceptă imediat. Nafai nu făcu nici cea mai mică aluzie la faptul că nu-ndrăznea să-l lase să meargă în spatele lui, unde n-ar fi văzut ce face.

Suflet Suprem, de la tine a fost avertizarea aceea?

Nu primi niciun răspuns, cel puţin nu un răspuns direct la întrebarea sa. În schimb, primi gândul limpede c-ar trebui să vorbească cu Luet când se va întoarce în tabără. Şi, cum asta ar fi făcut oricum, mai ales după o asemenea experienţă, după ce fusese atât de aproape de moarte, presupuse că gândul fusese al lui şi că Sufletul Suprem nu-i vorbise deloc.

7. ARCUL

Pierderea armei fu o lovitură atât de grea, încât nici Volemak, nici Elemak nu făcură eforturi să-şi păstreze calmul – decât atunci când era cât pe ce ca situaţia să scape de sub control. Iată piesele armei, împrăştiate pe o pânză; lângă ele, cele două arme căzute în apă şi recuperate de Elemak. Zdorab stătea lângă ele, cu Catalogul în poală, citind numerele componentelor distruse. Aproape toată lumea stătea-n picioare – puţini erau cei suficient de calmi ca să se aşeze – aşteptând, patrulând înainte şi înapoi, mormăind în timp ce Zdorab încerca să afle dacă puteau obţine o armă din piesele salvate.

— N-are rost, spuse el. Chiar dac-am avea toate componentele, Catalogul zice că nu deţinem uneltele necesare şi n-avem cum să le facem fără să petrecem cincizeci de ani ca să atingem nivelul tehnologic corespunzător.

— Ce plan excelent a avut Sufletul Suprem! exclamă Elemak. Ţine omenirea la nivel tehnologic scăzut – atât de scăzut, încât, deşi putem construi arme, nu le înţelegem modul de funcţionare şi nu le putem repara, dacă se strică.

— N-a fost planul Sufletului Suprem, spuse Issib.

— Contează? întrebă Mebbekew. Oricum o să murim aici.

Doi izbucni în lacrimi şi, pentru prima oară, părea sinceră.

— Îmi pare rău, rosti Nafai.

— Da, tuturor ne pare bine că eşti plin de regrete, interveni Elemak. Ce căutai într-un loc atât de periculos? Aveai la tine singura armă funcţională şi asta ai făcut cu ea?

— Acolo era animalul, se apără Nafai.

— Dacă prada ta ar fi sărit de pe stâncă, ai fi urmărit-o? întrebă Volemak.

Nafai era distrus că Tata i se alăturase lui Elemak şi-l biciuia şi el cu vorba. Iar Elemak nici măcar nu terminase:

— Dă-mi voie să-ţi explic clar situaţia, frăţiorul meu drag.

Dac-ai fi avut de ales ce anume să aterizeze pe ieşindul acela, tu sau arma, în loc să cadă-n prăpastie şi să se facă praf, pentru toată lumea ar fi fost mai convenabil dac-ai fi aranjat să fie arma!

Nedreptatea era aproape de nesuportat.

— Nu eu le-am pierdut pe primele trei.

— Dar când le-am pierdut pe primele trei, tot mai aveam una, aşa că nu era foarte grav, spuse Tata. Ştiai că-i ultima, şi tot ai riscat.

— Destul! interveni Rasa. Suntem cu toţii de acord, inclusiv Nafai, c-a fost o mare greşeală să riscăm arma. Dar acum arma nu mai există, nu se poate repara, şi suntem în locul ăsta fără nicio posibilitate de-a ucide pentru carne. Poate unul din voi s-a gândit la ce vom *face* acum, în afară de-a arunca vina pe umerii lui Nafai.

Mulţumesc, Mamă, rosti Nafai în gând.

— Păi, nu-i clar? Expediţia s-a terminat.

— Nu, răspunse Volemak cu asprime. Scopul Sufletului Suprem nu-i decât salvarea planetei Harmony de la acelaşi tip de distrugere în urma căreia a dispărut Pământul cu patruzeci de milioane de ani în urmă. Vom renunţa să-l îndeplinim numai pentru c-am pierdut o armă?

— Nu de armă-i vorba, zise Eiadh, ci de carne. Trebuie să găsim carne.

— Şi nici nu-i vorba de-a avea un regim de hrană echilibrat, adăugă Shedemei. Chiar dacă ne-am aşeza tabăra exact aici şi-am planta seminţe imediat – nu-i anotimpul potrivit pentru asta, deci n-am putea sădi nimic – n-am putea avea recolte cu proteinele de bază decât la multă vreme după ce-am începe să suferim de malnutriţie gravă.

— Ce vrei să spui cu malnutriţie *gravă?* întrebă Volemak.

— Câţiva morţi prin inaniţie, mai ales printre copii, răspunse Shedemei.

— E groaznic! se văită Kokor. De fapt, mi-ai omorât copilul!

Strigătul ei stârni un cor de văicăreli. În toiul hărmălaiei, Nafai se adresă Sufletului Suprem: *există o* altă soluţie?

(Ai vreo propunere?)

Nafai încercă să se gândească la o armă de vânătoare care să fie construită din materialele aflate la îndemână. Îşi aminti că soldaţii Gorayni purtaseră lăncii, arcuri şi săgeţi. Ar putea fi folosite la vânătoare sau erau utile numai în război?

Îi veni un idee: (Orice omoară un om probabil că omoară şi un animal. Pentru a vâna cu lancea, e nevoie de un grup de gonaci – altfel, rareori te apropii destul de pradă, chiar cu un atlatl care să-ţi prelungească distanţa de aruncare.)

Dar arcul şi săgeata?

(Un arc bun trimite săgeata la o depărtare de patru ori mai mare decât arma cu vibraţii. Dar e foarte greu de făcut.)

Însă un arc mai slăbuţ, cu o bătaie aproximativ *la fel* cu a armei? Mă poţi învăţa să fac unul aşa?

(Da.)

Şi crezi c-aş vâna prada cu el sau durează prea mult să-nvăţ să trag?

(Durează cât durează.)

Acela era, probabil, cel mai bun răspuns pe care l-ar fi putut obţine de la Sufletul Suprem şi nu era rău deloc. Măcar avea o speranţă.

Când Nafai îşi îndreptă din nou atenţia spre ceilalţi, se părea că-l scoseseră pe Volemak din răbdări.

— Credeţi c-am plănuit toate astea? întrebă el. Credeţi că i-am cerut Sufletului Suprem să ne conducă în acest loc cumplit, să facem copii în deşert şi să umblăm aiurea prin sălbăticie, fără s-avem destulă mâncare? Credeţi că n-aş prefera să locuiesc într-o casă? Să dorm într-un pat?

Nafai sesiză că Volemak îi surprinsese pe toţi alăturându-se plângerii lor. Dar asta nu-i potoli cu nimic – unii păreau înfricoşaţi să vadă că stâlpul de rezistenţă avea o crăpătură. Iar Elemak de-abia reuşea să-şi ascundă dispreţul faţă de Tata. Nu era momentul de care Volemak să fie cel mai mândru, Nafai îşi dădea seama – şi era atât de inutil! Dacă Tata i-ar fi pus Sufletului Suprem întrebările pe care i le pusese el, s-ar fi liniştit. *Exista* o soluţie.

Vas vorbi din nou:

— Vă spun eu, nimic din toate astea nu-s necesare. Nafai şi

cu mine am descoperit un drum destul de uşor de coborât muntele. Poate n-o să reuşim să aducem şi cămilele, dar, dac-am ocoli pur şi simplu golful ca s-ajungem la Dorova, nu trebuie să cărăm cu noi decât proviziile şi apa pentru o zi.

— S-abandonăm cămilele? se miră Elemak. Corturile?

— Lăzile frigorifice şi recipientele cu embrioni? Întrebă Shedemei.

— Atunci, unii dintre voi stau aici, spuse Mebbekew şi conduc cămilele pe drumul mai lung. Fără femei şi copii, n-o să dureze mai mult de-o săptămână, iar între timp, noi, ceilalţi, o s-ajungem în oraş. În maxim două luni o să ne-ntoarcem la Basilica. Sau oriunde hotărăşte lumea.

Se auzi un murmur aprobator.

— Nu, spuse Nafai. Nu-i vorba de *noi,* ci de Harmony, de Sufletul Suprem.

— Nimeni nu m-a întrebat dacă mă-nscriu voluntar pentru această cauză nobilă, zise Obring, iar în ce mă priveşte, m-am săturat să tot aud de ea.

— Oraşu-i chiar acolo, vorbi Sevet. Am ajunge la el foarte repede.

— Proştilor! zise Elemak. Doar pentru că puteţi vedea oraşul şi plaja pe care veţi merge până la el nu-nseamnă că drumul pân-acolo e uşor. Intr-o singură zi? Mă faceţi să râd. V-aţi întărit în ultimul an, da, însă niciunul din voi nu-i în forma fizică potrivită ca să meargă atât de departe c-un copil în braţe, cu atât mai puţin să care şi litri de apă, şi mâncarea necesară. Mersul pe nisip e anevoios şi încet şi, cu cât mai grele poverile, cu atât mai lentă avansarea, ceea ce-nseamnă că va trebui să căraţi provizii *mai multe* care să vă ţină toată călătoria, ceea ce-nseamnă că veţi fi şi mai împovăraţi şi veţi călători şi mai anevoie.

— Deci suntem blocaţi aici până *murim?* se văicări Kokor.

— Of, mai taci! i-o reteză Sevet.

— Nu suntem blocaţi aici, spuse Nafai, şi nu trebuie să renunţăm la expediţie. Înainte de-a exista armele cu vibraţie, fiinţele umane au fost capabile să omoare animale. Există şi alte tipuri de arme.

— Adică cum? O să le strangulezi? întrebă Mebbekew. Sau o să foloseşti sârma lui Gaballufix ca să le tai capetele?

Nafai se crispă, ca să nu dea curs mâniei iscate de tachinările lui Mebbekew.

— Cu un arc. Şi cu săgeţi. Sufletul Suprem ştie cum se fac.

— Atunci, să le facă Sufletul Suprem, zise Obring. Asta nu-nseamnă că oricare dintre noi ştie să le *folosească.*

— De data asta, Obring are dreptate, spuse Elemak. Ai nevoie de ani de antrenament ca să devii un arcaş bun. De ce crezi c-am cumpărat arme cu vibraţie? Arcurile sunt mai bune – au bătaie mai lungă, nu rămân fără energie şi dăunează mai puţin cărnii. Dar nu ştiu cum se mânuiesc, cu atât mai puţin cum se fac.

— Nici eu, rosti Nafai. Dar mă poate-nvăţa Sufletul Suprem.

— Poate într-o lună, comentă Elemak. Dar n-avem la dispoziţie o lună.

— Într-o zi, îl corectă Nafai. Daţi-mi răgaz până mâine la apus. Dacă nu mă-ntorc înapoi cu carne, atunci voi fi de acord cu Vas şi Meb că trebuie să mergem la Dorova, cel puţin o vreme.

— Dacă vom ajunge la Dorova, se termină cu expediţia asta prostească, zise Meb. Nu mă mai urc pe cămilă decât ca să mă duc *acasă.*

Sevet îl aprobă.

— Lăsaţi-mi o zi şi-o să fiu şi eu de-acord, spuse Nafai. Nu suntem cu proviziile pe terminate, iar ăsta-i un loc bun pentru a aştepta. Doar o zi.

— Pierdere de vreme, rosti Elemak. Nu poţi.

— Atunci, ce rău fac, dacă-mi dai voie să ţi-o dovedesc? Însă eu zic că pot, cu ajutorul Sufletului Suprem. În memoria lui sunt o grămadă de cunoştinţe. Iar aici vânatul e uşor de găsit.

— Fac pe hăitaşul pentru tine, se oferi Vas.

— Nu! strigă Luet.

Nafai o privi uluit – nu spusese o vorbă până atunci.

— Nafai o să lucreze singur. Numai el şi Sufletul Suprem. Aşa trebuie să fie.

Apoi Luet ridică ochii la el, privindu-l fix şi cu tâlc.

Ştie ceva, îşi zise Nafai. Pe urmă-şi aminti din nou gândul care-i trecuse prin cap pe munte, în dimineaţa aceea – Vas încercase să-l omoare. De aceea căzuse. Oare Sufletul Suprem îi vorbise clar lui Luet? Erau justificate temerile mele? De-asta vrea să mă trimită singur?

— Deci o să pleci dimineaţă? întrebă Volemak.

— Nu, răspunse Nafai. Astăzi. Sper să construiesc un arc bun azi, ca să am cu ce vâna mâine. La urma urmei, s-ar putea să ratez primele mele ţinte.

— E-o prostie, spuse Meb. Ce crede Nafai că e, unul dintre eroii din Pyiretsiss?

— N-am de gând să las expediţia să dea greş! strigă Nafai. Asta cred că sunt. Şi, dacă nu las o armă defectă să ne oprească, poţi să pui pariu pe toţi mucii tăi din nas că nici pe *tine* n-o să te las să ne stai în cale!

Meb se uită la el şi râse.

— Te-ai ales cu un pariu, Nyef, frăţior drag. Toţi mucii mei din nas zic c-o să dai greş.

— S-a făcut.

— Numai că n-am precizat ce-mi dai *tu mie* când o să dai greş.

— N-are importanţă. N-o să ratez.

— Dar, dacă ratezi… o să fii servitorul meu personal.

Cuvintele lui Meb fură primite cu râsete zeflemitoare de mulţi.

— Muci contra sclavie! zise Eiadh cu dispreţ. Exact la ce mă aşteptam de la *tine,* Meb.

— Nu trebuie s-accepte pariul, se apără Meb.

— Stabileşte un termen limită, îi spuse Nafai. Să zicem… o lună.

— Un an. Un an în care faci orice îţi poruncesc.

— E dezgustător, interveni Volemak. Vă interzic.

— Ai fost deja de acord, Nafai, replică Mebbekew. Dacă te retragi acum, te vom privi toţi ca pe unul care şi-a încălcat jurământul.

— Când îţi voi pune carnea la picioare, Meb, atunci vei

decide ce anume sunt şi nu voi fi o persoană care-şi încalcă jurămintele, asta-i sigur.

Căzură de acord. Vor aştepta întoarcerea lui Nafai până a doua zi, la apus.

Nafai plecă, o luă iute spre cortul-bucătărie şi-şi adună cele necesare – biscuiţi, pepene uscat şi pastramă. Apoi se-ndreptă spre izvor, să-şi umple urciorul. Cu cuţitul la şold, nici nu-i mai trebuia altceva.

Se întâlni cu Luet în timp ce stătea în genunchi lângă bazin, scufundând urciorul în apă ca să-l umple.

— Unde-i Chveya? întrebă el.

— Cu Shuya, răspunse ea. Trebuia să vorbesc cu tine. În loc de-asta, am avut… întâlnirea aceea.

— Şi eu trebuia să vorbesc cu tine. Dar lucrurile mi-au scăpat din mână şi acum nu mai avem timp.

— Sper c-ai timp să iei *asta.*

Luet ţinea în mână un ghem de sfoară.

— Am auzit c-arcurile nu merg prea bine fără coardă, îi spuse ea. Sufletul Suprem a zis că asta-i cea mai bună.

— Ai întrebat?

— A crezut, se pare, că erai gata să pleci fără ea şi c-ai fi regretat lipsa sforii până la urmă.

— Aş fi regretat-o, da.

Nafai luă sfoara şi-o puse în sac. Apoi se aplecă şi-o sărută pe Luet.

— Întotdeauna eşti vigilentă în locul meu.

— De câte ori pot. Nafai, cât ai fost plecat, Sufletul Suprem mi-a vorbit. Foarte limpede.

— Serios?

— A fost Vas lângă tine când ai căzut?

— A fost.

—Destul de aproape ca să-ţi provoace căderea? Să-ţi împingă piciorul, de exemplu.

Nafai îşi aminti imediat momentul acela cumplit de pe suprafaţa ţărmului stâncos, când îi alunecase piciorul drept. Alunecase spre interior, spre piciorul lui stâng. Dac-ar fi fost de vină numai frecarea slabă, n-ar fi alunecat în jos?

— Da, recunoscu Nafai. Sufletul Suprem a-ncercat să mă avertizeze, dar…

— Dar ai crezut că-i propria ta teamă şi-ai ignorat-o.

Nafai încuviinţă în tăcere. Luet ştia cum se auzea vocea Sufletului Suprem – ca propriile gânduri, ca propriile temeri.

— Voi, bărbaţii! zise ea. Întotdeauna vă temeţi să vă fie frică. Nu ştiţi că teama-i instrumentul fundamental al evoluţiei cu care o specie se menţine-n viaţă? Totuşi, o ignoraţi, de parc-aţi spera să moară.

— N-am cum să mă lupt cu testosteronul din mine. Dacă nu l-aş avea, nu ţi-ar mai plăcea aşa de mult să fii căsătorită cu mine.

Ea zâmbi. Zâmbetul însă nu se prelungi.

— Sufletul Suprem mi-a mai zis ceva. Vas pune la cale…

Dar în clipa aceea îşi făcură apariţia Obring şi Kokor.

— Te-ai răzgândit, frăţioare? întrebă Kokor.

— Gândurile mele vin câte trei-patru deodată, răspunse Nafai. Nu câte unul, ca ale voastre.

— Am vrut doar să-ţi urez noroc, spuse Kokor. Sper să ne-aduci să mâncăm un iepuraş zbârlit. Că, dacă *nu, va trebui* să mergem într-un oraş şi să mâncăm mâncare *gătită* şi asta-ar fi groaznic, nu crezi?

— Mi se pare că nu pui suflet în vorbele tale, comentă Nafai.

— Dac-aş crede c-ai vreo şansă de reuşită, interveni Obring, ţi-aş rupe mâna.

— Dacă un bărbat ca tine mi-ar putea rupe mâna, chiar n-aş avea nicio şansă.

— Vă rog! vorbi Luet. N-avem destule necazuri?

Împăciuitoare mică, zise Kokor. Nu eşti prea atrăgătoare, nu-i aşa, dar poate c-o să îmbătrâneşti frumos.

Nafai nu se putu abţine. Insultele lui Kokor erau atât de copilăreşti, atât de asemănătoare cu ce trecea drept deşteptăciune printre copiii de şcoală, încât trebui să râdă. Kokor se supără.

— N-ai decât să râzi, dar eu pot s-ajung din nou bogată datorită vocii mele, iar Mama tot are o casă-n Basilica pe care-

o pot moşteni. Tatăl *tău* ce-are pentru *tine?* Şi ce fel de casă-ţi va ridica în Basilica soţioara cea orfană?

Luet păşi în faţă şi-o înfruntă pe Kokor; Nafai observă pentru prima oară că aveau aproape aceeaşi înălţime, ceea ce însemna că-n ultimul an Luet crescuse. Chiar *e* un copil, îşi zise.

— Koya, rosti Luet. Uiţi cu cine stai de vorbă. Oi fi crezând că Nafai e doar frăţiorul meu mai mic. În viitor sper, totuşi, să-ţi aminteşti că-i soţul vizionarei în ape.

Kokor răspunse cu dispreţ:

— Şi ce importanţă are asta *aici?*

— N-are niciuna... aici. Dar, dac-ar fi să ne-ntoarcem la Basilica, dragă Koya, mă-ntreb cât de departe-ar ajunge cariera ta, dacă vei fi cunoscută ca inamica vizionarei în apă.

Kokor se albi la faţă.

— N-ai face-o...

— Nu. Niciodată nu mi-am folosit aşa influenţa. Pe lângă asta... nu ne-ntoarcem la Basilica.

Nafai n-o mai văzuse pe Luet purtându-se atât de infatuat. Era destul de basilican în sufletul lui ca titlul de vizionară în ape să-i inspire respect şi teamă; uneori îi venea uşor să uite că femeia cu care se culca în fiecare seară era aceeaşi femeie ale cărei vise şi vorbe se rosteau în şoaptă în fiecare casă din Basilica. Odată venise la el riscând foarte mult, părăsind oraşul în toiul nopţii ca să-l trezească şi să-l avertizeze că tatăl lui e-n pericol – iar în seara respectivă nu dăduse niciun semn c-ar fi conştientă de rolul ei nobil în oraş. Altă dată, când era hăituit de oamenii lui Gaballufix, îl luase şi-l dusese în apele Lacului Femeilor, unde niciun bărbat nu avea voie să intre şi să iasă viu – însă nici atunci, tratându-i de sus pe cei care l-ar fi omorât, nu vorbise pe tonul acesta, ci calm, liniştit.

Atunci înţelese Nafai ce se-ntâmpla – Luet nu-şi lua aerul acela obraznic pentru că făcea parte din rolul *ei.* Se purta aşa pentru că aşa s-ar fi purtat *Kokor,* dacă ar fi avut o fărâmă cât de mică de putere. Luet îi vorbea surorii vitrege a lui Nafai în limba ei. Şi mesajul fu recepţionat. Kokor îl trase de mânecă pe Obring şi cei doi plecară.

— Te pricepi, nu glumă, constată Nafai. De-abia aştept să te-aud vorbind aşa cu Chveya prima dată când va fi obraznică cu tine.

— Am de gând s-o educ să devină genul de femeie faţă de care nu va fi nevoie să se folosească vocea aceea niciodată.

— Nici măcar n-am ştiut c-o *ai.*

Luet zâmbi.

— Nici eu.

Îl sărută din nou.

— Îmi vorbeai despre Vas.

— Ceva ce Hushidh a văzut, dar n-a înţeles, iar Sufletul Suprem mi-a explicat. Vas n-a uitat că Sevet l-a trădat cu Obring şi l-a umilit în public.

— Nu?

— Sufletul Suprem spune că plănuieşte să-i omoare.

Nafai pufni batjocoritor.

— Vas? E-ntruchiparea calmului. Mama zicea că n-a văzut pe cineva să trateze cu mai mult calm o situaţie critică.

— Îşi păstrează răzbunarea pentru mai târziu. S-au strâns destule dovezi că Vas nu-i atât de liniştit şi cooperant pe cât pare.

— Nu, nu-i, aşa-i? Meb şi Doi, Obring şi Kokor se smiorcăie şi se vaită că vor să se-ntoarcă în oraş. Dar nu şi Vas. El ia lucrurile cu calm, pare că se împacă cu situaţia, apoi începe să distrugă armele, ca să fim *obligaţi* să ne-ntoarcem.

— E-un plan inteligent, trebuie să recunoşti.

— Iar dacă se-ntâmplă să m-omoare pe parcurs, ei, bine, aşa s-a întâmplat. Îmi dă de gândit – dacă şi Gaballufix ar fi fost la fel de subtil ca Vas, acum ar fi fost rege în Basilica.

— Nu, Nafai. Ar fi fost mort.

— De ce?

— Pentru că Sufletul Suprem ţi-ar fi cerut să-l ucizi, ca să pui mâna pe Catalog.

Nafai se uită la ea nedumerit.

— *Tu* îmi pui mie în cârcă asta.

Luet negă scuturând ferm din cap.

— Eu îţi aduc aminte, ca să nu uiţi cât de puternic eşti *tu.*

Eşti mai nemilos *şi* mai inteligent decât Vas, când ştii că slujeşti planul Sufletului Suprem. Acum du-te, Nafai. Mai ai puţine ore de lumină. *Vei reuşi.*

Cu senzaţia mângâierii ei pe obraz încă vie pe pielea lui, cu vocea ei încă răsunându-i în urechi, cu încrederea şi onoarea ei încă fierbinţi în sufletul lui, Nafai se simţi, într-adevăr, ca unul din Eroii de la Pyiretsiss. În special ca Velikodushnu, care-a mâncat inima încă palpitândă a zeului Zaveest, pentru ca oamenii din Pyiretsiss să trăiască-n pace, în loc să conspire întruna pentru a câştiga avantaj unul asupra altuia şi a-i distruge pe cei care reuşesc în viaţă. Ilustraţia din versiunea poveştii citite de Nafai îl arăta pe Velikodushnu cu capul înghesuit în cavitatea toracică a zeului, în timp ce Zaveest îl zgâria pe spate cu ghearele lui lungi. Era una dintre cele mai expresive imagini din copilăria lui – tabloul unui bărbat care-şi ignora agonia aproape nepieritoare, pentru a nimici răul care-i distrugea poporul.

Asta-nsemna pentru Nafai un erou, un *bărbat de nădejde,* iar dacă se putea gândi la Gaballufix ca la Zaveest, procedase bine şi corect când îl omorâse.

Dar ideea aceea-l ajută numai pe moment; apoi îl cuprinse din nou groaza de a-l fi ucis pe Gaballufix în timp ce zăcea beat şi neajutorat pe stradă. Şi-şi dădu seama că amintirea, vina, ruşinea, groaza aceea – ar putea fi doar propria lui versiune a poveştii în care Zaveest îi sfâşia spatele, chiar în timp ce el devora inima celui mai crud dintre zei.

Nu contează. Pune ideea la loc, acolo unde trebuie, nu printre cele mai de frunte gânduri. Eu sunt bărbatul care l-a ucis pe Gaballufix, da, dar sunt şi cel care trebuie să ştie cum se construieşte un arc şi să-l ducă acasă până mâine la lăsarea întunericului, altfel, Sufletul Suprem va trebui s-o ia de la început.

Obring se aplecă şi intră în cortul lui Vas şi Sevet. Era prima oară că era cât de cât singur cu Sevet, de când îi prinsese Kokor făcându-şi de cap în Basilica. Nu c-ar fi fost *într-adevăr* singuri, doar era Vas de faţă. Dar, într-un fel, faptul că el aproba întâlnirea însemna că, poate, răceala îndelungă

dintre ei luase sfârşit.

— Mulţumesc c-ai trecut pe-aici, spuse Vas.

Obring simţi destulă ironie în tonul lui Vas ca să-şi dea seama că greşise ceva şi Vas îl condamna. O, pesemne îi luase prea mult s-ajungă aici.

— Ai zis să vin fără Kokor şi nu pot să plec pur şi simplu întotdeauna. Mereu mă-ntreabă unde merg, apoi mă urmăreşte, să fie sigură că spun adevărul.

După cum îşi strâmbă Sevet buza, Obring ghici că-i convine de minune că era legat de Kokor precum sclavul de stăpân. Deşi, dacă cineva ar trebui să-nţeleagă pedeapsa lui, aceea ar trebui să fie Sevet – nu era şi ea în nemiloasa custodie a lui Vas? Poate că nu – Vas nu era răspunzător, precum Kokor. Vas nici măcar nu se supărase în noaptea aceea, cu peste un an în urmă. Aşa că Sevet poate nu suferise atât cât îndurase Obring.

Privind-o pe Sevet, însă, Obring nu-şi mai aminti de ce dorise atât de mult s-o aibă. Trupul ei se deformase mult faţă de cum fusese cândva. Fără-ndoială, unul dintre motive era c-avea un copil – burta mare, sânii prea plini – dar şi faţa ei se schimbase, pielea maxilarului i se lăsase şi i se înăspriseră ochii. Nu era o femeie frumoasă. Totuşi, nu trupul ei îl iubise Obring, nu-i aşa? Parţial, îl atrăsese faima ei, era una dintre cântăreţele de frunte din Basilica, şi parţial – recunoaşte în sinea ta, Obring, bătrâne – că era sora Koyei. Chiar şi atunci, Obring voise să-i arate el nevestei lui drăguţe, sexy şi dispreţuitoare că-şi putea găsi o femeie mai bună decât ea, dac-avea chef. Fără-ndoială, însă, nu dovedise deloc aşa ceva, pentru că Sevet se culcase cu el din motive similare – dacă n-ar fi fost soţul lui Kokor, ea nu şi-ar fi irosit nici scuipatul pe el. Amândoi avuseseră de gând s-o rănească pe Kokor, reuşiseră şi de-atunci încoace plăteau pentru asta.

Totuşi, iată-i pe amândoi împreună la invitaţia lui Vas şi se părea că lucrurile mergeau mai bine, că Obring ar putea fi implicat în ceva în această nenorocită întovărăşire atât de dominată de copiii lui Volemak şi-ai Rasei.

— Cred c-a venit vremea să punem capăt acestei expediţii stupide, nu? întrebă Vas.

Obring râse amar.

— Au mai încercat şi alţii, dar Nafai a executat micile lui şmecherii magice.

— Unii din noi n-au făcut decât s-aştepte momentul potrivit, spuse Vas. Dar asta-i ultima şansă – ultima rezonabilă, cel puţin. Dorova-i sub nasul nostru. N-avem nevoie de Elemak să ne călăuzească până acolo. Ieri am găsit un traseu în josul muntelui. Nu-i uşor, dar putem merge pe el.

— Noi?

— Tu, Sevet şi cu mine.

Obring se uită spre locul în care dormea fetiţa lor, Vasnya.

— Să cărăm un copilaş? În toiul nopţii?

— O să fie lună plină, iar eu cunosc drumul, explică Vas. Şi nu luăm micuţa.

— Nu luăm co…

— Nu face pe prostul cu mine, Obring! Gândeşte puţin! Scopul nostru nu-i să ne îndepărtăm de grup, ci să determinăm grupul să renunţe la expediţie. Nu facem asta pentru noi, ci pentru *ei,* ca să-i salvăm de ei înşişi – de planurile absurde ale Sufletului Suprem. Mergem la Dorova, deci vor fi *obligaţi* să ne urmeze. N-am putea lua copiii cu noi, ne-ar încetini şi-ar suferi din cauza drumului. Aşa că-i lăsăm aici. Atunci, ei vor trebui s-o aducă pe Vasnya la mine şi la Sevet, şi pe Kokor şi Krassya la *voi.* Numai că *ei* vor merge pe drumul mai lung, ca să fie copilaşii în siguranţă.

— Are un pic de… logică ce spui, vorbi Obring.

— Ce drăguţ din partea ta să spui asta! rosti Vas.

— Aşadar, dacă Nafai se-ntoarce cu carne, plecăm în noaptea respectivă?

— Eşti aşa de fraier să crezi că-şi vor respecta înţelegerea? se miră Vas. Nu, vor găsi o scuză ca să meargă mai departe – punându-ne copiii-n pericol, ducându-ne tot mai departe de ultima speranţă de-a duce un trai decent. Nu, Brya, prietene, n-aşteptăm nimic. Le forţăm mâna înainte ca Nafai şi Sufletul Suprem s-aibă ocazia să vină c-o nouă şmecherie.

— Deci… când plecăm? După cină?

— Ar observa şi ne-ar opri imediat, spuse Vas. În seara asta

mă voi oferi să stau de planton mai târziu, iar tu stai de veghe în ultimul schimb. În timp ce-o să fiu eu de pază, după ce trece o vreme, o scol pe Sevet şi pe urmă zgârii la cortul tău. Kokor va crede că te trezeşti să mă-nlocuieşti şi va adormi la loc. La noapte va fi lună plină – vom fi fost plecaţi de ore întregi până se va trezi altcineva.

Obring încuviinţă.

— Sună bine, zise el, apoi se uită la Sevet.

Ea avea o expresie impenetrabilă ca întotdeauna. Obring vru să treacă de masca aceea, numai puţin, aşa că spuse:

— Dar n-o să te doară sânii dacă-ţi laşi copilul aici, în perioada alăptatului?

— Hushidh are lapte pentru patru bebeluşi, zise Sevet. Pentru asta s-a născut.

Nu vorbise nici pe departe cu blândeţe, dar măcar vorbise.

— Contează pe mine, promise Obring.

Apoi îl străfulgeră un gând. O îndoială legată de motivul lui Vas.

— Dar de ce *eu?*

— Pentru că nu eşti unul dintre *ei,* îi răspunse Vas. Nu-ţi pasă de Sufletul Suprem, urăşti viaţa asta şi nu eşti prins în noţiunea prostească de cinste familială. Pe cine altcineva să iau? Dacă Sevet şi cu mine am face asta singuri, ceilalţi ar putea hotărî să ne păstreze copilul şi să meargă mai departe. Aveam nevoie şi de altcineva cu noi şi cine mai era, în afară de tine? Zdorab cu Shedemei formează singurul cuplu nelegat, dar ei n-au urmaşi, deci nu ne sunt de niciun folos, şi Hushidh cu Luet, dar ele sunt mai legate de Sufletul Suprem decât oricine altcineva. Aa, mai e şi Doi, desigur, dar e-nebunită după Mebbekew, Dumnezeu ştie de ce, e-un laş atât de leneş, încât ea n-ar veni cu noi, iar noi nici n-am vrea s-o luăm, chiar dacă s-ar oferi. Rămâi *tu,* Obring. Şi, crede-mă, ţi-o cer numai pentru că-mi eşti o idee mai puţin antipatic decât Dolya.

Iată un motiv pe care Obring îl putea crede.

— Atunci, sunt de-acord, zise el.

Shedemei aşteptă până când îl văzu pe Zdorab că se-ndreaptă spre cortul lui Volemak. Avea să împrumute

Catalogul, bineînţeles – cum nu era voie să gătească zilele acelea, avea mai mult timp de studiu. Aşa că-şi ceru scuze de la grupul femeilor care spălau rufe, rugând-o pe Hushidh să adune straiele ei şi pe ale lui Zdorab de pe tufe, când se vor usca. Când Zdorab intră în cort ţinând bine Catalogul sub braţ, Shedemei îl aştepta.

— Voiai să fii singură? o întrebă.

— Voiam să vorbesc cu *tine.*

Zdorab se aşeză, apoi lăsă Catalogul deoparte, ca ea să nu creadă că-i nerăbdător să-l folosească – chiar dacă, bineînţeles, ştia că este.

— Dorova-i ultima noastră şansă, rosti ea. De-a ne-ntoarce la civilizaţie.

Zdorab înclină din cap – nu a încuviinţare, ci în semn că înţelege.

— Zodya, noi nu aparţinem grupului lor. Nu facem parte din el. Duci o viaţă de servitor permanent, în care munca mea-i irosită. Am rezistat un an – i-am slujit bine. Motivul jurământului tău către Nafai a fost ca să te reţină să dai alarma-n Basilica atunci când întoarcerea ta în oraş ar fi echivalat cu prinderea lui de către soldaţi. Ei, asta nu mai are cum să se-ntâmple *acum*, nu crezi?

— Nu stau aici din cauza jurământului, Shedya.

— Ştiu, spuse ea şi izbucni în plâns, deşi n-ar fi vrut.

— Crezi că nu văd cât suferi? o întrebă. Am crezut c-o să fie suficient să ne prefacem căsătoriţi, dar nu-i aşa. Vrei să aparţii cuiva şi n-o să reuşeşti, câtă vreme n-ai un copil.

Shedemei se enervă când îl auzi cum o analizează – era clar că stătuse să observe şi hotărâse care era „problema“ ei, dar se-nşela. Sau cel puţin avea dreptate numai pe jumătate.

— Nu-i vorba de *aparţinut*, zise ea supărată. E vorba de *viaţă.* Aici sunt un nimeni – nu-s om de ştiinţă, nu-s mamă, nici măcar o *slujnică* bună ca tine, nu pot sonda adâncurile Catalogului pentru că nu-i aud clar vocea – mă pomenesc că reiau înţelepciunea ta când vorbesc cu alţii, pentru că nimeni nu poate *înţelege* lucrurile pe care le cunosc – iar când le văd pe celelalte cu copii, vreau şi eu unul, mi-e *foame* de un copil,

nu ca să fiu ca *ele,* ci pentru că vreau să fac parte din reţeaua vieţii, vreau să-mi transmit genele mai departe, să văd crescând un prunc care seamănă cu mine pe jumătate. Nu poţi pricepe? Nu-s prunc ca tine, handicapată din punctul de vedere al reproducerii, sunt izolată de identitatea mea biologică pentru că-s blocată în grup şi, dacă nu plec, mor şi nu voi fi *avut niciun rost în lumea asta.*

Când Shedemei îşi încheie pătimaşul discurs, liniştea atârna grea în aerul din cort. La ce se gândeşte el? Ce crede despre mine? L-am rănit, ştiu – i-am spus că nu suport să fiu măritată cu el, ceea ce nu-i adevărat, pentru că-i prietenul meu sincer – în faţa cui altcuiva, în toată viaţa mea, am putut să-mi deschid sufletul, până la el?

— N-ar fi trebuit să vorbesc, şopti ea. Dar am văzut luminile oraşului şi-am crezut… că ne putem întoarce amândoi într-o lume care ne apreciază.

— Lumea *aceea* nu m-ar aprecia mai mult decât cea de-aici, spuse Zdorab. Şi uiţi un lucru – cum aş putea lăsa Catalogul?

Nu înţelegea ce-i propune ea?

— Ia-l cu tine, îi zise ea. Putem să luăm Catalogul şi s-ajungem repede-n oraş, înconjurând golful. N-avem copii care să ne-ncetinească. Ceilalţi nu ne pot prinde.

Având Catalogul, vei beneficia de cunoştinţe pe care le poţi vinde la fel de bine ca mine – ne putem cumpăra plecarea din Dorova şi-ntoarcerea în lumea largă din nord, înainte ca grupul s-ajungă acolo cu caravana şi să ne urmărească. *Ei* n-au *nevoie* de Catalog – nu vezi că Luet, Nafai, Volemak şi Hushidh vorbesc cu Sufletul Suprem fără ajutorul lui?

— Ei *chiar* n-au nevoie de catalog, aşa că noi *chiar* nu suntem hoţi, dacă-l luăm cu noi, zise Zdorab.

— Ba da, bineînţeles că suntem hoţi, îl contrazise Shedemei. Dar hoţii care fură de la cei care n-au nevoie de obiectul furat pot să trăiască mai uşor cu gândul unei infracţiuni decât cei care iau pâinea de la gura săracilor.

— Nu-s convins că gravitatea infracţiunii e cea care hotărăşte dacă infractorul poate trăi cu ea. Cred că-i

bunătatea naturală a persoanei care comite infracţiunea. Deseori criminalii se împacă mai uşor cu gândul crimei comise decât oamenii cinstiţi cu o minciună nevinovată.

— Iar tu eşti atât de cinstit…

— Da, sunt. Şi tu eşti.

— Amândoi trăim în minciună cu fiecare zi petrecută-n acest grup.

Era oribil să zici un asemenea lucru, totuşi, ea dorea atât de mult schimbarea, dorea aşa de tare să se schimbe *ceva*, încât îi spunea tot ce-i venea la gură.

— Aşa trăim? Şi-i o minciună mare? Zdorab nu părea atât jignit, cât… gânditor. Hushidh mi-a spus deunăzi că tu şi cu mine avem una din cele mai strânse relaţii din caravană. Putem vorbi despre orice. Ne respectăm foarte mult. Ne *iubim* – asta a văzut Hushidh, iar eu o cred. *Este* adevărat, nu-i aşa?

— Da, murmură Shedemei.

— Atunci, unde-i minciuna? Minciuna-i că eu-s partenerul tău de reproducere. Atât. Iar dacă minciuna aceea-ar deveni un adevăr şi-ai avea un copil în pântece, ai fi-ntreagă, nu? Minciuna nu ţi-ar mai sfâşia inima, pentru c*-ai fi* ceea ce acum doar pari a fi – o nevastă – şi-ai putea deveni parte din reţeaua vieţii.

Ea-i studie faţa încercând să citească batjocură pe ea, dar nu găsi nici urmă.

— Ai putea? îl întrebă.

— Nu ştiu. N-am fost niciodată suficient de interesat ca să-ncerc. Şi dac-aş fi fost, n-aş fi avut o parteneră doritoare. Dar – dacă pot avea mici satisfacţii din propria-mi imaginaţie, singur, atunci de ce n-aş putea – să fac un cadou din dragoste celei mai dragi prietene ale mele? Nu pentru că vreau eu, ci pentru că *ea-l* doreşte atât de mult?

— Din milă, zise Shedemei.

— Din dragoste. Mai multă dragoste decât oferă bărbaţii care-şi călăresc nevestele-n fiecare noapte, mânaţi de-o dorinţă la fel de superficială ca scărpinatul sau golitul vezicii.

Ceea ce-i oferea el – să zămislească un copil cu ea – era o posibilitate la care ea nici nu se gândise. Anomalia lui nu era şi

destinul lui?

— Dragostea nu-şi arată oare faţa, continuă el, când împlineşte nevoia persoanei iubite, numai de dragul ei? Care dintre soţii în cauză pot susţine *asta?*

— Dar trupul de femeie – nu ţi se pare respingător?

— Unora, poate. Majoritatea dintre noi sunt, pur şi simplu, indiferenţi. Aşa cum bărbaţii obişnuiţi sunt faţă de ceilalţi bărbaţi. Dar îţi pot spune ce să faci ca să-mi trezeşti dorinţa; poate reuşesc să-mi imaginez parteneri din trecut, dacă mă poţi ierta pentr-o asemenea… infidelitate… de dragul de a-ţi oferi un copil.

— Dar, Zdorab, nu vreau să-mi dai *mie* un copil, spuse Shedemei.

Nu ştia cum să se exprime, pentru că ideea de-abia o străfulgerase, însă cuvintele îi ieşiră de pe buze destul de clar: „Vreau s-avem un copil *noi doi.“*

— Da, aprobă el. Şi eu tot asta am vrut să spun. O să fiu tatăl pruncului nostru – nu va trebui să pretind *asta.* Anomalia mea nu-i, strict vorbind, ereditară. Dacă vom avea un fiu, nu va fi neapărat… ca mine.

— Of, Zodya, nu ştii că vreau ca fiii noştri să fie *exact* ca tine-n atât de multe privinţe?

— Fiii? se miră el. Draga mea Shedya, nu vinde pielea ursului din pădure. Nu ştim dacă putem s-o facem nici măcar o dată, cu atât mai puţin destul de des ca să concepem un copil. S-ar putea să fie o experienţă atât de neplăcută pentru amândoi, încât să nu mai încercăm niciodată.

— Dar vei *încerca o* dată?

— Voi încerca până vom reuşi sau până-mi spui să m-opresc. Se aplecă şi-o sărută pe obraz. Cel mai greu pentru mine va fi următorul lucru: în adâncul inimii, te consider sora mea cea mai dragă. Să mă-mperechez cu tine îmi va părea un incest.

— O, încearcă să nu simţi *aşa!* spuse ea. Singurele probleme pe care le vom avea din cauza asta vor apărea când un copil de-al lui Luet se va-ndrăgosti de un urmaş al lui Hushidh – verişori primari unul cu celălalt! Tu şi cu mine

suntem îndepărtaţi din punct de vedere genetic.

— Dar atât de apropiaţi. Ajută-mă să fac asta pentru tine. Dacă vom reuşi, ne va aduce multă bucurie. Iar a fugi, a fura de la prietenii noştri, a ne despărţi, a sfida Sufletul Suprem – ce bucurie ne-ar aduce? Rămâi cu mine, Shedya. E cea mai bună soluţie.

Nafai găsi lemnul destul de repede – Sufletul Suprem chiar avea idee ce fel de vegetaţie creştea în regiune şi ştia perfect ce tipuri de lemn alegeau meşterii de arcuri din oraşe şi culturi diferite. Dar Sufletul Suprem *nu* avea posibilitatea să-l facă pe Nafai priceput la lucrul cu mâinile. Nu că Nafai ar fi fost neîndemânatic de obicei, însă nu mai lucrase în lemn sau cu cuţitul decât atunci când scosese măruntaiele ori jupuise vânatul. Strică două arcuri, iar acum se apropia seara şi de săgeţi nici nu se-apucase, atâta bătaie de cap îi dădea arcul.

Nu poţi deprinde într-o oră priceperea pe care alţii o dobândesc într-o viaţă.

Îi vorbea Sufletul Suprem prin acest gând? Sau era doar glasul disperării?

Nafai stătea abătut pe o piatră. Ţinea a treia bucată de lemn pe genunchi şi cuţitul în mână, proaspăt ascuţit. Acum ştia foarte puţin în plus faţă de ce ştiuse la început despre prelucrarea lemnului – doar o colecţie de moduri în care cuţitele alunecau şi stricau lemnul sau în care lemnul se crăpa unde nu trebuia ori în unghiul greşit. Nu mai fusese atât de frustrat de când Sufletul Suprem pusese în mintea lui visul Tatei şi era cât pe ce să facă o criză de nervi din cauza asta.

Se cutremură la amintirea aceea. Dar, gândindu-se la ea, îşi dădu seama că ar putea fi şi o cale de-a…

— Suflet Suprem, şopti el, există pe lume maeştri făuritori de arcuri. Chiar acum, în clipa asta, unul dintre ei ciopleşte lemnul pentru a-i da forma potrivită.

(Dar nu cu unelte atât de primitive ca ale tale), îi răspunse Sufletul Suprem.

— Atunci, găseşte unul şi introdu-i în minte ideea de-a ciopli numai c-un simplu cuţit. Apoi pune-i gândurile şi mişcările-n mintea mea. Transmite-mi şi mie cum se face.

(Te va scoate din minţi.)

— Găseşte un arcaş în memoria ta, unul care-a lucrat aşa *întotdeauna.* — în patruzeci de milioane de ani trebuie să fi existat unul, unul căruia-i plăcea să simtă cuţitul în mână, care putea ciopli arcul *fără să gândească.*

(A… fără să gândească… instinct pur, reflex pur…)

— Tata se concentra îngrozitor de tare-n visul lui – de-asta n-am suportat să-i am amintirile în minte. Dar vin arcaş ale cărui mâini lucrează fără ca el să gândească…

Dă-mi şi mie iscusinţa lui. Lasă-mă să simt cum e, ca să-mi formez şi eu aceleaşi reflexe.

(N-am mai făcut un asemenea lucru. Nu asta am fost proiectat să fac. Tot ţi-ai putea pierde minţile.)

— Dar aş putea face şi-un arc, stărui Nafai. Iar, dacă voi da greş, expediţia se va-ncheia.

(Voi încerca. Dă-mi timp. E nevoie de timp să găsesc un om anume, care să fi lucrat instinctiv în toţii anii de viaţă umană de pe Harmony…)

Aşa că Nafai aşteptă. Un minut, două minute. Apoi îl cuprinse un sentiment necunoscut. O furnicătură, nu în braţe, ci în *ideea* braţelor lui, la care se gândea tot timpul. Nevoia de a-şi mişca muşchii, de-a lucra. Se-ntâmplă cu adevărat, îşi zise el, e memoria muşchilor, a nervilor, iar eu trebuie să-nvăţ cum s-o primesc, cum să-mi las trupul călăuzit de mâinile, degetele, încheieturile şi braţele altcuiva.

Plimbă cuţitul în palmă până când îl prinse bine. După aceea începu să-l şteargă de suprafaţa lemnului, fără să lase lama să muşte, pur şi simplu simţind suprafaţa tânără. Şi atunci, în cele din urmă – ştiu – sau, mai degrabă, simţi – când anume lemnul invita lama să intre în suprafaţa lui, să dea la o parte coaja subţire. Cuţitul aluneca prin lemn cum alunecă peştele prin apă, simţindu-i rezistenţa şi învăţând de la ea, găsind zonele tari şi pe cele moi, tăind în jurul lor, apăsând mai uşor când prea multă presiune ar despica lemnul, muşcând ferm când acesta cerea lamei să-l cuminţească.

Soarele apunea şi luna răsărea tocmai când termină. Însă arcul era neted şi frumos.

Lemn tânăr, arcul nu va ţine mult.

De unde-am ştiut? se miră Nafai, apoi râse de el. De unde ştiuse toate astea?

Putem alege puieţii de care avem nevoie şi face arcuri din ei mai întâi, dar putem şi să punem deoparte alţii, pentru ca arcurile meşterite ulterior să dureze. Pe drum, spre sud, e plin de pâlcuri de copaci care ne vor satisface nevoile. Nici măcar nu va trebui s-aşteptăm aici ca s-adunăm lemn pentru arcuri.

Cu multă grijă, înfăşură şi înnodă un capăt al frânghiei primite de la Luet, legându-l strâns în crestătura pe care o făcuse în capătul arcului. Apoi trase frânghia pe lungimea arcului, până la capătul opus, o înfăşură în cealaltă crestătură şi o întinse zdravăn. Destul de tare pentru a crea o tensiune permanentă în coardă, astfel încât, la eliberarea săgeţii, ea să nu se lase, ci să revină la forma perfect întinsă, iar săgeata să-şi ia zborul fără ezitări. Lucră cu pricepere, de parc-ar fi repetat mişcările de-o mie de ori, făcu un nod pe frânghie repede şi cu abilitate, tăie surplusul, apoi o-ncordă la locul ei.

— Dacă mă gândesc prea mult, şopti el Sufletului Suprem, nu mai ştiu să-l fac.

(Pentru că e vorba de reflex), veni răspunsul în mintea lui. (E mai profund ca gândul.)

— Dar mi-l voi aminti? Îi pot învăţa şi pe alţii?

(Iţi vei aminti câte ceva. Vei face greşeli, dar până la urmă îţi vei aduce aminte întregul proces, pentru că a pătruns adânc în mintea *ta.* Poate nu vei reuşi să explici bine cum se procedează, dar ceilalţi te pot urmări şi învăţa privindu-te.)

Arcul era gata. Destinse coarda şi se apucă de făcut săgeţi. Sufletul Suprem îl condusese într-un loc în care îşi făceau cuibul multe păsări – găsi puzderie de pene acolo. Corpurile scurte şi drepte ale săgeţilor le croi din trestiile lemnoase, dure, care creşteau în jurul unei bălţi, iar vârfurile, din obsidianul fărâmicios de pe panta unui deal. Le adună pe toate, neştiind cum să le prelucreze; totuşi, cunoştinţele i se revărsau în degete fără a-i trece prin zona conştientă a minţii. În zori, va avea şi arc, şi săgeţi şi poate va mai prinde şi câteva ore de somn. Pe urmă se va crăpa de ziuă şi va da

testul cel adevărat: va descoperi o pradă şi-o va urmări, o va ucide şi-o va aduce acasă.

Dacă reuşesc, ce va urma? Voi fi eroul care se va întoarce cu paşi mari în tabără, triumfător, cu sângele vânatului pe mâini, pe haine. Eu voi fi acela care-a adus carne când nimeni altul n-ar fi putut. Eu voi fi acela graţie căruia expediţia va continua. Voi fi asemenea lui Velikodushnu, voi fi salvatorul familiei şi al prietenilor mei, toţi vor şti că, atunci când tatăl meu s-a retras din călătorie, eu am fost acela care-a găsit o soluţie pentru a o continua, astfel că, atunci când vom străbate drumul printre stele şi omul va păşi din nou pe suprafaţa Pământului, triumful îmi va fi revenit *mie*, pentru că eu am construit acest arc şi aceste săgeţi şi eu am adus carne soţiilor…

Atunci, în toiul triumfului său imaginar, alt gând îi trecu prin cap: eu voi fi cel care va răspunde de ei, dacă ceva nu va merge bine. Eu voi fi cel acuzat de orice nenorocire pe parcursul călătoriei. Va fi expediţia *mea,* până şi Tata se va uita la mine ca la un conducător. În ziua aceea, Tata va fi slăbit iremediabil. Cine va conduce atunci? Până acum, răspunsul era clar: Elemak. Cine să rivalizeze cu el? Cine-ar urma pe altcineva, cu excepţia celor câţiva care vor face tot ce le cere Sufletul Suprem? Acum, însă, dacă mă-ntorc ca un erou, voi fi în postura de rival al lui Elemak. Nu-n postura de a-l învinge, totuşi, ci numai de-a rivaliza cu el. Puternic numai atât cât să dezbine grupul. S-ar ajunge la amărăciune, indiferent cine-ar câştiga; s-ar putea ajunge la vărsare de sânge. Nu trebuie să se-ntâmple aşa ceva acum, dacă e ca expediţia să reuşească.

Aşadar, nu mă pot întoarce ca un erou. Trebuie să găsesc o cale de-a duce înapoi carnea de care avem nevoie pentru a supravieţui, pentru a hrăni copilaşii, dar fără să subminez poziţia de conducător a Tatei.

Tot gândindu-se aşa, degetele şi mâinile lui lucrau neîntrerupt, găsind tulpini de trestie drepte şi crestându-le pentru a introduce coarda, tăindu-le abil în spirale pentru pene, despicându-le la extremităţile opuse şi legându-le

pentru a susţine micile capete de obsidian.

Zdorab zăcea lângă Shedemei, asudat şi istovit. Efortul fizic extenuant aproape că-l doborâse. Cum era posibil ca acel ceva care le provoca atât de puţină plăcere să fie atât de important pentru ea şi, într-un fel, pentru el? Totuşi, reuşiseră să-l ducă la capăt, în ciuda lipsei iniţiale de atracţie trupească. Îşi aminti ce-i spusese cândva un fost iubit al lui – că, la urma urmei, bărbaţii se puteau împerechea cu orice creatură care stătea nemişcată destul timp şi nu muşca foarte tare. Aşa o fi…

Speră, însă, într-un cotlon al minţii sale, că, atunci când, în sfârşit, se va împerechea cu o femeie, va exista o zonă în creierul lui, o glandă în corpul său care se va activa şi va spune „aha! *aşa* se face“. Atunci zilele lui de izolare vor lua sfârşit, iar trupul îşi va afla locul în planul naturii. Dar adevărul era că natura nu lucra după planuri. Ci după o serie de accidente. O specie „funcţiona“, dacă suficienţi membri ai ei se reproduceau cu loialitate şi destul de frecvent ca s-o menţină; dar dac-un procent nesemnificativ din ea – procentul *meu,* îşi zise Zdorab cu amărăciune – ajunge să fie irelevant din punctul de vedere al reproducerii? Natura nu era o petrecere dată la aniversarea unui copil; n-o interesa dacă-i include sau nu pe toţi. Trupul lui Zdorab ar fi trimis înapoi prin mecanismul ciclic al vieţii, fie că genele lui se întâmpla să se reproducă între timp, fie că nu.

Totuşi. Totuşi. Deşi trupul său nu se bucurase de-al lui Shedemei (şi, cu siguranţă, şi-al ei se extenuase din cauza efortului de a-i provoca plăcere *lui),* bucuria se manifesta la alt nivel. Pentru că darul fusese oferit. Simpla fricţiune şi stimulare a nervilor câştigase, stârnind reflexul care depozita un milion de viitoare jumătăţi de oameni mici şi plini de speranţă în matricea care îi va ţine-n viaţă o zi sau două, în cursa lor către cealaltă jumătate, către mama-tuturor, Oul Infinit. Ce le păsa *lor* dacă Zdorab o dorise pe Shedemei sau acţionase numai din datorie, încercând cu disperare să-şi închipuie că se-mpreunează cu un alt iubit, aparţinând unui sex irelevant pentru reproducere? Viaţa lor se desfăşura pe-alt

plan – şi tocmai pe planul acela se ţesea reţeaua amplă a existenţei pe care Shedemei o idolatriza.

În sfârşit, am fost prins în reţeaua aceea, din motive pe care nu le poate planifica nicio genă; am fost uns la naştere ca să alunec pentru totdeauna din reţea, dar tot am fost prins, am *ales* să fiu prins şi n-are nimeni dreptul să spună că eu nu-s un tată mai bun, pentru c-am acţionat din pură dragoste, şi nu dintr-un instinct înnăscut, care m-a luat captiv. Da, am acţionat *împotriva* instinctului meu. E ceva. Un erou al copulaţiei, un *adevărat* maestru al penisului, dac-ar şti ceilalţi... Oricine-şi poate conduce barca pe vânt prielnic; eu am ajuns la ţărm navigând cu vânturi potrivnice, vâslind împotriva curenţilor schimbători.

Aşa că fie ca mlădiţele s-ajungă la ou! Shedemei a spus că-i perioada potrivită să concureze pentru supravieţuire.

Fie ca unul dintre ei, unul puternic şi vânjos, să-şi îndeplinească scopul microscopic, să străpungă peretele celular, să se unească cu spiralele acidului ei dezoxiribonucleic şi să facă un copil din prima noastră încercare, ca să nu mai trec încă o dată prin asta!

Dar, dacă va trebui, o voi face. Pentru Shedemei.

Se întinse, găsi mâna lui Shedemei şi-o luă într-a lui. Ea nu se trezi, dar degetele ei îl strânseră foarte delicat, închizându-se peste ale lui.

Luet nu putea dormi. Nu-şi putea lua gândul de la Nafai, se îngrijora întruna pentru el. Degeaba o tot asigura Sufletul Suprem: se descurcă, totul va fi bine. Când reuşi să adoarmă se întunecase de mult, la multă vreme după ce Chveya supsese ultima ei masă în seara aceea şi se culcase.

Dar n-avu parte de un somn odihnitor. Visă întruna că Nafai alunecă de pe ieşinduri pietroase, târându-se pe pante abrupte, ba cu un arc, ba cu o armă-n mână, numai că-n visul ei panta devenea tot mai abruptă, până când se-nclina în sens invers şi Nafai atârna ca o insectă de marginea ei, iar până la urmă degetele-i alunecau şi cădea...

Atunci Luet se trezea pe jumătate, îşi dădea seama că visase, agitată, întorcea invers perna transpirată şi-ncerca s-

adoarmă din nou.

Până când avu alt vis, în care Nafai nu murea, ci se afla într-o cameră care lucea de argint, crom, platină şi gheaţă. Îl vedea culcat pe-un bloc de gheaţă, pe care căldura corpului său îl topea, iar Nafai se tot scufunda, până când gheaţa-l înghiţea complet şi-l îngheţa. Ce-i cu visul ăsta? se întrebă Luet, pe urmă îşi zise: „Dacă ştiu că-i un vis înseamnă că-s trează? Iar dacă-s trează, atunci de ce nu se termină visul?“

Nu se opri. În schimb, Luet văzu că, în loc să fie prins în gheaţă, Nafai se scufunda prin ea. Spatele şi fesele lui, coapsele şi călcâiele, coatele şi vârfurile degetelor şi ceafa începură să se-ndoaie în jos, pe fundul blocului, iar Luet se întrebă ce anume susţine gheaţa-n aer. De ce nu-l susţinea şi pe Nafai? Corpul său se bomba tot mai mult înspre partea de jos, până când căzu un metru, pe podeaua lucioasă. Deschise ochii de parc-ar fi dormit cât străbătuse blocul de gheaţă. Ieşi de sub conglomerat, de sub umbra lui, şi, îndată ce se ridică în lumină, Luet văzu că trupul său nu mai arăta ca înainte. În zonele pe care cădea lumina, pielea strălucea intens, ca vopsită cu cel mai subţire strat din acelaşi metal din care erau făcuţi pereţii. Ca o armură. Ca o piele nouă. Scânteia atât de puternic… apoi ea-şi dădu seama că nu reflectă lumina deloc, mai degrabă emană o lumină proprie. Indiferent ce purta Nafai, îşi trăgea forţa din trupul său, iar când el se gândea la orice parte a corpului, să mişte un membru sau numai să se uite la el, membrul respectiv sclipea.

Priveşte-l, îşi zise Luet. A devenit un zeu, nu doar un erou. Străluceşte ca Sufletul Suprem. Al lui e trupul Sufletului Suprem.

Dar asta-i o prostie. Sufletul Suprem e-un computer şi n-are nevoie de carne şi oase. Nici vorbă – captiv într-un corp omenesc, şi-ar pierde vasta memorie şi viteza rapidă ca a luminii.

Cu toate acestea, trupul lui Nafai scânteia la fiecare mişcare, iar Luet ştiu că el poartă trupul Sufletului Suprem, deşi n-avea nicio logică.

În vis, îl văzu apropiindu-se de ea, îmbrăţişând-o, iar când

ea i se alătură, simţi că armura lui sclipitoare creşte ca s-o cuprindă şi pe ea, ca să sclipească şi ea de lumină. Îi dădea o piele plină de viaţă, de parcă fiecare nerv al ei ar fi fost conectat la stratul de metal subţire cât o moleculă, care o învăluia precum transpiraţia. Şi-şi dădu seama – fiecare punct scânteietor reprezintă locul în care un nerv se conectează la stratul luminos. Se îndepărtă de Nafai, iar noua piele rămase lipită de ea, deşi ea nu trecuse prin gheaţă, ca el. Acum pielea lui e cea pe care-o port, îşi zise; dar, adăugă pentru sine, şi eu port trupul Sufletului Suprem, iar acum sunt în viaţă pentru prima oară.

Ce-nseamnă acest vis?

Însă, punând întrebarea în vis, primi doar un răspuns de vis: îl văzu pe Nafai făcând dragoste cu sinele ei din vis cu atâta pasiune, încât uită că-i un vis şi se pierdu în extaz. Iar când împreunarea lor luă sfârşit, văzu că pântecele sinelui ei creşte şi din el iese un copil şi alunecă, sclipitor, în braţele lui Nafai, pentru că şi bebeluşul era învăluit în pielea cea nouă şi străluceşte de lumină. O, şi ce minunăţie de copil era!

(Trezeşte-te.)

Auzi gândul ca pe-o voce, atât de clar şi categoric era.

(Trezeşte-te.)

Sări brusc în capul oaselor, încercând să vadă cine-i vorbise, să recunoască vocea care-i zăbovea în memorie.

(Scoală-te.)

Nu era deloc o voce. Era Sufletul Suprem. Dar de ce-i întrerupea visul, când, mai mult ca sigur, el i-l *trimisese?*

(Scoală-te, Vizionară în ape, ridică-te în linişte şi du-te în lumina lunii la locul unde Vas plănuieşte s-o omoare pe soţia lui şi pe rivalul său. Trebuie să-i aştepţi pe ieşindul care i-a salvat viaţa lui Nafai.)

Dar nu sunt destul de puternică să-l împiedic, dac-are de gând să ucidă.

(Va fi destul să te afli acolo. Însă *trebuie* să fii acolo şi trebuie să pleci acum, pentru că în acest moment stă de pază Vas şi crede că el şi Sevet sunt singurii treji... În curând va zgâria la cortul lui Obring şi pe urmă va fi prea târziu, nu vei

ajunge la munte neobservată.)

Luet ieşi pe uşa cortului atât de adormită, încât avea impresia că visează încă.

De ce trebuie să cobor muntele? întrebă ea, confuză. De ce nu-i avertizez, pur şi simplu, pe Obring şi Sevet despre ce pune Vas la cale?

(Pentru că, dacă vor crede ce le spui, Vas va fi distrus ca membru al acestui grup. Iar, dacă nu te vor crede, va fi duşmanul tău şi nu vei mai fi în siguranţă niciodată. Ai încredere în mine. Fă ce-ţi spun şi toată lumea va trăi, toată lumea va trăi.)

Eşti sigur?

(Bineînţeles.)

Nu eşti cu nimic mai bun decât alţii la prezis viitorul. Cât de sigur eşti?

(Şansele de reuşită sunt de, poate, şaizeci la sută.)

O, grozav! Şi cum rămâne cu procentul de eşec de patruzeci la sută?

(Eşti o femeie atât de inteligentă, vei improviza, te vei descurca.)

Aş vrea s-am şi eu atâta încredere-n tine câtă ai tu în mine.

(Singurul motiv pentru care nu ai e că nu mă cunoşti atât de bine cât te cunosc eu pe tine.)

Îmi citeşti gândurile, dragul meu Sufletul Suprem, dar nu mă poţi cunoaşte niciodată, pentru că nicio parte din tine nu poate simţi cum simt eu sau gândi cum gândesc eu.

(Îţi închipui că nu ştiu, femeie lăudăroasă? Trebuie neapărat să mă iei peste picior? Coboară muntele. Încet, cu atenţie. Cărarea e luminată de lună, dar e înşelătoare. Obring s-a trezit; ai ajuns exact la timp. Acum rămâi în faţa lor, destul de departe ca să nu te audă, destul de departe ca să nu te vadă.)

Elemak observase când Sevet şi Obring luaseră urcioare în plus din provizii. Înţelese imediat ce-nsemna – plănuiau să fugă la Dorova. În acelaşi timp, nu-i venea să creadă că *cei doi* erau capabili să pună împreună la cale un plan – nu-şi vorbeau când rămâneau singuri, fie numai pentru faptul că luase Kokor

măsuri spre a nu avea ocazia. Nu, mai era cineva implicat, o persoană mai pricepută la genul acesta de înşelăciune, de aceea n-o sesizase Elemak când luase un urcior în plus.

Şi înc-un lucru: chiar înainte să se înnopteze, Vas se oferise să stea de planton în schimbul de care fugeau toţi, penultimul înainte de ivirea zorilor. Obring îl luase deja pe ultimul. Nu trebuia să fii geniu ca să-ţi dai seama că intenţionau să plece în timpul schimbului lui Vas. Credeau că vor reuşi să coboare muntele şi să traverseze nisipul plajei fără apă din jurul golfului având numai două urcioare de apă proaspătă fiecare? Numai dacă-şi lăsau copiii. N-aveau în plan să-şi ia micuţii. Gândul era atât de-nspăimântător, încât lui Elemak nu-i venea să creadă. Dar îşi dădu seama că trebuie să fie adevărat. Îl urî pe Obring de două ori mai mult. Dar Vas… greu de crezut că Vas ar face aşa ceva. Bărbatul îşi iubea fiica nebuneşte. Chiar o botezase după el – ar părăsi-o fără milă?

Nu. Nu, n-are de gând s-o părăsească. Obring şi-ar lăsa copilul, da. Obring ar lăsa-o şi pe Kokor, dacă tot veni vorba – căsătoria îi aducea numai suferinţă. Dar Vas nu şi-ar părăsi copilul. Acum are alt motiv. Şi nu-i vorba de-a fugi în oraş cu Sevet şi Obring. Dimpotrivă. Planul lui e de-a ne spune că Sevet şi Obring au fugit în oraş după ce se culcase el, la terminarea schimbului său de planton, că i-a urmărit în jos, pe munte, sperând să-i oprească, dar le-a găsit numai cadavrele, căzute de pe-un ţărm stâncos…

De unde ştiu toate astea? se întrebă Elemak. De ce-mi sunt atât de clare? Totuşi, n-avea nicio îndoială.

Aşa că-şi luase schimbul de mijloc al plantonului şi, la sfârşitul lui, după ce-l trezi pe Vas şi reveni în cortul său, nu se culcă, deşi stătu nemişcat şi cu ochii închişi, respirând ca şi cum ar fi dormit, în caz că venea Vas să-l verifice. Însă nu, Vas nu veni. Nu veni şi nu se duse la cortul lui Obring. Pân-la urmă, Elemak *tot* adormi, împotriva propriei voinţe. Poate doar un moment. Dar sigur adormise, pentru că se trezi tresărind, cu inima bătându-i speriată. Ceva… un sunet. Se ridică-n şezut pe întuneric, ascultând. Lângă el, auzi respiraţia Edhyei şi a lui Proya; nimic altceva. Se sculă cât de încet putu, se duse la uşa

cortului şi păşi afară. Vas nu stătea de pază şi nici altcineva nu-i ţinea locul.

Încet, încet, merse la cortul lui Vas. Era gol, plecase şi Sevet, dar Vasnaminanya era acolo. Inima lui Elemak se umplu de furie văzând fapta lor monstruoasă. Indiferent ce plănuia Vas – fie să-şi abandoneze fiica, fie s-o omoare pe mama ei – era cumplit.

Îl voi găsi, îşi zise Elemak, iar când voi pune mâna pe el, va plăti. Ştiam că-n călătoria asta sunt şi proşti, neghiobi şi molâi, dar n-am avut idee că-i şi un om atât de crud la suflet. Nu mi-am închipuit niciodată că Vas e-n stare de aşa ceva. Cred că nu l-am cunoscut deloc. Şi nici nu-l voi cunoaşte, pentru că, imediat ce-l găsesc, va muri.

Era atât de uşor să-i conducă în jos pe panta muntelui. Aveau încredere absolută în el. Era răsplata lui pentru anul în care se prefăcuse că nu-l deranjează trădarea lor. Dac-ar fi arătat o cât de mică scânteie de supărare, în afară de-o anumită răceală faţă de Obring, n-ar fi avut nicio şansă ca acesta să se-ncreadă în el suficient ca să-l urmeze ca un porc la abator. Dar Obring avea *într-adevăr* încredere în el, Sevet, de asemenea, în felul ei ursuz.

Cărarea propriu-zisă nu era uşor de străbătut – fu nevoit să-i ajute să treacă în mai multe rânduri de locuri periculoase. Dar în lumina lunii li se-ntâmpla des să nu vadă cât de primejdioasă era şi, ori de câte ori dădeau de greu, el rămânea în urmă şi-i ajuta. O lua cu multă grijă pe Sevet de mână şi-o călăuzea pe pantă sau printre doi bolovani. Şoptea: „Vezi craca aia de care trebuie să te ţii, Obring?“ Şi răspunsul lui Obring – „Da“ – sau o încuviinţare din cap, o văd, mă descurc, Vas, pentru că-s *bărbat.* Ce caraghios! Ce batjocură la adresa lui Obring, care-i penibil de mândru, crezând că-i inclus în acest măreţ plan. Ce-o să mai plâng când vom coborî să le cărăm cadavrele înapoi pe munte. Ce-or să mai plângă ceilalţi pentru mine, când m-or vedea cu fetiţa mea-n braţe, fredonându-i despre mama ei moartă, care a lăsat-o orfană. Orfană – dar botezată după tatăl ei. Iar eu o voi creşte astfel încât să nu rămână în ea nici urmă din trădătoarea de maică-

sa. Va fi o femeie de onoare, nu va trăda niciodată un bărbat de treabă, care i-ar fi iertat *orice,* în afară de ticăloşia de a-şi da trupul soţului surorii ei, parvenitului ăluia abject şi vrednic de dispreţ. L-ai lăsat să-şi verse sămânţa de sărăntoc în tine, Sevet, draga mea, şi eu voi fi procedat la fel cu tine.

— Pe-aici am încercat să trecem dincolo, Nafai şi cu mine, le şopti el. Vedeţi cum a trebuit să traversăm stânca goală, care străluceşte-n lumina lunii?

Obring răspunse cu o înclinare a capului.

— Dar ieşindul care i-a salvat viaţa lui Nafai e drumul cel bun, continuă Vas. Avem o porţiune dificilă – trebuie să sărim doi metri – dar urmeaz-un pasaj neted de-a lungul stâncii şi pe urmă ajungem la porţiunea mai uşoară, care ne duce exact jos, pe plajă.

Îl urmară pe lângă locul de unde îl urmărise în tăcere pe Nafai zbătându-se. Când îi fusese clar că, până la urmă, Nafai avea să scape, îl strigase şi venise să-l ajute. Acum îi va ajuta pe cei doi să sară pe ieşind. Numai că nu va coborî cu ei. În schimb, îi va trage un picior în cap lui Obring şi-l va zvârli peste margine. Atunci Sevet va înţelege. Va şti de ce i-a adus acolo. Şi, în sfârşit, îl va ruga s-o ierte. Va implora înţelegerea lui, va plânge, va suspina după el. Iar răspunsul lui va fi să ia pietrele cele mai grele pe care le va găsi şi să le arunce în ea până când o va obliga să fugă de-a lungul ieşindului. O va împinge spre locul acela îngust şi va arunca mai departe cu pietre, până când ea se va împiedica sau îşi va pierde echilibrul. Atunci va cădea, ţipând, iar el îi va auzi ţipătul şi-l va păstra ca pe-o comoară în inima lui pentru totdeauna.

Pe urmă, bineînţeles, va coborî pe drumul cel bun până la fundul prăpastiei şi le va găsi cadavrele acolo unde căzuse arma. Dacă vreunul din ei se-ntâmpla să mai fie-n viaţă, el nu va avea nicio problemă să rupă un gât sau două – nu s-ar mira nimeni ca ei să-şi frângă gâtul în cădere. Dar se-ndoia c-aveau să mai trăiască. Distanţa era destul de mare. Arma fusese complet distrusă. Nătărăul ăla enervant de Nafai ar fi fost făcut fărâme în acelaşi fel, dacă n-ar fi aterizat pe ieşindul invizibil de deasupra. Ei, dar Nafai era doar enervant – lui Vas

nu-i păsa dacă moare sau trăieşte, câtă vreme toate armele erau distruse şi aveau să fie nevoiţi să se-ntoarcă la civilizaţie. Iar acum, înainte de-a se-ntoarce *cu adevărat*, el avea şansa de-a se răzbuna fără să-l suspecteze nimeni. „Cred că m-au auzit urmărindu-i, pentru că mergeau mult prea repede, mai ales pentru o călătorie pe timp de noapte. Atunci am văzut că se-ndreptau spre ieşind. Ştiam cât e de periculos, i-am strigat, dar ei n-au înţeles, cred, că-i avertizam. Sau poate nu le-a păsat. Dumnezeu să m-ajute, am iubit-o! Mama copilului meu!“ Voi vărsa chiar o lacrimă pentru ei, iar ceilalţi mă vor crede. Ce altă şansă ar avea? Toată lumea ştie c-am iertat şi-am uitat de mult adulterul lor.

Nu-s un om foarte pretenţios. N-aştept de la alţii perfecţiunea. Merg înainte şi-mi văd de treabă. Dar când cineva mă tratează ca pe-un vierme, ca şi cum n-aş exista, ca şi cum n-aş *conta,* atunci nu uit, nu uit niciodată, nu iert niciodată, pur şi simplu aştept să se ivească prilejul şi le-arăt eu lor: *ba* contez, iar faptul că m-au desconsiderat a fost cea mai mare greşeală din viaţa lor. La asta se va gândi Sevet când o vor lovi pietrele şi nu va avea unde să se-ascundă, decât în loc deschis, prăbuşindu-se spre moarte: o, dac-aş fi fost sinceră cu el, aş trăi să-mi cresc fata.

— Aici, spuse Vas. Aici e locul de unde trebuie să sărim pe ieşindul de mai jos.

Sevet era clar înfricoşată, iar Obring îşi luă o mină de bravadă, care-i scotea în evidenţă frica la fel de bine ca şi când ar fi făcut pe el şi-ar fi scâncit. Aşa cum va păţi-n curând.

— Nici-o problemă, făcu el pe curajosul.

— Mai întâi Sevet, rosti Vas.

— De ce eu? vru ea să afle.

— Pentru că noi doi te putem coborî în mai multă siguranţă, îi explică Vas.

Şi mai ales pentru că-l pot lovi cu piciorul pe Obring în cap când îl cobor pe *el,* iar tu vei fi deja prinsă-n capcană pe ieşind, de unde vei vedea totul, dar nu vei putea face nimic.

Avea să-i meargă planul. Sevet se lăsă pe vine la buza ieşindului, gata să se răsucească şi să treacă dincolo de ea. Şi

atunci se auzi cealaltă voce, vocea neaşteptată, teribilă:

— Sufletul Suprem îţi interzice să cobori, Sevet.

Se-ntoarseră cu toţii şi-o văzură în lumina lunii, cu haina albă fluturând uşor în vântul care bătea mai puternic acolo unde stătea ea.

De unde-a ştiut? se-ntrebă Vas. De unde-a ştiut să vină aici? Am crezut că Sufletul Suprem va fi de acord cu planul meu – dreptate, nimic altceva decât dreptate! Dacă Sufletul Suprem n-ar fi vrut ca el să procedeze astfel, să-i facă pe Obring şi Sevet să plătească pentru mârşăvia lor, atunci de ce nu l-a oprit înainte? De ce *acum,* când era atât de aproape? Nu, n-o va lăsa să-l împiedice. Era prea târziu. Se vor găsi *trei* cadavre pe fundul prăpastiei, nu două. Şi-n loc să urce înapoi pe munte, va lua trei urcioare cu apă şi va pleca spre Dorova. Va ajunge acolo şi va pleca din nou, cu mult înainte să-l ajungă din urmă acuzaţiile. Iar în Seggidugu sau Potokgavan, indiferent unde va sfârşi, va nega totul. *Nu* existau martori şi, oricum, niciunul din aceşti oameni nu vor fi crezuţi pe cuvânt. Îşi va pierde fiica – dar asta va fi pedeapsa lui justă pentru uciderea lui Luet. Va fi chit cu toată lumea. Nu va rămâne dator universului cu răzbunarea, iar universul nu-i va rămâne dator cu nimic. Toate se vor echilibra şi se vor aşeza la locul lor de drept.

— Mă ştii, Sevet, vorbi Luet. Îţi vorbesc ca vizionară în ape. Dacă vei coborî pe ieşind, nu-ţi vei mai vedea niciodată copilul şi nici că există ticăloşie mai mare-n ochii Sufletului Suprem decât părăsirea copilului de către mamă.

— Aşa cum v-a părăsit mama *voastră* pe tine şi pe Hushidh? întrebă Vas. Scuteşte-ne de minciunile tale despre ticăloşiile din ochii Sufletului Suprem. Sufletul Suprem e-un computer setat de-un oarecare strămoş îndepărtat să stea cu ochii pe noi şi nimic mai mult – propriul tău soţ zice asta, nu-i aşa? Soţia mea nu-i destul de superstiţioasă ca să te creadă.

Nu, nu, n-ar fi trebuit să spună atâtea. Ar fi trebuit să *acţioneze.* Ar fi trebuit să facă trei paşi şi s-o împingă pe fata cu trup fragil peste marginea prăpastiei. Nu i s-ar fi putut opune. Apoi, văzându-l comiţând o crimă, ceilalţi i se vor

supune mai repede şi vor pleca pe drumul lor – spre siguranţă, spre oraş, îşi *imaginează* ei. Ar fi o prostie să se certe cu ea. El era prostul acum.

— Sufletul Suprem v-a ales pe voi trei să faceţi parte din grupul ei, spuse Luet. Eu vă spun acum că, dacă treceţi de marginea aceea, nu veţi mai apuca lumina zilei, niciunul din voi.

— O profeţie? întrebă Vas. Nu ştiam că şi-asta se numără printre harurile tale.

Omoar-o acum! strigă el în sinea lui, însă nici propriul trup nu-l ascultă.

— Sufletul Suprem îmi dezvăluie că Nafai şi-a construit arcul şi săgeţile şi zboară drept şi iute. Expediţia va continua, iar voi veţi merge mai departe odată cu ea, spuse Luet. Dacă vă-ntoarceţi acum, fiicele voastre nu vor afla niciodată că le-aţi abandonat. Sufletul Suprem o să-şi respecte promisiunea faţă de voi – c-o să moşteniţi un pământ al bunăstării, iar copiii voştri o să formeze o naţiune măreaţă.

— Când mi-au fost făcute asemenea promisiuni *mie?* întrebă Obring. Fiilor lui Volemak, da, dar *mie,* nu. Eu m-aleg doar cu porunci şi ţipete, pentru că nu fac totul aşa cum mi-o cere Regele Elemak.

— Nu te mai văicări, i-o reteză Vas. Nu vezi că-ncearcă să ne prindă-n capcană?

— Sufletul Suprem m-a trimis aici să vă salvez viaţa, vesti Luet.

— Minţi, zise Vas. Ştii şi tu că minţi. Viaţa mea n-a fost în pericol nici măcar o clipă.

— Iar eu-ţi spun, Vas, că dacă ţi-ar fi reuşit planul, n-ai fi trăit mai mult de cinci minute după aia.

— Şi cum s-ar fi produs minunea? întrebă Vas.

Atunci se auzi vocea lui Elemak din spatele lui şi ştiu că pierduse totul:

— Te-aş fi omorât chiar eu. Cu mâinile goale.

Vas se răsuci furios spre el şi acum nu reuşi să-şi înăbuşe furia. *De ce* să şi-o înăbuşe? Acum era ca şi mort, având-u-l pe Elemak în faţă – aşa că de ce să nu-şi arate dispreţul?

— Hai, serios? strigă el. Crezi că poţi să te pui cu mine! Niciodată n-ai putut! Ţi-am dejucat planurile de fiecare dată! Iar tu nu ţi-ai dat seama niciodată, n-ai *bănuit* nimic. Prostule, te-ai lăudat în stânga şi-n dreapta că numai tu ştii să ne conduci caravana – cine-i cel care a făcut ce n-ai fost tu în stare şi ne-a-ntors din drum?

— Ne-a-ntors? Nu *tu* ai fost cel care…

Dar Elemak tăcu şi-atunci Vas citi în ochii lui că-nţelege. Acum Elya ştia cine distrusese armele.

— Da, rosti Elemak. Ca un laş şi-un nemernic ce eşti, ne-ai pus pe toţi în primejdie, ai pus-o pe soţia *mea* şi pe fiul *meu* în pericol, dar nu te-am suspectat pentru că nu ne-a trecut prin cap că cineva din grupul nostru poate fi atât de josnic şi de mârşav să distrugă deliberat…

— Destul! îl întrerupse Luet. Nu mai spune nimic, altfel se vor naşte acuzaţii care trebuie discutate deschis, deşi pot fi rezolvate în linişte.

Vas o înţelese imediat. Luet nu voia ca Elemak să spună răspicat că el distrusese armele, de faţă cu Obring şi Sevet, altfel, ar trebui să i se dea o pedeapsă. Iar ea nu voia ca el să fie sancţionat. Nu voia să fie omorât. Luet era vizionara în ape; vorbea în numele Sufletul Suprem; iar asta-nsemna că Sufletul Suprem îl voia pe Vas viu.

(Ai dreptate.)

Gândul se auzi clar ca o voce din mintea lui.

(Te vreau viu. O vreau pe Luet vie. Îi vreau pe Sevet şi pe Obring vii. Nu mă obliga să aleg care dintre voi va muri.)

— Întoarceți-vă pe munte, sugeră Elemak. Toţi trei.

— Nu vreau să mă-ntorc, protestă Obring. Nu-i nimic pentru mine aici. Viaţa mea-i oraşul.

— Da, zise Elemak, într-un oraş îţi poţi ascunde slăbiciunea, lenea, laşitatea şi prostia în spatele hainelor frumoase şi-a câtorva glume, iar oamenii te vor considera bărbat. Dar nu te-ngrijora – ai destul timp pentru asta. Când Nafai va da greş şi ne vom întoarce în oraş…

— Dar *ea* zice că şi-a meşterit arcul, interveni Obring.

Elemak se uită la Luet şi păru să citească confirmarea în

ochii ei.

— A face un arc nu-i totuna cu a şti să-l foloseşti, rosti el. Dacă Nafai se va întoarce cu carne, voi şti că Sufletul Suprem e, într-adevăr, de partea lui şi este mai puternic decât am crezut. Dar nu se va-ntâmpla aşa, vizionară în ape. Soţul tău va face tot ce-i stă în putinţă, dar va da greş, nu pentru că n-a fost suficient de bun, ci pentru că ce vrea el nu se poate. Iar când va da greş, o vom lua spre nord şi ne vom întoarce în oraş. Nu era nevoie să faci ce-ai făcut.

Vas ascultă şi înţelese adevăratul mesaj. Indiferent dacă Elemak credea sau nu că Nafai va da greş, el vorbea în aşa fel încât Sevet şi Obring să creadă că cele întâmplate nu erau decât o încercare de a fugi în oraş. Nu intenţiona să le spună că Vas pusese la cale să-i omoare.

Sau, poate, nu ştia. Poate nu ştia nici Luet. Poate, atunci când ea vorbise despre faptul că ei trei vor muri dacă vor coborî pe ieşind, voise să spună că Elemak îi va ucide ca să-i împiedice să fugă. Poate era un secret încă.

— Întoarceți-vă pe unde-aţi venit, spuse Elemak. Dacă sunteţi de acord, nu veţi primi nici-o pedeapsă, încă mai avem timp până dimineaţă, astfel încât să n-afle nimeni ce s-a-ntâmplat, în afară de noi cinci.

— Da, acceptă Obring. O să mă-ntorc, îmi pare rău, îţi mulţumesc.

E atât de *slab,* îşi zise Vas.

Obring trecu pe lângă Elemak şi începu să urce pe cărare. Sevet îl urmă în tăcere.

— Du-te şi tu, Luet, zise Elemak. Ai făcut treabă bună. Nu o voi tulbura pe vizionara în ape întrebând-o de unde-a ştiut să vină aici înaintea lor. Voi spune doar că, dacă tu nu i-ai fi întârziat, în noaptea asta aici s-ar fi petrecut crime.

Se îndepărtaseră ceilalţi destul ca să nu-l audă? se-ntrebă Vas. Sau Elemak încă se gândea numai la *propria* lui intenţie criminală – că i-ar fi prins şi i-ar fi pedepsit pentru că-ncercaseră să evadeze?

Luet trecu pe lângă ei şi-i urmă pe ceilalţi sus pe munte. Vas şi Elemak rămaseră singuri.

— Ce plan ai avut? întrebă Elemak. Să-i împingi în timp ce-i ajutai să coboare pe ieşind?

Aşadar, ştia.

— Dacă i-ai fi făcut rău oricăruia dintre ei, te-aş fi rupt în bucăţi.

— Serios?

Mâna lui Elemak ţâşni răsucindu-se şi-l prinse pe Vas de gât, lipindu-l de peretele de piatră din spatele lui. Vas se agăţă de braţul lui Elemak, apoi de mâna lui, încercând să-i îndepărteze degetele. Nu putea respira şi-l *durea,* Elemak nu se prefăcea, nu făcea o demonstraţie de putere, avea de gând să-l omoare, iar Vas fu cuprins de panică. Tocmai când se pregătea să-l zgârie pe degete – orice, numai să-l oblige să-i dea drumul – cealaltă mână a lui Elemak îl apucă de scrot şi strânse. Simţi o durere de nedescris, dar nu putu ţipa, nici măcar gâfâi, pentru c-avea gâtul blocat. Se înecă şi-i veni greaţă, iar o parte din fiere *chiar* îi ieşi prin gâtul sugrumat; îi simţi gustul în gură. Aşa o să mor, îşi zise.

Elemak îl mai strânse o dată, şi de gât, şi de testicule, ca pentru a-i dovedi că nu-şi folosise toată forţa până atunci, apoi îi dădu drumul.

Vas gâfâi şi gemu. Vintrele îi pulsau de durere, iar gâtul îl ardea când inspira.

— N-am făcut-o în faţa celorlalţi, îi vorbi Elemak, pentru că vreau să fii folositor. Nu vreau să fii distrus sau umilit în prezenţa celorlalţi. Dar vreau să ţii minte. Când începi să urzeşti următoarea crimă, nu uita că Luet stă cu ochii pe tine, Sufletul Suprem stă cu ochii pe tine şi, mai important, *eu* stau cu ochii pe tine. Nu te voi slăbi nici-o clipă, Vasya, prietene. Dacă voi avea senzaţia fie şi numai că plănuieşti înc-un sabotaj sau alte crime mai subtile, nu voi mai aştepta să văd cum se termină, ci pur şi simplu voi veni la tine în toiul nopţii şi-ţi voi rupe gâtul. Ştii c-o pot face.

Ştii că nu mă poţi opri. Cât trăiesc eu, nu te vei răzbuna pe Sevet şi pe Obring. *Nici* pe mine. Nu-ţi cer să juri, pentru că tu arunci cu vorbele-n vânt. M-aştept doar să m-asculţi, pentru că eşti un laş nemernic, îngrozit de durere şi niciodată,

niciodată nu mă vei putea înfrunta, fiindcă-ţi vei aminti ce simţi acum, în clipa asta.

Vas auzi toate acestea şi ştiu că Elemak are dreptate, nu-l va înfrunta niciodată, pentru că nu suporta frica şi suferinţa pe care tocmai le-ndurase, pe care încă le-ndura.

Dar te voi *urî,* Elemak. Şi, într-o zi, într-o zi oarecare, când vei fi bătrân şi slăbit, voi echilibra situaţia. Îi voi omori pe Sevet şi Obring, iar tu nu mă vei putea opri. Nici măcar nu vei şti c-am făcut-o. Apoi, în altă zi, voi veni la tine şi-ţi voi spune c-am făcut-o, în ciuda ameninţării tale. Iar tu te vei înfuria pe mine, iar eu nu voi face altceva decât să râd, pentru că vei fi neputincios atunci şi, în neputinţa ta, te voi face să simţi ce m-ai forţat să simt *eu* acum, durerea, frica, *panica* fiindcă nu poţi respira destul ca să-ţi strigi agonia – o, da, le vei simţi pe toate. Şi, în timp ce vei zăcea pe moarte, îţi voi povesti cum mă voi răzbuna mai departe – îţi voi ucide toţi copiii şi nevasta, pe toţi şi tot ce iubeşti, şi nu mă vei putea opri. Apoi vei muri şi de-abia atunci voi fi satisfăcut, ştiind că moartea ta a fost cea mai cumplită moarte care se poate imagina.

Dar nu-i nicio grabă, Elemak. Voi visa la asta în fiecare noapte. Nu voi uita niciodată. *Tu* vei uita.

Până-n ziua când te voi obliga eu să-ţi aminteşti, indiferent câţi ani vor trece pân-o să vină ziua aceea.

Când Vas fu în stare să vorbească, Elemak îl trase în picioare şi-l târî pe cărarea care ducea în tabără.

În zori, toţi erau la locul lor şi, în afară de cei implicaţi în întâmplările desfăşurate sub lumina lunii, la mijlocul pantei muntoase, nimeni nu ştia ce se petrecuse.

Nu răsărise bine soarele, că Nafai apăru traversând pajiştea spre tabără. Luet era trează – dar de-abia deschisese ochii – şi-o hrănea pe Chveya, în timp ce Zdorab împărţea biscuiţi unşi cu dulceaţă pentru dejun. Luet ridică ochii şi-l văzu imediat pe Nafai venind spre ei, sclipind şi scânteind în lumina armurii sale metalice invizibile. Ce-nsemna asta? se întrebă ea. Nu contează, îşi zise după aceea.

— Te-ai întors! exclamă Issib, care stătea pe scaun, cu Dazya în poală, în vreme ce Hushidh plecase să se uşureze

sau cu altă treabă.

Drept răspuns, Nafai ridică arcul într-o mână şi cinci săgeţi în cealaltă.

Luet sări în picioare şi fugi la el cu copila în braţe – deşi Chveya scăpă iute sfârcul din gură şi începu să protesteze c-o zguduia în timp ce-ncerca să mănânce. Bebeluşul se agita destul de zgomotos, dar Luet nu-i dădu atenţie când îşi sărută soţul şi se agăţă de el cu mâna liberă.

— Ai meşterit arcul, îi spuse.

— Ce-i un arc? întrebă el. Sufletul Suprem m-a învăţat cum să-l fac – n-a fost nevoie de priceperea mea. Dar ce-ai reuşit *tu*…

— Aşadar, ştii?

— Sufletul Suprem mi-a arătat în vis – m-am trezit când s-a terminat şi-am venit imediat acasă.

— Atunci, ştii şi că nu suflăm o vorbă despre cele-ntâmplate.

— Da. Vorbim numai unul cu celălalt. Numai ca să-ţi spun că eşti o femeie grozavă, cea mai puternică, cea mai curajoasă pe care-o cunosc.

Lui Luet îi făcu mare plăcere s-audă cuvintele acelea din gura lui, deşi ştia că nu-s adevărate – că nu fusese deloc curajoasă, ci-ngrozită că Vas o va omorî pe ea şi pe cei doi. Că fusese atât de eliberată la apariţia lui Elemak, încât era cât pe ce să plângă. Îi va povesti toate astea imediat. Deocamdată, îi făcea plăcere s-audă vorbele lui despre dragoste şi onoare şi să-i simtă braţele în jurul ei în timp ce se-ntorceau împreună în tabără.

— Văd că ai arcul, dar nu şi carne, rosti Issib când se apropiară.

— Deci ai renunţat? întrebă Mebbekew, plin de speranţă.

— Mai am timp pân-la apus, îi răspunse Nafai.

— Atunci, de ce eşti aici? se interesă Elemak.

Toată lumea ieşise din cort şi se adunase să privească spectacolul.

— Am venit pentru că a avea arcul nu-nseamnă nimic – Sufletul Suprem l-ar fi putut învăţa pe oricare dintre noi să-l

facă. Ceea ce îmi trebuie acum e să-mi spună Tata unde să merg ca să găsesc vânat.

Volemak se arătă surprins:

— De unde să ştiu, Nyef? Nu-s vânător.

— Trebuie să ştiu unde găsesc vânat atât de blând, încât să mă târăsc foarte aproape de el. Şi unde se află din plin, ca să ţintesc imediat altul, dacă ratez primele încercări.

— Ia-l pe Vas cu tine ca să-ţi fie hăitaş.

— Nu, spuse repede Elemak. Nu, Nafai are dreptate. Nici Vas, nici Obring n-o să meargă cu el să-i fie hăitaşi în dimineaţa asta.

Luet ştia foarte bine de ce stăruia Elemak – dar Volemak tot nedumerit era.

— Atunci, să-ţi spună Elemak unde să te duci dup-un asemenea vânat.

— Elemak nu cunoaşte ţinutul mai bine decât mine, zise Nafai.

— Iar eu nu-l cunosc deloc.

— Totuşi, voi vâna numai acolo unde-mi vei zice tu. E prea important ca să las lucrurile la voia întâmplării. Totul depinde de asta, Tată. Spune-mi unde să vânez, altfel n-am nici-o speranţă.

Volemak îşi privi fiul în tăcere. Luet nu prea înţelese de ce proceda Nafai astfel – până atunci, n-avusese nevoie niciodată de Volemak, să-i spună unde să caute vânatul. Însă simţi că-i foarte important – că, dintr-un anumit motiv, expediţia va reuşi numai dacă Volemak e cel care hotărăşte unde va avea loc vânătoarea.

— Voi întreba Catalogul, anunţă Volemak.

— Mulţumesc, Tată, zise Nafai şi-l urmă în cort.

Cât lumea aştepta, Luet cercetă grupul cu privirea. Cât anume pricep ei din asta? întâlni privirea lui Elemak. El îi zâmbi încordat. Ea îi răspunse cu un surâs, fără a-şi da seama de ce anume credea *el* că se-ntâmplă.

Hushidh fu cea care o lămuri:

— Soţul tău e cel inteligent, îi şopti aceasta.

Luet se-ntoarse către ea mirată – n-o văzuse venind.

— Când a venit cu arcul şi săgeţile, poziţia lui Volemak a slăbit. De fapt, a slăbit ieri, când Nafai a fost cel care-a insistat să-şi continue încercarea. Toate legăturile care unesc acest grup au slăbit atunci. Mi-am dat seama când m-am trezit azi-dimineaţă – rupere totală. Haos gata să izbucnească. Şi ceva şi mai rău între Vas şi Elemak – o ură teribilă, pe care n-o înţeleg. Dar acum Nafai i-a redat tatălui său autoritatea. Ar fi putut s-o smulgă pentru sine şi să ne dezbine, dar n-a făcut-o – i-a dat-o înapoi şi eu cred că revenim la vechile tipare.

— Uneori, Shuya, aş vrea să am darul *tău*, în loc de-al meu.

— Al meu e mai comod şi mai practic câteodată. Dar tu eşti vizionara în ape.

Din cauză că Chveya trăgea de sânul lui Luet, plescăind zgomotos, parcă dornică să sugă tot înainte ca Luet s-o ia din loc iarăşi, acesteia îi veni greu să-şi ia în serios datoria nobilă. Ii răspunse lui Hushidh râzând. Râsul ei fu desluşit de cei care nu le-ar fi putut auzi şuşotelile lor; mulţi se-ntoarseră spre ea. Ce putea fi aşa de amuzant, păreau a se-ntreba, într-o dimineaţă ca aceasta, când se hotărăşte viitorul nostru?

Nafai şi Volemak ieşiră din cort. De pe faţa lui Volemak dispăruse aerul nedumerit. Era din nou ferm la conducere; îşi îmbrăţişă fiul, arătă spre sud-est şi-i spuse:

— Nafai, acolo vei găsi vânat. Întoarce-te curând, iar eu voi lăsa carnea să se gătească. Să se-ntrebe locuitorii Dorovei ce-i cu negura nouă de fum care se ridică de pe malul celălalt al golfului. Până vin ei să cerceteze, noi vom fi plecat deja din nou spre sud.

Luet ştia că mulţi ascultau vorbele acelea optimiste mai degrabă cu disperare decât cu speranţă – dar pofta cu care tânjeau după oraş era o dovadă de slăbiciune, nu de mândrie, o dorinţă nesăbuită, care n-ar fi trebuit să li se-mplinească. Poate că sabotajul lui Vas i-ar fi întors, dar atunci viaţa lor n-ar mai fi avut rost, cel puţin în comparaţie cu ce aveau să-mplinească atunci când Nafai va reuşi.

Dac-avea să reuşească.

Elemak i se adresă lui Nafai:

— Te pricepi să tragi cu obiectul ăla?

— Nu ştiu, răspunse Nafai. Încă n-am încercat. Azi-noapte era prea întuneric. Dar un lucru ştiu – nu pot trage la prea mare distanţă. N-am muşchi destul de puternici ca să trag cu arcul. Zâmbi larg. Va trebui să găsesc un animal foarte prost, foarte lent, surd sau orb, care s-alerge contra vântului.

Nimeni nu râse. În schimb, stătură şi se uitară toţi cum Nafai se îndepărtează, sigur pe el, exact în direcţia indicată de tatăl său.

Din clipa aceea, atmosfera din tabără deveni încordată. Nu era vorba de încordarea certurilor de-abia stăpânite – pe *aceea* o experimentau foarte des –, ci de tensiunea aşteptării. Pentru că n-aveau ce face decât să-şi îngrijească pruncii şi să se-ntrebe dacă Nafai va aduce carne, deşi şansele sunt extrem de mici, din cauza arcului şi a săgeţilor sale.

Singura excepţie în atmosfera generală de agitaţie sumbră era perechea Shedemei-Zdorab. Nu că erau *fericiţi* – erau mai tăcuţi ca niciodată, îşi vedeau de treburi. Dar Luet nu se putu abţine să observe că păreau mai… mai conştienţi unul de altul astăzi. Se priveau întruna, ca şi când de-abia reuşeau să păstreze un secret.

Luet se lumină la minte abia mai târziu, când Shedemei o ţinea pe Chveya, care era dezbrăcată, iar ea spăla a doua tură de haine şi scutece murdărite de fiica ei în dimineaţa aceea. Shedemei nu se mai oprea din chicotit cu Chveya în timp ce se jucau şi, în vreme ce Luet se mira cât de neobişnuit de veselă era Shedemei, înţelese: probabil că era gravidă. În sfârşit, după ce toată lumea trăsese concluzia că-i stearpă, Shedya urma s-aibă un copil.

Şi, fiind Luet, nu ezită să-i pună întrebarea imediat – în definitiv, erau singure şi nici-o femeie nu putea păstra un secret faţă de vizionara în ape, dacă ea voia să-l afle.

— Nu, răspunse Shedemei, tresărind. Adică… s-ar putea, dar de unde să ştiu, aşa de repede?

De-abia atunci pricepu Luet: Shedemei nu rămăsese însărcinată pentru că ea şi Zdorab nu se împerecheaseră. Probabil fusese o căsătorie aranjată, ca să poată împărţi acelaşi cort. *Fuseseră prieteni* toată vremea asta, iar acum

erau atât de conştienţi unul de altul, Shedemei arătând aşa de fericită pentru că azi-noapte probabil că-şi consumaseră căsătoria prima oară.

— Felicitări, oricum! spuse Luet.

Shedemei se-mbujoră şi se uită la copilă, gâdilând-o puţin.

— Poate *vei rămâne* curând. Unele femei rămân imediat. Aşa am păţit *eu,* cred.

— Să nu mai spui nimănui.

— Hushidh va şti că s-a schimbat ceva.

— Atunci, ei poţi să-i zici, dar nu şi altcuiva.

— Îţi promit.

Dar zâmbetul lui Shedemei ascundea ceva care arăta că, deşi Luet aflase, poate, o parte din secret, rămăseseră lucruri nerostite. Nu contează, îşi zise Luet. Nu-s dintre cei care trebuie să ştie totul. Ce se-ntâmplă între tine şi Zdorab nu-i treaba mea decât în măsura în care-mi explici tu. Însă, indiferent de ce s-a întâmplat, ştiu un lucru: astăzi te-a făcut mai fericită. Mai optimistă decât te-am văzut în toată călătoria.

Sau poate că *eu* sunt cea mai optimistă decât oricând, pentru că-n dimineaţa asta am depăşit o criză atât de dificilă. Şi, mai presus de toate, pentru că Elemak a fost de partea Sufletului Suprem.

Şi ce dacă, în adâncul sufletului, Vas e-un ticălos şi-un ucigaş? Şi ce dacă Obring şi Sevet şi-ar părăsi copilaşii? Treaba va merge ca pe roate, dacă Elemak nu-l mai duşmăneşte pe Sufletul Suprem.

Nafai se întoarse înainte de amiază. Nu-l văzuse nimeni venind, pentru că nimeni nu-l căutase aşa de repede. Se pomeniră cu el la marginea corturilor.

— Zdorab! strigă el.

Zdorab ieşi din cortul lui Volemak, unde el şi Issib lucraseră împreună.

— Nafai, înţeleg că te-ai întors.

Nafai îi întinse o carcasă de iepure jupuit de piele cu o mână şi un yozh însângerat şi tot jupuit, cu cealaltă.

— Luat separat, niciunul nu-i cine ştie ce, dar, cum Tata a

spus că putem face o tocană, dacă mă întorc destul de devreme, eu zic să aprinzi focul, Zodya! Deseară putem să ne umplem burţile cu proteine animale, pline de grăsime!

Nu toată lumea se bucură că expediţia avea să continue – dar toţi se desfătară cu carnea gătită, tocana picantă, şi sfârşitul incertitudinii. Volemak era clar jovial când făcu pe şeful la cină. Luet se miră – nu i-ar fi fost mai uşor acum să lase mantia autorităţii să-i alunece de pe umeri, s-o dea unui fiu de-al lui? Nu. Oricât de tare îl apăsa povara autorităţii, tot era mai uşoară decât greutatea insuportabilă a pierderii ei.

În timp ce stăteau şi mâncau împreună, Luet sesiză că Nafai mirosea din cauza efortului depus în ziua aceea. Nu era chiar un miros nefamiliar – aici nimeni nu putea respecta standardele din Basilica – dar era neplăcut.

— Duhneşti, îi şopti ea, cât restul lumii îl asculta pe Mebbekew recitând un poem vechi şi obscen, învăţat când jucase teatru.

— Recunosc, trebuie să fac o baie, spuse Nafai.

— Îţi fac eu una deseară.

— Speram să spui asta. Văd cum o speli pe Veya şi devin foarte gelos.

— Ai fost grozav astăzi.

— Am cioplit puţin, în vreme ce Sufletul Suprem îmi turna cunoştinţe-n cap. Pe urmă am ucis animale prea proaste ca să fugă.

— Da, toate astea… au fost grozave. Şi mai mult. Cum ai procedat cu tatăl tău.

— Aşa s-a cuvenit. Nimic mai mult. Nu se compară cu ce-ai făcut tu. De fapt, tu eşti cea care merită să fie răsfăţată şi alintată diseară.

— Ştiu, zise Luet. Dar mai întâi trebuie să te-mbăiez. Nu-i plăcut să fii răsfăţată de cineva care miroase-atât de urât, că-ţi cade nasul.

Drept răspuns, Nafai o luă în braţe şi-i îngropă nasul la subsuoara lui. Ea-l gâdilă ca să se elibereze.

Privindu-i din partea cealaltă a focului, Rasa îşi zise: „Ce copii! Atât de tineri, de jucăuşi. Mă bucur foarte mult că mai

pot fi aşa. Intr-o zi, când îi vor copleşi adevăratele datorii de adulţi, joaca lor se va schimba. O va înlocui una mai înceată, mai potolită. Dar, deocamdată, pot să-şi alunge grijile şi să-şi aducă aminte ce bine e să fii în viaţă. În deşert sau în oraş, într-o casă ori într-un cort, asta-nseamnă fericirea, nu-i aşa?“

8. BELŞUG

A doua zi de dimineaţă au urcat poverile pe cămile şi-au pornit spre sud-est. Nimeni n-a scos o vorbă, dar toţi au înţeles că înaintau ca să se-ndepărteze de Golful Dorova. Nu era uşor să găseşti un drum prin Valea Focurilor şi de câteva ori au fost nevoiţi să se întoarcă, deşi în frunte mergea Elemak, adesea lângă Vas, ca să găsească o cărare care ducea unde trebuia. Volemak îi spunea dimineaţa ce-i sfătuia Catalogul, iar Elemak marca drumul spre urcuşurile şi coborâşurile cele mai uşoare de pe un podiş pe altul.

După câteva zile, au dat peste alt izvor de apă potabilă pe care-l botezară Strelay, pentru că urmau să folosească timpul petrecut acolo pentru a ciopli săgeţi. Nafai plecă primul în cercetare şi descoperi tot felul de copaci din care Sufletul Suprem ştia că se pot face săgeţi bune; în scurtă vreme, adunaseră câteva zeci de puieţi. Pe unii îi transformară imediat în arcuri, ca să exerseze şi să aibă ce mânca; restul aveau să-l care cu ei, lăsându-l să devină lemn rezistent la îndoire. Au meşterit sute de săgeţi şi au exersat trasul la ţintă, bărbaţi şi femei deopotrivă, pentru că, aşa cum a spus Elemak: „Poate va veni o vreme când vieţile noastre vor depinde de cât de pricepute-s nevestele noastre la tras cu arcul."

După ce exersau, cei care trăseseră bine cu arma cu vibraţii se pricepeau la fel de bine şi la mânuirea arcului, dar adevărata provocare era să-şi dezvolte forţa necesară pentru a trage suficient de departe şi de drept ca să lovească ţinte mai îndepărtate. În prima săptămână, n-a fost unul pe care să nu-l doară braţele, spatele şi umerii; Kokor, Doi şi Rasa au renunţat repede şi n-au mai încercat niciodată. Sevet şi Hushidh, însă, au devenit arcaşe foarte bune, câtă vreme trăgeau cu arcuri mai mici decât bărbaţii.

Issib a fost acela care s-a gândit să vopsească corpul

săgeţilor într-o culoare intensă neobişnuită, pentru a le recupera mai uşor pe cele deja trase.

Apoi au pornit iar la drum, exersând trasul cu arcul din mers. Au început să se mândrească cu forţa braţelor. Competiţia dintre bărbaţi s-a înteţit; femeile au observat, dar vorbeau între ele că bărbaţilor nu le pasă de alte ţinte decât de cele aşezate destul de departe pentru ca săgeţile trimise de arcurile mai mici ale lui Sevet şi Hushidh să nu le nimerească. „Lasă-i să-şi facă jocul“, zicea Hushidh. „Ar fi prea umilitor pentru ei să fie-ntrecuţi de-o femeie.“

Fără să vrea, grupul a ajuns să înainteze în paralel cu ruta pentru caravane şi destul de aproape de ea – o vreme, au mâncat din nou carne crudă. Apoi, într-o dimineaţă, Volemak a ieşit din con cu Catalogul în mână şi-a zis:

— Sufletul Suprem spune că acum trebuie să ne-ndreptăm spre vest, spre munţi, pân-ajungem la mare.

— Lasă-mă să ghicesc, rosti Obring. Nu vom vedea niciun oraş acolo.

Nu-i replică nimeni. Şi nimeni nu pomeni de ultima lor aventură de lângă Marea Lucioasă.

— De ce ne-ndreptăm acum spre vest? întrebă Elemak. N-am străbătut nici jumătate din Valea Focurilor – drumul caravanelor nu se mai apropie de mare decât atunci când ajunge la Marea de Foc, la sud de aici. Noi nu facem decât să ne-ndepărtăm mult de drum luând-o spre vest.

— Spre vest sunt râuri, spuse Volemak.

— Nu, nu-s, îl contrazise Elemak. Dac-ar fi, călătorii caravanelor care-au trecut pe aici le-ar fi găsit şi le-ar fi folosit. Şi-ar exista oraşe.

— Totuşi, adăugă iar Volemak, mergem spre vest. Sufletul Suprem susţine că va trebui să ne-aşezăm din nou tabăra pentru o lungă perioadă – să cultivăm plante, să le recoltăm.

— De ce? întrebă Mebbekew. Înaintăm repede. Copilaşii prosperă. De ce altă tabără?

— Pentru că Shedemei e-nsărcinată, bineînţeles, răspunse Volemak, şi-i e tot mai rău pe zi ce trece.

Se uitară toţi la Shedemei. Ea se-nroşi în obraji şi păru la

fel de surprinsă ca restul.

— Am început să bănuiesc ceva de-abia-n dimineaţa asta, spuse ea. De unde ştie Sufletul Suprem un lucru pe care eu doar îl bănuiesc?

Volemak scutură din umeri.

— Ştie el ce ştie.

— Nepotrivit moment, Shedya! rosti Elemak. Toate celelalte femei amână să rămână gravide pentru că alăptează, dar acum trebuie s-aşteptăm pentru tine.

De această dată, Zdorab vorbi cu asprime:

— Unele lucruri nu pot aştepta *momentul potrivit,* Elya, aşa că nu-nvinui atunci când lucrul nu s-a întâmplat intenţionat într-un moment nepotrivit.

Elemak îl privi fix.

— Niciodată nu fac aşa, spuse el.

Dar puse capăt discuţiei şi o luă spre vest, croind cale pentru caravană.

Drumul lor ducea în munţi adevăraţi – vulcanici, cu recente scurgeri de lavă, care nu fusese încă transformată în sol. Issib întrebuinţă Catalogul ca să obţină informaţii despre zonă – erau cel puţin cincizeci de vulcani activi şi latenţi în lanţul muntos aşezat cu faţa spre Marea Lucioasă. „Ultima erupţie-a fost chiar anul trecut“, zise Issib, „dar mult mai departe, spre sud.“

— Motiv pentru care Sufletul Suprem ne trimite spre mare, atât de departe în nord, conchise Volemak.

Urcuşul fusese dificil, însă coborâtul pe versantul celălalt se dovedea şi mai greu – era mai abrupt şi năpădit de buruieni. Un fel de junglă crescută pe pantele munţilor.

— Vânturile de iarnă bat dinspre mare, spuse Issib, şi se produc furtuni în fiecare zi chiar şi pe timpul verii. Munţii blochează circulaţia norilor, îi împing cu forţa în atmosfera mai rece şi de-acolo coboară din ei atâta umezeală câtă există. Drept care, aici, în munţi, e-o pădure tropicală. La ţărmul mării nu va fi la fel de multă umezeală.

Se obişnuiau tot mai mult ca Issib să fie cel care întrebuinţează Catalogul; în zilele de călătorie, era singurul

care nu avea alte îndatoriri şi ducea Catalogul cu el, ţinând permanent o mână pe el, explorându-l. Zdorab îi arătase atâtea scurtături şi intrări secrete, încât acum era aproape la fel de abil ca însuşi bibliotecarul. Şi nimeni nu subaprecia valoarea informaţiilor furnizate de Issib, pentru că numai atât *putea* el oferi.

Se aflau la jumătatea unui pasaj înşelător, în jos, pe o ravenă cu vegetaţie încâlcită, când simţiră un cutremur – unul destul de puternic, care trânti două cămile la pământ, iar pe celelalte le făcu să dea din picioare şi să se întoarcă nedumerite.

— Plecaţi din ravenă! strigă dintr-odată Issib.

— Să plecăm? Cum? întrebă Volemak.

— Cum puteţi! Catalogul spune c-acest cutremur a zguduit un lac sus, în munţi – ravena o să fie-nghiţită de ape!

Era un moment foarte nepotrivit pentru o situaţie urgentă – Elemak şi Vas se aflau în faţă de tot, croind drumul, iar Nafai şi Obring vânau sus pe munte. Dar Volemak călătorise mult mai mult decât Elemak şi avea resurse proprii. Măsură iute din ochi pereţii ravenei şi alese o cărare printr-o îngrămădeală de bolovani dintr-un canion lateral, care putea duce în vârf.

— Conduc eu, spuse el, pentru că-s cel care ştie cel mai bine ce pot cămilele. Luet, tu aduci femeile şi copiii – Meb, tu şi Zdorab mânaţi animalele în turmă-n spatele nostru. Proviziile în faţă, lăzile frigorifice şi recipientele la urmă. Issib, tu te distanţezi de ele numai atât cât să le poţi auzi şi nu pierzi contactul cu Catalogul. Să le spui când nu mai e timp. Când va trebui să abandoneze restul cămilelor şi să se salveze. *Trebuie* să se salveze, aşa cum trebuie să te salvezi şi tu, Issya – e mai important decât orice altceva. Aţi înţeles?

Îi întrebă pe toţi şi toţi încuviinţară din cap, cu ochi mari, îngroziţi.

— Elemak a coborât în ravenă, spuse Eiadh. Cineva trebuie să-l avertizeze.

— Elya aude şi singur vocea Sufletului Suprem, zise Volemak. Apa vine mai repede decât poate călări oricine s-ar duce după el. Salvează-i copilul şi soţia, Edhya. Acum, hai

odată!

Întoarse cămila şi începu să urce. Cămilele nu erau făcute să meargă pe pante. Urcau într-un ritm lent înnebunitor. Dar constant. Pământul de scutură din nou – dar replicile fură mai puţin violente. Volemak şi femeile ajunseră în vârf. Lui Volemak îi trecu prin cap să coboare să dea o mână de ajutor, dar Luet îi aminti că-n câteva locuri cărarea nu era destul de lată pentru două cămile – n-ar fi de niciun ajutor, dimpotrivă, ar încetini evacuarea.

Toate cămilele erau pe fundul ravenei când Issib strigă:

— Acum! Salvaţi-vă!

Imediat ce văzu că Meb şi Zdorab îl auziseră amândoi, îşi întoarse cămila şi-şi croi drum printre animalele încărcate de poveri. Totuşi, nu reuşi să-şi domine animalul cu destulă forţă ca să avanseze mai iute decât celelalte. Când Meb îl depăşi, acesta se întinse şi luă frâiele din strânsoarea slabă a lui Issib, apoi trase cămila după el tot mai repede. Dar în curând ajunseră într-un loc îngust, unde cele două cămile nu puteau trece una lângă alta, mai ales din cauza scaunului masiv al lui Issib. Fără ezitare – fără a mai aştepta nici măcar să-i îngenuncheze cămila ca să poate coborî – Meb alunecă la pământ, lăsă din mâini frâiele cămilei sale şi le înhăţă pe cele ale cămilei lui Issib, trăgând-o prin spaţiul îngust. Peste câteva clipe, Zdorab trecu prin aceeaşi strâmtoare şi ajunse lângă ei.

— Catalogul! strigă el.

Issib, care nu-l putea ridica, arătă spre geanta din poala lui.

— E legată de oblânc! ţipă el.

Zdorab îşi mută animalul mai aproape; Meb strunea cămila lui Issib. Zdorab se întinse cu abilitate, desfăşură geanta şi, fluturând-o ca pe-un trofeu, porni călare înainte.

— Lasă-mă acum! îi strigă Issib lui Meb.

Meb îl ignoră şi continuă să-i tragă animalul în sus, trecând pe lângă cămilele încărcate, care înaintau şi mai anevoie.

În curând ajunseră într-un loc unde Zdorab, Luet, Hushidh, Shedemei, Sevet şi Eiadh aşteptau pe jos. Mebbekew îşi dădu seama că probabil e aproape de vârf – Zdorab trebuie să fi lăsat Catalogul la Volemak, iar Rasa şi celelalte femei ţin copiii

pe un teren înalt.

— Ia-l pe Issib, ţipă Meb, dându-i frâiele lui Zdorab.

Apoi se întoarse-n fugă în canion, la următoarea cămilă. Aruncă frâiele în mâinile lui Luet.

— Trage-o!

Puse în braţele fiecărei femei hăţurile câte unui animal. Auzeau deja apa vuind, simţeau cum bubuie lovind pământul.

— Mai repede! strigă Meb.

Erau exact atâţia câţi trebuia ca să tragă hăţurile tuturor animalelor. Numai cămila lui Meb, acum ultima din rând, era nepăzită. Se vedea clar că-i era frică de vuietul apei, de zguduiturile pământului şi nu rămase pe loc, în spate. Meb o strigă:

— Glupost! Hai! Grăbeşte-te, Glupost!

Dar el trăgea întruna de frâiele ultimei cămile, ştiind că recipientele de pe ea erau mai importante, în timp, decât propriul său animal.

— Dă-i drumul, Meb! ţipă Zdorab. Vine apa!

Văzură zidul de apă din locul în care stăteau, aşa de înalt era – de fapt, mai înalt decât vârful ravenei, aşa că, din instinct, fugiră mai sus pe pantă. Cei din vârf nu erau în pericol de a se îneca, pentru că apa rămânea mai jos decât ei.

Totuşi, apa care fusese prinsă în canionul lateral pe care urcaseră lovi în el cu atâta forţă, încât se ridică mai sus decât masa principală de apă din ravenă. Izbi ultimele două cămile şi apoi pe Meb, ridicându-i cu picioarele în sus şi purtându-i spre canionul lateral. Meb auzi femei ţipând – era oare Doi, urlându-i numele? – apoi simţi apa scăzând sub el cu viteza cu care crescuse, sorbindu-l. Preţ de-o clipă, se gândi să dea drumul hăţurilor şi să se salveze, apoi îşi dădu seama că animalul de povară se ţinea bine şi avea o poziţie pe pământ mai sigură decât el. Aşa că se-agăţă de hăţuri şi nu fu târât de apă. Dar, spânzurând aşa, lipit de coastele cămilei pe care-o salvase şi care-l salva acum, la rândul ei, îşi văzu propriul animal, pe Glupost, azvârlit cu picioarele în sus şi sorbit de vârtejul din ravenă.

În clipele următoare simţi mâini smulgându-i frâiele dintre

degete, conducându-l, ud leoarcă şi cuprins de tremur, acolo unde aşteptau ceilalţi. Volemak îl îmbrăţişă plângând.

— Am crezut că te-am pierdut, fiul meu, fiul meu.

— Dar Elya? plânse Eiadh. Cum s-ar putea salva?

— Ca să nu mai spun de Vas, şopti Rasa.

Mai mulţi se uitară la Sevet, ale cărei trăsături înlemniră înăsprite.

— Nu toată lumea-şi arată frica-n acelaşi fel, murmură Luet, punând capăt oricăror judecăţi aspre pe marginea diferenţei de reacţie dintre Eiadh şi Sevet.

Luet ştia bine că Sevet n-avea motive să-i pese dacă Vas murea sau trăia – deşi se-ntrebă cât de mult ştia Sevet, în realitate.

În adâncul inimii, Luet se îngrijora mai tare din cauză că Nafai nu era cu ei. El şi Obring se aflau, aproape sigur, pe un teren înalt şi sigur. Dar fără îndoială că erau extrem de îngrijoraţi.

Spune-i că suntem în siguranţă, îi zise ea încet Sufletului Suprem. Şi răspunde-mi *mie* – Elemak trăieşte? Dar Vas?

Trăiesc, veni răspunsul în mintea ei.

Îi anunţă şi pe ceilalţi.

Ei o priviră jumătate uşuraţi, jumătate neconvinşi.

— Trăiesc, repetă Luet. Atât mi-a spus Sufletul Suprem. Nu-i destul?

Apa se retrăgea, nivelul ei scăzând rapid. Volemak şi Zdorab coborâră împreună în canionul lateral. Găsiră o încâlceală de copaci pe jumătate dezrădăcinaţi şi tufe – nici măcar bolovanii nu mai erau unde fuseseră.

Dar canionul lateral era o nimica toată în comparaţie cu ravena. Nu mai rămăsese nimic din ea. Cu un sfert de oră înainte fusese sufocată de vegetaţie – de-abia puteau să meargă prin ea şi deseori trebuiseră să-şi mâne cămilele prin apă, ca să treacă de încâlceala cea verde. Acum, de pereţii ravenei, de sus până jos, nu se mai agăţa nicio plantă. Solul însuşi fusese ros şi se zărea stânca goală. Iar pe fund rămăseseră doar nişte bolovani şi sedimentele lăsate de apă în retragere.

— Uitaţi-vă la fundul ravenei, spuse Volemak, e numai piatră pe margine. Dar depunerile adânci sunt în mijloc, lângă apă.

Avea dreptate: cursul de apă rămas – mai mare decât cel original – tăia în noroiul gros un canal adânc de un metru. Din noile maluri se desprindeau, pe ici, pe colo, bucăţi mari de noroi, alunecând în apă. Avea să treacă ceva timp până ce fundul ravenei se va stabiliza.

— Într-o lună şi jumătate o să fie din nou verde ca altădată, zise Zdorab. Iar peste cinci ani nici n-o să se mai ştie ce s-a-ntâmplat.

— Ce părere ai? întrebă Volemak. Dacă ne ţinem pe la margine, putem să mergem pe-aici în siguranţă pân-la mare?

— Motivul pentru care-am folosit ravena-n primul rând a fost acela că Elemak ne-a spus că vârful nu-i practicabil – e tăiat pretutindeni de canioane sau blocat de dealuri înalte.

— Deci înaintăm pe la margine, repetă Volemak. Şi sperăm.

Pe vârful ravenei, grupului îi luă ceva vreme ca să verifice poverile de pe cămile şi să se asigure că nu se slăbise nicio legătură cât urcaseră spre o zonă mai sigură.

— E mai bine decât am fi putut spera, am pierdut numai cămila aia, constată Volemak.

Zdorab îşi mână animalul în faţă şi-i întinse frâiele lui Meb.

— Nu, îl refuză acesta.

— Te rog, stărui Zdorab. Fiecare pas pe care-o să-l fac pe jos o să fie felul meu de a-l cinsti pe prietenul cel viteaz.

— Ia-le, şopti Volemak.

Meb luă frâiele de la Zdorab.

— Mulţumesc, îi spuse. Dar astăzi n-a fost *niciun* laş pe-aici.

Zdorab îl îmbrăţişă scurt, apoi se-ntoarse s-o ajute pe Shedemei să urce femeile şi copiii pe cămile.

Până la urmă, nici Zdorab, nici Meb, nici Volemak nu călăriră cine ştie cât în restul zilei. Îşi petrecură timpul pe jos, patrulând de-a lungul caravanei, asigurându-se că animalele nu se abăteau spre noroiul gros şi înşelător din mijlocul

ravenei. Aveau viziuni cu o cămilă scufundându-se imediat până peste cap. Solul era umed, mocirlos şi primejdios, dar, păstrând ritmul lent, ajunseră în curând la gura ravenei, acolo unde se vărsa într-un râu lat.

Şi acolo probabil că avusese loc un dezastru, pentru că malul celălalt al râului era o aglomeraţie de noroi şi bolovani, copaci dărâmaţi şi porţiuni largi de sol şi pietre expuse. Restul drumului până la râu văzură că ambele maluri fuseseră despicate. În mod ironic, însă, cum forţa potopului fusese mai mică aici decât în ravenă, traversarea printre resturi avea să fie mult mai dificilă.

— Pe-aci!

Era Elemak, cu Vas în spatele lui. Cei doi mergeau pe jos, iar cămilele îi urmau nu departe în urmă. Erau pe un teren înalt. Urcuşul avea să fie abrupt, dar nu dificil.

— Am dat peste-o cărare pe teren ridicat! strigă Elemak.

În câteva minute, se adunară la capătul cărării care traversa pădurea. Cât soţi şi soţii se îmbrăţişară, Issib observă că pădurea era mult mai rară decât fusese mai sus, pe munte.

— Probabil c-acum ne-aflăm aproape de nivelul mării, spuse el.

— Râul coteşte brusc spre vest acolo, zise Vas, cuprinzând-o cu braţul pe Sevet şi proptindu-şi copilul de umăr. Iar de-acolo se vede Marea Lucioasă. Intre râul ăsta şi cel din sud e-o păşune deschisă, cu doar câţiva copaci pe ici, pe colo. Pe teren înalt, mulţumesc Sufletului Suprem. Am simţit cutremurele, dar, când au trecut, nu ni s-au părut mare lucru, însă ne-am îngrijorat că sus, unde vă găseaţi voi, ar fi putut să fie mult mai rău. Pe urmă, Elya a insistat că trebuie să urcăm şi mai sus şi să cercetăm regiunea de-acolo şi, tocmai când am ajuns acolo, am auzit un vuiet şi râul a luat-o razna. Ni s-a părut că vedem toate cămilele plutind, iar voi încă eraţi călare pe ele.

— Issib a fost avertizat cu ajutorul Catalogului, spuse Volemak.

— Bine că *n-am fost* toţi la un loc, rosti Issib. Încă patru cămile şi le-am fi pierdut. Pe când aşa, Meb şi-a pierdut

animalul – pentru c-a salvat animalele de povară, aş putea adăuga.

— Când o să ne-aşezăm la foc diseară, o s-avem vreme de poveşti, zise Elemak. Putem ajunge înainte de lăsarea întunericului la locul dintre râuri. Luna va străluci slab, aşa c-o să înălţăm corturile până nu se lasă noaptea.

În seara aceea stătură târziu în jurul focului, în parte pentru c-aşteptau să se gătească cina, în parte pentru că erau prea tulburaţi ca să doarmă şi în parte pentru că sperau ca Nafai şi Obring să găsească tabără în noaptea aceea. Atunci s-au spus poveştile. Iar când Hushidh îi ură noapte bună lui Luet în cortul unde cea din urmă avea să doarmă singură cu copilul, îi zise:

— Aş vrea să vezi şi tu ca mine, Luet. Potopul ăsta a făcut ceea ce nimic altceva n-ar fi reuşit să facă – legăturile dintre noi toţi sunt mult mai puternice. Şi Meb… cu câtă cinste-i privit acum…

— O bine-venită schimbare, constată Luet.

— Sper că n-o să i se urce la cap, altfel, strică tot.

— Poate se maturizează.

— Sau poate că pur şi simplu avea nevoie de circumstanţele potrivite ca să descopere partea cea mai bună din el. N-a ezitat, zice Issib. A coborât şi şi-a riscat viaţa trăgându-l pe Issib într-o zonă sigură.

— Iar Zdorab a luat Catalogul şi pe urmă ne-a condus înapoi…

— Ştiu, nu spun că Meb a fost singurul curajos. Dar ştii cum e cu Zdorab. Gestul lui de a-i da cămila lui Meb a fost generos şi-a ajutat la unitatea grupului – dar a avut ca efect şi faptul că ne-a şters din memorie rolul lui Zdorab în salvarea noastră. Minţile noastre s-au concentrat numai pe Mebbekew.

— Poate asta vrea Zodya.

— Dar *noi* n-o să uităm, spuse Hushidh.

— Niciodată. Acum du-te la culcare. Bebeluşilor n-o să le pese că vom dormi puţin la noapte – dimineaţă vor urla de foame la oră fixă.

Trecuseră numai câteva ore de la ivirea zorilor când se

întoarseră Nafai şi Obring. Fuseseră departe de potop, însă chiar şi aşa avuseseră de furcă, pentru că, venind spre tabără, trebuiseră să găsească un loc ca să traverseze fie ravena, fie râul. Până la urmă trăseseră cămilele peste apă în susul ravenei, făcând un ocol mare în jurul zonei celei mai afectate, apoi traversând râul prin zone puţin adânci şi bancuri de nisip lângă mare – când scădea fluxul.

— Cămilele-s tot mai nemulţumite când trebuie să treacă peste câte-o apă, comentă Nafai.

— Dar am adus două căprioare, adăugă Obring bucuros.

Odată grupul reunit, Volemak ţinu un scurt discurs, stabilind zona respectivă drept locul taberei lor.

— Râul de la nord îl vom numi Oykib, după primul băiat din expediţia noastră, iar cel de la sud, Protchnu, după primul băiat din noua generaţie.

Rasa se arătă indignată:

— De ce nu Dza şi Chveya, după primii doi *copii* născuţi în expediţia noastră?

Volemak o privi fix, fără să-i răspundă.

— Atunci, ar fi mai bine să părăsim locul înainte ca băieţii să crească destul de mari ca să-şi dea seama că i-ai onorat numai pentru că au penisuri.

— Dac-am fi avut numai două fete şi două râuri, Tata ar fi botezat râurile după *ele*, încercă Issib să facă pace.

Ştiau că nu era adevărat, bineînţeles. Timp de câteva săptămâni de la stabilirea lor acolo, Rasa a insistat să le numească Râul de Nord şi Râul de Sud; Volemak se-ncăpăţâna să le numească Râul Oykib şi Râul Protchnu. Dar, întrucât bărbaţii erau cei care călătoreau mai des, deci traversau râuri mai des, pescuiau în ele şi erau nevoiţi să-şi povestească unul altuia despre locuri şi evenimente în susul şi în josul râului, au rămas numele Oykib şi Protchnu. Fie că mai remarcase cineva, fie că nu, Luet observă că Rasa nu folosea niciodată denumirile date de Volemak râurilor, ci tăcea şi se supăra ori de câte ori le rosteau alţii.

Nafai şi Luet au discutat problema o singură dată. Nafai dovedea lipsă de înţelegere:

— Rasa nu s-a supărat când femeile hotărau totul în Basilica, iar bărbaţilor nici măcar nu li se permitea să se *uite* la lacuri.

— Ala era un loc sfânt pentru femei. Singurul de felul ăsta din lume.

— Şi ce contează? întrebă Nafai. Sunt doar două nume pentru două râuri. Când o să plecăm de-aici, nimeni altcineva nu-şi va aminti cum le-am denumit.

— Atunci, de ce Râul de Nord şi Râul de Sud?

— E-o problemă numai pentru că Mama a făcut din ea o problemă, răspunse Nafai. Acum hai să *nu* facem şi *noi* o problemă din asta.

— Vreau să ştiu *de ce* eşti *tu* de acord.

Nafai oftă.

— Gândeşte-te doar o clipă ce-ar însemna dacă le-am fi botezat Râul de Nord şi Râul de Sud. Ce-ar fi însemnat pentru Tata. Şi pentru ceilalţi bărbaţi. Atunci chiar s-ar fi ajuns la dezbinare. Nu vreau să mă despartă şi altceva de ceilalţi.

Luet cugetă la idee un timp.

— Bine, zise ea. Înţeleg ce spui.

Apoi, după ce se mai gândi puţin, adăugă:

— Dar nu ţi s-a părut nimic nepotrivit în a numi râurile după băieţi până n-a deschis gura Mama, nu-i aşa?

Nafai nu răspunse.

— De fapt, nu ţi se pare nimic nepotrivit, aşa-i?

— Te iubesc, spuse Nafai.

— Asta nu-i un răspuns.

— Eu cred că e.

— Şi dacă nu-ţi voi oferi niciodată un fiu?

— Atunci, voi face dragoste cu tine întruna, până când vom avea o sută de fiice.

— S-o *crezi* tu! zise Luet răutăcioasă.

— Ba *tu*, replică el.

Ea luă hotărârea să nu se supere pe el din cauza asta şi, în timp ce făcură dragoste, se dovedi la fel de doritoare şi de pasională ca de obicei. Dar, după aceea, când el adormi, o cuprinseră grijile. Ce-ar însemna pentru ei ca bărbaţii să preia

dominaţia grupului, aşa cum fusese Basilica dominată de femei?

De ce trebuie să trecem prin asta? se întrebă. Am avut şansa de-a construi o societate diferită de restul lumii. Echilibrată şi corectă, nepărtinitoare, *dreaptă.* Cu toate astea, până şi Nafai şi Issib par mulţumiţi s-o dezechilibreze. Oare rivalitatea dintre bărbaţi şi femei e-atât de puternică, încât unii trebuie să fie întotdeauna superiori celorlalţi? Avem rivalitatea în genele noastre? Trebuie neapărat să fie condusă comunitatea de un sex sau altul?

Poate că da. Poate suntem ca babuinii. Când suntem stabili şi civilizaţi, femeile decid, întemeiază gospodării, stabilesc relaţiile dintre ele, creează vecinătăţile şi prieteniile. Dar când suntem nomazi, ducând un trai la limita supravieţuirii, bărbaţii conduc şi nu suportă intervenţia femeilor. Poate asta înseamnă civilizaţia – dominaţia femeilor asupra bărbaţilor. Iar ori de câte ori nu merge aşa, considerăm rezultatul *necivilizat*, *barbar... bărbătesc.*

Au petrecut un an între râuri, aşteptând să se nască copilul lui Shedemei. Un băiat; l-au botezat Padatok – *„Dar“* – şi-i ziceau Rokya. Poate c-ar fi plecat iar la drum după primul an, dar până la naşterea lui Rokya trei femei rămăseseră gravide, printre ele, Rasa şi Luet, cea mai slăbită de sarcină. Aşa c-au stat acolo până la a doua recoltă şi alte câteva luni, până când toate femeile, cu excepţia lui Sevet, şi-au dus sarcina la capăt şi-au născut. Aşa că-n următoarea etapă a călătoriei erau treizeci la număr, prima generaţie de copii mergea şi cei mai mulţi dintre ei începuseră să vorbească înainte de a pleca.

Trecuseră doi ani buni. În loc de teren deşertic, aveau ogoare roditoare, udate de ploaie, pe sol bun. Recoltele erau mai variate, vânatul, mai bogat, chiar şi cămilele prosperau, fătând cincisprezece pui. Făurirea şeilor era mai dificilă – niciunul din ei nu-nvăţase meşteşugul – dar au descoperit o metodă de-a urca doi prunci pe fiecare dintre cele patru animale mai blânde, care călătoreau întruna cu şirul de cămile ale femeilor. Când primii copii s-au urcat în şa, unii s-au speriat – cămilele sunt atât de înalte faţă de pământ – dar s-au

obişnuit imediat şi chiar le plăcea.

Călătoria a decurs uşor prin savană, de-a lungul litoralului; parcurgeau kilometri mai rapid ca niciodată, chiar mai repede decât în deşertul neted de la vest şi sud de Basilica. În trei zile au ajuns la un golf cu multă apă bună, cu care bărbaţii erau obişnuiţi deja, pentru că vânaseră şi pescuiseră acolo în ultimii doi ani. Dar, în dimineaţa următoare, Volemak i-a îngrozit pe toţi, spunându-le că acum ruta lor nu se-ndrepta spre sud, cum se aşteptaseră, ci spre vest.

Spre vest! În mare!

Volemak arătă spre insula stâncoasă, care se ridica din mare la nici doi kilometri distanţă.

— Dincolo de ea este altă insulă, una uriaşă. Pe ea o să facem o călătorie la fel de lungă ca cea pe care am făcut-o de când am părăsit Valea lui Mebbekew.

La reflux, Nafai şi Elemak au încercat să traverseze strâmtoarea dintre uscat şi insulă. Au reuşit, fiind nevoiţi să înoate doar o mică porţiune, la mijloc. Dar cămilele s-au opus, aşa că, până la urmă, au construit plute.

— Am mai făcut-o şi altă dată, le-a spus Elemak. Nu pentru o traversare pe apă sărată, bineînţeles, dar apa de-aici e destul de liniştită.

Aşa c-au tăiat copaci şi au pus butucii să plutească în golf, legându-i între ei cu funii făcute din fibre de stuf. Le-a luat o săptămână să facă plutele şi încă două zile să transporte cămilele pe malul celălalt – una câte una – apoi încărcătura şi, la sfârşit, femeile şi copiii. Şi-au aşternut tabăra pe malul unde acostaseră, în timp ce bărbaţii au dus plutele cu prăjina în jurul insulei, la vârful sud-vestic, unde va urma să aibă din nou nevoie de ele ca să transporte oameni şi bagaje pe insula mare. Peste o săptămână, grupul traversase insula mică şi se îndrepta spre cea mare; au împins plutele în apă şi s-au uitat cum plutesc.

Vârful nordic al insulei mari era muntos şi acoperit de o pădure deasă. Treptat, însă, dealurile luau locul munţilor, iar savane largi înlocuiau dealurile. Puteau sta în vârful câmpiei joase şi unduioase şi vedea de-acolo Marea Lucioasă la vest şi

Marea de Foc la est, atât de îngustă era insula acolo. Şi, cu cât au înaintat mai mult spre sud, cu atât au înţeles de ce se numea marea aşa. Din apă ieşeau vulcani, iar la orizont se vedea din când în când fumul unei erupţii minore.

— Insula a făcut parte din zona de uscat până acum cinci milioane de ani, le-a explicat Issib. Până atunci, Valea Focurilor se-ntindea pân-la această insulă, la sud de noi – iar focurile ard încă în marea care-a umplut spaţiul dintre cele două părţi ale văii.

Crescuţi fiind în Basilica, cei mai mulţi din grup nu-nţeleseseră niciodată forţele naturii – Basilica era un loc atât de invariabil, atât de mândru de vechimea lui. Aici, deşi perioadele de timp se măsurau în milioane de ani, oamenii vedeau limpede forţa enormă a planetei şi lipsa de relevanţă a vieţilor omeneşti de la suprafaţa ei.

— Cu toate astea, *nu* suntem irelevanţi, spunea Issib. Pentru că noi suntem cei ce văd schimbările, le cunosc şi înţeleg că ele chiar *sunt* schimbări, că lucrurile au fost cândva altfel. Întregul univers, fiecare fiinţă şi lucru, trăieşte într-un acum infinit care nu se schimbă niciodată, care este exact aşa cum este. Numai *noi* cunoaştem trecerea timpului, faptul că un lucru îl determină pe altul, că suntem schimbaţi de trecut şi că vom schimba viitorul.

Insula se lărgea, iar terenul devenea din ce în ce mai neregulat. Tuturor li se păru asemănător solului din Valea Focurilor – continuarea văii, prevestită de Issib. Dar regiunea era mai liniştită – nu dădură peste porţiuni în care gazele ieşite din pământ ardeau la suprafaţă – iar apa probabil că era pură. În plus, pe măsură ce înaintau spre sud, aerul era tot mai uscat, deşi urcau spre zona muntoasă.

— Munţii ăştia au nume, spuse Issib, aflând informaţia din Catalog. Dalatoi. Înainte ca insula să se separe de uscat au locuit oameni aici. De fapt, cel mai mare şi mai vechi dintre Oraşele Focului aici a fost.

— Skudnooy? întrebă Luet, amintindu-şi de povestea oraşului de zgârciţi care s-au izolat de lume şi, chipurile, păstrau cea mai mare parte din aurul de pe Harmony în

seifurile aflate dedesubtul oraşului lor ascuns.

— Nu, Raspyatny, îi răspunse Issib.

Îşi amintiră toţi poveştile cu oraşul de piatră şi muşchi, unde curgeau râuri prin fiecare încăpere din oraşul cât un munte de înalt, încât camerele de sus îngheţau, iar cei care locuiau în ele erau nevoiţi să aprindă focuri ca să topească râurile îngheţate, pentru ca odăile de jos să aibă apă tot anul.

— Îl vom vedea? întrebară oamenii.

— Ce-a mai rămas din el. A fost părăsit acum zece milioane de ani, dar *era* construit din piatră. Drumul străvechi pe care mergem noi acum la el duce.

Abia atunci îşi dădură seama că, într-adevăr, mergeau pe un drum străvechi. Nu era nici urmă de trotuar, iar câteodată drumul era tăiat de ravene sau erodat. Dar se întorceau mereu la cărarea cea mai puţin rezistentă, iar din când în când constatau că dealurile fuseseră tăiate pentru a avea pe unde să treacă drumul, iar valea temporară fusese parţial umplută cu piatră care încă nu se erodase.

— Dac-ar fi plouat mai mult, spuse Issib, n-ar mai fi rămas nimic. Dar insula s-a deplasat spre sud, deci pământul este acum la aceeaşi latitudine ca Marele Deşert Sudic, iar aerul e mai uscat şi fenomenul eroziunii, mai redus. Chiar după atâta vreme, unele lucrări ale oamenilor lasă urme.

— Cineva trebuie să fi mers pe acest drum în ultimele zece milioane de ani, zise Elemak.

— Nimeni, îl contrazise Issib. Nicio fiinţă umană n-a pus piciorul pe insulă de când s-a separat complet de uscat.

— De unde ştii tu? îl sfidă Mebbekew pe Issib.

— Ştiu, pentru că Sufletul Suprem i-a împiedicat pe oameni să vină aici. Nimeni nu-şi mai aminteşte că această insulă există. Aşa a vrut Sufletul Suprem. S-o păstreze-n siguranţă şi pregătită… pentru noi, bănuiesc.

Oraşul Raspyatny li se desfăşură o zi întreagă în faţa ochilor înainte de a ajunge la el. La început, li se păru c-arată ca un munte cu o alcătuire stranie, dar, cu cât se apropiau mai mult, cu atât îşi dădeau mai bine seama că ce vedeau erau ferestre cioplite în piatră. Pe deasupra, era un munte înalt, aşa

că oraşul sculptat pe suprafaţa lui trebuie să fi fost foarte întins.

Îşi aşezară tabăra în partea de nord-est, unde curgea un râuleţ. Au urmat cursul lui şi-au descoperit că apa se scurge afară din oraş. În interior, făcea cascade, iar zidurile din apropiere gemeau de muşchi; era mult mai rece decât aerul deşertic de afară.

Explorară oraşul pe rând, în grupuri, lăsând pe cineva să aibă grijă de copii şi animale, în vreme ce ceilalţi se căţărau pe ruinele oraşului. Departe de râu, oraşul nu fusese atât de erodat pe dinăuntru, deşi interiorul lui nu se păstrase mai bine decât zidul exterior. Înţeleseră de ce atunci când găsiră câteva ruine ale unui sistem de apeducte care, conform legendei, transportau apa în fiecare încăpere din oraş. Ceea ce le trezi uimirea era, însă, absenţa coridoarelor interioare. Pur şi simplu dădeai dintr-o cameră într-alta.

— Cum făceau s-aibă intimitate? întrebă Hushidh. Cum aveau un spaţiu propriu, dacă fiecare cameră era un bulevard pe care lumea se plimba întruna?

Nimeni nu ştia răspunsul la întrebarea ei.

— Peste două sute de mii de oameni au locuit aici în vechime, vorbi Issib. Pe vremea când toată regiunea se-ntindea mai departe spre nord şi era mult mai bine alimentată cu apă – tot terenul exterior era cultivat pe kilometri întregi către nord, totuşi, atacurile duşmanilor n-au fost niciodată eficiente pentru că locuitorii păstrau în spatele zidurilor provizii pe zece ani şi nu duceau lipsă de apă. Duşmanii lor le puteau arde ogoarele şi-i puteau asedia, dar ar fi murit de foame cu mult înainte ca orice locuitor din Raspyatny să sufere de cea mai mică nevoie. Doar natura însăşi a putut depopula zona.

— De ce n-a fost distrus tot ce-i aici de cutremurele din Valea Focurilor? întrebă Nafai.

— N-am văzut panta estică. Catalogul spune că jumătate din oraş a fost ras de pe suprafaţa pământului după două cutremure puternice, când s-a produs prima fisură şi marea a năvălit prin ea.

— Ar fi fost un spectacol unic să vedem un *asemenea* potop, rosti Zdorab. Dintr-un loc sigur, evident.

— S-a prăbuşit toată partea de est a oraşului, continuă Issib. Acum e doar un versant de munte. Dar partea asta a rezistat. Zece milioane de ani. Nu se ştie niciodată... Bineînţeles, apele o erodează pe dinăuntru, transformând tot mai mult exteriorul într-o cochilie scobită. Până la urmă, se va surpa. Poate dintr-odată. O parte din ea se va sparge şi din cauza asta ce rămâne va avea prea mult de-ndurat. Toată şandramaua se va prăbuşi ca un castel de nisip pe plajă.

— Am văzut unul dintre oraşele eroilor, spuse Luet.

— Şi poveştile erau adevărate, zise Obring. Asta mă face să mă-ntreb dacă Skudnooy n-o fi, şi el, pe-aici, pe undeva.

— Catalogul zice că nu-i, îl lămuri Issib. Am întrebat.

— Mare păcat! Atâta amar de aur!

— Da, s-o crezi tu! replică Elemak. Şi cui l-ai fi vândut? Sau crezi că l-ai fi mâncat? Ori l-ai fi îmbrăcat?

— Aa, n-am voie nici să *visez* la bogăţii uriaşe, despre asta-i vorba? întrebă Obring sfidător. Numai visurile practice sunt permise?

Elemak dădu din umeri şi renunţă să mai discute.

După ce părăsiră vecinătatea oraşului Raspyatny – şi avuseseră nevoie de-o zi întreagă ca să ocolească zona de vest, care părea, într-adevăr, să fi acoperit toată suprafaţa muntelui – îşi croiră drum printr-o trecătoare înaltă, care probabil avusese o lăţime constantă pentru a-nlesni o circulaţie intensă.

— Cândva, asta a fost artera dintre Oraşele Focului şi Oraşele Stelelor, explică Issib. Acum duce numai în deşert.

Ieşiră din trecătoare şi se pomeniră în faţa unei savane vaste şi uscate; insula se îngusta în porţiunea aceea, Marea de Stele era la răsărit, iar la apus, în depărtare, scânteia albastră Marea Lucioasă. În timp ce coborau, pierdură din vedere marea de la apus; în schimb, la sfatul Sufletului Suprem, se ţinură aproape de ţărmul răsăritean, pentru că acolo ploua mai des şi puteau pescui în mare.

Era un drum pretenţios – uscat, trebuiră să sape fântâni de

trei ori şi fierbinte, soarele tropical îi bătea în cap. Dar era exact tipul de teren cu care atât Elemak, cât şi Volemak se obişnuiseră în tinereţe, aşa că avansară destul de repede. La zece zile după ce ieşiră din strâmtoarea din Munţii Dalatoi, Sufletul Suprem le ceru s-o ia spre sud când litoralul coti spre sud-est, iar când urcară printre dealuri unduioase, cu pante line, iarba se îndesi şi în peisaj începură să apară copaci. Trecură printre munţi scunzi şi roşi de vreme, străbătură valea unui râu, urcară alte dealuri, apoi coborâră în cel mai frumos ţinut pe care-l văzuseră vreodată.

Pâlcurile de copaci alternau echilibrat cu păşunile întinse; pe câmpiile pline de flori sălbatice zumzăiau albinele, promiţând miere uşor de găsit. Pâraiele cu apă limpede se scurgeau toate într-un râu lat, şerpuitor. Shedemei descălecă şi încercă solul.

— Nu-i ca iarba din deşert, remarcă ea. Nu-s doar rădăcini. E-adevărat humus. Putem cultiva pajiştile fără să le distrugem.

Pentru prima oară în călătoria lor, Elemak nu se deranjă să se consulte cu Volemak despre locul unde să se-aşeze tabăra. Nu exista niciun loc pe unde treceau în care să *nu* fi putut poposi peste noapte.

— Toţi locuitorii din Seggidugu ar putea trăi regeşte-n ţinutul ăsta, spuse Elemak. Nu crezi, Tată?

— Iar noi suntem singurii oameni de-aici, răspunse Tata. Sufletul Suprem a pregătit locul pentru noi. Ne-a aşteptat zece milioane de ani.

— Aşadar, rămânem aici? Asta-i destinaţia noastră?

— Rămânem aici, deocamdată, preciză Volemak. Cel puţin câţiva ani. Sufletul Suprem încă nu-i pregătit să ne ducă-n stele, înapoi pe Pământ. O vreme, aici va fi casa noastră.

— *Câţi* ani? întrebă Elemak.

— Destui cât să construim case de lemn şi să transformăm corturile noastre vechi în prelate şi draperii. Din acest loc nu vom mai călători, nici pe uscat, nici pe apă. Numai când ne vom ridica la stele-l vom părăsi. Aşadar, haideţi să-l numim Dostatok, pentru că ne va-mplini nevoile din belşug. Râului îi vom spune Rasa, pentru că-i puternic şi plin de viaţă şi nu va-

nceta să ne ofere ce ne trebuie.

Rasa încuviinţă uşor din cap, în semn că recunoaşte cinstea; afişă un surâs cât se poate de vag, din care Luet, cel puţin, înţelese că Rasa ştia că, prin noile nume alese, soţul ei vrea să fie conciliator.

Îşi aşezară colonia pe un promontoriu jos, care dădea spre gura de vărsare a Râului Rasa în Oceanul de Sud – pentru că atât de departe ajunseseră, lăsând în urmă Marea Lucioasă şi Marea de Stele. Intr-o lună, aveau toţi case de lemn cu acoperişuri de stuf, iar la latitudinea respectivă puteau cultiva tot timpul plante, aşa că nu conta când le sădeau; în fiecare zi ploua puţin, iar furtunile puternice treceau repede, fără să provoace pagube.

Animalele erau atât de blânde, încât nu se temeau de om; oamenii au domesticit repede capre sălbatice, care se trăgeau în mod clar din aceleaşi vieţuitoare crescute în turme pe dealurile de lângă Basilica – laptele de cămilă a ajuns, în sfârşit, un lichid pe care numai puii de cămilă trebuiau să-l mai bea, iar expresia „brânză de cămilă“ a devenit un eufemism pentru bebeluşii bine hrăniţi, cu scutecul neschimbat. În următorii şase ani, s-au născut alţi copii, până când numărul micuţilor a ajuns la treizeci şi cinci, cu vârste cuprinse între aproape opt ani şi câteva zile. Îşi cultivau ogoarele în comun şi împărţeau roadele în mod egal; din când în când, bărbaţii plecau şi vânau împreună, aducând acasă carne pentru pus la uscat şi la sărat şi piele pentru tăbăcit. Rasa, Issib şi Shedemei şi-au asumat educarea copiilor, deschizând o şcoală.

Nu că viaţa lor ar fi fost un basm al păcii şi fericirii veşnice. Oamenii se mai certau – Kokor n-a vorbit cu Sevet un an din cauza unei pricini neînsemnate; Meb s-a certat cu Obring şi cel din urmă şi-a construit o casă mai departe de restul grupului. Existau resentimente – unii credeau că alţii nu muncesc destul, alţii, că munca lor era mai valoroasă decât efortul celorlalţi. Şi mai exista o tensiune discretă permanentă între femei, care o considerau conducătoare pe Rasa, şi bărbaţi, care presupuneau că nicio hotărâre nu era finală, dacă n-a fost aprobată de Volemak sau Elemak. Dar au trecut peste toate

crizele, peste toată încordarea, găsind un echilibru de conducere între devotamentul lui Volemak faţă de scopurile Sufletului Suprem, compasiunea perspicace a Rasei şi evaluarea categorică a nevoilor, făcută de Elemak. Orice eventuală nefericire din sufletele lor era ţinută sub control, îngropată în munca grea care le marca ritmul vieţii şi apoi dispărea în momentele de bucurie neţărmurită şi dragoste neprecupeţită.

De-a lungul anilor, au ajuns să ducă o viaţă atât de frumoasă, încât nu era unul care să nu vrea, când se gândea la tot şi la toate, ca Sufletul Suprem să uite că trăiesc acolo şi să-i abandoneze în armonia şi fericirea din Dostatok.

9. PERIMETRUL

Când avea şapte ani, Chveya a-nţeles perfect cum funcţiona lumea. Acum împlinise opt şi avea nişte nedumeriri.

Ca toţi copiii din Dostatok, a crescut înţelegând relaţiile simple dintre familii. De exemplu, Dazya cu fraţii şi surorile ei mai mici le aparţineau lui Hushidh şi Issib. Krassya şi Nokya, cu fraţii şi surorile lor mai mici, ţineau de Kokor şi Obring. Vasnya cu fratele şi sora ei erau ai lui Sevet şi Vas. Şi tot aşa, fiecare ceată de copii aparţinea de o mamă şi un tată.

Singura ciudăţenie din această imagine clară a universului, cel puţin până când Chveya a împlinit opt ani, o reprezentase Bunicul şi Bunica, Volemak şi Rasa, care nu numai c-aveau doi micuţi ai lor – fraţii Okya şi Yaya, care-ar putea la fel de bine să fie gemeni, pentru că, aşa cum a spus Vasnya odată, împărţeau un singur creier – dar erau şi părinţii tuturor celorlalţi părinţi.

Chveya ştia asta pentru că, în momente neobişnuite, auzise adulţii zicându-i Bunicii nu doar „Doamna Rasa“ ori „Bunica“, ci şi „Mama“, iar pe propriul ei tată, pe al lui Proya, Elemak, şi pe al Skiyei, Mebbekew, că îi ziceau Bunicului mai des „Tată“.

În mintea Chveyei, asta-nsemna că Volemak şi Rasa erau Primii Părinţi, pentru c-au dat naştere întregii omeniri. O parte din ea ştia că nu aşa stăteau lucrurile, pentru că Shedemei le explicase clar la şcoală că-n locuri îndepărtate existau milioane de oameni, iar Bunicul şi Bunica nu le dăduseră viaţă *tuturor.* Dar acele locuri erau de legendă. Nu fuseseră văzute niciodată. Lumea era numai ţinutul Dostatok, frumos şi sigur, iar în acel loc nu exista un singur om care să nu se tragă din căsătoria lui Volemak cu Rasa – cel puţin aşa părea.

În realitate, pentru Chveya, lumea adulţilor era destul de îndepărtată pentru a-i satisface orice nevoie de ciudăţenie ar fi avut ea; nu trebuia să se gândească la tărâmuri mitice, ca

Basilica, Potokgavan şi Gorayni, Pământul şi Harmony, unele dintre acestea fiind planete, altele oraşe, altele naţiuni, deşi Chveya nu pricepuse niciodată regula care stabilea la ce anume se referă fiecare denumire. Nu, lumea Chveyei era dominată de lupta continuă dintre Dazya şi Proya pentru a pune mâna pe putere în rândul copiilor.

Dazya era Copilul cel mai Mare, fapt care-i conferea o autoritate imensă. Ea o folosea nepotrivit, exploatându-i pe cei mai mici de câte ori putea, transformând-o în servicii şi „favoruri“ personale pe care le primea fără recunoştinţă. Dacă unul dintre cei mici refuza să se supună, îi bloca accesul la orice joc, pur şi simplu anunţând că, dacă „copilul ăla“ va participa la joc sau la concurs, ea nu va lua parte la el. La fel se purta Dazya cu fetele mai apropiate de vârsta ei, deşi cu mai multă subtilitate – nu insista să i se facă servicii personale umilitoare, însă se aştepta ca, atunci când hotăra că un lucru se va desfăşura într-un anumit fel, toate fetele s-o aprobe, iar cine se va opune va fi ostracizat cu discreţie. Chveya fiind Al Doilea Copil, cu doar trei zile mai tânără, nu vedea niciun motiv pentru care s-accepte un rol de slugă. În consecinţă, avea foarte mult timp pentru sine, întrucât Dazya nu tolera să fie nimeni egala ei şi niciuna dintre fete nu avea tăria să o înfrunte.

În timp ce Dazya îşi clădea regatul printre copiii mai mici şi fetele mai mari, Proya – fiul cel mai mare al lui Elemak şi Al Doilea Băiat – se făcuse prinţ printre prinţi. Era singura persoană care-o putea ridiculiza pe Dazya şi râde de regulile ei şi toţi ceilalţi băieţi îi ţineau isonul. Dazya îi ostraciza pe băieţii mai mari, dar lor nici nu le păsa, pentru că jocurile la care voiau să ia parte şi aprobarea după care tânjeau le primeau de la Proya. Cea mai crâncenă umilinţă pe care a-ndurat-o Dazya a fost când propriul ei frate, Xodhya, s-a alăturat lui Proya şi s-a folosit de puterea lui ca de un scut pentru apărarea propriei independenţe de regulile surorii sale mai mari. Fratele mai tânăr al Chveyei, Zhyat, şi uneori chiar Motya, care era cu un an mai mic decât Zhyat şi nu făcea parte dintre băieţii mai mari, i se alătura regulat lui Proya, dar

Chveyei nu-i păsa, pentru că asta-nsemna şi mai multă umilinţă pentru Dazya.

Bineînţeles, în toiul conflictelor, Chveya le ţinea partea celorlalte fete, fie dispreţuindu-i pe băieţii rebeli, fie dându-le peste nas, dar în sufletul ei tânjea să facă parte din regatul lui Proya. *Ei* erau cei care jucau jocuri dure şi minunate de-a vânătoarea şi de-a moartea. Ar face-o chiar şi pe căprioara, dac-ar chema-o să se joace cu ei, i-ar lăsa s-o vâneze şi s-o doboare cu săgeţile lor boante, dac-ar putea face parte dintre ei, în loc să stea, prizonieră nenorocită, în regatul-capcană al Dazyei. Dar când i-a pomenit, pe departe, fratelui ei Zhyat despre dorinţa sa, el a făcut un adevărat spectacol de greaţă înăbuşită şi râgâituri, aşa că fata a renunţat.

Cel mai tare îi invidia pe Okya şi pe Yaya, cei doi fii ai Bunicii şi Bunicului. Okya era Primul Băiat, Yaya, Al Patrulea. Cei doi l-ar fi putut detrona uşor pe Proya din poziţia lui de şef peste băieţi, mai ales pentru că le făceau pe toate împreună şi i-ar fi putut supune pe ceilalţi băieţi. Dar nu se sinchiseau de asta, doar luau parte la jocurile lui Proya când aveau chef şi nici nu se preocupau de cine era la conducere. Asta pentru că se considerau adulţi, în niciun caz copii. *„Noi* suntem din aceeaşi generaţie ca părinţii voştri“, îi spusese odată Yaya Chveyei. Din clipa aceea, Chveya nu scăpa ocazia să sublinieze că Yaya era mult mai scund decât ea şi înc-avea o puţulică de iepure, făcându-i pe ceilalţi copii să râdă, deşi le era frică de Yaya. Acesta nu făcea decât să se uite la ea cu dispreţ şi să plece. Dar Chveya a observat că nu mai urina în faţa micuţilor.

Când Chveya era brutal de sinceră, trebuia să recunoască în sinea ei că motivul pentru care era complet izolată de alţi copii era acela că pur şi simplu nu-şi putea ţine gura închisă. Dacă vedea că cineva-i bătăuş, incorect sau egoist, o spunea fără reţineri. Nu conta că tot fără reţineri vorbea şi atunci când vreunul se dovedea nobil, bun sau generos – lauda se uita repede, în vreme ce jignirile se treceau la catastif pentru totdeauna. Astfel, Chveya n-avea prieteni adevăraţi printre copii – erau prea ocupaţi să se dea bine pe lângă Dazya sau

Proya ca să-i ofere ei o prietenie adevărată, în afară de Okya şi Yaya, bineînţeles, care erau şi mai distanţi şi preocupaţi unul de celălalt în aşa-zisa lor postură de adulţi.

Numai când Chveya a-mplinit opt ani şi a constatat cât de puţină atenţie îi acorda oricine altcineva, în afară de părinţii ei, zilei sale de naştere, după tam-tamul făcut în jurul aniversării Dazyei, şi-a pierdut complet speranţa că va fi o persoană cu o anumită însemnătate în lume. Nu era destul de rău că Dazya le poruncea tuturor cu atâta nesimţire, de ce trebuiau adulţii să facă un festival de ziua ei? Tata i-a explicat că, desigur, festivalul nu se organiza pentru Dazya, ci pentru că ziua ei marca începutul unei generaţii întregi de copii – dar ce conta dacă maturii o priveau astfel sau nu? Rămânea faptul că prin festivalul acela se afirmase dominaţia de fier a Dazyei asupra celorlalţi copii şi chiar i se oferise fetei o superioritate temporară asupra lui Proya însuşi, iar Okya şi Yaya au stat îmbufnaţi toată petrecerea, când au fost trataţi de sus şi trimişi cu liota de copii, lucru pe care l-au considerat greşit, pentru că ei *nu* făceau parte din generaţia mai tânără. Cum au putut interveni adulţii atât de neglijent şi distructiv în ierarhia copiilor? Ca şi cum n-ar fi considerat că vieţile lor sunt *adevărate.*

Acela a fost momentul în care Chveya a avut intuiţia profundă a faptului că lumea adulţilor şi cea a copiilor sunt, probabil, identice în felul lor de-a funcţiona, atât doar că cei mici sunt permanent supuşii celor mari. A început cu o conversaţie dintre Chveya şi mama ei, care-i pieptăna părul după baie:

— Cu cât băieţii-s mai tineri, cu-atât sunt mai dezgustători, spuse Chveya, gândindu-se la al doilea ei frate, Motya, care tocmai a descoperit ce tămbălău se făcea dacă se scobea în nas şi se ştergea de haina surorii sale, obicei pe care Chveya n-avea de gând să-l tolereze, indiferent dac-o afecta pe ea sau pe mica Zuya, care nu se putea apăra.

— Nu-i neapărat adevărat, zise Mama. Pur şi simplu găsesc alte *metode* de-a fi dezgustători când cresc.

Mama vorbise fără prea multă convingere, ca şi când ar fi

făcut o glumă, dar pentru Chveya momentul acela îi adusese iluminarea. A-ncercat să şi-l închipuie pe tatăl Krassyei, Obring, scobindu-se în nas şi ştergându-se de Mama şi a realizat c-aşa ceva nu se putea întâmpla. Dar poate că existau şi alte lucruri dezgustătoare pe care le-ar face Obring. Trebuie să-l urmăresc şi să aflu, şi-a spus Chveya.

Nu se-ntrebă dacă Obring era cel pe care trebuia să-l urmărească – văzuse deseori cum Mama îşi pierdea răbdarea când vorbea Obring la şedinţele de consiliu. N-avea pic de respect pentru el şi nici Tata n-avea, deşi el se ascundea mai bine. Aşa că, dacă exista vreun bărbat adult care să exemplifice comportamentul dezgustător, cu siguranţă că acela era Obring.

De aceea, Chveya avea să-şi concentreze atenţia pe adulţii din jurul ei, urmărind să descopere cine era Dazya printre mame şi Proya printre taţi. Pe parcurs, a-nceput să înţeleagă lucruri pe care nu le-nţelesese până atunci. Lumea nu era un loc atât de clar şi simplu cum crezuse ea.

Revelaţia cea mai şocantă a venit în ziua când a discutat cu părinţii ei despre căsătorie. În ultima vreme, i-a devenit limpede că, odată şi odată, copiii vor creşte, se vor împerechea, vor avea prunci şi vor începe din nou ciclul vieţii – asta din cauza unei observaţii josnice făcute de Toya despre ce anume voia, de fapt, să-i facă Proya Dazyei. Toya intenţionase să facă o remarcă obscenă, înspăimântătoare, dar Chveya şi-a dat seama că, departe de-a fi înspăimântătoare, era, probabil, o profeţie. N-ar fi Proya şi Dazya perechea perfectă? Proya ar fi ca Elemak, iar Dazya probabil că i-ar zâmbi cu devotament desăvârşit, ca Eiadh lui Elemak. Sau ar fi Dazya ca mama ei, Hushidh, mult mai puternică decât soţul ei, Issib, pe care-l căra peste tot şi-l îmbăia ca pe-un bebeluş? Sau şi-ar continua Proya şi Dazya lupta pentru supremaţie de-a lungul vieţii, încercând să-şi întoarcă propriii copii unul împotriva celuilalt?

Gândul o făcu pe Chveya să se-ntrebe cu care dintre băieţi se va căsători ea. Va fi unul din primul an, de vârsta ei? Asta-ar însemna sau Proya, sau Okya, iar amândoi îi repugnau. Dar

băieţii din al doilea an? Frăţiorul lui Dazya, Xodhya, frăţiorul lui Proya, Nadya, sau „adultul“ Yaya – halal selecţie! Iar copiii din al treilea an aveau vârsta insuportabilului ei frate, Motya – nici nu *visa* să se mărite cu cineva *atât* de tânăr!

Aşa că atacă subiectul cu părinţii ei la dejun, într-o dimineaţă când Tata nu mergea la vânătoare, aşa că mâncau împreună.

— Crezi că va trebui să mă mărit cu Xodhya? întrebă ea, pentru că hotărâse că Xodhya era alternativa cea mai puţin dezgustătoare.

— În nici-un caz, răspunse Mama fără ezitare.

— De fapt, zise Tata, ţi-am interzice-o.

— Atunci, cu *cine?* Cu Okya? Cu Yaya?

— Aproape la fel de rău, spuse Tata. Ce-i asta, ai de gând să-ţi întemeiezi o familie curând?

— Normal că se gândeşte la asta, Nyef, rosti Mama. Fetele se gândesc la asemenea lucruri la vârsta ei.

— Atunci, ar putea ţine minte că n-o să se mărite cu un unchi bun şi în niciun caz cu un băiat care-i e verişor primar bun de două ori.

Cuvintele acestea nu-nsemnau absolut nimic pentru Chveya, însă trimiteau către tenebroase mistere. Ce lucru cumplit făcuse Xodhya pentru a deveni „verişor primar bun de două ori“? Aşa că-ntrebă.

— Nu-i vorba c-ar fi făcut *el* ceva, îi explică Mama. Numai că mama lui, Hushidh, e sora mea bună – amândouă avem aceeaşi mamă şi acelaşi tată. Iar tatăl lui Zaxodh, Issib, e fratele bun al tatălui tău; amândoi au aceeaşi mamă şi acelaşi tată, adică Bunica şi Bunicul. Asta-nseamnă c-aveţi *toţi* strămoşii comuni – e cea mai apropiată legătură de sânge dintre toţi copiii, iar căsătoria dintre voi iese din discuţie.

— Dacă va fi posibil s-o evităm, adăugă Tata.

— P*e-asta o* putem evita, spuse Mama. Şi la fel simt şi când e vorba de Oykib şi Yasai, pentru că ei *tot* fiii Rasei şi ai lui Volemak sunt.

Chveya primi toate acestea cu calm, însă pe dinăuntru era răvăşită. Hushidh şi Mama erau surori bune, dar *nu* fiicele

Bunicii şi Bunicului! Iar Tata şi Issib erau fraţi buni, ca Oykib şi Yasai, iar legătura desăvârşită dintre fraţi exista pentru că erau toţi fiii Bunicii şi ai Bunicului. Totuşi, însăşi folosirea cuvântului „bun" presupunea şi existenţa unor altfel de fraţi, deci care *nu* erau fiii lui Volemak cu Rasa. Cum se putea asta?

— Ce s-a întâmplat? o întrebă Tata.

— Nu-mi… cu cine mă pot *măr*ita?

— Nu-i cam devreme…. începu Tata.

Mama interveni:

— Băieţii care te dezgustă astăzi ţi se vor părea mult mai interesanţi pe măsură ce creşti. Crede-mă pe cuvânt, draga mea Veya, pentru că nu vei crede profeţia *aceasta* în mod special, până când nu se va adeveri. Dar când va veni ziua aceea minunată…

— Ziua aceea oribilă, vrei să spui, mormăi Tata.

— … vei putea să-ţi întorci privirea spre Padarok, de exemplu, pentru că el nu-i rudă cu nimeni, în afară de surioara lui, Dabrota, şi de părinţii lui, Zdorab şi Shedemei.

Era pentru prima oară când Chveya îşi dădea seama că Zdorab şi Shedemei nu erau înrudiţi cu ceilalţi, dar acum îşi aminti că, demult, îl antipatizase pe Padarok, pentru că le spunea Bunicii şi Bunicului „Rasa" şi „Volemak", părând lipsit de respect; dar *nu* era deloc o lipsă de respect, pentru că *nu erau* bunica şi bunicul lui. Oare-nţelegea toată lumea?

— Şi, adăugă Tata, pentru că există un singur Rokya care să se ocupe de toate puberele din Dostatok…

— Nyef! rosti Mama cu asprime.

— … nu vei avea de ales decât – cum ai formulat tu, draga mea vizionară în ape? – a, da, să-ţi întorci privirea spre Protchnu sau Nadezhny, pentru că mama lor, Eiadh, nu-i înrudită cu nimeni de-aici, iar tatăl lor, Elemak, e doar fratele meu vitreg. La fel şi spre Umene, al cărui tată, Vas, nu-i rudă cu noi, şi a cărui mamă, Sevet, e doar sora mea vitregă.

Lasă-i pe Proya, Nadya şi Umya.

— Cum se poate ca Sevet să fie doar sora ta vitregă? Întrebă Chveya. E din cauză c-ai atâţia fraţi şi ea nu mai poate fi sora ta bună?

— Of, este deja un coşmar, se plânse Mama. Chiar trebuia să se-ntâmple în dimineaţa asta?

Tata, însă, a continuat şi i-a explicat că Volemak fusese însurat cu alte două femei în Basilica, femei care-i născuseră pe Elemak şi Mebbekew, apoi a fost căsătorit cu Rasa destul de mult ca să-l aibă pe Issib; apoi Doamna Rasa „n-a reînnoit" contractul şi, în schimb, s-a măritat cu un bărbat pe nume Gaballufix, care era şi fratele vitreg al lui Elemak, pentru că mama *lui* fusese una dintre fostele soţii ale lui Volemak, şi cu acest Gaballufix le-a avut Doamna Rasa pe Sevet şi Kokor. După aceea, ea n-a mai reînnoit contractul lui Gaballufix, ci s-a întors la Volemak şi s-a căsătorit cu el permanent, apoi l-a avut pe Nafai şi, mai recent, pe Okya şi Yaya.

— Ai înţeles?

Chveya nu reuşi decât să încline din cap stupefiată. Lumea ei se-ntorsese cu susul în jos. Nu numai din cauza confuziei create de cine cu cine era rudă până la urmă, dar şi din cauza ideii că doi oameni nu trebuiau să rămână toată viaţa căsătoriţi – că mama şi tatăl cuiva vor sfârşi prin a se căsători cu alte persoane absolut diferite şi prin a avea copii care se gândeau numai la unul dintre ei ca la Mama, celălalt fiindu-le total străin!

Era-nspăimântător, iar în noaptea următoare fata a avut un coşmar în care şobolani uriaşi au venit la ei acasă şi l-au luat pe Tata în somn, iar când s-a trezit Mama, nici n-a observat absenţa lui, pur şi simplu l-a adus pe micul Proya – acum devenit bărbat, pentru că era un vis – şi i-a spus: „Acesta este noul tău tată, până când îl vor lua şobolanii şi pe *el.* "

Se trezi scâncind.

— Ce-ai visat? o întrebă Mama, în timp ce-o liniştea. Spune-mi, Veya, de ce plângi?

Fata îi povesti.

Mama o duse în camera Tatei şi a ei, îl trezi pe Tata şi-o puse pe Chveya să-i povestească şi *lui* visul. El nici măcar nu păru interesat de amănuntul acela înfiorător, adică de venirea lui Proya în casa lor ca să-l înlocuiască pe el. El nu vru să ştie decât de şobolanii uriaşi. Îi ceru să i-i descrie de mai multe ori,

deşi Chveya nu ştia ce să-i spună despre ei decât că erau şobolani şi erau mari şi chicoteau, zicându-şi unul altuia cât de deştepţi sunt în timp ce-l duceau pe Tata.

— Totuşi, zise Tata, e prima oară-n noua generaţie. Şi nu-i de la Sufletul Suprem, ci de la Păstrătorul Pământului.

— Poate să n-aibă nici-o însemnătate, spuse Mama. Poate-a auzit de unul dintre visele acelea.

Dar când au întrebat-o dacă auzise poveşti cu şobolani uriaşi înainte de a-i visa, Chveya habar n-avu despre ce anume vorbeau. Singurii şobolani de care auzise erau cei care-ncercau întruna să fure hrana din hambare. Mai aveau şi alţii vise cu şobolani? Adulţii erau atât de ciudaţi – nu le păsa că se destramă familii, copiii au fraţi şi surori vitrege şi alte monstruozităţi asemănătoare, dar un vis despre un şobolan uriaş – *asta era* important pentru ei. Tata chiar zise:

— Dacă mai visezi vreodată şobolani uriaşi sau alte animale ciudate, trebuie să ne spui imediat. S-ar putea să fie foarte important.

Abia când Luet o acoperi din nou în pătuţul ei reuşi Chveya să pună întrebarea care-o frământa cu adevărat:

— Mamă, dacă tu nu vei reînnoi contractul cu Tata, cine va fi noul nostru Tată după aceea?

O expresie de înţelegere şi compasiune apăru pe faţa mamei:

— O, Veya, drăguţa mea croitoreasă, *asta* te-ngrijorează pe tine? Am renunţat la asemenea legi când am plecat din Basilica. Căsătoriile sunt pentru totdeauna aici. Pân-la moarte. Aşa că-n familia noastră Tata va fi întotdeauna tatăl, iar eu voi fi întotdeauna mama şi nimic nu se va schimba. Te poţi baza pe asta.

Mult mai liniştită, Chveya se culcă. Îi mai trecură prin cap nişte gânduri în timp ce adormea: ce oribil trebuie să fi fost să trăieşti în Basilica şi să nu ştii cine se va căsători cu părinţii tăi de la an la an – la fel de bine puteai să trăieşti într-o casă în care tavanul să fie podeaua în ziua următoare. Şi înc-un gând: „Eu sunt prima din noua generaţie care-a visat despre şobolani uriaşi şi, într-un fel, e grozav, aşa că trebuie să fiu

foarte mândră de mine şi, dac-aş fi ştiut asta, aş fi visat şobolani uriaşi mai demult.“ Şi iar un gând: „Rokya e băiatul neînrudit cu nimeni, aşa că cel mai bine-i să mă căsătoresc cu el, deci mă voi mărita cu el şi *asta* îi va demonstra Dazyei cine-i cea mai bună.“

Nafai şi Luet nu prea dormiră în noaptea aceea. Fiecare dintre ei rezonase la altceva din visul Chveyei. Pe de-o parte, pentru Luet, ceea ce conta era că, în sfârşit, unul dintre copii dovedea abilitatea după care Sufletul Suprem îşi făcea alegerile. Ştia că-i vanitoasă, dar i se părea potrivit ca primul născut al vizionarei în ape să fie primul care să aibă un vis cu subînţelesuri. Murea de nerăbdare s-o ducă pe fiica ei în apa râului, să vadă dacă putea deprinde s-alunece voit în somnul care aducea vise adevărate, aşa cum învăţase să facă Luet de una singură.

Pe de altă parte, pentru Nafai, ceea ce conta era că, dup-o tăcere atât de lungă, cineva primise un mesaj în sfârşit. Iar mesajul, oricât de vag, oricât de legat de nedumeriri copilăreşti, venea, totuşi, de la Păstrătorul Pământului şi asta-l făcea mai important decât dac-ar fi fost de la Sufletul Suprem.

În definitiv, cu Sufletul Suprem conversau tot timpul, prin intermediul Catalogului. Acesta, însă, la permitea doar accesul la memoria Sufletului Suprem. Nu-i lăsa să înţeleagă planurile Sufletului Suprem, să afle de la el exact ce anume aştepta de la ei Sufletul Suprem să facă anul ăsta sau următorul. Prin urmare aşteptau, aşa cum aşteptaseră întotdeauna, ca Sufletul Suprem să dea un impuls lucrurilor printr-un vis sau o voce în mintea lor. Petrecuseră atâţia ani în Dostatok şi Sufletul Suprem nu le trimisese niciun vis, nu auziseră nicio voce, iar singurul mesaj primit de la Catalog, după ce-i cercetaseră memoria, era „staţi şi aşteptaţi“.

Dar Păstrătorul Pământului nu era legat de un plan sau program al Sufletului Suprem; şi-a trimis visul de la ani-lumină de pe Pământ. Era imposibil să ghiceşti scopul Păstrătorului Pământului – visele trimise de el păreau amestecate cu grijile persoanei care primea visul, aşa cum s-a întâmplat când a visat Chveya şobolani. Însă existau teme care se repetau – nu

visase Hushidh şobolani tot sub formă de duşmani atacându-i familia? Asta părea să sugereze că şobolanii mari aveau să fie o problemă pentru ei pe Pământ – deşi existau şi vise în care şobolanii şi îngerii de pe Pământ se-mprieteneau cu oamenii şi deveneau egalii lor. Era atât de dificil să-nţelegi toate acestea – dar un lucru era sigur. Visele de la Păstrătorul Pământului nu-ncetaseră, aşa că, probabil, în curând avea să se-ntâmple ceva, poate va-ncepe următoarea etapă a călătoriei lor.

Pentru că Nafai îşi pierdea răbdarea. Asemenea celorlalţi, îi plăcea cum trăiau în Dostatok, însă nu putea uita că nu acesta era scopul călătoriei lor. Ii aştepta o îndatorire neîndeplinită, o călătorie prin spaţiu, spre planeta din care se trăgea omenirea, întoarcerea oamenilor pentru prima oară după patruzeci de milioane de ani, iar Nafai tânjea să plece. Viaţa în Dostatok era dulce, dar mult prea limitată şi armonioasă. Lucrurile păreau a se fi *încheiat* aici, iar lui Nafai nu-i plăcea sentimentul că viitorul fusese plănuit, că nu se vor mai petrece alte schimbări decât cele previzibile, aduse de bătrâneţe.

Suflet Suprem, întrebă Nafai în gând, acum, că Păstrătorul Pământului s-a trezit din nou, te vei trezi şi tu? Ne vei trimite în următoarea etapă a călătoriei noastre?

Nafai era extrem de conştient de diferenţa dintre reacţia lui şi a lui Luet la visul Chveyei. El dispreţuia şi invidia deopotrivă atitudinea lui Luet. O dispreţuia pentru că Luet părea să fi permis ca Dostatok să devină universul ei – cel mai mult îi păsa de copii şi asta-nsemna că şi ei puteau deveni vizionari, mai ales ce grozav era că Chveya a lor a fost prima care-a visat vise adevărate. Cum să compari aşa ceva cu vestea că Păstrătorul Pământului a acţionat din nou? În acelaşi timp, Nafai o invidia pe Luet tocmai pentru legătura ei cu viaţa din Dostatok – nu se putea abţine să nu creadă că era mult mai fericită decât el, pentru că lumea ei se învârtea *într-adevăr* în jurul copiilor, familiei, comunităţii. Trăiesc într-o lume mare, dar am puţine legături cu ea; Luet trăieşte într-una mai mică, dar o poate schimba şi poate fi schimbată de ea mult mai mult decât mine.

Nu pot deveni ca ea şi nici ea nu poate deveni ca mine. Oamenii, luaţi individual, au fost întotdeauna mai importanţi pentru ea decât pentru mine. E punctul meu slab faptul că nu sunt la fel de conştient de sentimentele altora în aceeaşi măsură ca ea. Poate că, dac-aş fi fost un observator la fel de bun şi la fel de categoric ca ea, n-aş fi spus şi făcut, din neatenţie, lucrurile care i-au determinat pe fraţii mei mai mari să mă urască atât de mult, iar atunci calea noastră prin viaţă poate-ar fi fost alta, Elya şi cu mine am fi fost prieteni tot timpul. În schimb, deşi acum, când Elemak mă respectă ca vânător şi ascultă ce spun în consiliu, între noi nu există apropiere, iar el se poartă precaut faţă de mine, căutând semne c-aş încerca să-i iau locul. Luet, pe de altă parte, nu pare să stârnească invidie printre femei. Ca vizionară în ape, ar putea fi la fel de bine văzută ca fiind rivală la poziţia dominatoare a Mamei între femei, aşa cum Elemak e rival al Tatei la conducere, iar eu sunt rivalul lui Elemak, dar între femei nu există sentimentul competiţiei. Sunt o unitate. De ce n-am putut fi una şi eu cu Elemak, şi Elemak cu Tata?

Poate că bărbaţilor le lipseşte ceva şi din cauza asta nu putem fi uniţi şi alcătui un suflet din mai multe. Dacă este aşa, atunci pierderea-i foarte grea. Mă uit la Luet şi văd cât de apropiată-i de celelalte femei, chiar şi de cele pe care nu le simpatizează prea mult; văd cât de apropiate sunt ea şi celelalte femei de copii; apoi văd cât de distant sunt eu faţă de ceilalţi bărbaţi şi mă simt atât de singur…

Astfel gândind, Nafai adormi în cele din urmă, dar dormi numai câteva ore înaintea zorilor, iar când coborî din pat observă că Luet, în timp ce amesteca în terciul de ovăz, era la fel de obosită de nesomn.

— Azi nu-i zi de şcoală, spuse ea, copiii vor fi toţi acasă, deci nici vorbă de-un pui de somn.

— Să se joace afară, zise Nafai, în afară de gemeni, bineînţeles, pe care probabil că-i putem lăsa cu Shuya şi atunci vom dormi.

— Sau am putea să ne ocupăm de ei pe rând, în loc să le-o cerem altora.

— Pe rând? se miră Nafai. Ce plictisitor!

— Vreau să *dorm,* stărui Luet. Oare de ce bărbaţii nu-s niciodată atât de obosiţi, încât nu se mai gândesc la *asta*?

— Bărbaţii care nu se mai gândesc la *asta,* cum aşa de drăguţ ai zis tu, sunt fie eunuci, fie morţi.

— Trebuie să le spunem părinţilor tăi despre visul Chveyei.

— Trebuie să le spunem *tuturor.*

— Nu cred. Ar stârni prea multă invidie.

— O, dar cui, în afară de tine, îi va păsa care dintre copii e primul care are vise adevărate?

Însă Nafai îşi dădu seama, chiar în timp ce rostea cuvintele acelea, că *tuturor* părinţilor le va păsa şi că Luet avea dreptate când susţinea că trebuie să evite invidia.

Ea se strâmbă la el.

— Eşti atât de străin de invidie, o, nobilul meu, încât te invidiez.

— Îmi pare rău, zise el.

— În plus, pentru Chveya n-ar fi bine să se creeze prea multă agitaţie. Ai văzut ce s-a-ntâmplat când am transformat aniversarea Dazyei într-un festival – e-o adevărată tirană şi-o îngrijorează pe Shuya, iar tămbălăul public a făcut-o şi mai afurisită.

— Când o văd că-i obligă pe ceilalţi copii să-i facă comisioane inutile, îmi vine să-i trag palme, spuse Nafai.

— Dar Doamna Rasa zice să…

— Să le dăm copiilor libertate să-şi întemeieze propria societate şi să scape de tiranie în felul lor, ştiu. Dar nu mă pot abţine să mă-ntreb dac-are dreptate. La urma urmei, teoria ei despre educaţie a funcţionat numai în pântecele oraşului Basilica. Dar n-am putea să considerăm că exact conflictele din călătoria noastră sunt tocmai rezultatul atitudinii ei?

— Nu, n-am putea, răspunse Luet. Mai ales pentru că oamenii care-au provocat *cele mai multe* necazuri sunt cei care au petrecut *cel mai puţin* timp fiind educaţi de Doamna Rasa. Adică Elemak şi Mebbekew, care-au părăsit şcoala îndată ce-au atins vârsta când puteau hotărî singuri pentru ei, şi Vas şi Obring, care nu i-au fost elevi niciodată.

— Nu-i chiar aşa, draga mea superficială, din moment ce Zdorab e cel mai bun dintre noi, deşi *el* n-a studiat niciodată cu ea, în timp ce Kokor şi Sevet, propriile ei fiice, sunt la fel de rele ca şi cei mai răi dintre cei răi.

— Nu faci decât să-mi *dai apă la moară*, din moment ce *ele* au învăţat la şcoala lui Dhelembuvex, şi nu la cea a mamei tale.

În clipa aceea, gemenii, Serp şi Spel, intrară în patru labe în bucătărie şi conversaţia adultă se încheie.

Când prinseră amândoi destul timp liber să tragă un pui de somn, erau treziţi de-a binelea de treburile zilei şi le sărise somnul. Aşa că porniră spre casa lui Volemak şi-a Rasei ca să se consulte cu ei despre vis.

Pe drum trecură pe lângă un grup de băieţi mai mari, care se-ntreceau la trasul cu praştia. Se opriră şi-i urmăriră o vreme, mai mult ca să vadă cum se descurcă fiii lor mai mari, Zhatva şi Motiga. Cei doi văzură că-i urmăresc, bineînţeles, şi-ncepură imediat să facă pe grozavii ca să-şi impresioneze părinţii – însă pe Luet şi Nafai nu-i interesa îndemânarea lor la trasul cu praştia, ci cum se purtau cu ceilalţi băieţi. Motiga, desigur, îi tachina întruna – era foarte conştient că era mai tânăr decât ceilalţi, iar farsele prosteşti şi comportamentul de clovn făceau parte din strategia lui de-a încerca să le intre sub piele ca să-l primească în cercul lor. Zhatva, însă, fiind mai mare, era în cercul respectiv pe bună dreptate şi ceea ce-i îngrijora pe părinţii lui era cât de servil era – cum părea să-l idolatrizeze pe Proya, un mucos arogant, care nu merita respectul lui Zhatva.

O scenă tipică – Xodhya fu lovit la mână de Motya, care-şi legăna neglijent praştia încărcată. Imediat i se umplură ochii de lacrimi şi Proya îl luă peste picior:

— N-o să fii niciodată bărbat, Xodhya! O să rămâi un puşti!

Era un joc de cuvinte pe seama numelui său, evident, şi încă unul foarte inteligent – dar şi crud, şi nu făcu decât să amplifice suferinţa lui Xodhya. Atunci, fără ca vreunul din băieţi să conştientizeze scena, Xodhya i se plânse lui Zhyat, care-l cuprinse involuntar cu braţul pe după umeri în timp ce

se răţoia la frăţiorul lui, Motya:

— Ai grijă cu praştia, creier de maimuţă!

Era un gest simplu şi instinctiv, dar Luet şi Nafai îşi zâmbiră la vederea lui. Nu numai că Zhatva îi oferea alinare lui Xodhya fără urmă de superioritate, dar distrase atenţia de la durerea lui şi lacrimile care stăteau să-i curgă pe obraji şi aruncă vina exact unde trebuia, adică pe neglijenţa lui Motya. Făcu acest gest uşor şi graţios, fără să provoace nicio clipă autoritatea lui Proya printre băieţi.

— Când îşi va da seama Zhyat că el e cel la care apelează băieţii când dau de necaz? întrebă Nafai.

— Poate că joacă rolul ăsta atât de bine pentru că nu ştie că-l joacă, răspunse Luet.

— Îl invidiez. De-aş fi putut face eu asta…

— Aha! Şi de ce n-ai putut?

— Mă *cunoşti,* Luet. Aş fi strigat la Protchnu că nu-i cinstit să-l batjocorească pe Xodhya, pentru că fusese vina lui Motya şi, dacă i s-ar fi întâmplat lui Protchnu, şi el ar fi plâns.

— Foarte adevărat, bineînţeles.

— Foarte adevărat, dar Protchnu mi-ar fi devenit duşman.

Nu trebuia să sublinieze ce consecinţe ar fi avut faptul respectiv. Nu trecuse Luet cu el destul de des prin aşa ceva?

— Pentru mine nu contează decât că Zhatva al nostru se bucură de simpatia celorlalţi băieţi şi-o merită, spuse Luet.

— Of, dac-ar învăţa de la el şi Motya!

— Motya e încă un copilaş şi nu ştim cum va fi mai târziu, doar că va fi zgomotos, va ieşi uşor în evidenţă şi va fi umilit. Cea de la care-aş vrea să înveţe Zhatva e Chveya.

— Da, fiecare copil e altfel, comentă Nafai.

Se întoarse şi o conduse pe Luet de la locul întrecerii cu praştia spre casa Tatei şi-a Mamei. Dar înţelese foarte bine dorinţa ei: faptul că Chveya era singuratică şi se izola de ceilalţi copii îi îngrijora pe amândoi – era singura nepotrivire în rândul copiilor mai mari, iar ei nu-nţelegeau de ce, pentru că nu făcea nimic ca să-şi atragă duşmănia lor. Pur şi simplu, în ierarhia micuţilor nu-şi avea locul ei. Sau poate avea unul, dar refuza să-l ocupe. Ce ironie, îşi zise Nafai – ne facem griji din

cauză că Zhatva se potriveşte *prea* bine cu rolul de slugă, apoi din cauză că Chveya refuză s-accepte acelaşi rol. Poate că ce dorim cu adevărat este ca fiii noştri să fie cei care domină! Poate încerc să-mi văd împlinite prin ei propriile ambiţii, iar asta ar fi greşit, aşa c-ar trebui să mă mulţumesc cu ei aşa cum sunt.

Probabil că Luet se gândea la aceleaşi lucruri, pentru că spuse, spărgând liniştea dintre ei:

— Amândoi îşi caută drumul prin desişul societăţii umane şi-o fac destul de bine. Tot ce putem face noi e să-i observăm şi să-i alinăm din când în când, să le dăm câte-o idee.

Sau s-o scuturăm bine pe mica Regină Dza, până când scapă de aroganţă. Nu, asta n-ar aduce decât ceartă între familii – iar ultima familie cu care ar vrea ei să se certe e a lui Shuya şi Issya.

Volemak şi Rasa ascultară cu interes visul Chveyei.

— M-am întrebat câteodată când va acţiona din nou Sufletul Suprem, spuse Tata, dar mărturisesc că n-am pus întrebări despre asta pentru că-i aşa de bine aici, încât nu vreau să fac nimic ca să ne grăbim plecarea.

— Nu că o faptă de-a noastră ne-ar *putea* grăbi plecarea, preciză Mama. La urma urmei, Sufletul Suprem are propriul ei orar de respectat, care nu ţine deloc de noi. Ei nu i-a păsat niciodată că ne-am petrecut anii ăştia mai întâi în valea jalnică din deşert, în locul mai răsărit dintre Râul de Nord şi Râul de Sud sau în locul ăsta, poate cel mai bun de pe Harmony. Ei nu i-a păsat decât să ne ţină la un loc şi pregătiţi pentru momentul când va avea nevoie de noi. Din câte ştim noi, ea pe copii plănuieşte să-i ia în călătoria spre Pământ, în nici-un caz pe noi. Iar mie asta mi-ar conveni de minune, deşi zău c-aş prefera să ne ia străstrănepoţii, multă vreme după moartea noastră, ca să nu-i vedem cum pleacă şi să ni se rupă sufletul de dorul călătorilor.

— Cu toţii simţim la fel uneori, rosti Luet.

Nafai îşi ţinu gura.

Degeaba. Tata îl citi perfect:

— Toţi, în afară de Nafai. El e gata de schimbare. Eşti un

infirm, Nyef. Nu suporţi fericirea vreme îndelungată – pe tine conflictul şi nesiguranţa te ţin în viaţă.

— Nu-mi plac conflictele, Tată, protestă Nafai.

— Poate nu-ţi *plac,* dar prosperi de pe urma lor. Nu-i o insultă, fiule, e-o simplă constatare.

— Întrebarea este, interveni Rasa, dacă *luăm vreo măsură* legată de visul Chveyei.

— Nu, răspunse imediat Luet. Absolut niciuna. Am vrut să ştiţi şi voi despre el.

— Totuşi, spuse Tata, dacă şi alţi copii au vise de la Păstrătorul Pământului, dar n-au spus nimănui despre ele? Poate c-ar trebui să-i alertăm pe toţi părinţii să ciulească urechea când îşi povestesc copiii visele.

— Răspândeşte vestea aşa, zise Rasa, şi vei ştii că Doi şi Kokor vor începe să-şi dăscălească fetele despre ce vise-ar trebui să aibă şi le-ar certa urât dacă n-ar veni cu vise despre şobolani uriaşi.

Râseră toţi, dar ştiau că Rasa spune adevărul.

— Deci nu facem nimic, deocamdată, zise Tata. Aşteptăm să vedem ce urmează. Sufletul Suprem va acţiona când e timpul să acţioneze. Pân-atunci vom munci din greu când va fi de muncit, iar între timp vom încerca să creştem copii perfecţi, care nu se ceartă niciodată.

— Oh, ăsta-i standardul succesului? întrebă Luet în zeflemea. Cei care nu se ceartă niciodată sunt cei buni?

Rasa se strâmbă râzând.

— Dac-aşa stau lucrurile, singurii copii buni sunt cei care n-au coloană vertebrală.

— Adică niciun urmaş de-al meu, iubita mea, preciză Tata.

Vizita se sfârşi; Nafai şi Luet se întoarseră acasă şi-şi văzură de treburile zilnice. Însă Nafai nu se mulţumea s-aştepte să vadă ce urmează. Îl deranja că avuseseră loc atât de puţine viziuni şi că acum singura care primea un semn de la Păstrătorul Pământului era Chveya, copilul cel mai singuratic şi prea tânăr ca să înţeleagă ce trebuie din propriul vis.

De ce-ntârzia Sufletul Suprem atât de mult? Când îi

scosese din Basilica, în urmă cu nouă ani, se grăbise foarte tare. Renunţaseră la tot ce sperau că le va oferi viaţa şi se năpustiseră-n deşert. Da, lucrurile se încheiaseră cu bine până la urmă, dar acesta *nu era* sfârşitul, nu-i aşa? Mai aveau peste o sută de ani-lumină în faţă, partea de drum pe care-l străbătuseră nu-nsemna nimic şi nu se vedea niciun semn că s-ar relua călătoria.

Răspunde-mi!

Tăcere.

Fu nevoie de înc-un vis pentru ca Nafai să treacă la acţiune. De data asta, visă Luet; Nafai se trezi dintr-un somn adânc pentru că ea scâncea, gemea şi ţipa. O scutură, vorbindu-i cu blândeţe, ca să se trezească din vis calmă.

— Ai un coşmar, îi spuse el. Ai un coşmar.

— Sufletul Suprem, rosti Luet. S-a pierdut. S-a pierdut.

— Luet, trezeşte-te. Visezi.

— M-am *trezit* acum. Încerc să-ţi povestesc visul.

— M-am visat pe mine. Mai tânără, de vârsta Chveyei. Aşa cum mă visam mai demult.

Lui Nafai îi trecu prin cap că nu se scursese chiar *atât* de mult timp de când Luet *avusese* vârsta Chveyei. Când o luase în căsătorie era o copilă, abia trecuse de zece ani. Aşadar, imaginea pe care Luet o avea despre cum arăta ea în copilărie nu putea fi foarte diferită de cum se vedea acum.

— Deci te-ai văzut pe tine copil, spuse Nafai.

— Nu – am văzut pe cineva care *semăna* cu mine, dar mi-am zis: „E vizionara în ape.“ Apoi mi-am zis: „Nu, e Sufletul Suprem, cu chip şi trup de vizionară în ape.“ Asta credeau despre mine multe femei, ştii.

— Da, ştiu.

— Pe urmă am ştiut că văd Sufletul Suprem, numai că avea chipul meu. Şi căuta ceva cu disperare. Căuta un lucru şi tot credea că-l găseşte, însă când se uita în palme nu-l vedea. Atunci mi-am dat seama că lucrul pe care-l căuta ea în toate părţile era un şobolan uriaş. Până la urmă, l-a prins şi l-a îmbrăţişat, iar el s-a transformat într-un înger şi şi-a luat zborul. Numai că ea n-a observat transformarea şi-a crezut că

şobolanul a fugit din nou. Cred că motivul pentru care aşteptăm aici e că Sufletul Suprem e confuz în legătură cu un lucru. Caută ceva.

Dar gândurile lui Nafai rămăseseră agăţate de ideea că Luet visase şobolani şi îngeri.

— Ăsta-i un vis de la Păstrător? o întrebă. Cum e posibil să fi ştiut el, cu o sută de ani înainte, că Sufletul Suprem urma să aibă necazuri *acum?*

— E doar *bănuiala* ta că visele pe care le-am avut de la ea călătoresc cu viteza luminii, spuse Luet. Poate că ştie mai multe decât credem noi.

Pe Nafai îl călca pe nervi când femeile care ştiau câte ceva despre Păstrător presupuneau că-i femeie, la fel cum îşi închipuiau şi că Sufletul Suprem e femeie. Parcă nu era atât de deranjant să considere femeie Sufletul Suprem, dar era o aroganţă când venea vorba de Păstrător. Poate tocmai pentru că Nafai ştia că Sufletul Suprem e un computer, dar habar n-avea ce anume era Păstrătorul Pământului. Dacă era cu adevărat un *zeu* sau ceva asemănător, atunci, Nafai respingea ideea că trebuia *neapărat* să fie femeie.

— Poate că Păstrătorul ne urmăreşte, ne cunoaşte foarte bine şi-ncearcă să ne trezească – iar prin noi, să trezească Sufletul Suprem.

— Sufletul Suprem nu doarme, zise Nafai. Îi vorbim tot timpul cu ajutorul Catalogului.

— Eu spun ce-am visat, stărui Luet.

— Atunci, hai să mergem mâine-dimineaţă să vorbim cu Issib şi Zdorab şi să vedem ce pot afla ei din Catalog.

— Nu. Hai acum.

— Şi să-i trezim în toiul nopţii? Au copii, ar fi un gest iresponsabil.

— Nu-i vom trezi în toiul nopţii. Mai e puţin şi se crapă de ziuă.

Avea dreptate; prin pergamentul lucios de la fereastră se ghiceau primele raze de lumină sclipind pe cer.

Zdorab se trezi instantaneu, venind să deschidă uşa înainte ca Nafai şi Luet s-ajungă la ea. Shedemei apăru în clipa

următoare şi, după câteva vorbe rostite în şoaptă, plecă să-i cheme urgent pe Issib şi pe Hushidh. Apoi se-adunară în casa unde se păstra Catalogul. Luet le povesti visul ei, iar Zdorab şi Issib începură să caute imediat răspunsuri prin Catalog.

La început, Luet îşi pierdu răbdarea în timp ce aşteptau în tăcere.

— Nu sunt de niciun folos aici, spuse ea. Iar copiii vor avea nevoie de mine.

— Nici eu nu-s de folos, zise şi Hushidh, iar Shedemei plecă odată cu ele, fără tragere de inimă. Se întoarse fiecare la casa ei. Nafai ştia că, atunci când venea vorba de căutat în Catalog, nici el nu se dovedea prea util – Zdorab şi Issib erau cei care-şi făcuseră o meserie din explorarea memoriei Catalogului, iar el nu putea concura cu ei. Ştia că femeilor le va displăcea presupunerea lui tacită că el putea rămâne, dar Luet trebuia să plece… însă mai ştia şi că-i adevărată. Activitatea zilnică a copiilor se-nvârtea în jurul lui Luet, care era întotdeauna acolo, în vreme ce Nafai pleca atât de des în expediţii de vânătoare, încât prezenţa sau absenţa lui era acelaşi lucru în viaţa lor. Nu că nu le-ar fi păsa*t dac*ă era cu ei sau nu – le păsa foarte mult – însă întâmplările obişnuite din viaţa lor nu se schimbau cu nimic.

Aşa că Nafai rămase în Casa Catalogului, în timp ce Zodya şi Issya îi puneau acestuia întrebări. Le auzi murmurul şi, când şi când, unul din ei întreba ceva, dar el chiar nu le era de niciun folos.

Întinse mana peste masă şi-şi propti dosul degetelor de Catalog.

— Faci o buclă, nu-i aşa? întrebă el.

— Da, răspunse Catalogul. Mi-am dat seama imediat ce Luet a primit visul de la Păstrător. Issib şi Zdorab lucrează deja pentru a găsi bucla.

— Probabil că se află în rutinele tale primitive, spuse Nafai, pentru că ai putea-o găsi şi te-ai putea programa să ieşi din ea, dacă te-ai fi programat tu însuţi.

— Da, zise iar Catalogul. Aşa a presupus şi Zdorab odată şi asta căutăm acum.

— Probabil că e o buclă apărută când crezi că ai găsit ceva, dar în realitate n-ai găsit, zise Nafai, amintindu-şi visul.

— Da, repetă Catalogul. Oare îşi manifesta nerăbdarea? Issib a insistat pe asta de la început, aşa că încercăm să găsim ceva ce nu pot detecta eu singur. E greu să-mi cercetez memoria după ceva ce nu am detectat înainte.

Nafai îşi dădu seama că toate gândurile lui nu făceau decât să-i urmeze, mult în spatele lor, pe Zdorab şi Issib, aşa că oftă şi-şi luă mâna de pe Catalog, se lăsă în scaun şi aşteptă. Nu suporta să fie doar un spectator la evenimentele importante. E exact ce spunea Elemak atât de des despre mine, îşi zise Nafai tăios. Trebuie să fac din mine eroul fiecărei poveşti la care iau parte. Ce-a susţinut Elemak atunci? Că-ntr-o zi, dacă nu mă opreşte el, voi găsi o cale de a fi protagonistul propriei biografii a lui Elemak. Astfel, îmi închipui că sunt vital pentru procesul de a descoperi din ce cauză se-nvârteşte Sufletul Suprem în cerc, pierzând timpul lui, pierzând timpul nostru…

Pierzând timpul nostru? Asta-i o *pierdere* de timp, să trăiesc în pace şi belşug cu soţia şi copiii mei? Atunci, fie să-mi pierd tot restul vieţii.

Ca la vânătoare, învârtindu-se în cerc, bietul Suflet Suprem îşi face singur noduri, acoperind acelaşi teren fără să-şi dea seama.

În timp ce se gândea la acestea, Nafai îşi imagină calea pe care o urmase când fusese la vânătoare ultima dată de parcă ar fi fost deasupra pământului şi s-ar fi uitat la ea în jos, ca la o hartă, văzându-şi propria cale trasată printre copaci, urmărind-o cum se răsuceşte în cercuri întrepătrunse, dar fără să treacă pe lângă acelaşi copac din aceeaşi direcţie, aşa că n-o ghicea niciodată *decât* dacă vedea harta.

Asta trebuie să facă Sufletul Suprem – să-şi urmărească propriile piste.

Se-ntinse şi atinse Catalogul, spunându-i asta Sufletului Suprem.

— Da, zise Catalogul – tot în stilul său înnebunitor, fără reproşuri. Zdorab mi-a sugerat deja să caut în istoria mea recentă un comportament repetitiv. Dar eu nu-mi urmăresc

propriul comportament. Numai pe cel uman. Nu am o autobiografie stocată aici decât în măsura în care acţiunile mele afectează omenirea. Şi, aparent, indiferent ce anume fac eu şi mă face să mă învârt într-o buclă nu are efect asupra omenirii – sau are un efect atât de neînsemnat, încât nici nu sunt conştient de el. În orice caz, nu-mi pot urmări propriii paşi.

Împiedicat din nou, Nafai nu-şi retrase mâna. Ar putea fi prea deranjant pentru ceilalţi, dac-ar tot atinge Catalogul şi pe urmă s-ar retrage.

Deranjant? Nu. Pur şi simplu nu voia ca ei să vadă că presupusa lui contribuţie era *din nou* inutilă.

Era încă adormit. Visul lui Luet îl trezise prea devreme şi, stând acolo, fără a avea ce să facă, începu să moţăie. Îşi lăsă capul pe masă, proptindu-se de celălalt braţ, dar cu degetele tot pe Catalog.

Se întoarse la imaginea lui văzută de sus, o hartă desenându-se în spatele lui în timp ce vâna învârtindu-se în cerc prin păduri. Poate chiar fac asta, îşi zise, gata să adoarmă. Poate chiar mă învârtesc în cerc.

— Nu, nu te învârteşti, îi vorbi Catalogul. Numai când animalul pe care îl urmăreşti merge în direcţia aceea.

E posibil, rosti Nafai în gând. Se poate să mă tot învârtesc în cercuri largi, căutând urme de animal, fără să-mi dau seama că-mi văd propriile urme. Poate uneori mă vânez pe mine. Poate îmi găsesc urmele proprii şi-mi spun ce animal nemaipomenit de mare, ne vom hrăni din el o săptămână, după aceea mă urmăresc şi mă urmăresc întruna şi nu mă mai ajung până într-o zi, când dau peste însuşi trupul meu zăcând extenuat şi subnutrit, *pe moarte,* astfel că, în nebunia mea, mă imaginez acum detaşat de propriul trup şi…

Moţăiam, rosti el în gând.

— Iată harta tuturor drumurilor tale, spuse Catalogul. Vei vedea că nu te învârteşti în cerc, decât atunci când urmăreşti un animal.

Nafai văzu în mintea lui o hartă clară a teritoriului din jurul Dostatokului, până sus, în munţi, şi dincolo de ei, indicând

toate drumurile lui.

Chiar am acoperit acest teritoriu, nu-i aşa? întrebă Nafai în gând.

Dar, tocmai în timp ce se gândea la asta, constată că se înşală. Exista o zonă în care nu-l dusese niciuna din incursiunile lui vânătoreşti. O regiune în formă de ic, tocmai sus, în munţi, către porţiunea lor deşertică, pe unde nu trecuse nicio potecă de-a lui.

Ai harta drumurilor pe care-au mers la vânătoare ceilalţi? întrebă Nafai.

Aproape imediat, o hartă despre care „ştia" că indică drumurile lui Elemak se suprapuse peste a lui, urmată de harta lui Vas, a lui Obring şi a vânătorilor în grup. Se întrepătrunseră până când alcătuiră o reţea strânsă în jurul Dostatokului.

Exceptând zona în formă de ic din munţi.

Ce-i în locul acela din munţi, unde nu duce nicio cărare de-a noastră?

— Despre ce vorbeşti? întrebă Catalogul.

Despre golul din hărţi. Locul unde n-a ajuns nimeni.

— *Nu* există un asemenea loc.

Nafai se concentră asupra zonei respective, acordându-i toată atenţia. Acolo! strigă în mintea lui.

— Îmi vorbeşti ca şi cum mi-ai arăta cu degetul şi văd că acorzi multă atenţie unui loc, dar pe hartă nu există niciun punct pe care tu să-l izolezi de celelalte.

Ar putea fi ceva ascuns chiar faţă de tine?

— Nimic de pe Harmony nu îmi este ascuns.

De ce ne-ai adus la Dostatok?

— Pentru că am ales acest loc în care să aşteptaţi până când sunt pregătit.

Pregătit pentru ce?

— Să mă duceţi în călătoria spre Pământ.

Şi de ce să fi venit până *aici* ca s-aşteptăm?

— Pentru că este cel mai apropiat loc în care vă puteţi descurca să trăiţi până când sunt eu pregătit.

Cel mai apropiat loc de ce anume?

— De voi înşivă. De locul în care vă aflaţi.

Se învârteau din nou în cerc, Nafai îşi dădu seama. Schimbă tactica:

Când vei fi pregătit să te ducem pe Pământ? întrebă el.

— Când vă voi chema eu, răspunse Catalogul.

Să ne chemi de unde ca să mergem încotro?

— Din Dostatok.

— Încotro?

— Pe Pământ.

Pentru Nafai era clar – spaţiul gol de pe hartă, pe care Catalogul nu-l vedea, era locul în care se vor aduna ca să plece spre Pământ – încă un loc pe care Catalogul nu-l putea numi.

— Pot numi orice loc de pe Harmony. Îţi pot zice orice nume pe care l-a dat cineva oricărui loc de pe această planetă.

Atunci, spune-mi cum se numeşte *acest* loc? întrebă Nafai, concentrându-se din nou pe golul de pe harta vânătorilor.

Arată-mi locul şi îţi voi spune.

Nafai desenă la întâmplare un cerc în jurul spaţiului gol dintre cărări.

— Vusadka, răspunse Catalogul.

Vusadka, gândi Nafai. Un nume cu sonoritate străveche. Însă similar cuvântului pentru un singur pas făcut dincolo de uşă. Întrebă Catalogul: ce înseamnă Vusadka?

— E numele acestui loc.

De când se numeşte aşa?

— Locuitorii din Raspyatny l-au denumit aşa.

Şi de unde au auzit ei de numele acesta?

— Era bine-cunoscut printre Oraşele Stelelor şi Oraşele Focului.

Care este cea mai veche trimitere la această denumire?

— Care denumire?

Imposibil ca Sufletul Suprem să fi uitat deja numele. Probabil că s-a lovit din nou de blocajul din memoria lui. Nafai întrebă:

Când s-a făcut cea mai veche trimitere la acest nume-n

Oraşele Focului?

— Acum douăzeci de milioane de ani, răspunse Catalogul.

Există cumva o trimitere mai veche-n Oraşele Stelelor?

— Bineînţeles – şi ele sunt mult mai vechi. Treizeci şi nouă de milioane de ani.

A însemnat ceva Vusadka în limba vorbită pe-atunci?

— Limbile de pe Harmony sunt toate înrudite între ele.

Catalogul evita din nou răspunsul. Nafai încercă o altă abordare circulară care să-i aducă informaţia dorită: ce cuvânt din limba vorbită în Oraşele Stelelor cu treizeci şi nouă de milioane de ani în urmă seamănă cel mai bine cu Vusadka, *în afară de* Vusadka?

— Vuissashivat'h, răspunse Catalogul.

Şi ce-nsemna asta?

— A debarca.

De pe ce?

— De pe o barcă.

Dar de ce să i se dea acestui loc din munţi un nume înrudit cu înţelesul unui verb care înseamnă a coborî de pe o barcă? A existat cândva un litoral care se-ntindea pân-aici?

— Munţii sunt extrem de vechi – erau deja bătrâni înainte de fisura care a creat Valea Focurilor.

Deci n-a existat niciodată un litoral care se-ntindea până pe pământul Vusadkăi?

— Niciodată, răspunse Catalogul. De când oamenii au debarcat de pe navele lor spaţiale pe lumea de pe Harmony.

Pentru că folosise verbul modern „a debarca" pentru a se referi la navele originare, Nafai ştiu imediat că Sufletul Suprem făcuse tot ce-i stătuse în puteri să confirme ceea ce el presupunea deja: că Vusadka era exact punctul în care, cu patruzeci de milioane de ani în urmă, aterizaseră navele, deci exact punctul în care s-ar fi putut afla o navă, dacă era posibil să mai existe aşa ceva.

Încă un gând: *Tu* eşti acolo, nu-i aşa, Suflet Suprem? Unde-au aterizat navele, acolo te afli *tu.* Memoria ta, procesoarele tale, toate sunt depozitate-n locul acela.

— Care loc? întrebă Catalogul.

Nafai se ridică, treaz de-a binelea. Scârţâitul scaunului său pe podea îi trezi şi pe ceilalţi din reverie.

— Voi găsi Sufletul Suprem, le spuse Nafai.

— Da, zise Issib. Sufletul Suprem ne-a arătat conversaţia cu tine.

— Foarte abil lucrat! remarcă Zdorab. Mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap să încep cu harta incursiunilor de vânătoare.

Nafai nu prea voia să le spună că n-o făcuse deliberat; era plăcut să fii considerat deştept. Dar îşi dădu seama c-ar fi un fel de minciună, dacă-i lasă să creadă asta despre el.

— Eu doar moţăiam, le zise. Partea cu incursiunile de vânătoare a fost o idee nebunească, apărută înainte de-a visa. Sufletul Suprem era conştient că nu poate şti că ştie şi-a recunoscut că, folosind harta, putea comunica uşor cu mine, atâta tot. A trebuit să se păcălească singur ca să-mi spună.

Issib râse.

— De acord, Nyef. Suntem toţi de acord că nu eşti deloc inteligent.

— Aşa-i, încuviinţă Nafai. N-am făcut decât s-aud când Sufletul Suprem a găsit o cale oblică de-a mă chema dincolo de barierele din mintea sa. Dacă-ntreabă de mine, spuneţi-le celorlalţi c-am plecat la vânătoare. Dar lui Luet şi soţiilor voastre puteţi, bineînţeles, să le dezvăluiţi adevărul – am plecat să caut Sufletul Suprem. Ambele afirmaţii sunt adevărate.

Zdorab încuviinţă înţelept.

— Am trăit în pace aici în toţi anii ăştia, explică el, pentru că terenul e bun, este loc pentru toată lumea şi avem ce-mpărţi din belşug. Nimeni nu se va bucura să se gândească la dezrădăcinare din nou. Unii vor fi chiar mai puţin bucuroşi – n-ar fi rău s-amânăm să le-o spunem, până când aflăm ceva concret.

Issib făcu o grimasă.

— Îmi şi imaginez *ce-adevărată* bătălie se va stârni din cauza asta. Aproape că-mi doresc să nu fi trăit vreme atât de lungă-n fericire aici. Comunitatea se va dezbina şi nici nu

vreau să mă gândesc la ce pagube vom avea până se va termina totul.

Nafai clătină din cap dezaprobator.

— Nu trebuie să se-ntâmple neapărat aşa. Sufletul Suprem ne-a trimis în această călătorie. Păstrătorul Pământului ne cheamă, şi el, pe toţi.

— Toţi sunt chemaţi, spuse Zdorab, dar câţi vor veni?

— În clipa asta, îi răspunse Nafai, eu voi pleca.

— Nu-ţi uita arcul şi săgeţile, atunci, îl sfătui Issib.

În caz c-ai găsi pe drum ceva pentru cină.

Nu-i zise: pentru ca lumea să creadă povestea cu plecatul la vânătoare.

În orice caz, era o idee bună, aşa că Nafai trecu pe-acasă ca să ia arcul şi săgeţile.

— Dacă n-ai fi avut nevoie de ele, îl mustră Luet, nu te-ai fi oprit să-ţi iei rămas-bun sau să-mi explici situaţia, nu-i aşa?

Părea foarte supărată.

— Sigur că m-aş fi oprit, se apără Nafai.

— Ba nu. Probabil că i-ai rugat deja pe cei doi să m-anunţe unde-ai plecat.

Nafai dădu din umeri.

— Oricum, m-am îngrijit ca să afli.

— Dar visul a fost al *meu* şi-al Chveyei.

— Dacă *tu* ai avut visele acelea înseamnă că tot *tu* eşti şi proprietara rezultatului lor? întrebă Nafai, începând să se enerveze la fel de tare ca ea.

— Nu, Nyef, răspunse Luet, oftând nerăbdătoare. Pentru c-am avut visul astăzi, ar fi trebuit să fiu partenera ta. Partenera ta egală. În schimb, tu mă tratezi ca pe-un copil.

— Nu i-am rugat pe cei doi să-i spună unde plec *Chveyei,* nu? Deci în niciun caz nu te-am tratat ca pe-un copil, cred.

— Nafai, nu eşti în stare să recunoşti că te-ai purtat ca un babuin? Nu eşti în stare să zici că m-ai tratat de parcă numai bărbaţii ar conta-n comunitatea noastră, ca şi cum femeile n-ar însemna nimic, şi că-ţi pare *rău* că m-ai tratat aşa?

— Nu m-am purtat ca un babuin. M-am purtat ca un bărbat. Iar, dacă mă port ca un bărbat, nu sunt mai puţin *om,* doar

mai puţin *feminin.* Să nu-mi mai spui niciodată că, dacă nu mă port cum vrea o femeie înseamnă că-s un animal.

Nafai se miră el însuşi de asprimea din vocea lui.

— Deci s-a ajuns la aşa ceva şi la noi în casă, murmură Luet.

— Numai pentru c-ai vrut tu. Să nu-mi mai zici niciodată „animal“.

— Atunci, nu te purta ca atare. A fi civilizat înseamnă să-ţi depăşeşti natura de animal. Nu să te complaci în ea, nu să te mândreşti cu ea. D*e-asta* mi-ai amintit de un babuin mascul – pentru că nu poţi fi civilizat câtă vreme tratezi femeile ca pe nişte fiinţe care trebuie intimidate. Eşti o persoană civilizată doar atunci când ne tratezi ca pe nişte prietene.

Nafai rămase în prag, clocotind pe dinăuntru de furie din cauza vorbelor ei nedrepte. Nu pentru că spunea adevărul, ci pentru că greşea când se folosea de adevăr în privinţa *lui,* în acest fel.

— Dar te-am tratat ca pe prietena mea şi ca pe soţia mea, zise Nafai. Am presupus că mă iubeşti suficient ca să nu ne certăm când e vorba de cine-i *proprietarul* viselor.

— Nu m-am supărat pentru că ţi-ai însuşit consecinţele visului meu.

— Nu?

— M-am simţit rănită pentru că n-ai împărtăşit cu *mine* consecinţele visului *tău.* Eu n-am sărit din pat şi nu m-am dus la Hushidh şi Shedemei să le povestesc visul şi de-abia pe urmă să ţi-l povestesc şi ţie.

Abia când Luet se exprimă aşa înţelese el de ce era supărată.

— A, exclamă el, îmi pare rău.

Luet era supărată încă, iar jalnica lui scuză venea cu întârziere.

— Du-te, îi spuse ea. Du-te şi găseşte Sufletul Suprem. Du-te şi găseşte ruinele străvechilor nave spaţiale-n locul străvechi în care-au aterizat. Du-te şi fii unicul erou al expediţiei noastre. Când voi merge seara la culcare, mă voi aştepta să fii vedeta viselor mele. Sper să-mi păstrezi şi *mie*

un rol cât de mic în mintea ta. Poate acela de a-ţi ţine haina când te îmbraci.

Auzindu-i vorbele, Nafai mai că se năpusti pe uşă afară. Luet nu făcuse altceva decât să repete jignirea rostită de Elemak – iar ea *ştia* cât îl duruseră cuvintele lui, pentru că i se confesase mai demult. Era crud şi necinstit din partea ei s-o repete acum. Ea, măcar, ar fi trebuit să ştie că acum nu dorinţa de a deveni erou îl îmboldea, ci patima cu care voia să afle ce se va-ntâmpla mai departe, să provoace următoarea întâmplare. Dacă-l iubea, ea ar fi trebuit să înţeleagă. Aşa că dădu să plece chiar atunci, lăsând vorbele ei amare să-l însoţească tot drumul pe munte.

În schimb, merse în camera copiilor. Dormeau toţi, în afară de Chveya, care probabil se trezise auzind cearta lor cu voce joasă, dar intensă. Nafai îi sărută pe toţi, pe Chveya la urmă.

— Mă duc să găsesc locul unde se-mplinesc cele mai frumoase vise, îi şopti, ca să nu-i trezească pe ceilalţi.

— Să-mi ţii şi mie loc în toate visele, îi răspunse fata, tot în şoaptă.

O sărută din nou şi se întoarse în bucătărie, încăperea principală a casei, unde Luet amesteca în terciul de ovăz din oala de pe foc.

— Îţi mulţumesc c-ai găsit loc pentru mine-n visele tale, îi spuse Nafai. Şi tu eşti oricând bine venită între-ale mele.

Apoi o sărută şi, spre uşurarea lui, ea îi răspunse la sărut. Nu rezolvară nimic, îşi reconfirmară doar că tot se iubeau, chiar dacă erau supăraţi unul pe celălalt. Acest lucru se dovedi suficient ca el să plece mulţumit, nu apăsat de gânduri.

Inima lui trebuia să fie împăcată, întrucât îi era clar că Sufletul Suprem ocrotea locul ascuns chiar fără să ştie. Cel puţin aşa presupunea el, pentru că *ceva anume* probabil că i-a deturnat atunci când fuseseră la vânătoare, împiedicându-i să meargă la Vusadka, iar Sufletul Suprem nu dorea să-i fie contracarat talentul de a-i face pe oameni să-şi uite ideile. Totuşi, Sufletul Suprem nu reuşise să vadă el însuşi locul respectiv, nici măcar să-şi dea seama că nu-l vede. Asta sigur însemna că exact abaterile de rutină ale Sufletului Suprem îl

întorseseră împotriva lui însuşi, deci nu era deloc probabil ca el să le poată anula ca să-i dea voie lui Nafai să treacă dincolo de ele. Dimpotrivă – Nafai va fi nevoit să-şi croiască drum cu forţa, aşa cum, cu atâta vreme în urmă, în Basilica, el şi Issib îşi croiseră drum doborând barierele Sufletului Suprem, străduindu-se din răsputeri să aibă gânduri pe care Sufletul Suprem le interzicea. Numai că acum Nafai nu avea de luptat doar pentru a-i veni idei. Trebuia să lupte pentru a ajunge într-un loc. Un loc pe care nici măcar Sufletul Suprem nu-l vedea.

— Trebuie să te-nving, îi şopti Sufletului Suprem, în timp ce traversa pajiştea care se întindea la nord de casele lor. Trebuie să-ţi dobor obstacolele.

(Ce obstacole?)

Avea să fie foarte greu. Nafai obosea numai când se gândea. Şi nici nu va avea la dispoziţie un şiretlic inteligent. Pur şi simplu va fi nevoit să-şi deschidă drum cu forţa brută a voinţei. Dacă putea. Dacă era destul de puternic.

Amurgea şi Nafai era în pragul disperării. După o zi de mers numai ca să ajungă aici, îşi petrecuse toată vremea făcând acelaşi lucru inutil, încontinuu. Stătea la marginea zonei interzise şi-i cerea Sufletul Suprem să-i arate harta cu toate drumurile străbătute de vânători, ca să vadă limpede în ce sens trebuie s-o ia ca s-ajungă la Vusadka. Zgâria pe o săgeată sau scrijelea în praf cu un băţ. Apoi, după ce pornea hotărât, se pomenea din nou în afara zonei „ascunse“, la o sută de metri de sensul pe care îl marcase. Dacă scria „nord-est“, se trezea că merge spre vest; dacă săgeata lui arăta spre est, se pomenea că se îndreaptă spre sud. Pur şi simplu nu putea depăşi obstacolul.

Se răţoi la Sufletul Suprem, dar răspunsurile primite de la el îi arătau că e orb la cele întâmplate.

— Vreau să merg la sud-est de aici, îi spunea. Ajută-mă.

Şi pe urmă se pomenea departe, în nord, iar Sufletul Suprem îi zicea, în gând: „Nu m-ai ascultat. Ţi-am spus să mergi spre sud-vest, dar nu m-ai ascultat.“ Acum soarele apunea şi cerul se întuneca repede. Nu suporta ideea de a se întoarce la Dostatok a doua zi ca un ratat perfect.

(Nu înţeleg ce vrei să faci.)

„Încerc să te găsesc."

(Dar sunt aici.)

„Ştiu unde eşti. Dar nu pot ajunge la tine."

(Eu nu te opresc.)

Spunea adevărul, Nafai ştia. Poate că nu el face asta. Dacă i s-a dat puterea de a bloca minţile oamenilor, de a-i împiedica să ducă la capăt ce plănuiau, atunci nu era posibil ca primii oameni de pe Harmony să fi conceput un alt sistem de apărare a acestui loc? Apărare nu controlată de Sufletul Suprem, ci una care se ferea de însuşi Sufletul Suprem?

Arată-mi toate drumurile pe care-am mers astăzi, ceru Nafai în gând. Fă-mă să le văd aici, pe pământ.

Le văzu – sclipiri vagi, care se întreţeseau în fire subţiri pe pământ. Desluşi de unde începeau, în repetate rânduri, ducând drept către centrul cercului din jurul Vusadkăi. Acolo se opreau brusc, fiecare, şi începeau din nou nu departe, la nord sau la sud, alunecând pieziş de-a lungul hotarului rotund.

Asta chiar îl şocă – precizia hotarului. Probabil că nu trecuse de el decât un metru şi fusese deturnat. De fapt, putea chiar trage o linie pe pământ spre a marca exact hotarul viziunii Sufletului Suprem. Şi, pentru că putea, o şi făcu. Se folosi de ultima oră de lumină pentru a însemna hotarul cu un băţ, trăgând o linie sau săpând un şănţuleţ puţin adânc câteva sute de metri.

În timp ce trăgea graniţa eforturilor lui zadarnice, auzea ţipetele babuinilor din apropiere, chemându-se somnoroşi în timp ce se-ndreptau spre stâncile unde se culcau. Abia când termină, când se făcuse întuneric de-a binelea şi babuinii se potoliseră, îşi dădu seama că, deşi unele ţipete începuseră să se audă din afara hotarului, într-un final ele se pierduseră clar înăuntrul lui.

Bineînţeles. Hotarul e de netrecut pentru oameni, dar mintea animalelor n-a fost modificată ca să fie sensibilă la această metodă de apărare. Drept pentru care babuinii îl trec fără probleme.

De-aş fi un babuin…

Aproape că-l auzi pe Issib şoptind: „Eşti sigur că nu eşti?“

Găsi pe un teren înălţuţ un loc cu iarbă şi se ghemui, pregătindu-se să adoarmă. Era o noapte senină, cu puţine şanse de ploaie şi, deşi era mai răcoare decât în Dostatok – se afla în apropierea deşertului, aerul era evident mai uscat – avea să-i fie bine peste noapte.

Da, dar tot o să-i fie greu să doarmă.

Visă, desigur, dar nu putu fi sigur dacă visul avea un înţeles sau era, pur şi simplu, rezultatul somnului său iepuresc, în urma căruia-şi amintea mai mult din visele obişnuite. Dar într-unul dintre ele, cel puţin, se văzu alături de Yobar.

Yobar îl conducea printr-un labirint de stânci. Când ajunseră la o deschizătură mică în piatră, babuinul se aplecă şi trecu prin ea. Însă Nafai se opri şi se uită la ea, spunându-şi că nu-i destul de mic ca să-ncapă prin ea. Bineînţeles, nu era adevărat – îşi dădea seama de asta, chiar şi-n vis, deschizătura nu era chiar aşa de mică. Totuşi, lui nu-i dădea prin cap să se ghemuiască şi să se strecoare prin ea. Căuta întruna o modalitate de-a trece de ea în picioare.

Yobar se întoarse prin deschizătură şi-l atinse pe mână. Nafai se micşoră brusc şi se transformă în babuin. Atunci nu mai avu probleme să treacă prin deschizătură. Odată ajuns pe partea cealaltă, îşi reveni la dimensiuni omeneşti. Iar când întoarse capul să privească deschizătura, o văzu transformată – acum era cât un stat de om şi putea trece prin ea în picioare.

Dimineaţa, acesta păru a fi visul cel mai promiţător. Nafai rămase întins, tremurând un pic din cauza vântului de dinaintea zorilor, încercând să se gândească la o metodă de-a se folosi de viziunile din vis. Era clar că visul reflecta ce ştia el despre babuini, anume că puteau trece uşor de obstacol, în timp ce el, om, nu putea. Evident, dacă s-ar transforma în babuin, ar trece şi el de obstacol. Dar asta era exact ce-şi dorise el seara trecută, însă dorinţa nu era suficientă ca să se-ntâmple ceva folositor.

În vis, gândi Nafai, deschizătura mi-a părut prea mică pentru mine. Dar aş fi putut trece prin ea foarte simplu, pentru

că era cât un stat de om. Obstacolul exista doar în mintea mea – lucru valabil şi pentru obstacolul celălalt. Cu cât vreau să-l trec mai mult, cu atât sunt respins mai puternic. Poate că tocmai *intenţia* de-a trece dincolo mă-mpinge înapoi.

Nu, e-o prostie. Cu siguranţă că obstacolul e menit să-i ţină departe şi pe oamenii care habar n-au de existenţa lui. Pe vânători rătăciţi, exploratori, colonizatori, negustori – pe oricine pornea fără să vrea spre Vusadka – obstacolul îi întorcea.

Păi, asta ar însemna că nu-i nevoie decât de cea mai uşoară sugestie ca să întorci pe cineva care n-avea intenţia fermă de-a porni spre Vusadka – nici n-ar sesiza că-i întors. La urma urmei, în toţi anii petrecuţi în Dostatok, a observat vreunul dintre noi că evitam zona aceea când plecam în incursiunile noastre de vânătoare? Aşadar, drumurile originare nu marcau un hotar bine delimitat, aşa cum îl marchez eu *acum.* Iar cărările noastre n-au cotit atât de brusc... pur şi simplu am pierdut urma vânatului sau, dintr-un motiv oarecare, au cotit treptat. Deci forţ*a obs*tacolului creşte, probabil, odată cu intensitatea dorinţei de-a trece de el. Dac-aş fi capabil să rătă*cesc, pur* şi simplu, până acolo, forţa lui ar slăbi mult.

Dar cum s-ajung acolo din întâmplare, când ştiu foarte bine că *trebuie* s-ajung?

Pornind de la gândul acela, planul îi apăru în minte apăru brusc şi clar; însă el nici nu îndrăznea să-l cerceteze, ca nu cumva să declanşeze obstacolul şi să dea greş înainte de-a încerca. În schimb, începu să se concentreze pe-o intenţie cu totul nouă. Trebuie să vâneze ca să le ducă de mâncare copiilor. Lui cu siguranţă-i era foame, iar dacă el era flămând, cei mici trebuie să fie hămesiţi. Numai că micuţii la care se gândea el erau puii de babuini. Şi-i aminti pe cei din Valea lui Mebbekew şi se simţi dator să le ducă nişte carne – aşa cum scormonise Yobar după mâncare, ca să facă pe plac femelelor şi să-i întărească pe cei mici.

Aşa că, în dimineaţa aceea, porni într-o direcţie oarecare, fără a se orienta în mod special spre Vusadka, şi căută până

dădu de excremente de iepure. Apoi îşi urmări prada şi, într-o oră, reuşi s-o doboare cu săgeata.

Nu era moartă, bineînţeles – săgeţile n-omoară imediat, iar el ucidea animalul cu cuţitul. Dar de data asta lăsă-n viaţă animalul îngrozit şi scheunând; îi scoase săgeata din laba din spate şi-l cără de urechi. Sunetele scoase de iepure erau exact ce-i trebuia lui – babuinii vor fi mult mai interesaţi de-un animal viu, însă rănit. Trebuia să-i găsească pe babuini.

Nu-i fu greu – babuinii se tem de puţine animale, iar de *acestea* se apără intrând în alertă şi avertizându-se unul pe altul. Aşa că nu făcură niciun efort să păstreze liniştea. Nafai îi găsi umblând după hrană într-o vale lungă, ce se întindea de la vest la est, cu un curs de apă în mijloc. Când îl simţiră, ridicară ochii. Nu intrară-n panică – era la o distanţă destul de mare de ei – şi priviră cu multă curiozitate iepurele.

Nafai veni mai aproape. Acum babuinii începură să se agite – masculii se propteau pe încheieturile labelor din faţă şi-şi manifestară nemulţumirea. Iar Nafai avu o senzaţie de reţinere puternică atunci când trebui să se apropie mai mult de ei.

Dar *trebuie* să mă apropii, să le dau carnea.

Aşa că mai înaintă câţiva paşi, ţinând iepurele în faţă. Nu ştia cum îi vor primi cadoul, bineînţeles. Îl puteau lua ca pe-o dovadă că-i un ucigaş sau ca pe-o sugestie că el *pusese* deja mâna pe prada lui, deci ei erau în siguranţă. Însă unii babuini cu siguranţă se gândeau la iepure ca la carnea cu care s-ar putea hrăni. Babuinii nu erau cei mai buni vânători din lume, dar se dădeau în vânt după carne, iar iepurele care scheuna le părea o masă bună.

Se apropie încet, tot mai ezitant cu fiecare pas. Observă însă că tot mai mulţi babuini – mai ales masculii tineri – îşi mutau privirea de la el la iepure. Îi ajută să se gândească mai mult la carne, evitându-le privirea de câte ori se uitau la el – ştia că nu face decât să-i provoace şi să-i sperie, dacă păstrează contactul vizual.

Babuinii se retraseră, dar nu prea departe. Aşa cum se-aşteptase Nafai, tendinţa lor naturală era să se retragă spre

stâncile abrupte unde dormeau. Merse după ei. Se gândea întruna. Nu-i o idee bună. N-au nevoie de carnea asta. Dar îşi alungă iute asemenea gânduri, încercând să se concentreze pe-un singur lucru: mamele babuin au nevoie de proteine, puii lor trebuie să şi le ia din laptele lor. Trebuie să le duc carnea.

Nu poţi, e-o prostie, ar trebui să laşi iepurele şi să te retragi.

Dar, dacă mă retrag, iepurele va fi luat de masculul cel mai puternic, şi nu de femele. Trebuie să fac cumva s-ajungă la *ele,* ca să mănânce puii din el. Asta-i *datoria mea,* ca vânător al acestui trib, să le-aduc de mâncare. Trebuie să-i hrănesc. S-ajung la ele cu orice preţ.

Oare cât timp îi trebui? Era atât de greu să se concentreze pe ce făcea. De câteva ori avu impresia că de-abia se trezise, chit că ştia că nu dormise, apoi se scutură şi merse mai departe, fără ezitări, spre femele, care se răspândeau tot mai mult spre stâncile unde dormeau.

Trebuie să trec dincolo de ei, să m-apropii de stânci mai mult decât ei, îşi zise el. Trebuie s-ajung pe partea unde stau femelele.

Începu s-o ia spre nord, dar nu-şi permise ca atenţia să-i fie abătută de la femele. Şi, pe la prânz, se pomeni acolo unde voia să ajungă – între babuini şi stânci. Iepurele amuţise, în sfârşit – dar pe babuini nu-i deranja că murise, pentru că fusese viu când venise; în plus, nu erau *chiar* atât de mofturoşi, câtă vreme carnea era caldă. Aşa că Nafai le aruncă iepurele, ochind centrul grupului de femele.

Se stârni iadul pe pământ, dar lucrurile se petrecură aşa cum plănuise Nafai. Câţiva din masculii tineri se năpustiră asupra iepurelui, dar cei mai bătrâni rămaseră pe loc, pentru că Nafai le părea, cel puţin pentru moment, o ameninţare. Astfel, iepurele ajunse înapoi la femele, care îi goniră cu uşurinţă pe tineri. Iepurele nu murise, de fapt – chiţăi din nou când îl sfâşiară femelele dominante, muşcând din el de unde apucau. Faptul că babuinii nu-şi omorau prada înainte de-a o mânca îl deranjase pe Nafai când locuise prima dată în vecinătatea lor, în deşert, dar între timp se obişnuise şi era-

ncântat că planul lui funcţionase şi că cele care ajunseseră primele la carne fuseseră femelele.

Când masculii pricepură că ratau ospăţul, se agitară tot mai mult şi, până la urmă, Nafai începu să dea înapoi, tot mai aproape de stânci; când, în sfârşit, se îndepărtase suficient, masculii dădură năvală-n grup, risipind femelele şi cărându-şi pumni în lupta pentru resturile de iepure. Unii se-aleseră într-adevăr cu bucăţi mari, dar Nafai ştiu că femelele mâncaseră mai mult decât porţia obişnuită de carne, ceea ce îi dădu un sentiment plăcut.

Acum, însă, cel mai bine pentru el ar fi să se îndepărteze cât mai mult de babuini. Să meargă departe, foarte departe, în susul văii. De fapt, n-ar strica dac-ar mai găsi vreo pradă aici, sus, ca să le-o ducă şi pe aceea.

Treptat, pe măsură ce se mărea distanţa dintre el şi babuini, îşi dădu seama că reţinerea era tot mai uşor de înăbuşit. Cutezător, îşi permise să-şi amintească adevăratul scop al venirii lui aici. Imediat îl cuprinse din nou ezitarea – aproape că se transformă în panică – dar nu-şi pierdu controlul. Aşa cum sperase, obstacolul era cel mai puternic la hotar. Putea depăşi *acest* nivel de interferenţă – semăna cu ce simţise în Basilica, atunci când el şi Issib au fost primii care-au doborât obstacolele Sufletului Suprem şi s-au gândit la lucruri interzise.

Sau poate mă simt mai uşurat pentru că obstacolul m-a împins *deja* spre hotar – poate, fără să-mi dau seama, am fost înfrânt.

— Sunt afară sau înăuntru? îi adresă el în şoaptă o întrebare Sufletului Suprem.

Niciun răspuns.

Simţi un fior de teamă. Sufletul Suprem nu vedea această zonă – ce-ar fi dacă, atunci când a trecut hotarul, a *dispărut,* pur şi simplu, din raza vizuală a Sufletului Suprem?

Atunci îi trecu prin cap că tocmai de-asta slăbise forţa de rezistenţă. Poate că, fără ca Sufletul Suprem să-şi dea seama, obstacolul îşi unise forţa proprie cu puterea Sufletul Suprem – la hotar. Însă aici, unde Sufletul Suprem însuşi nu putea

pătrunde, obstacolul avea la dispoziţie doar propria lui putere de respingere şi de-asta putea fi înfrânt.

Avea logică pentru Nafai, aşa că merse mai departe spre est, spre centrul Vusadkăi.

Sau cumva spre nord? Pentru că, dintr-odată, când trecu de creasta unui deal, în faţa ochilor îi apăru un peisaj complet arid. La nici cincizeci de metri, parcă ridicase cineva un zid nevăzut. De-o parte creştea vegetaţia pământului din Dostatok, de cealaltă se-ntindea deşertul – cel mai uscat şi mai lipsit de viaţă deşert pe care-l văzuse Nafai vreodată. Nicio pasăre, nicio şopârlă, nicio buruiană, nicio *formă de viaţă* dincolo de linia de separare.

Era prea artificial. Trebuia să fie un semn al unei alte bariere, al unui alt hotar, care excludea orice fiinţă vie. Poate era o barieră care *ucidea* tot ce trecea dincolo. Oare va reuşi şi el să treacă de această demarcaţie?

— Există pe undeva vreo intrare? îl întrebă pe Sufletul Suprem.

Niciun răspuns.

Porni cu grijă spre barieră. Când ajunse suficient de aproape, întinse mâna spre ea.

O fi fost ea invizibilă, dar era palpabilă – o apăsă cu mâna şi-o simţi alunecându-i în palmă, de parcă ar fi fost uşor cleioasă şi-n permanentă mişcare. Intr-un fel, însă, îl liniştea chiar faptul că era palpabilă – dacă-mpiedica fiinţele vii să treacă de ea, atunci poate că n-avea un mecanism care să le omoare.

Pot trece? Dacă oamenii *nu* pot traversa hotarul, atunci, de ce acţiona obstacolul mental la o distanţă atât de mare? Da, ar putea fi un mod simplu de a-i împiedica pe oameni să vadă graniţa clară şi să ţească o legendă pe seama ei, atrăgând astfel o nedorită atenţie asupra acestui loc. Dar, din câte ştia Nafai, la fel de posibil era ca obstacolul de respingere să fi fost proiectat pentru a-i ţine pe oameni la distanţă pentru că o anume fiinţă umană ar *putea* trece bariera fizică. Un obstacol pentru oameni, la distanţă mare, şi încă unul, pentru animale. Avea logică.

Bineînţeles, nu exista nicio garanţie că, numai pentru c-avea logică pentru Nafai, această explicaţie avea şi legătură cu realitatea. Preţ de-o clipă, el chiar se gândi să se-ntoarcă în Dostatok şi să le spună celorlalţi ce descoperise până acum, pentru ca să cerceteze Catalogul şi să afle dacă exista vreo metodă inteligentă de-a trece dincolo de barieră.

Totuşi, din câte ştia Nafai, tocmai gândul întoarcerii în Dostatok putea fi un semn că obstacolul lucra în mintea lui, încercând să-l determine să-şi găsească scuze să plece. Şi poate că obstacolul avea un fel de inteligenţă şi putea învăţa, caz în care nu s-ar mai lăsa păcălit încă o dată de şiretlicul lui Nafai de a se concentra pe nevoia urgentă de a-i hrăni pe babuini, şi nu pe *adevăratul* lui scop, acela de-a trece de el. Nu, singur cum era, de el depindea să ia o hotărâre.

Te va ucide.

Ce-a fost asta, în mintea lui vorbea Sufletul Suprem? Ori bariera? Ori propria lui teamă? Indiferent de sursă, ştiu că teama nu era iraţională. Nu exista nimic viu îndărătul barierei – trebuie să fie un motiv. De ce să-şi imagineze că el ar fi excepţia, singura fiinţă umană care-ar putea trece? În definitiv, când a fost construită bariera, trebuie să fi crescut plante de ambele părţi şi, chiar dacă era de netrecut, viaţa ar fi trebuit să continue şi dincolo, şi dincoace de ea. Poate că patruzeci de milioane de ani de evoluţie ar fi făcut ca flora şi fauna dintr-o parte să difere foarte mult de flora şi fauna din partea cealaltă, dar viaţa ar fi înflorit, nu-i aşa? Izolarea nu ucide viaţa cu atâta meticulozitate brutală.

Te va ucide.

Poate că da, îşi zise Nafai, sfidător. Poate voi muri. Dar Sufletul Suprem ne-a trimis aici cu un anumit scop – să ne ducă pe Pământ. Deşi Sufletul Suprem nu s-a gândit imediat la Vusadka sau cel puţin n-a putut vorbi oamenilor despre acest loc, totuşi Vusadka trebuie să fi fost motivul pentru care-i adusese *aici,* atât de aproape de el. Aşadar, într-un fel sau altul, trebuie să trecem de barieră.

Numai că aici nu suntem *noi.* Sunt doar *eu.* Şi e foarte posibil să nu mai vină nimeni altcineva, dacă nu reuşesc de

data asta. Dacă dau greş, nu-i nimic, vom încerca *atunci* să găsim altă cale de-a pătrunde dincolo. Iar dacă reuşesc şi trec de barieră, descoperind după aceea că, înainte de a mă-ntoarce, mă omoară ceva de dincolo de el, ei bine, văzând că nu mă mai întorc, ceilalţi măcar vor şti că trebuie să fie mai precauţi când vor veni aici.

Nu mă mai întorc.

Se gândi la copiii lui – Chveya cea tăcută şi sclipitoare; Zhatva, înţelept şi milos; Motiga cel neastâmpărat; Izuchaya, plină de foc şi micuţii gemeni, Serp şi Spel. Oare-i pot lăsa orfani de tată?

Pot, dacă trebuie. Pot, pentru c-o au pe Luet ca mamă, şi pe Shuya şi Issib să-i ajute, şi pe Tata şi Mama. Pot să-i las, dacă trebuie, pentru c-ar fi mai bine aşa decât să mă-ntorc la ei, nereuşind să fi-ndeplinit scopul vieţii noastre din singurul motiv că mi-a fost frică de moarte.

Se propti din nou în barieră. Nu cedă deloc sub mâna lui. Cu cât apăsa mai tare, cu atât îi aluneca mai mult în palmă. Totuşi, cu toată iluzia alunecării, mâna lui nu se deplasa la dreapta sau la stânga, în sus sau în jos. De fapt, frecarea era aproape perfectă – apăsând spre interior, mâna lui *nu putea* aluneca pe suprafaţa barierei, deşi avea senzaţia că suprafaţa aluneca-n toate direcţiile sub palma sa.

Se dădu înapoi, luă o piatră şi-o aruncă sus, cu boltă, spre barieră. Piatra atinse zidul invizibil, rămase lipită de el o clipă, apoi alunecă treptat în jos.

Ăsta nu-i deloc un zid, îşi dădu seama Nafai, dacă poate să ţină piatra şi apoi s-o lase să alunece. Oare îşi *dădea seama* ce e lucrul care-l lovise şi reacţiona diferit la pietre şi la păsări, să zicem?

Nafai culese un smoc de iarbă. Constată satisfăcut că-n el se ascundeau câteva larve şi o râmă. Îl aruncă în barieră.

Şi acesta rămase o clipă lipit de ea, apoi începu să alunece în jos. Dar nu în acelaşi ritm. Mai întâi căzu praful, separat frumos de rădăcini. Apoi alunecă materia vegetală, lăsând numai larvele şi râma pe suprafaţa barierei. La sfârşit, alunecară şi ele.

Bariera-i capabilă să deosebească ce-anume o loveşte, gândi Nafai.

Poate face diferenţa dintre viu şi mort, dintre animal şi vegetal. De ce nu şi între uman şi non-uman?

Nafai privi în jos, la hainele lui. Ce oare înţelege bariera din *ele?* Habar n-avea în ce fel percepea natura lucrurilor care-o atingeau. Poate că ştia încă dinainte de-a fi atinsă că Nafai e om. Exista însă şi posibilitatea ca veşmintele să-l ascundă, cât de cât. Bineînţeles, n-avea idee dacă era de bine sau de rău.

Luă o piatră de jos, dar de data asta n-o azvârli cât putu de sus, ci o trimise cu toată puterea în barieră. Piatra se lipi şi ea de aceasta.

Nu, de data asta se-nfipse *în* barieră. Apăsând cu mâinile în ambele părţi ale pietrei care aluneca în jos, Nafai îşi dădu seama că piatra realmente se înfipsese în barieră.

Îşi scoase de la curea praştia, vârî o piatră în lăcaş, o răsuci cu putere şi-o zvârli în barieră.

Piatra se lipi şi, pentru o clipă, Nafai crezu că va reacţiona precum celelalte obiecte.

Însă piatra rămase lipită un moment şi apoi dispăru *înăuntru.*

Trecuse dincolo de barieră! Avusese destul avânt şi trecuse prin el. Bariera o-ncetinise atât de mult, încât fu *cât pe ce* să nu reuşească, dar îşi păstrase destul elan ca s-o străpungă. Singura problemă era că lui Nafai nu-i trecea prin cap cum să se azvârle-n barieră cu forţa pietrei. Şi, chiar dac-ar reuşi, l-ar putea ucide forţa impactului.

Poate că bariera aplică reguli diferite pentru oameni. Poate, dacă mă străduiesc suficient, mă va *lăsa* să trec şi pe mine.

Da, *sigur* că te va lăsa, Nafai, prostule. Întregul sistem al barierei a fost proiectat să excludă oamenii, aşa că *sigur* că te va lăsa să treci.

Nafai se propti cu spatele de barieră ca să se gândească. Spre surprinderea lui, după câteva minute, aceasta îl făcu s-alunece spre pământ. Sau, mai degrabă, făcu să-i alunece hainele spre pământ, iar ele îl traseră şi pe el în jos. Cu

mâinile nu procedase aşa. Când atinsese zidul cu pielea, îl lăsase să stea acolo, nu-l mişcase deloc.

Se îndepărtă cu greu de zidul nevăzut. Acesta se *lipea* de hainele lui cum se lipise de pietre, de praf, de iarbă, de larve şi de râmă. *Există* alte reguli pentru oameni, zidul ăsta *face* diferenţa între mine şi hainele mele.

Îşi scoase rapid tunica, dezgolindu-şi braţele. Apoi îşi roti braţul cât de repede putu şi izbi cu pumnul în barieră. Îl duru ca şi când ar fi dat într-un perete de cărămidă – dar trecu dincolo.

Am reuşit! Pumnul lui răzbătu de partea cealaltă, ca piatra. Iar în zona în care braţul lui străpungea bariera nu simţea nimic neobişnuit. Îşi putea îndoi pumnul şi mişca degetele şi, cu toate că aerul era puţin mai rece acolo, nu simţea nicio durere, nicio distorsiune, nicio problemă evidentă.

Pot să-mi urmez mâna prin zid?

Se lăsă-n faţă şi reuşi să-şi împingă braţul până la umăr. Dar, când atinse bariera cu pieptul, se blocă; răsucindu-se ca să găsească un unghi mai prielnic, capul său atinse şi el zidul şi se opri.

Ce-ar fi să rămân blocat aici pentru totdeauna – jumătate înăuntru, jumătate în afară?

Alarmat, îşi trase braţul, care ieşi din zid cu uşurinţă. Simţi o oarecare rezistenţă, însă nimic dureros şi nimic nu-l apăsă pe piele ca să i-o reţină. În câteva clipe, era liber din nou.

Îşi pipăi braţul şi mâna care trecuseră de partea cealaltă şi nu găsi nimic în neregulă cu ele. Indiferent ce-anume împiedica existenţa vieţii dincolo, pe el nu-l omorâse *încă* – dacă era otravă, nu acţiona imediat şi cu siguranţă nu era bariera însăşi.

Repetă regulile pe care le-nvăţase ca să treacă prin zid. Trebuia să-l atingă numai cu pielea. Trebuia să-l lovească cu forţă. Iar dac-ar vrea să treacă dincolo cu totul, atunci ar trebui să se izbească cu tot corpul deodată.

Se dezbrăcă, împăturindu-şi frumos hainele şi aşezându-le peste arc şi săgeţi. Apoi le fixă cu o grămadă de pietre, ca să nu le zboare vântul. În sinea lui, spera că va avea din nou

nevoie de ele.

Preţ de-o clipă, se gândi cum ar fi să sară cu faţa la zid, dar nu-i plăcu ideea – la urma urmei, când îl izbise cu pumnul, parcă izbise un perete de cărămidă şi nu-l încânta ideea să păţească la fel cu faţa *sau* cu vintrele. Nu că s-ar simţi excelent să se izbească de zid cu spatele, dar ăsta era răul cel mai mic.

Se plimbă de-a lungul barierei până când ajunse la un deal foarte abrupt. Urcă în vârful lui, apoi, după ce inspiră adânc de câteva ori şi murmură un rămas-bun către familia sa, îşi dădu drumul alergând în jos pe pantă. După câteva momente, nu-şi mai putu controla fuga, dar, când se apropie de zid, înfipse un picior în pământ şi se lansă într-o piruetă nebună, menită să-l facă una cu bariera.

Însă figura nu-i reuşi deloc. În schimb, trecu dincolo mai întâi cu fesele, apoi, încetinindu-şi mişcările, cu coapsele şi cu trupul până la umeri. Braţele şi capul îi rămaseră de-o parte, în timp ce gleznele pătrunseră prin zid şi izbiră terenul pietros de dincolo. Îl usturară călcâiele, dar nici nu le luă în seamă, pentru că se pomeni cu corpul pe dinăuntru, iar cu capul şi braţele pe dinafara zidului.

Trebuie să ies din nou afară, îşi zise, şi să mai încerc o dată.

Prea târziu. În ultimele clipe dinainte de a-şi opri complet mişcările, umerii îi ajunseră înăuntru. Era din nou înţepenit, incapabil să-şi deplaseze corpul după braţe. De data asta, diferenţa era că bărbia şi urechile nu voiau să-i urmeze capul, rămas înăuntru. Mai rău, nici braţele nu le putea trage complet înăuntru, pentru c-ar fi avut nevoie de toată greutatea corpului, iar bărbia blocată îl împiedica.

Este cea mai stupidă moarte, îşi zise Nafai.

Aminteşte-ţi lecţiile de *geometrie.* Aminteşte-ţi lecţiile de *anatomie.* Bărbia mea poate că stă într-un unghi prea ascuţit faţă de gât ca s-o pot trage, dar deasupra capului meu este o curbă lină, continuă. Dac-aş putea să-mi împing bărbia în faţă şi să-mi trag capul înapoi… presupunând că nu-mi rup urechile… dar ele se pot îndoi, nu-i aşa?

Încet, chinuitor, îşi lăsă capul pe spate şi simţi că răzbeşte. Reuşesc, îşi zise. Pe urmă, îmi va fi foarte uşor să-mi trag braţele.

Capul îi trecu dintr-odată, la sfârşit, faţa ajungând complet dincolo de barieră. Numai braţele îi atârnau în continuare pe partea opusă.

Vru să le tragă brusc, după ce se odihneşte numai un moment, dar în timp ce se odihnea, gâfâind de efort, îşi dădu seama că nevoia lui de-a respira nu făcea decât să crească şi-l cuprinse disperarea. Se sufoca, deşi trăgea-n plămâni un aer cu iz straniu.

Aer cu iz straniu, uscat şi rece, iar el nu primea oxigen. Chiar în timp ce-l cuprindea panica sufocării, partea lui raţională înţelese ce-ar fi trebuit să ştie de la început: motivul pentru care dincolo de barieră nu creştea nimic era lipsa oxigenului. Era un loc menit să elimine descompunerea – iar descompunerea, în forma ei cea mai rapidă, ţine de prezenţa oxigenului, sau oxigenul se uneşte cu hidrogenul pentru a forma apa. N-avea cum să fie viaţă, deci nici microbi care să erodeze suprafeţele; nici apă, care să condenseze, să îngheţe sau să curgă; nici oxidarea metalelor. Iar dacă aerul nu susţinea nici el forme de viaţă anaerobe, între limitele barierei se vor găsi puţine lucruri care să provoace descompunerea, în afară de lumina solară, radiaţiile cosmice şi descompunerea radioactivă. Bariera fusese configurată să conserve tot ce există între graniţele ei, ca să reziste patruzeci de milioane de ani.

Nu era deloc încurajatoare înţelegerea bruscă a scopului barierei. Pentru că acum mintea lui raţională nu mai controla situaţia. Nici nu-şi dăduse bine seama că nu putea respira, că mâinile, tot atârnând prin zid, începură să se zbată din lipsă de aer, încercând să-l tragă înapoi. Se afla exact în situaţia în care se găsise înainte, când numai un braţ de-al lui pătrunsese prin zid. Acum putea să-şi împingă braţele mai adânc în zid, dar când îl atingea cu faţa şi cu pieptul, se bloca. Atingea cu mâinile aerul respirabil de dincolo, dar atât.

Înnebunit de frică, se-mpinse cu capul în barieră, dar tot nu

reuşi – deşi panica-i întărea forţa musculară – să-şi adune puterile ca să-şi împingă faţa în zona respirabilă. Chiar avea să moară. Totuşi, împinse cu capul în zid, de mai multe ori, tot mai tare.

Poate că ultima lovitură-l ameţi; poate că-i slăbeau puterile din cauza lipsei de oxigen sau pur şi simplu îşi pierdea echilibrul. Indiferent ce se-ntâmpla, căzu pe spate, rezistenţa barierei încetinindu-i căderea când braţele alunecară prin obstacolul nevăzut.

E bine, îşi zise Nafai. Dacă reuşesc s-ajung în locul în care panta duce în partea cealaltă, voi putea fugi spre zid şi trece din nou prin el, de data asta cu faţa înainte. Chiar în timp ce punea la cale acest plan încurajator, ştiu că n-avea să funcţioneze. Pierduse deja prea multă vreme încercând să pătrundă prin zid în partea asta – consumase prea mult oxigen din corpul său şi în niciun caz nu mai avea destul să urce un deal şi s-alerge încă o dată pe pantă înainte de a-şi pierde cunoştinţa.

Mâinile se eliberară din obstacol şi căzu pe terenul dur.

Probabil c-aterizase cu toată greutatea, pentru că lui i se păru c-aude cea mai zdravănă bubuitură din viaţa lui. Apoi simţi vântul bătându-i pe piele, bruscându-l, rostogolindu-l, răsucindu-l.

Gâfâind printre rafale, simţi că putea, ca prin minune, să respire din nou. Primea oxigen. Şi se-nvineţea de la loviturile încasate din cauza vântului care-l îmbrâncea ba ici, ba colo. Pe pietre. Pe iarbă.

Pe iarbă.

Vântul se stinse într-o adiere obraznică – Nafai deschise ochii. Fusese azvârlit în toate direcţiile, poate cincizeci de metri. Avu nevoie de câteva momente ca să se reorienteze. Dar, zăcând pe iarbă, ştiu că se află-n afara barierei. Deci era oare vântul un alt mecanism de apărare care azvârlea intruşii prin zid? În mod sigur trupul său era plin de julituri şi vânătăi spre a susţine această idee. Încă desluşea vârtejuri la orizont, pe terenul fără viaţă.

Se ridică şi se duse la barieră. Întinse mâna, dar n-o găsi.

Dispăruse.

Din cauza asta bătea vântul. Cele două tipuri de atmosferă care nu se amestecaseră de patruzeci de milioane de ani se combinaseră din nou, brusc, iar de ambele părţi ale zidului presiunea trebuie să fi fost aceeaşi. Ca şi când s-ar fi spart un balon, iar Nafai ar fi fost aruncat precum o bucată din el.

De ce-a dispărut bariera?

Pentru că un om a trecut prin el cu totul. Pentru că, dacă n-ar fi cedat, ai fi murit.

Lui Nafai i se păru c-aude în gând vocea Sufletul Suprem.

(Da, sunt aici, mă cunoşti.)

— Am distrus bariera?

(Nu, eu am distrus-o. Îndată ce-ai trecut prin ea cu tot corpul, sistemele de perimetru m-au informat că au fost penetrate de o fiinţă umană. Imediat am devenit conştient de anumite părţi din mine, care îmi fuseseră ascunse patruzeci de milioane de ani. Aşa am văzut toate barierele, le-am aflat instantaneu întreaga istorie, le-am înţeles scopul şi am ştiut cum să le controlez. Dacă ai fi fost un intrus extraordinar de hotărât care nu avea ce căuta aici, aş fi anunţat sistemele de perimetru să te lase să mori; ar fi fost ascunse de mine instantaneu, din nou. S-a mai întâmplat de două ori, în aceşti ani. Dar tu erai exact cel pe care voiam să-l aduc aici, deci scopul barierei a fost atins. Am ordonat prăbuşirea ei, aducându-ţi oxigen ţie şi, implicit, locului în care te afli.)

— Îţi apreciez hotărârea.

(înseamnă că descompunerea şi-a reintrat în drepturi aici. Nu că ar fi fost eliminată complet. Bariera a exclus majoritatea radiaţiilor, dar nu pe toate. S-au produs *şi* pagube. Nimic de aici nu era menit să dureze *atât* de mult. Dar acum, pentru că m-am găsit, în loc să funcţionez prin blocări ale sistemelor de perimetru, poate îmi voi da seama din ce cauză funcţionam în buclă.)

(Sau îşi va da seama Issib ori Zdorab – lucrează chiar acum cu Catalogul, iar în momentul în care ai intrat în perimetru au căzut şi blocajele lor. Le-am arătat tot ce ai făcut şi acum caută în noile zone de memorie deschise pentru noi toţi.)

— Atunci, am ajuns. Am reuşit. Am terminat.

(Nu fi prost! Ai trecut de barieră. Munca de-abia începe. Vino la mine, Nafai.)

— La tine?

(În locul unde *sunt* eu. M-am găsit, în sfârşit, deşi, până acum, n-am fost niciodată în stare să mă gândesc să mă caut. Vino la mine – dincolo de dealurile acelea.)

Nafai îşi căută hainele şi le găsi împrăştiate – rafalele care-l azvârliseră pe el în toate părţile le smulseseră cu uşurinţă de sub grămada de pietre. Cel mai mult avea nevoie de încălţări, bineînţeles, ca să poată străbate solul pietros. Dar voia şi celelalte haine – până la urmă, va trebui să se-ntoarcă acasă.

(Am haine pentru tine aici. Vino la mine.)

— Da, vin. Dar lasă-mă să-mi iau încălţările, indiferent dacă tu crezi că-mi trebuie sau nu.

Îmbrăcă şi pantalonii şi-şi trase tunica peste cap din mers. Arcul – îl căută cam un minut şi nu se dădu bătut până nu găsi o bucată din el şi înţelese că-l rupsese vântul. Avusese noroc că nu păţise la fel şi vreun os de-al lui.

În cele din urmă, porni în direcţia pe care i-o indică Sufletul Suprem. Ii luă cam o jumătate de oră de mers – şi nici nu mergea repede, îl durea tot trupul din cauza vânătăilor. Până la urmă, însă, ajunse pe creasta ultimului deal şi la poalele lui zări o depresiune închipuind un vas perfect în pământ, de aproximativ doi kilometri în diametru. În mijlocul lui, şase turnuri imense se ridicau din pământ.

Le recunoscu pe loc: navele spaţiale.

Ştia că informaţia vine de la Sufletul Suprem, împreună cu multe alte date despre ele. Ceea ce vedea erau, de fapt, cochiliile protectoare de deasupra navelor şi, chiar şi aşa, numai un sfert din fiecare navă se înălţa deasupra solului. Restul se afla sub pământ, apărat şi bine conectat la sistemele din Vusadka. Nafai ştiu, fără a trebui să se gândească la asta că şi restul Vusadkăi se afla tot sub pământ, un vast oraş al electronicii, dedicat aproape în întregime menţinerii Sufletului Suprem. Din Sufletul Suprem nu se vedea decât seria de acoperişuri în formă de vas, orientate spre cer, comunicând cu

sateliţii care îi erau ochii şi urechile, mâinile şi degetele din lume.

(În toţi aceşti ani, am uitat cum să mă văd, am uitat unde sunt şi cum arăt. Mi-am adus aminte doar atât cât trebuia ca să pun în funcţiune anumite operaţii şi să vă aduc aici, aproape, la Dostatok. Când operaţiile au dat greş, când am început să rulez în buclă, am devenit inutil mie însumi, pentru că nu ştiam unde să caut cauza. Acum Zdorab, Issib şi cu mine am văzut locul. Mi-a fost afectată memoria – au lăsat urme patruzeci de milioane de ani de descompunere radioactivă şi radiaţii cosmice. Redundanţa sistemelor mele a compensat multe, dar nu şi defecţiunile din sistemele primitive, pe care nu am putut nici măcar să le examinez, pentru că erau ascunse de mine. Am pierdut abilitatea de a-mi controla roboţii. Nu erau meniţi să reziste atât de mult, nici într-un loc fără oxigen, îmi raportau că terminaseră verificările de siguranţă ale tuturor sistemelor din perimetrul barierei, dar când am încercat să deschid perimetrul, sistemul a refuzat, pentru că respectivele verificări nu fuseseră încheiate. Aşa că le-am reiniţiat, iar roboţii mi-au raportat din nou că se încheiaseră. Şi tot aşa. Nu am putut descoperi bucla pentru că toate mi se întâmplau la nivel reflex – aşa cum îţi bate ţie inima. Nu, chiar mai puţin evident. Mai asemănător cu producţia de hormoni a glandelor din corpul tău.)

— Ce s-ar fi întâmplat, dacă te-ai fi eliberat din buclă?

(Dacă m-aş fi putut găsi, aş fi recunoscut problema şi v-aş fi adus aici imediat.)

— Vrei să spui c-ai fi decuplat bariera?

(N-aş fi avut nevoie. Decuplarea ei v-a stat în putere tot timpul. Acesta era rostul Catalogului.)

— Catalogul!

(Dacă l-ai fi adus cu tine, niciun moment nu ai fi întâmpinat rezistenţă. Nici respingere la nivel mintal, iar când ai fi atins Catalogul pentru a decupla obstacolul fizic, acesta s-ar fi dizolvat singur – evitând rafalele, care nu au fost de mare ajutor, pentru că au stârnit praf.)

— Dar nu ne-ai spus niciodată că putea face asta.

(N-am ştiut nici eu. N-aş fi avut *cum.* Ştiam doar că oricine vine la navele spaţiale trebuie să aibă Catalogul. Atunci, când s-ar fi încheiat verificările de siguranţă, sistemele de perimetru mi-ar fi deschis toate uşile, iar eu aş fi înţeles ce trebuia şi ţi-aş fi zis ce e necesar să faci.)

— Deci faptul că era să mor sufocat şi că m-am învineţit pe tot corpul în timpul vijeliei n-a fost doar o panică prostească, zadarnică.

(Faptul că ai intrat aici forţat a fost singura cale prin care aş fi putut ieşi din buclă. Am citit memoria sistemelor de perimetru şi sunt încântat de modul în care te-ai folosit de babuini ca să te aducă până aici.)

— Nu mi-ai arătat tu-n vis? Că trebuie să urmez un babuin prin obstacol?

(Vis? A, da, îmi aduc aminte. Ai visat. Nu, nu eu ţi-am trimis visul.)

— Atunci, Păstrătorul?

(De ce cauţi neapărat o sursă externă? Nu crezi că propriul tău inconştient e capabil să-ţi ofere un vis real din când în când? Nu vrei să recunoşti că poate propria ta minte a rezolvat problema?)

Nafai nu-şi putu reţine un hohot de râs de încântare.

— Deci am rezolvat-o!

(Ai rezolvat-o. Dar nu ai terminat. *Vino* la mine, Nafai. Am de lucru pentru tine şi unelte cu care să lucrezi.)

Nafai coborî dealul spre valea Vusadka. Locul debarcării. Locul în care omul a pus prima oară piciorul pe solul planetei Harmony şi unde primii colonişti au aşezat computerul care le va ocroti copiii de autodistrugere atâţia ani, încât lor apărarea li s-a părut, probabil, nesfârşită.

Dar n-avea să fie aşa. Protecţia începuse deja să dispară. Iar acum Nafai păşea printre turnurile navelor spaţiale, prima fiinţă umană care călca pe urmele lor de când fusese construit locul respectiv. Va face indiferent ce dorea Sufletul Suprem să facă acum, iar când va fi terminat oamenii se vor întoarce pe Pământ.

10. COMANDANT DE NAVĂ

Volemak şi Rasa adunară comunitatea la un loc în momentul în care Zdorab şi Issib terminară de raportat ce aflaseră de la Catalog. Trecuse multă vreme de la ultima convocare, fără ca Elemak să ştie dinainte despre ce-i vorba. Era îngrijorat. La un anumit nivel, chiar *înfricoşat,* dar, cum nu putea trăi cu ideea de frică, o interpretă ca supărare. Era supărat că se organiza o adunare fără ştirea lui, fără ca Tata să-i fi cerut sfatul înainte. Asta îi sugera că adunarea fusese convocată de Rasa – că femeile puneau la cale să preia puterea şi-l ostracizaseră. Într-o zi, hârca aia bătrână va-mpinge lucrurile prea departe, îşi zise Elemak, şi *atunci* va afla ea ce-nseamnă putere şi forţă adevărate – şi că ea nu deţine nici una, nici alta.

Ăsta era filtrul de interpretare prin care Elemak primi ştirea dimineţii aceleia. Chveya şi Luet visaseră... a, da, femeile încercând să-şi afirme categoric supremaţia spirituală, vizionara în ape şi fiica ei, fără-ndoială şcolită ca lumea, căutând să domine aşa cum dominase Luet în Basilica. Nafai, Issib şi Zdorab cercetaseră Catalogul după informaţii, iar Nafai – bineînţeles, trebuia să fie *soţul* lui Luet, băieţaşul preferat al Sufletului Suprem – descoperise un loc secret, pe care niciunul dintre ei nu-l vizitase în incursiunile lor vânătoreşti. Ce prostii! Elemak bătuse fiecare metru din ţinutul înconjurător când plecase la vânătoare şi în explorare – *nu* exista niciun loc ascuns.

Aşa că Nafai plecase să vâneze un loc inexistent şi abia-n dimineaţa asta aflase cum să treacă de toate barierele. O dată ce o fiinţă umană ajungea înăuntru, bariera cădea, iar acum Nafai se plimba printre străvechile nave spaţiale, în timp ce Issib şi Zdorab reuşeau să afle de la Catalog lucruri la care nu se gândise nimeni vreodată.

— Acesta-i locul de aterizare, explică Tata. Noi trăim acum pe locul Primului Oraş, cea mai veche colonie umană de pe

Harmony. Mai veche decât Oraşele Stelelor. Mai veche decât Basilica.

— Când am ajuns aici, nu era niciun oraş, spuse Obring.

— În afară de *acest* loc, preciză Tata. Rasa umană a făcut, prin noi, un cerc complet. Şi, chiar acum, Nafai calcă pe unde anticii noştri taţi şi mame au pus piciorul prima dată pe Harmony.

Tâmpenii romantice, îşi zise Elemak. E foarte posibil ca Nafai să fi tras un pui de somn sub soarele amiezii, noi n-avem de unde să ştim. Catalogul era doar un mod prin care molâii din grupul lor puteau să-şi exercite controlul asupra celor tari.

— Ştiţi ce-nseamnă asta, desigur, zise Tata.

— Înseamnă, spuse Elemak, că, din cauza celor aflate de la o bilă metalică de către oameni care n-au altceva mai bun de făcut, vieţile noastre vor fi perturbate *din nou.*

Tata se uită la el mirat.

— Perturbate? întrebă el. *Pentru ce* crezi c-am venit aici, dacă nu să pregătim călătoria spre Pământ? Sufletul Suprem a fost prins într-o buclă, asta-i tot, iar Nyef a reuşit până la urmă s-o descopere şi să-l deblocheze. Perturbarea *se termină* acum, Elya.

— Nu te preface că nu-nţelegi ce vreau să spun. Avem de toate aici. Un trai bun. În mai multe privinţe, ducem o viaţă mai bună decât am fi dus în Basilica, oricât de greu îi vine lui Obring să creadă. Avem familii acum – neveste şi copii – şi ne merge bine. Lucrăm mult, dar suntem fericiţi şi este loc destul pentru copiii noştri şi pentru. Copiii copiilor noştri înc-o mie de ani de-acum înainte. N-avem duşmani, nu ne pasc alte pericole decât necazurile obişnuite ale celor înzestraţi cu viaţă. Iar tu-mi spui că tocmai *asta*-i perturbarea, că a ne irosi timpul încercând să ajungem în *spaţiu* este cursul normal al vieţii noastre? Te rog, nu ne insulta inteligenţa.

Elemak simţi imediat cine era de partea lui. Zugrăvind tabloul real a ceea ce însemnau toate acestea, îi văzu pe Meb, Vas şi Obring încuviinţând ursuzi din cap, iar soţiile lor îi vor susţine pe dată. Mai mult, observă că vârâse şi-n mintea altora sâmburele îndoielii. Zdorab şi Shedemei aveau expresii

gânditoare, până şi Luet arunca priviri în jur, la copiii ei, când Elemak pomeni de traiul lor bun, de absenţa primejdiilor, de viitorul luminos aici, în Dostatok.

— Nu ştiu ce-a găsit Nafai sau dac-a găsit ceva, continuă Elemak. Sincer să fiu, nu-mi pasă. Nyef e-un bun vânător şi un tip strălucit, dar nu-i deloc potrivit să ne conducă spre un pericol înspăimântător, folosind nave spaţiale vechi de patruzeci de milioane de ani. Familia mea şi cu mine n-avem de gând să-l lăsăm pe fratele nostru mai mic să ne irosească timpul în urmărirea zadarnică a unui proiect imposibil. Când l-a omorât pe Gaballufix, cu toţii am fost obligaţi să devenim fugari şi să plecăm din Basilica – dar l-am iertat. Însă mai mult ca sigur *nu-l* voi ierta, dacă ne tulbură din nou vieţile.

Elemak îşi păstră calmul, dar în interior de-abia se abţinea să nu zâmbească, văzând încercarea firavă a lui Luet de a-şi absolvi soţul de vina uciderii lui Gaballufix. Cuvintele ei nu contau – Elemak ştiu că-şi făcuse treaba temeinic de la prima lovitură. Nafai era discreditat chiar înainte de a se-ntoarce. Din vina lui am părăsit oraşul; l-am iertat pentru asta; dar nimic din ce spune el nu ne va schimba viaţa pe care-o ducem aici. Elemak le oferise justificarea rezonabilă a opunerii totale la cea mai recentă manevră a femeilor şi a păpuşicii lor masculine. Dovada succesului său era faptul că nici Tata, nici Mama – nici altcineva, în afară de Luet – nu construia o apărare, iar *ea* fusese intimidată de motivul pentru care Nafai îl omorâse pe Gaballufix. Ideea navelor spaţiale şi a ţinuturilor ascunse era moartă.

Asta, până când Oykib merse în mijlocul adunării.

— Ruşine să vă fie tuturor, rosti el. Ruşine!

Tăcură toţi, cu excepţia Rasei:

— Okya, dragă, e o discuţie între oameni mari.

— Ruşine să-ţi fie şi *ţie!* Aţi uitat c-am venit aici datorită Sufletului Suprem? Aţi uitat c-avem un loc desăvârşit în care trăim tocmai pentru că ni l-a pregătit Sufletul Suprem? Aţi uitat că singurul motiv pentru care aici nu existau deja zece oraşe este că Sufletul Suprem i-a ţinut la distanţă pe alţi oameni – dar nu şi pe noi? Elemak, ai fi fost în stare să găseşti

tu acest loc? Ai fi ştiut *tu* să conduci familia peste apă şi în jos, pe insulă, pân-aici?

— Ce ştii tu despre asta, băieţaş? întrebă Elemak dispreţuitor, încercând să fie din nou el cel care controlează situaţia, nu *copilul* acela.

— N-ai fi ştiut, continuă Oykib. Niciunul dintre voi n-a ştiut *nimic* şi niciunul dintre noi n-ar *avea* nimic, dacă Sufletul Suprem nu ne-ar fi ales şi nu ne-ar fi adus aici. Eu nici măcar nu eram pe lume când s-au întâmplat multe din astea, iar în restul timpului am fost un copilaş. Aşadar, de ce oare-mi aduc aminte *eu,* în timp ce voi, cei mai în vârstă – orice frate şi soră mai mare şi mai deşteaptă, *părinţii* mei – se pare c-aţi uitat?

Vocea lui piţigăiată îl călca pe nervi pe Elemak. Ce naiba se-ntâmplă? Ştia să-i reducă la tăcere pe toţi adulţii – nu se gândise că va trebui să se ocupe şi de odraslele fragede ale Tatei cu Rasa.

— Stai jos, copile, îi spuse el. Te vâri în ape tulburi.

— Toţi suntem în ape tulburi, interveni Luet. Dar se pare că numai Oykib şi-a adus aminte cum se înoată.

— Nu-ncape-ndoială că tu l-ai învăţat, zise Elemak.

— Da, exact, recunoscu Luet. De parc-ar fi ştiut vreunul dintre noi ce-aveai *tu* de gând să spui. Deşi ar fi trebuit să ştim. Am crezut că problemele s-au rezolvat cu mult timp în urmă, însă ar fi trebuit să ne dăm seama că tu nu renunţi niciodată la ambiţiile tale.

— Eu! strigă Elemak, sărind în picioare. Nu eu sunt acela care-a inventat vizita asta într-un oraş invizibil, despre care-am auzit numai din presupusele rapoarte ale unei bile metalice, pe care numai *tu* le poţi interpreta!

— Dac-ai atinge Catalogul, explică Tata, ţi-ar vorbi bucuros şi ţie.

— Nu vreau s-aud nimic de la un computer, spuse Elemak. Îţi repet, nu voi risca viaţa şi fericirea familiei mele din cauza unor pretinse instrucţiuni primite de la un computer invizibil, pe care aceste *femei* se-ncăpățânează să-l adore ca pe-un zeu!

Tata se ridică în picioare.

— Văd că eşti înclinat spre îndoială, comentă el. Poate c-a fost o greşeală să împărtăşim tuturor vestea bună. Poate-ar fi trebuit să aşteptăm întoarcerea lui Nafai şi să ne ducem cu toţii la locul găsit de el, să vedem ce-a văzut el. Dar mi-am zis să n-avem secrete între noi, aşa c-am insistat să vă explic situaţia de pe acum, ca să nu spună nimeni mai târziu că n-a fost informat.

— E cam târziu să faci pe sincerul, nu-i aşa, Tată? Întrebă Mebbekew. Chiar tu ai spus că alaltăieri, când a plecat, Nafai s-a dus în căutarea locului ascuns şi-a *crezut* că este, probabil, cel în care-au păşit primii oameni când au debarcat de pe navele spaţiale. Dar nu te-ai gândit să ne spui şi nouă *atunci*, nu-i aşa?

Tata se uită la Rasa, iar Elemak simţi că i se confirmă bănuielile definitiv. Bătrânul juca după cum îi cânta baba. Din câte-o cunoştea Elemak, ea stăruise să ţină secretul şi probabil îl sfătuise să nu-l dezvăluie nici acum.

Cu toate acestea, era timpul ca Elemak să treacă la mişcarea următoare – trebuia să profite de situaţia avantajoasă acum, că Oykib îi subminase avantajul deţinut înainte.

— Hai să nu fim incorecţi, spuse el. Doar am *auzit* ce-a făcut Nafai. Nu trebuie să hotărâm sau să *facem* nimic încă. Haideţi s-aşteptăm să se-ntoarcă şi să vedem atunci ce părere avem.

Se întoarse spre Oykib, care stătea nemişcat în mijlocul grupului.

— În ce te priveşte pe tine, sunt mândru că penultimul meu frate e-atât de pătimaş. Vei deveni un bărbat adevărat, Oykib, iar când o să fii destul de mare ca să-nţelegi problemele, în loc să execuţi orbeşte ce-ţi spun alţii, vocea ta va fi ascultată-n consiliu, te asigur.

Oykib se înroşi la faţă – de jenă, nu de furie. Era destul de tânăr ca să fi auzit doar lauda evidentă şi să fi ignorat complet jignirea subtilă. Aşa te elimin şi pe tine, Okya, frate dragă, fără să-ţi dai seama măcar.

— Eu zic c-adunarea a luat sfârşit, vorbi Elemak. O să ne

strângem din nou la întoarcerea lui Nafai, desigur, cu excepţia întâlnirilor conspirative din Casa Catalogului, unde s-au pus la cale în primul rând toate astea. Nu mă-ndoiesc că *acele* întâlniri vor continua netulburate.

Cu vorbele acestea, Elemak puse capăt, în stil sinistru, oricărei conversaţii dintre cei aflaţi de partea Rasei, slăbindu-le *acestora* mult poziţia.

Băieţii oameni – s-au crezut atât de deştepţi, până când au dat piept cu cineva care înţelegea cu adevărat cum funcţionează puterea. Şi pentru că acela care-a pus capăt adunării şi a anunţat-o pe următoarea a fost Elemak, el a făcut câţiva paşi mari în direcţia sustragerii conducerii în Dostatok din mâinile Tatei. Singurul test rămas era dacă adunarea chiar va lua sfârşit odată cu plecarea lui Elemak. Dacă pleca şi întâlnirea continua netulburată, îi va fi mult mai dificil să pună mâna pe conducere – de fapt, ar fi-nsemnat că azi a pierdut teren.

Însă n-ar fi trebuit să se îngrijoreze. Meb se ridică aproape imediat, plecând de la adunare urmat de Doi şi de copiii lor; Vas şi Obring, cu nevestele lor, se ridicară şi ei, apoi Zdorab şi Shedemei. Întrunirea se terminase – şi se terminase pentru c-aşa spusese Elemak.

Unu la zero pentru mine, îşi zise el, şi mare mirare dacă n-am câştigat chiar meciul! Bietul Nafai! Indiferent ce faci acolo, în pădure, te vei întoarce acasă ca să-ţi găseşti intrigile şi planurile destrămate. Ai crezut că mă poţi înfrunta de la distanţă şi vei *câştiga?*

Nicăieri nu scria nimic, nu se vedea niciun semn, nicio instrucţiune.

(Nimeni nu are nevoie de instrucţiuni aici. Sunt întotdeauna cu tine, ca să-ţi arăt ce trebuie să ştii.)

— Şi s-au mulţumit cu atât? întrebă Nafai. Cu toţii?

În liniştea locului, vocea lui răsună foarte puternic, în timp ce-şi târa picioarele pe punţile înguste şi coridoarele fără urmă de praf, coborând în pământ.

(Mă cunoşteau. M-au construit, m-au programat. Ştiau ce pot face. M-au considerat biblioteca lor, manual de instrucţiuni

universale, a doua lor memorie. Pe atunci, ştiam numai ce m-au învăţat. Acum am o experienţă cu oamenii de patruzeci de milioane de ani şi am tras propriile concluzii. La început, eram mult mai dependent de *ei* – reflectam pentru ei propria lor viziune a lumii.)

— Iar viziunea aceea... era greşită?

(Nu înţelegeau în ce măsură comportamentul lor era animalic, nu intelectual. Au crezut că au învins animalul din ei şi că, ajutaţi de mine, urmaşii lor vor goni pentru totdeauna animalul în câteva generaţii – sau în câteva sute de generaţii, în orice caz. Viziunea lor era pe termen lung, dar nicio fiinţă umană nu poate avea unul *atât* de lung. Până la urmă, numerele, dimensiunile timpului, îşi pierd sensul.)

— Dar te-au construit bine.

(Bine, dar nu perfect. Am îndurat vreme de patruzeci de milioane de ani radiaţii cosmice şi nucleare şi asta mi-a distrus mare parte din memorie. Sunt foarte redundant, deci nu s-a pierdut prea mult din datele stocate în mine. Am monitorizat şi corectat toate schimbările efectuate în programarea mea. Ceea ce nu am putut monitoriza a fost zona ascunsă de mine. Deci când programele de acolo s-au distrus, eu n-am avut cum să ştiu, ca să le compensez lipsa. Nu am putut copia şi reface zonele respective atunci când era distrusă oricare dintre copii.)

— Înseamnă că nu te-au proiectat deloc bine, zise Nafai, din moment ce programele erau chiar în miezul tău.

(Nu trebuie să-i judeci aspru. Nu le-a dat prin cap că le vor trebui patruzeci de milioane de ani copiilor copiilor lor ca să înveţe ce e pacea, să ajungă aici şi să înveţe totul despre înalta tehnologie. Cum să fi ghicit ei că, secol după secol, mileniu după mileniu, oamenii de pe Harmony nu vor învăţa ce e pacea, nu vor înceta să se concureze pentru a pune mâna pe putere, întrebuinţând forţa şi înşelăciunea? Eu nu am fost menit să apăr acest loc izolat nici măcar un milion de ani, darămite patruzeci. Aşa că m-au construit bine – defectele şi rateurile din miezul meu secret nu s-au dovedit fatale, nu-i aşa? în definitiv, te afli aici, nu?)

Nafai îşi aminti de groaza care-l cuprindea când nu reuşea să mai respire şi nu fu convins că oamenii de demult nu făcuseră o treabă bunicică.

— Unde eşti? întrebă el.

(Peste tot în jurul tău.)

Nafai privi în jur, dar nu zări nimic deosebit.

(Senzorii de acolo, din tavan – prin ei te văd şi te aud chiar în clipa asta, în afară de căile obişnuite de a vedea prin ochii tăi şi de a-ţi auzi cuvintele înainte de a le rosti. În spatele acestor ziduri sunt bănci peste bănci de memorie statică – toate acelea sunt eu. Maşinăriile care pompează aer prin aceste pasaje subterane – tot eu sunt.)

— Atunci, de ce-ai mai avut nevoie de mine?

(Cum, tu eşti cel care m-a eliberat din buclă şi mi-a deschis viziunea ca să-mi includ propria inimă şi tocmai tu mă întrebi aşa ceva?)

— De ce-ai nevoie de mine *acum?*

(Am nevoie de tine – de toţi – şi pentru că Păstrătorul v-a trimis vise. Păstrătorul vă vrea, deci eu vă voi duce la el.)

— De ce-ai nevoie de *mine?* repetă Nafai, clarificând sensul întrebării.

(Pentru că roboţii mei erau controlaţi cu toţii de o porţiune din memoria mea, în care nu mă mai pot încrede absolut deloc. I-am decuplat deoarece îmi dădeau rapoarte false. Niciuna dintre cele şase nave nu are memoria intactă. Am nevoie de tine să aduni şi să testezi memoria din toate părţile navelor şi să colectezi la un loc memoria neafectată, până când vom obţine o singură navă perfectă. Nu pot face asta singur – nu am mâini.)

— Deci sunt aici ca să înlocuiesc maşinării defecte.

(Şi am nevoie de tine să pilotezi nava spaţială.)

— Nu-mi spune că nu eşti în stare s-o pilotezi singur!

(Nafai, strămoşii tăi nu au permis ca navele lor să treacă sub controlul complet al unor computere ca mine. Trebuie să existe un conducător pe fiecare navă, s-o comande. Eu voi da comenzile, dar nava va fi a ta. *Eu* voi fi al tău.)

— Nu eu. Tata ar trebui să fie conducător.

(Nu Volemak a fost cel care a venit aici. Nu Volemak a deblocat acest loc.)

— Ar fi făcut-o, dac-ar fi ştiut.

(A ştiut ce ştiai şi tu. Dar tu ai acţionat. Asemenea întâmplări nu sunt accidentale, Nafai. Nu e o coincidenţă că tu, şi nu altcineva, te afli aici. Dacă Volemak ar fi găsit locul şi şi-ar fi croit drum cu forţa înăuntru, riscându-şi viaţa ca să ajungă aici, el ar purta mantia. Sau Elemak, sau Zdorab – oricine ar veni, ar avea această răspundere. Ai venit tu. E a ta.)

N-o vreau, mai că rosti Nafai. Dar ar fi o minciună. O voia din toată inima. Voia să fie ales de Sufletul Suprem să piloteze nava spaţială, deşi nu ştia nimic despre pilotaj – ar fi minunat. Mai multă glorie şi mai multe realizări decât a visat în copilăria lui.

— Accept, atunci, câtă vreme îmi arăţi cum se procedează.

(Nu te poţi descurca fără unelte. Eu îţi dau o parte din ele şi te învăţ să le construieşti pe celelalte. Dar nu o vei scoate la capăt fără ajutor.)

— Ajutor?

(Vei avea de mutat mii de plăci de memorie de la o navă la alta. Vei îmbătrâni şi muri dacă vei încerca să te descurci singur. Dacă e să avem o navă solidă, care să conţină toată memoria necesară ca să vă ducă la Păstrătorul Pământului, va trebui să lucreze întreaga voastră aşezare.)

Imediat, Nafai încercă să şi-l imagineze pe Elemak lucrând sub îndrumarea lui şi râse cu glas tare.

— Dac-aşa stau lucrurile, atunci mai bine pune pe altul să conducă. Pe mine nu mă vor asculta.

(Ba te vor asculta.)

— Înseamnă că, până la urmă, nu cunoşti natura umană prea bine. Singurul motiv pentru care-am trăit în pace în ultimii ani a fost pentru că mi-am văzut de treaba mea, din punctul de vedere al lui Elya. Dacă mă-ntorc şi le spun, aşa, pe nepusă masă, că-s conducător de navă şi trebuie să m-ajute să-ncropesc o navă…

(Ai încredere în mine.)

— Da, bineînţeles… Am întotdeauna, nu-i aşa?

(Deschide uşa.)

Nafai deschise uşa şi pătrunse într-o încăpere slab luminată. Uşa se închise singură la loc, reducând mult lumina şi aşa zgârcită. Clipind, Nafai se obişnui curând cu semiîntunericul şi văzu că-n mijlocul camerei, atârnând în aer fără niciun suport vizibil, se afla un bloc de… ce să fie oare, gheaţă?

(E făcut mai mult din apă.)

Nafai se apropie de el şi-l atinse. Degetele intrară în el cu uşurinţă.

(Cum ţi-am spus. Apă.)

— Atunci, cum îşi menţine forma? întrebă Nafai. Cum pluteşte-n aer?

(De ce să-ţi mai explic, dacă, în câteva momente, memoria va fi a ta numai când te vei gândi la ea?)

— Ce vrei să spui?

(Treci prin apă şi vei ieşi purtând mantia de conducător. Când aceasta va fi la locul ei, conectată la tine, toată memoria mea va fi a ta, ca şi cum ar fi fost aşa dintotdeauna.)

— O minte omenească nu poate cuprinde atâtea informaţii. Memoria ta conţine patruzeci de milioane de ani de istorie.

(Vei vedea că poate.)

— Era să înnebunesc când mi-am amintit viziunea Tatei. Oare nu tot aşa se va-ntâmpla şi de data asta, când mi-o voi aminti pe-a ta?

(Voi fi alături de tine într-un fel în care nu am fost niciodată.)

— Dar eu voi mai fi *eu?*

(Vei fi mai tu decât oricând.)

— Am de ales?

(Da. Poţi alege să refuzi. Atunci voi aduce pe altcineva şi *ea* va trece prin apă, apoi *ea* va fi conducătoarea.)

— Ea? Luet?

(Mai contează? Odată ce ai ales să nu fii conducător, ce drept ai să te mai interesezi pe cine aleg în locul tău?)

Nafai rămase pe loc, privind blocul de apă miraculos

odihnindu-se în aer şi-şi zise: „E mai puţin periculos decât trecutul prin barieră, iar prin ea *am trecut* deja.“ „Oare-aş putea suporta“, gândi el mai departe, „s-ascult de comandantul navei, ştiind tot restul vieţii mele c-aş fi *putut* fi eu în locul lui, dar am refuzat?“ Apoi: „Pân-acum am avut încredere în Sufletul Suprem. Aş fi ucis pentru el; era cât pe ce să mor pentru el. Voi refuza acum să preiau conducerea acestei călătorii?“

— Cum procedez?

(Nu ştii? Nu-ţi mai aminteşti de viziunea pe care ţi-a povestit-o Luet?)

Abia acum, când îi atrase atenţia Sufletul Suprem, îşi aminti Nafai de ce-i spusese Luet, că-l văzuse scufundându-se într-un bloc de gheaţă şi ieşind din el prin partea de jos, sclipind de lumină. Crezuse că-i vorba de-un înţeles metaforic. Dar iată blocul de gheaţă în faţa lui.

— Intru de sus în jos. Cum ajung deasupra?

Aproape instantaneu, o platformă de un metru traversă podeaua spre el. Nafai înţelese că trebuie să se urce pe ea. Dar, când se urcă, nu se-ntâmplă nimic.

(Te împiedică hainele.)

Aşa că se dezbrăcă a doua oară în ziua aceea. Asta îi aminti de juliturile şi vânătăile pe care le-ncasase din cauza rafalelor de vânt. Gol, păşi din nou pe disc. Acesta se ridică în aer imediat şi-l transportă deasupra blocului.

(Intră în apă. Te va susţine ca orice podea.)

Cum tocmai îi intraseră degetele în partea laterală a blocului, Nafai avu îndoieli, dar făcu ce i se spuse – păşi pe suprafaţa blocului. Era netedă, însă nu alunecoasă; ca şi suprafaţa barierei, părea să se mişte în toate direcţiile sub picioarele lui.

(Culcă-te pe spate.)

Nafai se supuse. Imediat, suprafaţa de sub el se schimbă şi el se scufundă încet în apă. Imediat îi va acoperi faţa, îşi dădu el seama. Nu va putea respira. Amintirea sufocării recente îi era încă proaspătă – începu să se zbată.

(Linişte. Dormi. Nu vei duce lipsă de aer, nu vei duce lipsă

de nimic. Dormi. Linişte.)

Iar el adormi, scufundându-se în apă.

Elemak se miră când o văzu pe Shedemei la uşă. Orice era posibil, desigur – poate că venea să i se alăture. Dar se-ndoia – mult mai probabil era că voia să negocieze cu el o înţelegere în numele Rasei. Caz în care nu era o alegere proastă ca emisar. N-avea nimic împotriva ei, iar ea n-avea legături de familie inconvenabile. În plus, ea şi Zdorab nu se ridicaseră la sfârşitul adunării, acceptând autoritatea lui Elemak. Merita s-audă ce-are de spus.

Aşadar, o pofti înăuntru şi o lăsă să se aşeze la masă, lângă Meb, Obring şi Vas. După ce Shedemei se aşeză, Elemak alese un scaun de vizavi de ea şi aşteptă. Să vorbească *ea* mai întâi, ca să ştie el la ce să se-aştepte din partea ei.

— Toată lumea m-a sfătuit să nu vin la tine, rosti Shedemei. Dar cred că te subestimează, Elemak.

— N-ar fi prima oară, comentă el.

Meb chicoti. Asta-l enervă pe Elemak – nu era sigur dacă Meb râdea de *ceilalţi,* din cauză că-l subestimau pe Elemak sau de el, pentru că susţinuse un asemenea lucru. N-ai cum să ştii sigur *niciodată*, când e vorba de Meb, pe care îl lua peste picior. Numai că el lua peste picior pe *cineva.*

— Se pare că sunt câteva lucruri importante pe care nu le înţelegi, vorbi Shedemei. Iar, ca să iei o hotărâre înţeleaptă, cred că trebuie să ştii totul.

Aha. Deci venise să-i dea lecţii despre „realitate“.

Ei, bine, merita s-o asculte, măcar ca să plănuiască mai bine cum să-i submineze poziţia la adunarea următoare. Ii făcu semn din cap să continue.

— Nu-i vorba de-o conspiraţie de-a ţi se lua autoritatea.

Corect, gândi Elemak. Începi prin a nega, deci e ca şi cum mi-ai confirma că *exact* asta se-ntâmplă.

— Cei mai mulţi dintre noi ştiu că eşti liderul natural al acestui grup şi, cu mici excepţii, suntem mulţumiţi de tine.

A, da. „Mici“ excepţii, într-adevăr.

— Iar excepţiile fac parte mai mult din rândurile susţinătorilor *tăi* decât îţi închipui. Aici, la masă, se simt mai

multă ură şi invidie decât ai găsit vreodată printre cei ce se adună-n Casa Catalogului.

— Destul! spuse Elemak. Poţi să pleci de pe-acum, dac-ai venit aici ca să semeni neîncredere printre aceia dintre noi care-ncearcă să ne apere familiile de băgăcioşi.

Shedemei dădu din umeri.

— Ţi-am spus, m-ai auzit, nu-mi pasă de ce faci cu informaţiile. Dar uite care-i realitatea: singura persoană cu care te lupţi acum e Sufletul Suprem.

Meb scoase un hohot de râs. Shedemei îl ignoră.

— Sufletul Suprem are, în sfârşit, acces la navele spaţiale. Va fi nevoie de un efort uriaş din partea noastră, a tuturor, să ciopârţim cinci din cele şase nave ca să pregătim una pentru zbor. Dar o vom face, fie c-aprobi tu, fie că nu. Sufletul Suprem nu te va lăsa s-o-mpiedici acum, când a ajuns atât de departe.

Elemak se amuză ascultând cum Shedemei se-ncăpăţâna să se refere la un computer lipsit de viaţă ca la o femeie.

— Când se va-ntoarce, Nafai va purta mantia de conducător al navei. E-un aparat care-l conectează aproape perfect la memoria Sufletul Suprem. Va şti mult mai multe despre tine decât ştii tu însuţi, mă-nţelegi? Iar mantia-i conferă şi alte puteri – un focus de energie, de exemplu, în comparaţie cu care arma cu vibraţii e-o jucărie.

— E-o ameninţare? întrebă Elemak.

— Iţi spun purul adevăr. Sufletul Suprem l-a ales pe Nafai pentru că are inteligenţa de-a pilota nava, devotamentul de-a sluji cum se cuvine cauza Sufletului Suprem şi o voinţă puternică, graţie căreia a spart o barieră socotită impenetrabilă, permiţând expediţiei să continue. *Nu* pentru c-ar fi conspirat împotriva ta. Dac-ai fi arătat măcar o urmă de încredere în cauza Sufletului Suprem, poate că ea te-ar fi ales pe *tine.*

— Crezi că mă-impresionează linguşeala asta jalnică?

— Nu te linguşesc. Ţi-am spus deja – ştim că, prin origine, eşti liderul grupului. Dar ai ales să *nu* fii conducătorul expediţiei Sufletului Suprem. A fost propria ta alegere, făcută

în libertate. Deci, dacă-i să tragem linia, când îţi vei da seama c-ai pierdut pentru totdeauna conducerea grupului, nu te vei putea învinovăţi decât pe tine însuţi.

Elemak simţi cum creşte furia în el.

— Şi n-ai fi fost nici măcar a doua alegere, continuă Shedemei. Au existat îndoieli că Nafai va accepta mantia – tocmai pentru că ştia că nu vei accepta ca el să preia conducerea. În momentul respectiv, Sufletul Suprem a făcut a doua ei alegere. M-a întrebat pe *mine* dac-aş primi povara conducerii. Mi-a explicat mai multe despre ce-anume face şi cum funcţionează mantia decât i-a explicat chiar lui Nafai, deşi, până acum, doar el le ştie pe toate. Am acceptat oferta ei. Dacă n-ar fi fost Nafai, aş fi fost eu. Nu tu, Elemak. N-ai ratat poziţia asta la mustaţă. N-ai fost niciodată luat în considerare, pentru c-ai respins de la bun început Sufletul Suprem.

— Poate c-ar fi mai bine să pleci acum, rosti Elemak încet.

— Dar asta nu-nseamnă că nu poţi juca un rol apreciat în comunitate, continuă ea, ca şi când nu l-ar fi auzit, ca şi când nu l-ar fi văzut cum fierbe de furie. Nu forţa nota, nu-l obliga pe Nafai să te umilească-n faţa celorlalţi. Mai bine cooperează cu el, iar el te va lăsa bucuros să conduci, în măsura-n care te va lăsa şi Sufletul Suprem. Nu cred că ţi-ai dat seama vreodată cât te adoră Nafai. Cât şi-a dorit întotdeauna să fie ca tine. Cât a tânjit după dragostea şi respectul tău, mai mult decât după al oricui altcuiva.

— Ieşi afară din casa mea! tună Elemak.

— Prea bine, spuse Shedemei. Văd că eşti o persoană care refuză să-şi schimbe părerea despre lume. Nu poţi suporta să trăieşti decât într-o lume în care toate relele cad asupra ta din vina altuia, în care toţi complotează împotriva ta, ca să-ţi fure ce ţi se cuvine. Se ridică şi se-ndreptă spre uşă. Din păcate. Din întâmplare, lumea aceea e cea *reală.* Iar voi patru veţi sta aici şi veţi complota cum să puneţi mâna pe putere în Dostatok, dar nu veţi obţine nimic, ci veţi fi umiliţi şi va fi doar vina voastră. Cu toate astea, Elemak, te bucuri de respectul nostru profund pentru calităţile tale deosebite. Noapte bună!

Shedemei închise uşa în spatele ei.

Elemak de-abia reuşi să se stăpânească. Ar fi vrut să sară după ea, s-o lovească de câteva ori, s-o lecuiască prin bătaie de condescendenţa pe care-o afişa. Dar ar fi fost un spectacol al slăbiciunii; pentru a-şi păstra controlul asupra celorlalţi, trebuia să le arate clar că nu-l afectau asemenea prostii. Aşa că le zâmbi vag celorlalţi.

— Vedeţi cum vor să facă din noi nişte proşti, scoţându-ne din sărite? întrebă el.

— Să nu-mi spui că nu eşti *nervos*, spuse Meb.

— Bineînţeles că sunt. Dar refuz să mă las prostit de furia mea. Pe lângă asta, ne-a dat informaţii valoroase. Se pare că Nafai se-ntoarce c-un fel de mantie magică. Poate că nu-i decât o iluzie, ca măştile acelea scoase de la naftalină de Gaballufix şi date soldaţilor să le poarte-n Basilica, ca s-arate toţi la fel. Sau poate c-are, într-adevăr, putere. Dar, în loc să ne-nchidă gura, ea pur şi simplu ne va forţa s-acţionăm mai repede şi mai curat – cu rezultat permanent.

— Adică? întrebă Vas.

— Adică nu vom permite nimănui să plece de-aici şi să i se alăture lui Nafai, oriunde s-ar afla el. Îl vom obliga să vină el la noi. Iar când o să vină, îi vom elimina puterea de-a ne face alte probleme, dacă nu cedează şi nu ne acceptă deciziile.

— Adică? insistă Vas.

— Adică-l omorâm, neghiobule! răspunse Obring. Cât de prost trebuie să fii?

— Ştiu că la asta s-a referit, zise Vas încet. Dar am vrut să-l aud cum o spune cu gura lui, ca să nu pretindă mai târziu că nici nu i-a trecut prin cap aşa ceva.

— A, pricep, comentă Elemak. Te-ngrijorează răspunderea. Elemak nu se putu abţine să-l compare pe Vas cu Nafai – în ciuda defectelor, Nafai nu se eschivase niciodată de la postura de ucigaş al lui Gaballufix. Ei, bine, responsabilitatea va fi a mea. Numai a mea, dacă insişti. Dar asta-nseamnă că, după ce-am câştigat, autoritatea tot a mea va fi.

— Eu sunt de partea ta, vorbi Meb. Pân-la capăt. Asta-nseamnă că, la sfârşit, vom împărţi autoritatea?

— Da, răspunse Elemak. În cazul în care ştii ce-nseamnă autoritatea, biet babuin cu zâmbet tâmp! E simplu de tot. Dar, dacă n-ai curajul să-nfigi cuţitul odată cu noi nu-nseamnă că eşti duşmanul nostru.

Atâta doar: să nu dai din gură despre planul nostru, să fii de partea noastră ca să-i împiedicăm pe ceilalţi să i se alăture lui Nafai şi să nu ne stai în cale când îl omorâm – dac-o să se ajungă la asta.

— Sunt de-acord, spuse Obring.

Vas încuviinţă şi el, în tăcere.

— Atunci, ne-am înţeles.

Nafai se trezi pe podea. Deasupra lui, atârna blocul de apă. Nu simţi nimic diferit.

Până când începu să gândească. Ca atunci când a încercat să simtă, din interior, dacă e ceva schimbat în corpul său. Brusc, un şuvoi de informaţii îi năvăli în minte. Pentru o clipă, fu conştient de funcţiile corpului său şi avu un raport detaliat despre toate. Producţia glandelor, pulsul, cantitatea de materii fecale din rect; deficienţa curentă de combustibil din celule şi cum erau accesate celulele de grăsime pentru a compensa deficitul. De asemenea, ritmul vindecării vânătăilor şi juliturilor crescuse, iar el se simţea mult mai bine.

Asta-i ce a ştiut întotdeauna Sufletul Suprem despre mine?

Răspunsul veni imediat, iar acum se auzi ca o voce clară – mai clară chiar decât atunci când Sufletul Suprem vorbea prin intermediul Catalogului. (N-am ştiut niciodată atât de multe despre tine. Mantia s-a conectat la fiecare nerv din corpul tău şi-ţi raportează starea încontinuu. Iţi ia şi probe de sânge din diverse locuri, le interpretează şi acţionează pentru a-ţi îmbunătăţi starea de mai multe ori pe secundă.)

Mantia?

Imediat îi trecu o imagine prin minte. Se văzu din afara corpului, aşa cum, fără îndoială, îl vedea şi Sufletul Suprem cu ajutorul senzorilor. Îşi văzu trupul rostogolindu-se de sub bloc şi ridicându-se în picioare. Pielea-i sclipea de lumină. Îşi dădu seama că, datorită lui, încăperea se luminase în mare măsură. Se văzu pipăindu-şi pielea, vrând să simtă mantia. Dar nu

simţi nimic deosebit faţă de pielea lui obişnuită.

Se-ntrebă dacă aşa va luci întotdeauna – dacă şi casa lui se va lumina ca încăperea aceasta, ori de câte ori va intra în ea.

Nici nu-i trecuse bine gândul prin minte, că şi auzi răspunsul Sufletului Suprem. (Mantia reacţionează cum vrei tu. Dacă vrei să se întunece, se va întuneca. Dacă vrei să genereze o încărcare electrică puternică, o va genera – poţi arăta cu degetul şi trimite un arc electric în orice direcţie alegi. Nimic nu-ţi poate face rău câtă vreme o porţi şi eşti un pericol foarte mare pentru alţii – dar, dacă nu doreşti să răneşti pe cineva, mantia devine pasivă. Copiii tăi pot dormi pe întuneric şi îţi vei putea îmbrăţişa soţia ca întotdeauna. Într-adevăr, cu cât vei avea contact fizic cu ceilalţi mai des, cu atât se va extinde mantia ca să-i cuprindă şi chiar să răspundă, într-un mică măsură, la voinţa ta.)

Deci Luet va purta şi ea această mantie?

(Prin tine, da. O va proteja; îi va îmbunătăţi accesul la memoria mea. Dar de ce mă întrebi lucrurile astea? În loc să te gândeşti la întrebări, de ce nu îţi trimiţi mintea înapoi şi nu încerci să-ţi aminteşti tu răspunsurile, ca şi când ai fi ştiut întotdeauna că porţi mantia? Amintirile îţi vor veni uşor şi clar, atunci. Vei şti tot ce e de ştiut.)

Nafai încercă şi, dintr-odată, nu mai avu de pus nicio întrebare despre mantie. Înţelese ce-nsemna să fii comandant de navă. Înţelese exact până şi ce anume avea nevoie Sufletul Suprem să facă el ca să pregătească nava spaţială de plecare.

— N-avem destule braţe printre noi, nici dacă socotim copiii, ca să facem toate astea.

(Ţi-am spus că îţi voi da unelte cu care să lucrezi. Unele părţi ale roboţilor nu pot fi salvate, dar altele, da. Maşinăriile înseşi sunt perfect exploatabile – doar programul meu care le controlează e defect. O parte din el poate fi reactivată şi atunci tu şi ceilalţi puteţi configura roboţii să execute sarcini minore sub comanda voastră. Vei vedea.)

Acum Nafai îşi „aminti“ exact ceea ce Sufletul Suprem a stabilit că-i posibil. Va fi nevoie de câteva ore de muncă pentru a pune în funcţiune roboţii, dar se putea descurca –

acum îşi amintea cum.

— M-apuc de lucru imediat, spuse el. E ceva de mâncare pe-aici?

Nici nu termină bine de pus întrebarea, că-şi aduse imediat aminte că n-avea ce mânca acolo. Îl cuprinse nerăbdarea când să gândi că trebuie să părăsească locul respectiv ca să meargă la vânătoare pentru hrană.

— Nu poţi să-i aduci pe ceilalţi aici? Să vină cu mâncare şi… nu văd de ce trebuie să facem un drum de o zi de câte ori vine cineva aici. Am putea reface satul în acest loc – este destulă apă pe dealurile din sud şi e mult lemn. Am petrece o săptămână şi am scuti multe zile de călătorit pe an, până vom termina navele.

(Le voi trimite mesajul. Sau le-o poţi spune chiar tu.)

Să le-o spun chiar eu?

Apoi îşi aminti: din moment ce memoria Sufletul Suprem era acum memoria „lui“, le putea vorbi celorlalţi prin intermediul Catalogului. Aşa şi făcu.

— Nu mergeţi nicăieri, zise Elemak.

Zdorab şi Volemak stătură în faţa lui cu gura căscată.

— Adică? întrebă Volemak. Nafai are nevoie de mâncare şi trebuie să marcăm coordonatele noului sat. Am presupus că vrei să vii şi tu.

— Iar eu spun că nu mergi. Nu merge nimeni. Nu mutăm satul şi nimeni nu pleacă de-aici ca să se-alăture lui Nafai. Încercarea lui de-a pune mâna pe putere a eşuat. Renunţă, Tată. Când i se va face suficient de foame, va veni acasă.

— Sunt tatăl tău, Elya, nu copilul tău. Poţi decide să nu mergi tu, dar n-ai autoritatea de-a mă opri pe *mine.*

Elemak bătu cu degetul în masă.

— Dacă nu cumva ameninţi să foloseşti violenţa împotriva tatălui tău, adăugă Volemak.

— Ţi-am dezvăluit legea acestui loc, zise Elemak. Nimeni nu pleacă fără permisiunea mea. Iar tu n-ai această permisiune.

— Şi dacă nu mă supun ordinului tău obraznic şi ilegal?

— Atunci, nu mai faci parte din Dostatok! Dacă eşti prins

dând târcoale pe aici, vei fi tratat ca un hoţ.

— Crezi că ceilalţi vor încuviinţa? Dacă ridici mâna împotriva mea, nu vei câştiga decât dezgustul lor.

— Voi câştiga supunerea lor. Te sfătuiesc să… nu forţezi lucrurile. Nu-i duce nimeni mâncare lui Nafai. Vine-acasă şi se termină toată şarada cu navele spaţiale.

Volemak tăcu, stând lângă Zdorab. Amândoi aveau expresii de nepătruns.

— Bine, spuse Volemak.

Elemak se miră – oare să cedeze Tata cu-atâta uşurinţă?

— Nafai zice că vine acasă acum. A repus în funcţiune primii roboţi. Ajunge într-o oră.

— O oră! exclamă Meb, care stătea în vecinătate. Ei, poftim! Vusadka asta cică era la distanţă de o zi.

— Nafai tocmai a pornit câteva paritka. Dac-o merge bine, nu va trebui să mutăm satul.

— Ce-i aia paritka? vru să afle Meb.

— Nu-ntreba, prostule, zise Elemak încet. Îi faci jocul Tatei.

— O căruţă zburătoare, răspunse Volemak.

— Şi presupun că vorbeşti cu Nafai în clipa asta?

— Când n-avem Catalogul cu noi, explică Volemak, vocea lui e la fel de deosebită de gândurile noastre obişnuite ca vocea Sufletului Suprem. Dar ne vorbeşte acum, da. L-ai auzi şi tu, n-ar trebui decât s-asculţi.

Elemak nu se putu abţine din râs.

— O, da, sigur c-o să stau aici ca s-ascult cum îmi vorbeşte-n cap vocea fratelui meu îndepărtat!

— De ce nu? întrebă Zdorab. El oricum deja vede tot ce vede şi Sufletul Suprem. Inclusiv ce-i în mintea ta. De exemplu, ştie că tu şi Meb plănuiţi să-l ucideţi imediat ce se-ntoarce aici.

Elemak sări în picioare.

— E-o minciună!

Cu colţul ochiului, observă un început de panică pe faţa lui Meb. Ţine-ţi gura, Meb. Nu recunoşti o presupunere absurdă când o auzi? Să nu faci nimic care să le-o *confirme.*

— Acum du-te acasă, Tată. Şi tu, Zdorab. Singura situaţie

când Nafai o să fie-n pericol e dacă ne va ataca el pe *noi* sau va-ncerca să instige la revoltă.

— Nu suntem în deşert, spuse Volemak. Şi nu tu comanzi.

— Dimpotrivă, îl contrazise Elemak. Încă se mai aplică legea deşertului şi eu sunt liderul acestei expediţii. Am fost tot timpul. Am ţinut cont de tine, bătrâne, din politeţe.

— Să mergem, zise Zdorab, trăgându-l pe Volemak afară din casa lui Elemak.

— Şi să-l frustrăm pe Elemak de şansa de-a arăta cât de invidios este în realitate?

— Nu invidios, Tată, vorbi Elemak. Doar sătul. Tu, Nyef, Rasa şi Luet aţi început. Nu v-a cerut nimeni să v-apucaţi de treaba asta idioată cu plecatul în stele. Totul mergea bine – voi sunteţi aceia care-au decis să schimbe regulile. Ei, bine, regulile chiar s-au schimbat, dar, de data asta, nu-n favoarea voastră. Acum poartă-te ca un bărbat.

— Te plâng, spuse Volemak.

Atunci Zdorab îl trase afară pe uşă şi cei doi plecară.

— Ştiau, vorbi Mebbekew. Ştiau ce punem la cale.

— Taci odată! îl mustră Elemak. Au *ghicit*, iar ţie era să-ţi scape confirmarea presupunerii lor.

— Nu mi-a scăpat. N-am zis nimic.

— Ia-ţi arcul şi săgeata. Tragi destul de bine.

— Adică n-aşteptăm să vorbim cu el mai întâi?

Cred că Nafai o să vorbească mai cu cap, dacă are o săgeată-n el. Tu ce zici?

Meb plecă. Elemak se ridică în picioare şi se întinse după arcul de lângă şemineu.

— Nu face asta.

Se-ntoarse şi o văzu pe Eiadh stând în pragul dormitorului, cu bebeluşul proptit de şold.

— Te-am auzit bine, Edhya? îmi spui ce să fac?

— Ai mai încercat să-l omori o dată. Sufletul Suprem nu te va lăsa. Nu-ţi dai seama? Iar de data asta te-ai putea răni.

— Mă bucur că-ţi faci griji din cauza mea, Edhya, dar ştiu ce fac.

— Şi eu ştiu ce faci. Am urmărit cum te-ai purtat cu Nafai în

anii ăştia şi mi-am zis că, în sfârşit, Elya a învăţat să-l respecte pe Nafai. Elya nu mai e invidios pe frăţiorul lui. Dar acum văd că nu făceai decât s-aştepţi momentul prielnic.

Elemak ar fi plesnit-o peste faţă pentru cuvintele acelea, dar îi stătea în cale capul bebeluşului, iar el nu şi-ar fi rănit propriul copil.

— Ai vorbit destul, o avertiză el.

— Te-aş implora să te opreşti pentru că mă iubeşti, continuă Eiadh, dar ştiu că n-ar folosi la nimic. Aşa că te implor să te opreşti de dragul copiilor tăi.

De dragul lor? Tocmai *de dragul lor* fac ce fac. Nu vreau să li se dea viaţa peste cap din cauza conspiraţiilor Rasei ca să controleze Dostatok-ul şi să-l transforme într-un sat de femei, ca-n Basilica.

— De dragul lor, repetă Eiadh. Nu-i obliga să-şi vadă tatăl umilit în faţa tuturor. Sau mai rău.

— Văd cât de mult mă iubeşti, spuse Elemak. Se pare că joci de partea adversă.

— Nu-i face de râs lăsându-i să vadă că-n adâncul sufletului eşti un criminal!

— Crezi că nu-nţeleg? De când eram la Basilica jinduieşti după Nafai. Am crezut că ţi-a trecut, dar m-am înşelat.

— Prostule! I-am admirat puterea. Am admirat-o şi pe-a ta. Dar a *lui* n-a şovăit niciodată şi nu s-a folosit de ea ca să-i hărţuiască pe alţii. Felul în care te-ai purtat cu tatăl tău te-a umplut de ruşine. Fiii tăi erau în cameră, ascultând cum ai vorbit cu el. Nu ştii că, într-o zi, când vei fi bătrân şi bolnav, ar putea să te trateze şi *ei* cu aceeaşi lipsă de respect? Hai, loveşte-mă. Las copilul din braţe. Să vadă fiii tăi că eşti atât de puternic, încât baţi o femeie pentru crima de a-ţi fi spus adevărul.

Meb năvăli pe uşă. Avea arcul şi săgeţile.

— Ei? întrebă el. Vii sau nu?

— Vin, răspunse Elemak, apoi se-ntoarse spre Eiadh. Pentru asta n-o să te iert niciodată.

Ea-i zâmbi cu dispreţ.

— Peste o oră, tu-ţi vei cere iertare de la *mine.*

Pe drum, Nafai ştia exact la ce să se-aştepte. Avea amintirile Sufletului Suprem. Auzise discuţiile dintre Elemak şi complotiştii lui. Îl auzise poruncind tuturor să-şi ţină copiii în casă. Simţise teama din inima fiecăruia. Ştia cât rău face Elemak familiei sale. Ştia că teama şi furia îi otrăvesc sufletul.

— Nu-l poţi face să uite? întrebă Nafai.

(Nu. Puterea aceasta nu am primit-o. În plus, e foarte puternic. Nu pot să-l influenţez decât indirect, în cel mai bun caz.)

— Dac-ar fi ales să te urmeze, s-ar fi potrivit mai bine decât mine scopurilor tale, nu-i aşa?

(Da.) Mai bine să spună adevărul, din moment ce nu putea avea secrete faţă de Nafai.

— Deci eu sunt al doilea pe listă.

(Primul. Pentru că Elemak nu e capabil să recunoască un scop mai nobil decât propria lui ambiţie. E mult mai invalid decât Issib.)

Nafai porni cu viteză spre sud, paritka rareori atingând pământul şi găsind automat un traseu neted, într-un ritm pe care Nafai îl socoti inimaginabil. Nu-i păsa deloc de maşina aceea miraculoasă. De-abia se abţinea din plâns. Pentru că acum, concentrându-se pe oamenii din Dostatok, şi nu pe munca de restaurare a unei nave spaţiale, îşi „aminti“ lucruri pe care nu le bănuise niciodată. Lupta şi sacrificiile făcute de Zdorab şi Shedemei unul pentru altul. Ura lui Vas faţă de Obring şi Sevet şi, de la Shazer, faţă de Elemak.

Sentimentul amarnic de ură faţă de sine al lui Sevet. Durerea lui Luet şi Hushidh, din cauză că soţii lor le tratau tot mai des aşa cum considera Elemak că trebuie tratate soţiile şi tot mai rar ca prietenele care-ar fi trebuit să le fie.

Lui Issib, care depinde de Hushidh pentru orice în viaţa lui, să-i fie ruşine că n-o consideră decât partenera de muncă! Şi mie să-mi fie *şi mai* mare ruşine, pentru că, deşi soţia mea-i cea mai grozavă dintre femei, cel puţin la fel de-nţeleaptă ca mine, am făcut-o să se simtă cum s-a simţit când am plecat.

Nafai le citise tuturor în suflet, iar asta era o viziune care nu lăsa loc de ură. Da, ştia în adâncul inimii că Vas e-un ucigaş

– dar îşi „aminti“ şi agonia prin care trecuse acesta atunci când Sevet şi Obring îl umpluseră de ruşine. Nu contează că Nafai nu privise niciodată umilinţa aceea drept scuză pentru crimă. Văzuse cum arată lumea privită cu ochii lui Vas şi-i fusese imposibil să-l urască după aceea. Îl va *opri* să se răzbune, bineînţeles. Dar, în timp ce-l va opri, îl va şi-nţelege.

Aşa cum îl înţelegea şi pe Elemak. Înţelegea cum el însuşi privise prin ochii lui Elemak. „Of, dac-aş fi ştiut!“, se necăji el. „Dacă mi-aş fi dat seama că mă urăşte din cauza faptelor mele!“

(Nu fi prost. Îţi ura inteligenţa. Ura faptul că îţi *plăcea* să fii inteligent. Şi ura supunerea voluntară faţă de tatăl şi mama ta. Ura până şi faptul că te uitai la el însuşi ca la un erou. Te ura pentru că erai aşa cum erai, pentru că semănai atât de mult cu el, însă erai şi atât de diferit de el. Singurul mod în care l-ai fi putut opri să te urască ar fi fost să mori de tânăr.)

Nafai înţelese, dar asta nu schimbă nimic. Ştiind ce ştia nu schimba că tânjea ca lucrurile să fie altfel. O, cât şi-ar fi dorit să-l facă pe Elemak să-l privească şi să-i spună: „Bună treabă, frate! Sunt mândru de tine.“ Ar fi vrut să audă cuvintele acelea de la Elemak mai degrabă decât de la Tata. Dar nu le va auzi niciodată. Cel mai bun lucru pe care-l va obţine de la Elemak va fi supunerea lui ursuză. Cel mai rău va fi cadavrul lui.

— Nu vreau să-l omor, murmura Nafai necontenit.

(Dacă nu vrei, atunci, nu o vei face.)

Tot mereu, gândurile lui Nafai fugeau la Luet. „Of, Luet, de ce-a fost nevoie de mantia asta ca să-nţeleg ce ţi-am făcut? Ai încercat să-mi spui. Mai întâi cu iubire, apoi cu supărare, dar mesajul era acelaşi: mă răneşti. Îmi pierd încrederea-n tine. Te rog, nu mai face. Totuşi, nu te-am auzit. Am fost atât de prins de ideea de-a fi cel mai bun vânător, de-a trăi o viaţă de bărbat printre bărbaţi, încât am uitat că, înainte de-a fi devenit bărbat, m-ai luat de mână şi m-ai dus la Lacul Femeilor; nu numai că mi-ai salvat viaţa, dar mi-ai făcut şi legătura cu Sufletul Suprem. Tot ce sunt, ce am, eu însumi, copiii mei, pe toate le-am primit din mâinile tale, Luet, şi te-am răsplătit cu

ruşine.“

(Mai ai puţin şi ajungi. Controlează-te.)

Nafai se adună. Simţi mantia lucrând în el, vindecând pielea înroşită de lacrimi din jurul ochilor. În clipa următoare, pe faţa lui nici nu se vedea că plânsese.

Aşa va fi de-acum înainte? Chipul meu va deveni o mască, pentru c-am mantia?

(Numai dacă vrei tu.)

Nafai îşi „aminti“ unde plecaseră Mebbekew şi Elemak – să-i pregătească o ambuscadă. Vas şi Obring rămăseseră în sat, ca să se-asigure că lumea stă în casă. Elya şi Meb aşteptau, cu arcurile în mână, să-l omoare pe Nafai când îl vor zări apropiindu-se.

Primul gând al lui Nafai fu să-i ocolească şi să iasă din raza lor de acţiune. Apoi se gândi să zboare pe deasupra lor atât de repede, încât ei să nu-şi poată controla ţinta. Însă niciuna dintre variante nu se dovedea utilă. Trebuia să facă ce promiseseră. Să tragă-n el cu săgeata, neprovocaţi.

— Lasă-i să mă lovească, spuse Nafai. Ajută-l pe Meb să nu greşească ţinta – nu va reuşi fără tine – calmându-l, ajutându-l să se concentreze. Lasă ambele săgeţi să mă lovească.

(Mantia nu opreşte durerea.)

— Dar mă va vindeca odată ce scot săgeţile, da?

(Destul de bine. Dar nu te aştepta la miracole.)

— Totul e-un miracol. Ajută-l pe Elemak să nu mă nimerească-n inimă, dacă eşti îngrijorat.

Elemak rată inima, dar la mustaţă. Nafai încetini paritka suficient cât să-l ţintească amândoi. Văzu, la o fracţiune de secundă după Sufletul Suprem, cum paritka îi speria pe amândoi; cum Meb aproape că se pierduse cu firea, gata să arunce arcul şi s-o ia la fugă. Însă Elemak nu şovăi nicio clipită. Iar ordinul lui şoptit îl ţintui pe Meb în poziţia lui. Apoi ochiră amândoi şi traseră.

Nafai simţi săgeţile pătrunzându-i în trup. Prima, a lui Elemak, i se-nfipse adânc în piept, a lui Meb îi străpunse gâtul. A doua îi provoca mai multă durere, prima era mai periculoasă. Durerea era cumplită. Nafai fu pe punctul de a

leşina.

(Trezeşte-te. Ai prea multe de făcut ca să aţipeşti acum.)

Mă doare, mă doare, scoase Nafai un strigăt interior.

(Al *tău* a fost planul, nu al meu.)

Dar a fost un plan bun, aşa că Nafai nu scoase săgeţile până când paritka nu-l aduse în mijlocul satului. După cum se aşteptase, Vas şi Obring se îngroziră când văzură paritka venind în zbor şi plutind deasupra ierbii de la locul de adunare. Nafai se prăbuşi în scaun cu o săgeată ieşindu-i din piept şi cu una înfiptă bine în gât.

„Luet!“, strigă el în gând. „Vino şi scoate-mi săgeţile. Să vadă toată lumea c-am fost prins într-o ambuscadă. C-am fost neînarmat. Trebuie să-ţi îndeplineşti sarcina.“

Vedea ca prin ochii ei; genul de apropiere care aproape că-l scosese din minţi atunci când primise visul tatălui său, cu atâta vreme în urmă, era acum mai uşor de suportat, pentru că mantia îl proteja de aspectele cele mai tulburătoare din amintirile înregistrate ale Sufletului Suprem. Observa limpede ce vedea ea, dar primea doar sugestii ale sentimentelor ei, şi nu fluxul conştiinţei care aproape că-l făcuse să-şi piardă judecata.

Simţi cum, văzându-l, ei îi sări inima din piept, groaza care-o cuprinse când observă săgeţile. Cât mă iubeşte! Va şti vreodată cât o iubesc eu pe *ea?*

Luet strigă:

— Ieşiţi afară, cu toţii, veniţi să vedeţi!

Aproape-n acelaşi timp, de la distanţă, răsună vocea lui Elemak.

— Staţi în casă!

— Toată lumea! ţipă Luet. Veniţi să vedeţi cum au încercat să-mi omoare soţul.

Oamenii dădură năvală din case, adulţi şi copii deopotrivă. Mulţi se puseră pe urlat şi plâns văzându-l pe Nafai cu două săgeţi în el.

— Priviţi – n-avea nici măcar arcul cu el, spuse Luet. Au tras fără să fie provocaţi!

— E-o minciună! zbieră Elemak, intrând în sat cu paşi mari.

Am ştiut c-o să-ncerce aşa ceva! Nafai s-a săgetat singur, ca să pară c-a fost atacat.

Zdorab şi Volemak veniră lângă Luet. Ei fură aceia care înălţară braţele şi smulseră săgeţile din Nafai. Cea din gât trebui ruptă şi smulsă din partea pe unde ieşise vârful. Când o scoaseră, săgeata trasă de Elemak îi sfârtecă rău pieptul. Nafai simţi cum îi fuge sângele din răni şi nu putu vorbi, dar simţi şi mantia lucrând în corpul său, vindecându-l, nelăsând rănile să-l omoare.

— Refuz să vă las să ne-acuzaţi de asta, spuse Elemak. Nafai e expert în a face pe victima.

Însă Nafai observă că nimeni nu-nghite minciunile lui Elemak, poate doar Kokor şi Doi. Care nu fuseseră niciodată prea deştepte şi pe care le puteai păcăli uşor.

— Nu te crede nimeni, vorbi Tata. Însuşi Nafai ştia ce puneţi la cale.

— Serios? Păi, dacă-i atât de înţelept, de ce s-a vârât chiar în mijlocul presupusei ambuscade?

Nafai puse răspunsul în mintea tatălui său:

— Pentru c-a vrut să vadă toţi săgeţile din el. A vrut să vadă toţi limpede cine şi ce sunteţi, ca să n-aibă nimeni nici-o îndoială despre voi.

— Cei mai mulţi dintre noi au prevăzut asta tot timpul, rosti Rasa. Nu era nevoie să-ndure Nafai rănile.

— Nu contează, comentă Luet. Nafai poartă mantia Sufletului Suprem. Acum e comandant stelar. Mantia-l vindecă. Elemak şi Mebbekew nu-i mai pot face niciun rău.

Sunt vindecat? întrebă Nafai. Durerea scăzuse considerabil.

(Aproape.)

Elemak deveni foarte conştient că nimeni nu era de partea lui acum, în afară de Meb, care n-avea de ales. Până şi Vas cu Obring îi evitau privirea – n-avea să primească sprijin de la ei. Ei, nici nu se aşteptase el la sprijin de la ei.

— Indiferent ce-am făcut, vorbi Elemak, am făcut-o de dragul copiilor noştri, al nevestelor noastre – al nevestelor şi copiilor *voştri,* de asemenea. Chiar vreţi să plecaţi de-aici? E printre voi vreunul care vrea să părăsească acest loc?

— Nimeni nu *vrea* să plece, îi răspunse Luet. Dar am ştiut cu toţii planul de la bun început – de-a ne duce pe Pământ. N-a fost un secret niciodată. Nimeni nu te-a minţit.

Apoi – insulta cea mai gravă – Eiadh o completă pe Luet:

— Nu vreau să plec din Dostatok. Dar mai bine aş rătăci prin deşert pentru totdeauna decât să fie ucis un om de treabă ca să rămânem noi aici.

Vorbise cu patimă, aceeaşi pe care o simţi şi Elemak arzând în el. Propria mea soţie, şi mă osândeşte cu acuzaţiile ei.

— A, sunteţi toţi nişte curajoşi *acum!* strigă el. Dar ieri aţi fost de-acord cu mine. Chiar a crezut vreunul din voi că pacea şi fericirea noastră de-aici se vor păstra fără vărsare de sânge? Aţi ştiut de la-nceput – câtă vreme Nafai a fost liber s-aţâţe lucrurile, aveau să fie revoltă şi neînţelegeri printre noi. Singura speranţă de pace pe care-o avem e ceea ce am încercat eu să fac cu peste opt ani în urmă.

(Acum.)

Nafai se ridică în picioare. Spre mirarea lui, era nesigur pe el, ameţit. Imediat îşi „aminti“ de ce – mantia împrumuta din energia corpului său când era nevoită, iar procesul vindecării atât de rapide îi sugea puterea mai rapid decât reuşea mantia să se reîncarce de la soare. Totuşi, mai ştiu că slăbiciunea lui temporară nu-l va împiedica să facă ce trebuie.

— Elemak, vorbi el. Am plâns tot drumul până aici. Sufăr nespus din cauza a ceea ce-ai încercat să faci. Dacă te-ai fi umilit doar cât s-accepţi planul Sufletului Suprem – te-aş fi urmat bucuros, numai s-o fi făcut. Dar tot timpul, tu, ambiţia ta de a conduce, ne-au dezbinat. Dacă n-ai fi complotat cu ei, dacă nu i-ai fi *condus*, crezi c-aceşti oameni slabi de înger s-ar fi opus Sufletului Suprem? Elemak, nu vezi că te-ai adus *tu însuţi* în pragul morţii? Sufletul Suprem acţionează pentru binele întregii omeniri şi *nu* va fi oprit. Trebuie să mori înainte de-a crede?

— Nu ştiu decât atât că, ori de câte ori e pomenit Sufletul Suprem, tu sau smiorcăita de nevastă-ta sau maică-ta, regina, vor imediat să pună laba pe putere!

— Nimeni n-a căutat să te conducă pe tine sau pe-altcineva, continuă Nafai. Dacă tu trăieşti în orice clipă când eşti treaz visând că-i controlezi pe alţii, să ştii că noi nu facem aşa. Crezi c-*ambiţia* mea-i cea care a construit paritka aceasta pe care stau în picioare? Crezi că *urzelile* Mamei o ţin în aer, deasupra pământului? Crezi că – cum ai spus, *smiorcăitul* – lui Luet m-a adus aici într-o oră, când drumul ţine o zi?

— E-o maşinărie veche, atâta tot, zise Elemak. O maşinărie veche, ca Sufletul Suprem. O să primim ordine de la *maşinării?*

Se uită-n jur după sprijin, dar sângele de pe gâtul şi tunica lui Nafai era prea proaspăt; nimeni nu-i susţinu privirea, în afară de Mebbekew.

— Mutăm satul în nord, lângă Vusadka, vorbi Nafai. Şi toată lumea, inclusiv copiii mai mari, vor lucra cu maşinăriile Sufletului Suprem pentru a reface o navă spaţială. Iar când va fi gata, *toţi* vom urca în ea şi ne vom ridica-n spaţiu. Ne va lua o sută de ani s-ajungem pe Pământ, dar celor mai mulţi dintre noi li se va părea o singură noapte, pentru că vor dormi tot drumul, iar celorlalţi li se vor părea câteva luni. Iar la sfârşitul călătoriei vom coborî din navă şi vom sta pe solul Pământului, primii oameni care vor călca pe el după patruzeci de milioane de ani. Încerci să-mi spui că vrei să ne privezi *de-această* aventură?

Elemak tăcu. Mebbekew, la fel. Însă Nafai ştia la ce se gândesc. Acum vor da înapoi bosumflaţi, dar cu prima ocazie îl vor lăsa fără cunoştinţă, îi vor tăia gâtul şi-i vor arunca trupul în mare.

Nu mergea aşa. Trebuiau convinşi de inutilitatea opoziţiei lor. Trebuiau să-nceteze cu comploturile şi să-şi concentreze eforturile pe reconstruirea unei nave trainice.

— Nu-ţi dai seama că nu mă poţi omorî, deşi chiar în clipa asta, Elemak, îţi imaginezi cum îmi tai gâtul şi-mi arunci trupul în mare.

Furia şi teama lui Elemak îşi dublară intensitatea. Nafai simţi cum îl izbesc în valuri.

— Nu pricepi că Sufletul Suprem îmi vindecă deja rana din gât şi din piept?

— De-ar fi fost răni adevărate! strigă Meb.

Sărmanul Meb, care mai credea că minciuna iniţială a lui Elemak putea fi revigorată!

Drept răspuns, Nafai îşi vârî degetul în rana din gât. Pentru că se forma deja ţesutul cicatricei, trebui să-l străpungă – dar nimeni n-avu cum să nu vadă că degetul îi intrase în rană până la a treia articulaţie. Unora li se făcu greaţă; ceilalţi rămaseră cu răsuflarea tăiată, gemură sau ţipară, compătimind suferinţa lui Nafai. Şi, în realitate, durerea *era* cumplită – mai greu de suportat când îşi scoase degetul, decât atunci când îl vârâse în rană. Trebuie să-nvăţ să mă feresc de gesturile teatrale, îşi zise Nafai.

Ridică degetul însângerat.

— Te iert, Elemak, rosti el. Te iert, Mebbekew. Dacă-mi juraţi solemn că ne veţi ajuta pe mine şi pe Sufletul Suprem să construim o navă rezistentă.

Era prea mult pentru Elemak. Umilinţa era mai grea acum decât în deşert, cu opt ani în urmă. Nu putea s-o înghită. N-avea altceva în suflet decât furie criminală. Nu-i păsa deloc de ce gândesc ceilalţi – ştia că oricum nu se mai bucura de susţinerea lor. Singurul lucru care putea lecui cât de cât agonia pe care-o simţea pe dinăuntru era să-l omoare pe Nafai, să-l târască la mare şi să-l ţină în apă până când nu va mai da din mâini şi din picioare. Apoi ceilalţi n-au decât să facă ce vor – Elemak va fi mulţumit, câtă vreme Nafai moare.

Făcu un pas spre Nafai. Încă unul.

— Opriţi-l! spuse Luet.

Dar nimeni nu-l împiedică. Nimeni nu-ndrăzni – expresia de pe figura lui Elemak era înfricoşătoare.

Mebbekew zâmbi şi păşi alături de el.

— Nu m-atingeţi! avertiză Nafai. Puterea Sufletului Suprem arde-n mine ca focul. În clipa asta sunt slăbit din cauza rănilor pe care mi le-aţi provocat – poate n-am forţa necesară ca să-mi controlez puterea. Dacă m-atingeţi, cred că veţi muri.

Vorbi cu atâta simplitate, încât cuvintele lui avură forţa pură a adevărului. Simţi cum în Elemak se prăbuşeşte ceva. Nu că i s-ar fi domolit furia; ce se rupsese înlăuntru era acea

parte din el care nu suporta să se teamă. Iar când bariera căzu, furia reveni, dar transformată în ce fusese tot timpul până atunci: teamă. Teama că îşi va pierde locul în favoarea fratelui său mai tânăr. Teama că oamenii îl vor privi şi vor vedea slăbiciune, în loc de putere. Teama că oamenii nu-l vor iubi. Mai presus de toate, teama că-n realitate n-avea niciun control asupra vreunui om sau a vreunui lucru de pe lume. Iar acum, temerile acestea de mult ascunse de el însuşi se eliberară pe dinăuntrul lui – şi se adeveriră, toate, absolut toate. Îşi pierduse poziţia. Părea slab în ochii tuturor, chiar şi ai copiilor. Nimeni de acolo nu-l iubea. Şi n-avea niciun fel de control, nici măcar acela de a-l omorî pe băiatul care-i luase locul.

Văzând că Elemak nu mai înaintează, Meb se opri şi el – întotdeauna un oportunist, părea să nu aibă voinţă proprie. Dar Nafai ştia prea bine că Meb nu era atât de deznădăjduit ca Elemak. Va continua să uneltească şi să se furişeze ca un şarpe, iar, dacă Elemak ieşea din peisaj, nimic nu-l mai reţinea.

Aşadar, lui Nafai îi era limpede că nu câştigase încă. Trebuia să facă o demonstraţie clară şi de neuitat, pentru Meb şi Elemak şi pentru toţi ceilalţi, a faptului aceasta nu era doar o luptă-ntre fraţi, că, de fapt, Sufletul Suprem era cel care-i înfrânsese pe Elemak şi Meb, şi nu el. Iar într-un ungher îndepărtat al minţii sale, Nafai se agăţă de-o speranţă: aceea că, dacă Elya şi Meb ar reuşi să-nţeleagă că cel care-i înfrânsese azi era Sufletul Suprem, până la urmă-l vor ierta pe el, Nafai, şi-i vor fi din nou fraţi de nădejde.

„Putere numai pentru un şoc“, vorbi Nafai în gând. „Nu ca să omor.“

(Cum intenţionezi, aşa va acţiona mantia.)

Nafai întinse mâna. Văzu el însuşi scânteia, dar fu şi mai impresionantă când o văzu prin ochii celorlalţi. Accesând Sufletul Suprem, distinse zeci de perspective asupra sa dintr-odată, pe faţa lui, un dans luminos, fascinant, intens, tot mai intens. Iar mâna lui prinse viaţă, lucind ca şi când în jurul ei ar fi roit mii de licurici. Arătă cu degetul spre Elemak şi-un arc de

foc asemenea fulgerului îi sări din vârful degetului, lovindu-l pe Elemak în cap.

Trupul lui Elya fu cuprins de spasme şi trântit la pământ.

L-am omorât? ţipă Nafai, suferind în gând.

(Doar l-ai amorţit. Ai puţină încredere în mine, te rog!)

Elemak se mişcă, zvârcolindu-se şi cutremurându-se, aşa că Nafai întinse mâna spre Meb.

— Nu! ţipă acesta.

Văzând ce se-ntâmplase cu Elemak, nu voia să păţească la fel. Dar Nafai observă că, în adâncul sufletului, tot uneltea şi plănuia.

— Promit că fac tot ce vrei! N-am vrut niciodată să-l ajut pe Elemak, dar m-a tot împins de la spate.

— Meb, eşti aşa de prost! Crezi că nu ştiu că Elemak te-a împiedicat să m-omori în deşert, când nu ţi-am dat voie să ucizi un babuin?

Pe faţa lui Meb se-ntinse o mască de frică vinovată. Pentru prima oară-n viaţa lui, Mebbekew ajunse faţă-n faţă cu unul dintre propriile sale secrete, unul pe care credea că nu-l ştie nimeni; acum nu va mai putea scăpa de consecinţe.

— Am copii! urlă el. Nu mă omorî!

Arcul de lumină pârâi din nou în aer, conectându-se cu capul lui Meb şi trântindu-l la pământ.

Nafai era extenuat. Nu mai putea sta-n picioare. „Luet, ajută-mă!“, spuse el încet, rugător.

Îi simţi mâinile pe braţ, ridicându-l. Probabil că se urcase în paritka lângă el.

„O, Luet, aşa ar fi trebuit să fie-ntotdeauna. Nu pot rezista fără tine lângă mine. Dacă nu te implici şi tu, nu pot face nimic.“

Drept răspuns, simţi venind de la ea dragostea ei pentru el, uşurarea că pericolul trecuse, mândria de puterea pe care o dovedise el.

Cum poţi fi atât de iertătoare? o întrebă el în gând.

Te iubesc era singurul mesaj pentru el pe care-l găsi în inima ei.

Nafai hotărî ca paritka să coboare la sol, aşa că aparatul îl

ascultă. Luet îl ajută să coboare şi, înconjuraţi de roiul lor de copii, îl conduse acasă. În următoarele câteva minute, toţi ceilalţi veniră să vadă dacă puteau da o mână de ajutor. Dar nu avea nevoie decât de un somn bun.

— Ai grijă de ceilalţi, murmură Nafai. Mă tem că le-am provocat o suferinţă permanentă.

Aproape că se-ntunecase, când se trezi. Zdorab era la ei în bucătărie, gătind; Issib, Hushidh, Shedemei şi Luet stăteau adunaţi în jurul patului său. Nu se uitau la el... vorbeau între ei. Nafai ascultă.

Spuseră cât de rău le pare de Eiadh şi Doi şi de copiii lor. Mai ales de Proya, care trăia numai ca să se mândrească cu tatăl său, Elemak.

— Parcă tocmai şi-ar fi văzut tatăl murind, spuse Luet.

— Aşa l-a şi văzut, zise Hushidh. Cel puţin a văzut moartea tatălui pe care-l cunoştea el.

— Rana de azi va avea nevoie de-o vindecare îndelungată, vorbi Shedemei.

— A fost rănit? întrebă Luet. Sau e vorba de vindecarea unor răni pe care noi n-am făcut decât să le ignorăm în ultimii opt ani?

Hushidh plescăi din limbă.

— Nafai ar fi primul care-ar spune că-ntâmplarea de azi n-a fost o tămăduire, ci un război. Sufletul Suprem s-a impus azi – nava o să fie echipată, iar când îşi vor reveni Elemak şi Mebbekew vor munci cot la cot cu ceilalţi. Însă rana-i permanentă. Elemak şi Mebbekew vor vedea întotdeauna-n Nafai un duşman. Şi-n oricine-l slujeşte pe el.

— Nimeni nu-l slujeşte pe Nafai, spuse Luet. Noi o slujim pe Sufletul Suprem, aşa cum face şi Nafai.

— Da, se grăbi Shedemei să încuviinţeze. Cu toţii-nţelegem, Luet. Asta n-a fost bătălia lui Nafai, ci a Sufletului Suprem. Oricare dintre noi ar fi putut îmbrăca mantia.

Nafai observă că, oricât de mult se apropia de subiect, Shedemei nu spuse că ea ar fi fost aceea care-ar fi primit mantia dacă Nafai ar fi refuzat-o. Va păstra informaţia pentru ea, va fi un secret al ei şi-al lui Zdorab. Elemak şi Mebbekew,

Vas şi Obring – ei probabil nu-l vor spune nimănui, în caz că fuseseră în stare să-nţeleagă ce le spusese ea cu-o seară înainte. Shedemei va şti întotdeauna că ea a fost a doua candidată pentru conducerea coloniei – îi ajungea, era mulţumită.

— Se trezeşte, spuse Luet.

— De unde ştii? întrebă Issib.

— Respiră altfel.

— M-am trezit, rosti Nafai.

Cum te simţi? se interesă Luet.

— Sunt încă obosit, dar mai bine. De fapt, sunt bine. De fapt, nici măcar nu sunt obosit. Se propti într-un cot şi imediat îl cuprinse ameţeala. Dacă mă gândesc mai bine, *sigur* sunt încă obosit.

Se lăsă pe spate. Ceilalţi râseră.

— Ce fac Elya şi Meb?

— Încearcă să doarmă ca să le treacă, la fel ca tine, răspunse Shedemei.

— Şi cu copiii *voştri* cine stă? vru să afle Nafai.

— Mama, răspunse Issib.

— Doamna Rasa, preciză Shedemei. Zdorab a fost convins c-o să vrei mâncare *adevărată* când te vei trezi, aşa c-a venit aici şi-a gătit.

— Prostii! zise Luet. A ştiut cât de-ngrijorată voi fi şi n-a vrut să mai am pe cap şi gătitul. N-ai întrebat de copiii *noştri.*

— De fapt, nu trebuie să-ntreb de copiii nimănui, vorbi Nafai. Ştiu unde sunt.

N-aveau ce să-i mai replice. În curând îi aduseră de-ale gurii şi mâncară împreună, adunaţi în jurul patului. Nafai le explică ce fel de muncă va fi necesară la nava spaţială şi ei începură să se gândească la diviziunea muncii. Totuşi, nu stătură prea mult, pentru că Nafai era clar extenuat – fizic, nu mintal. În curând plecară toţi, chiar şi Luet; dar ea se-ntoarse repede cu copiii, care veniră şi-şi îmbrăţişară tatăl. Mai ales Chveya nu se mai dezlipi de el.

— Tăticule, spuse ea, ţi-am auzit vocea în inimă.

— Da, zise Nafai. Dar aceea-i, de fapt, vocea Sufletului

Suprem.

— Era vocea ta, atunci când ai crezut că eşti pe moarte. Stăteai pe-un deal, gata s-o iei la fugă şi să te arunci printr-un zid invizibil. Şi mi-ai strigat „Veya, te iubesc“.

— Aşa-i, recunoscu Nafai. Era vocea *mea*, într-adevăr.

— Şi eu te iubesc, Tăticule, răspunse fata.

Nafai adormi la loc.

Şi se trezi în toiul nopţii, auzind briza mării jucându-se cu stuful acoperişului. Se simţi din nou puternic, destul de puternic să se înalţe în vânt şi să zboare.

În loc de asta, se întinse şi-o atinse pe Luet, trăgând-o spre el. Ea se trezi somnoroasă şi nu protestă. Dimpotrivă, se lipi mai mult de el. Dorea să facă dragoste, dacă voia şi el. Dar în noaptea aceea el nu dori decât s-o atingă, s-o ţină-n braţe. Să se bucure amândoi de dansul luminos al mantiei sale, ca să-şi amintească şi Luet lucrurile pe care şi le amintea el de la Sufletul Suprem. Ca să vadă în inima lui atât de limpede pe cât vedea şi el într-a ei şi să fie convinsă de dragostea lui pentru ea, aşa cum şi el era convins de dragostea ei pentru el.

Mantia sclipi mai aprins, mai strălucitor. El o sărută pe frunte şi, când îşi retrase buzele, văzu că şi pe Luet sclipea o lumină discretă. Lumina va creşte, ştia sigur. Va creşte până când nu va mai fi nicio deosebire între noi. Să nu existe bariere între noi, Luet, dragostea mea! Nu vreau să mai fiu singur niciodată.

Sfârşit